

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2023 rok

Data sporządzenia: 29 marca 2024 roku

Data publikacji: 19 kwietnia 2024 roku

Giełda
Spółka Roku
2023

Spis treści

1.	MODEL BIZNESOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ RAINBOW TOURS	2
1.1.	Działalność oraz otoczenie biznesowe	2
1.1.1.	Podstawowa działalność	2
1.1.2.	Organizacja i struktura	4
1.1.3.	Opis produktów i usług	6
1.1.4.	Opis branży i rynków, na których działa Grupa	13
1.1.5.	Główne tendencje i czynniki mające wpływ na rozwój branży i Grupy	22
1.2.	Główne cele strategiczne, misja i wartości	25
1.3.	Łańcuch wartości	26
1.4.	Pozostałe informacje	30
1.5.	Ujawnienia zgodnie z Taksonomią UE dla zrównoważonych środowiskowo działalności za rok 2022	30
2.	OPIS POSZCZEGÓLNYCH POLITYK, PROCEDUR NALEŻYTEJ STARANNOŚCI ORAZ REZULTATÓW ICH STOSOWANIA	55
2.1.	Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju	55
2.2.	Niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej Rainbow Tours	58
2.3.	Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania	58
2.3.1.	Zagadnienia społeczne	58
2.3.2.	Zagadnienia pracownicze	69
2.3.3.	Poszanowanie praw człowieka	81
2.3.4.	Różnorodność	84
2.3.5.	Środowisko naturalne	85
2.3.6.	Przeciwdziałanie korupcji	90
3.	ZARZĄDZANIE RODZAJAMI RYZYKA ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY, MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE	96
3.1.	Opis zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe ..	96
3.2.	Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy	103
4.	ZASADY, NA PODSTAWIE KTÓRYCH SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH	104

Niniejsze Sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 49b ust. 1 i nast. (w odniesieniu do Rainbow Tours S.A.) oraz na podstawie art. 55 ust. 2b i nast. w zw. z art. 49b ust. 2-8 (w odniesieniu do Grupy Kapitałowej Rainbow Tours) ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tj. Dz.U. z 2023 roku, poz. 120 z późn. zm.). Spółka, działająca także jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours, na podstawie art. 49b ust. 9 i na podstawie art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości, sporządziła – w miejsce sporządzania i zamieszczania oświadczenia jednostkowego na temat informacji niefinansowych i w miejsce sporządzania i zamieszczania oświadczenia skonsolidowanego na temat informacji niefinansowych, jako wyodrębnionych części sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w roku obrotowym 2023 – niniejsze, odrębne Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych w ujęciu jednostkowym i w ujęciu skonsolidowanym („Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours Spółki Akcyjnej oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2023 rok”).

Na potrzeby opracowania niniejszego Sprawozdania Spółka, działająca także jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours, dokonała analizy wewnętrznej realizowanych działań, posiadanych polityk i procedur należytej staranności. Analizy wewnętrzne zostały wykonane m.in. na podstawie międzynarodowego standardu Global Reporting Initiative (GRI) wersja G4. W rezultacie, zgodnie z art. 49b ust. 8 ustawy o rachunkowości, stosowanego również odpowiednio do informacji na temat danych niefinansowych na poziomie skonsolidowanym na podstawie art. 55 ust. 2b ustawy o rachunkowości, dokonano wyboru własnych zasad bazujących na aspektach niefinansowych w zakresie, w jakim są one niezbędne do oceny rozwoju, wyników i sytuacji Spółki i Grupy Kapitałowej. Równocześnie jednak, niniejsze Sprawozdanie nie może być traktowane jako opracowane zgodnie („in accordance”) z Global Reporting Initiative (GRI) wersja GRI Standards.

Z uwagi na fakt, iż działalność Grupy Kapitałowej skoncentrowana jest głównie w Spółce dominującej, tj. Rainbow Tours S.A., informacje podane w Sprawozdaniu w wielu aspektach zostały opisane i przedstawione z perspektywy jednostkowej, tj. Rainbow Tours S.A.

W dniu publikacji rocznego jednostkowego raportu okresowego (Raport Roczny R 2023) oraz rocznego skonsolidowanego raportu okresowego (Raport Roczny RS 2023), tj. w dniu 19.04.2024 r., Spółka zamieszcza niniejsze Sprawozdanie na stronie internetowej relacji inwestorskich Spółki pod adresem <https://ir.r.pl> w zakładce CSR/Dokumenty CSR.

1. MODEL BIZNESOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ RAINBOW TOURS

1.1. Działalność oraz otoczenie biznesowe

1.1.1. Podstawowa działalność

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours, głównie poprzez działalność realizowaną przez jednostkę dominującą w Grupie, tj. poprzez działalność Rainbow Tours S.A., koncentruje się przede wszystkim na organizacji i sprzedaży własnych usług turystycznych. Zajmuje się także sprzedażą biletów lotniczych, autokarowych oraz promowych. W jej ofercie istotną rolę odgrywają zwykle ponadprzeciętne dochodowe wycieczki objazdowe, egzotyczne i egzotyczno-objazdowe.

Z uwagi na fakt, iż działalność Grupy Kapitałowej skoncentrowana jest głównie w Spółce dominującej, informacje podane w niniejszym Sprawozdaniu w wielu aspektach zostały opisane i przedstawione z perspektywy jednostkowej Rainbow Tours S.A.

Spółka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours działa na polskim rynku turystycznym od ponad 30 lat, a w formie spółki akcyjnej od 2003 roku. Od wielu lat Spółka znajduje się w ścisłej czołówce największych touroperatorów działających na rynku polskim, zajmując według ostatniego dostępnego, kompleksowego rankingu touroperatorów przedstawionego za rok 2022 (wyniki badań przedstawione przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData podczas konferencji zorganizowanej przez redakcję dziennika „Rzeczpospolita” w dniu 26.04.2023 r. „Spotkanie Liderów Turystyki - edycja Wiosna 2023”)¹ trzecie miejsce pod względem przychodów ze sprzedaży (osiągając jednostkowe przychody na poziomie 2,35 mld zł), bezpośrednio za biurami podróży Itaka (przychody grupy kapitałowej Itaka Holdings w 2022 roku wyniosły 3,81 mld zł, przy czym biuro Itaka w Polsce samodzielnie zanotowało obroty na poziomie 2,81 mld zł) i TUI Poland (roczne obroty na poziomie 3,09 mld zł). Do grupy największych czterech firm turystycznych w Polsce zaliczyć należy jeszcze biuro podróży Coral Travel Poland, które za rok 2022 osiągnęło przychody w wysokości 1,85 mld zł. Tą samą, wysoką, trzecią pozycję Rainbow Tours S.A. zanotowała w analogicznym rankingu za rok 2021 (pod względem wielkości przychodów, zyskowności netto i wielkości kapitałów własnych). W kategorii poziomu zyskowności generowanej na działalności wynik netto pierwszych pięciu najbardziej zyskownych za okres roku 2022 biur turystycznych (touroperatorów) – wg powołanego kompleksowego rankingu za rok 2022 – był odpowiednio następujący: Itaka Holdings (bez spółek zagranicznych): 73,65 mln zł (samodzielnie spółka Nowa Itaka: zysk netto w wysokości 21,63 mln zł), Coral Travel: 29,68 mln zł, Grecos Holiday: 24,98 mln zł, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours: 22,33 mln zł (samodzielnie Spółka zanotowała zysk netto za 2022 rok w wysokości 13,92 mln zł). Zgodnie z wynikami przedstawionymi przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData pod względem liczby klientów obsłużonych w okresie roku 2022 czołówka biur podróży w Polsce jest natomiast następująca: TUI Poland – 896,8 tys. osób, Itaka – 749,9 tys. osób, Coral Travel – 610 tys. osób, Rainbow 544,9 tys. klientów oraz Exim Tours – 544,9 tys. klientów i Grecos Travel – 170,9 tys. klientów.

Portfolio produktowe Spółki obejmuje wyjazdy do około 100 krajów świata z wylotami do ponad 150 destynacji. W roku 2022, tj. w okresie względnego powrotu do „normalności” po okresie pandemii COVID-19, jednakże w okolicznościach konfliktu zbrojnego wywołanego przez militarną agresję Rosji na terytorium Ukrainy (rozpoczętą 24.02.2022 r.), Spółka dominująca Rainbow Tours S.A. obsłużyła 505,8 tys. klientów. W 2023 roku z oferty Spółki dominującej skorzystało ponad 636 tys. klientów (w ostatnim przed pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 roku 2019 Spółka dominująca obsłużyła 491 tys. klientów).

Stabilności finansowej Grupy (w ramach której działalność tourooperatorska skoncentrowana jest w Spółce dominującej) sprzyja duże zróżnicowanie kierunków i ponad 50-procentowy udział sprzedaży przez własne kanały dystrybucji.

Tabela 1. Przychody Spółki dominującej ze sprzedaży imprez turystycznych w podziale na kanały dystrybucji za rok obrotowy 2023 w relacji do roku 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w okresie względnego powrotu do „normalności” po okresie pandemii COVID-19)

	2023 [PLN'000]	Struktura [%]	2022 [PLN'000]	Struktura [%]	Dynamika 2023/2022 [%]
Sprzedaż w kanale agencyjnym	1 162 396	35,8%	853 354	36,4%	36,2%
Sprzedaż w kanale biur własnych i Call Center	1 686 204	51,9%	1 163 556	49,6%	44,9%
Pozostałe	398 761	12,3%	330 572	14,0%	20,6%
Razem	3 247 361	100,0%	2 347 482	100,0%	38,3%

¹ Źródło: „Ranking biur podróży 2023: Itaka, TUI, Rainbow, Coral - dynamiczny powrót klientów”, 08.05.2023 r., portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art38440451-ranking-biur-podrozy-2023-itaka-tui-rainbow-coral-dynamiczny-powrot-klientow>

Tabela 2. Przychody Spółki dominującej ze sprzedaży imprez turystycznych w podziale na kanały dystrybucji za rok obrotowy 2023 w relacji do roku 2019 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2)

	2023 [PLN'000]	Struktura [%]	2019 [PLN'000]	Struktura [%]	Dynamika 2023/2019 [%]
Sprzedaż w kanale agencyjnym	1 162 396	35,8%	704 307	40,6%	65,0%
Sprzedaż w kanale biur własnych i Call Center	1 686 204	51,9%	807 534	46,5%	108,8%
Pozostałe	398 761	12,3%	223 514	12,9%	78,4%
Razem	3 247 361	100,0%	1 735 355	100,0%	87,1%

W okresach dotyczących lat obrotowych 2020 i 2021 najistotniejszym i podstawowym czynnikiem (w tym wypadku: o charakterze zewnętrznym) mającym istotny wpływ na rozwój przedsiębiorstwa Emitenta i całościowo na działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours była pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i jej skutki wpływające bezpośrednio i pośrednio na szeroko rozumianą branżę turystyczną, a to również w kontekście funkcjonowania gospodarki światowej dotkniętej negatywnymi skutkami pandemii, ograniczeniami i restrykcjami wprowadzanymi w celu zapobiegania zakażeniom i chorobie COVID-19.

Wyniki okresu sprawozdawczego 2023 roku wskazują na rekordowe poziomy przychodów i liczby obsłużonych klientów, a w konsekwencji na rekordowe wyniki prowadzonej działalności. W okresie porównawczym 2022 roku pewien wpływ na prowadzoną działalność miało rozpoczęcie przez Federację Rosyjską agresji wojskowej na terytorium Ukrainy (rozpoczęcie w dniu 24.02.2022 r.), co spowodowało negatywne nastroje konsumenckie m.in. w branży turystyki wyjazdowej na przełomie I-szego i II-giego kwartału 2022 roku. Mimo wystąpienia tego niesprzyjającego czynnika, po swoistym „oswojeniu” przez konsumentów i potencjalnych klientów Spółki istnienia konfliktu wojennego w najbliższym sąsiedztwie Polski, po czasowym zahamowaniu sprzedaży w okresie bezpośrednio następującym po rozpoczęciu wojny w Ukrainie, w kolejnych tygodniach, w II i III kwartale 2022 roku Spółka dominująca zanotowała sukcesywny powrót do występowania tendencji i powiększenie się wzrostów sprzedaży i rezerwacji oferowanych przez Spółkę imprez turystycznych. W roku 2023 kontynuowany był – mimo incydentalnych negatywnych wydarzeń w postaci pożarów w Grecji pod koniec lipca 2023 roku oraz wybuchu konfliktu zbrojnego w Strefie Gazy rozpoczętego w pierwszej dekadzie października 2023 roku, mających wpływ, w efekcie nieznaczny, na działalność organizatorów turystyki – rosnący trend w rozwoju branży turystyki wyjazdowej w Polsce. W ocenie Zarządu Spółki powodów takiego stanu rzeczy można upatrywać w następujących czynnikach:

- odbudowujący się potencjał rynku turystyki zorganizowanej w Polsce (kształtujący się pierwotnie w latach 2016-2019, zahamowany przez wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 i wybuch wojny na terytorium Ukrainy w 2022 roku), któremu towarzyszy wzrost zamożności społeczeństwa polskiego (m.in. w istotnej z punktu widzenia Rainbow grupy docelowej, tj. rodzin z dziećmi, pokolenia osób w wieku 45+ oraz osób w wieku 60+, tj. tzw. „silver generation”, określanych co raz częściej jako „power generation”) i wynikający z tego potencjał wzrostu odsetka chętnych do podróżowania w ramach turystyki zorganizowanej (w stosunku do poziomów udziału w tego typu turystyce np. społeczeństwa Niemiec lub Czech, gdzie odsetek korzystających z usług touroperatorów wynosi odpowiednio: około 30% i 20%, a w Polsce co najwyżej kilkanaście procent);
- zmiana w hierarchii wydatków konsumpcyjnych społeczeństwa polskiego, gdzie zauważalny staje się trend przesunięcia celu wydatków z wydatków na dobra materialne na wydatki na rzeczy związane ze spędzaniem wolnego czasu (m.in. podróże); w odbudowującym się pod względem zamożności społeczeństwie polskim podróże stają się potrzebą, a nie luksusem;
- niezrealizowanie się wysoce negatywnych scenariuszy, co do dostępności surowców i nośników energii w okresie zimy przełomu 2022 i 2023 roku (od września 2022 roku stosunkowo powszechne były wówczas opracowania analityczne i doniesienia medialne o możliwości wystąpienia stagnacji gospodarczej w Polsce i na świecie z uwagi na pogorszenie sytuacji ekonomicznej i gospodarczej związane z rosnącą inflacją, wzrostem stóp procentowych i istotnymi z punktu widzenia branży tourooperatorskiej wysokimi cenami ropy naftowej, w związku z doniesieniami o możliwości wystąpienia istotnych braków w dostępie do surowców i nośników energii - ograniczony dostęp do węgla, innych paliw, mające przełożenie m.in. na obawy co do zapewnienia ogrzewania dla konsumentów detalicznych),
- sprzyjające warunki zewnętrzne, głównie dotyczące czynników makroekonomicznych decydujących o kosztach organizacji imprez turystycznych (kurs walut rozliczeniowych, ceny paliwa lotniczego); doświadczenia roku 2022 spowodowały, że dla sezonu „Lato 2023” budżetowanie przez Spółkę cen oferowanych wycieczek turystycznych realizowane było przy uwzględnieniu wyższego (w stosunku do sezonu „Lato 2022”) kursu walut rozliczeniowych (USD i EUR) i wyższej zakładanej ceny paliwa lotniczego; w sytuacji „uspokojenia” się negatywnych zapowiedzi i realizacji w mniej restrykcyjny sposób negatywnych przewidywań, co do sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie i dostępu do surowców (stosunkowo bezproblemowe – mimo pierwotnie wysoce negatywnych przewidywań i założeń – zaopatrzenie w surowce i paliwa), co sparametryzowało się niższymi, niż zakładane cenami paliwa lotniczego i zakładane kursy walut, marża realizowana na

sprzedaży w 2023 roku utrzymywana była na stosunkowo wysokim poziomie w porównaniu do stosunkowo niskiej średniej marży dla roku 2022 i kluczowego sezonu „Lato 2022”; w lipcu i sierpniu 2023 roku kurs złotego do walut rozliczeniowych (USD, EUR) był bardzo korzystny w stosunku do założeń, a ceny paliwa lotniczego w tych miesiącach należały do najtańszych w skali roku 2023;

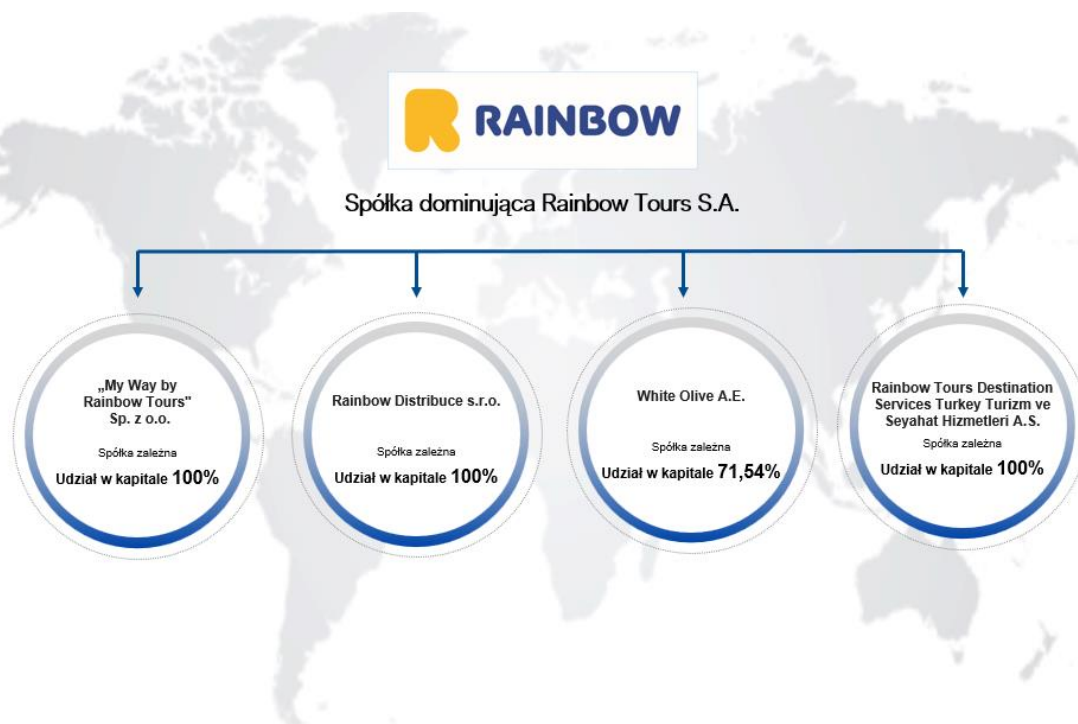
- powrót, po okresie niepewności i obaw związanych z długotrwałymi podróżami autokarami z uwagi na potencjalne niebezpieczeństwo spowodowane koronawirusem SARS-CoV-2, zorganizowanych wycieczek objazdowych lub wyjazdów w formule 7+7 (wycieczka objazdowa + wypoczynek stacjonarny);
- pełne otwarcie się po pandemii COVID-19 kierunków i destynacji azjatyckich, m.in. Wietnam, Tajlandia i kierunków karaibskich, co miało przełożenie na bardzo dobrą sprzedaż kierunków egzotycznych oferowanych już w sezonie turystycznym „Zima 2022/2023”, potwierdzonych w sezonie turystycznym „Zima 2023/2024”;
- doświadczenie potencjalnych konsumentów i klientów Spółki z sezonu „Lato 2022”, co do małej wówczas dostępności ofert typu „last minute” i wzrostów ich cen (wskutek wybuchu wojny w Ukrainie, kursów walut i cen paliwa lotniczego) i chęć zakupu wyjazdów turystycznych w formule „first minute”.

Przychody Spółki dominującej zanotowane w całym okresie sprawozdawczym 2023 roku wyniosły 3.251.788 tys. zł i tym samym wzrosły o około 38,25% w relacji do danych zanotowanych w okresie porównywalnym roku 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w okresie względnego powrotu do „normalności” po okresie pandemii COVID-19), w którym przychody wyniosły 2.352.088 tys. zł, a także wyniosły około 87,29% więcej od poziomu przychodów 2019 roku (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2), w którym przychody wyniosły 1.736.232 tys. zł.

1.1.2. Organizacja i struktura

Początki Rainbow Tours S.A. z siedzibą w Łodzi sięgają 1990 r. W 2007 r. akcje Rainbow Tours S.A. zadebiutowały na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Rainbow Tours S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours.

Wykres 1. Struktura Grupy Kapitałowej na 31.12.2023 r.

Prowadzenie działalności touroperatorskiej skupione jest w największym zakresie w Spółce dominującej, przy czym działalność spółek z Grupy Kapitałowej ma istotny, aczkolwiek pomocniczy i wspierający działalność jednostki dominującej charakter. Jako podmiot dominujący Rainbow Tours S.A. odpowiada zarówno za opracowanie strategii działania Grupy oraz monitorowanie jej wykonania, jak i za zapewnienie finansowania zewnętrznego dla spółek zależnych.

Coraz większego znaczenia nabiera realizowana w Grupie Kapitałowej (przez spółkę zależną White Olive A.E. powołaną w roku 2016) działalność w zakresie świadczenie usług turystycznych w hotelach własnych. W latach 2018-2020 dokonano zmian w

strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej Rainbow Tours; w 2018 roku do struktur organizacyjnych przeniesiono, na skutek przeprowadzonych w 2018 roku procesów połączenia ze spółkami zależnymi, działalność realizowaną dotychczas także przez spółki zależne. W roku 2019 spółka zależna od Rainbow Tours S.A. (tj. White Olive A.E.) nabyła zewnętrzną spółkę akcyjną prawa greckiego (do czasu połączenia w roku 2022 z White Olive A.E. spółka pośrednio zależna od Rainbow Tours S.A. funkcjonowała pod firmą White Olive Premium Lindos A.E.), która również prowadziła działalność hotelową. W 2020 roku w Grupie Kapitałowej zrealizowano proces zawiązania i powołania na terytorium Republiki Turcji spółki zależnej od Rainbow Tours S.A. (w dniu 26.08.2020 r. spółka akcyjna prawa tureckiego pod firmą Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri Anonim Sirketi została wpisana do właściwego rejestru handlowego). W marcu 2021 r., w wyniku finalizacji procesu inwestycyjnego realizowanego przy współudziale i zaangażowaniu kapitałowym Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju) Funduszu Rozwoju) spółka zależna White Olive A.E. została dokapitalizowana kwotą 9 mln euro, a w ramach podwyższenia kapitału zakładowego akcjonariuszem mniejszościowym, inwestorem finansowym White Olive A.E. stał się przedmiotowy Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju). Pozyskany przez White Olive A.E. kapitał został przeznaczony na dalszy rozwój działalności, w tym na pozyskiwanie i remontowanie nowych obiektów hotelowych. Umowa inwestycyjna zakłada też możliwość zwiększenia inwestycji Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN w spółkę White Olive A.E. do kwoty 12,5 mln euro. W wyniku dokonanych w okresie 2022 roku procesów: (1) podwyższenia kapitału zakładowego White Olive A.E. oraz (2) połączenia (przez przejęcie) White Olive A.E. (spółka przejmująca) ze spółką dotychczas zależną od White Olive A.E., tj. White Olive Premium Lindos A.E. (spółka przejęta), na dzień 31.12.2022 r. i obecnie udział Rainbow Tours S.A. w White Olive A.E. stanowi 71,54%, zaś udział Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju) odpowiednio 28,46%. W trakcie okresu sprawozdawczego objętego niniejszym sprawozdaniem (tj. w okresie roku obrotowego 2023) w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours dokonano zmiany organizacji Grupy poprzez powołanie na terytorium Republiki Czeskiej nowej spółki zależnej od Emitenta, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prawa czeskiego funkcjonującej pod nazwą Rainbow distribuce s.r.o., która w dniu 30.10.2023 r. została utworzona i wpisana do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Miejski w Pradze (Sygnatura akt: C 393007) i otrzymała numer identyfikacyjny: 198 68 839. Siedziba przedmiotowej spółki zależnej mieści się w Pradze, w Republice Czeskiej.

Na ostatni dzień 2023 roku w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours (z wyłączeniem spółek zależnych: White Olive A.E., spółki tureckiej oraz Rainbow distribuce s.r.o.) zatrudnionych było (łącznie na podstawie umów o pracę i umów zlecenia) 848 osób (w tym, na podstawie umów zlecenia 5 osób w polskiej spółce zależnej „My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o.), rok wcześniej, tj. na koniec 2022 roku, liczba zatrudnionych wynosiła 736 osób (w tym 5 osób w polskiej spółce zależnej). W 2023 roku przeciętne zatrudnienie w zależnej spółce greckiej (White Olive A.E.) wyniosło 139,92 osób, dodatkowo w Oddziale Spółki dominującej w Grecji („Rainbow Tours Spółka Akcyjna - Oddział w Atenach”) – 3,58 osób, w Oddziale Spółki dominującej w Hiszpanii („Rainbow Tours Spółka Akcyjna – Oddział w Torremolinos”) – 2,25 osób, a w zależnej spółce tureckiej (Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.) wyniosło 39,25 osób; w 2022 roku przeciętne zatrudnienie w zależnej spółce greckiej White Olive A.E. wynosiło 112,05 osób, w Oddziale w Grecji – 1,78 osoby, a w spółce tureckiej 22,39 osób.

Na dzień 31.12.2023 r. i aktualnie wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Rainbow Tours cztery spółki zależne prowadzą niżej opisaną działalność:

- **„My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o.** – działalność tej polskiej spółki zależnej skoncentrowana jest na organizowaniu i prowadzeniu szkoleń dla pilotów, animatorów i rezydentów w ramach projektu „Akademii Rainbow” [strona internetowa: <http://akademiarainbow.pl/>];
- **White Olive A.E.** (spółka akcyjna prawa greckiego; jednostka bezpośrednio zależna) – White Olive A.E. została utworzona w styczniu 2016 roku; w 2022 roku w Grupie przeprowadzono proces połączenia (przez przejęcie) White Olive A.E. (spółka przejmująca) ze spółką dotychczas zależną od White Olive A.E., tj. White Olive Premium Lindos A.E. (spółka przejęta); spółka White Olive A.E. prowadzi działalność hotelową i jest właścicielem czterech nieruchomości hotelowych (dwie nieruchomości położone na greckiej wyspie Zakynthos oraz jedna nieruchomość na wyspie Kreta i jedna nieruchomość na wyspie Rodos). W skład sieci hotelowej „White Olive” zarządzanej bezpośrednio przez spółkę White Olive A.E. wchodzi następujące hotele: „White Olive Premium Laganas”, „White Olive Elite Laganas”, „White Olive Premium Lindos” oraz „White Olive Elite Rethymno”;
- **Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.** (spółka akcyjna prawa tureckiego; jednostka bezpośrednio zależna) – przedmiotowa spółka zależna została utworzona w sierpniu 2020 roku a jej powołanie miało na celu rozwój prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności gospodarczej w zakresie działalności organizatorów turystyki, a także usprawnienie wewnętrznej struktury organizacyjnej Grupy oraz przyczynienie się do uzyskania oszczędności kosztów operacyjnych i podniesienia efektywności działania Grupy Kapitałowej, co tym samym wpisuje się w strategię integracji pionowej Emitenta, w ramach której zamiarem Rainbow Tours S.A. jest, przy jednoczesnej rezygnacji z usług dostawców zewnętrznych, istotna optymalizacja kosztów realizacji imprez turystycznych, a także podwyższenie rentowności sprzedawanych usług dodatkowych (imprezy objazdowe i wycieczki fakultatywne). Przedmiotowa spółka zależna rozpoczęła działalność operacyjną od sezonu Lato 2021;
- **Rainbow distribuce s.r.o.** (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prawa czeskiego; jednostka bezpośrednio zależna) – spółka zależna utworzona pod koniec października 2023 roku; jest przedstawicielem Rainbow Tours S.A na terenie Republiki Czeskiej i nie będzie prowadzić samodzielnej działalności touroperatorskiej; jest to spółka dystrybucyjna, której zadaniem jest

sprzedaż imprez z wylotami z Pragi, Brna oraz polskich lotnisk dla klientów czeskich na terenie tego kraju; w szczególności przedmiot działalności Rainbow distribuce s.r.o. obejmuje zarządzanie siecią agentów sprzedaży (m.in. wyszukiwanie agentów, zawieranie umów; bieżący kontakt z siecią agentów, szkolenia i inne), organizację zasobów niezbędnych do prowadzenia sprzedaży Rainbow na terenie Czech (m.in. prowadzenie czeskiej strony internetowej; niezbędne tłumaczenia; marketing internetowy, promocja oferty Rainbow w mediach), a w przyszłości spółka Rainbow distribuce s.r.o. ma również potencjalnie zajmować się tworzeniem sieci sprzedaży własnej (wynajmowanie punktów pod oddziały własne oraz zarządzanie nimi, organizacja zatrudnienia).

Oprócz działalności w Polsce Spółka prowadzi także sprzedaż swojej oferty za pośrednictwem partnerów lokalnych w państwach ościennych, głównie w Czechach, na Słowacji i Litwie.

Rainbow Tours S.A. jest członkiem Polskiej Izby Turystyki oraz jednym z założycieli Polskiego Związku Organizatorów Turystyki.

1.1.3. Opis produktów i usług

Oferta produktowa Grupy Kapitałowej Rainbow Tours (realizowana w ramach działalności touroperatorской, która jest prowadzona przez Spółkę dominującą, tj. Rainbow Tours S.A.) jest uniwersalna i dostosowana do różnorodnych potrzeb klientów, takich jak:

- preferowany sposób spędzania wolnego czasu – w portfolio Spółki znajdują się wyjazdy wypoczynkowe, wycieczki objazdowe oraz wycieczki objazdowe z wypoczynkiem; osobną kategorią ofertową pn. „Rejsy” objęte są również wyjazdy obejmujące rejsy statkami wycieczkowymi; oferta wyjazdów obejmuje też m.in. wersję 7+7 (zwiedzanie z wypoczynkiem); znacząca część z nich realizowana jest poprzez bezpośredni przelot samolotem szerokokadłubowym (dreamlinerem PLL LOT; od 2024 roku do naszej oferty wprowadziliśmy przeloty samolotem długodystansowym Airbus A330 przewoźnika PLUSUltra); w ramach oferty „Egzotyka Light” zapewniane są relaksujące wczasy z odrobiną zwiedzania, co stanowi propozycję dopasowaną do potrzeb osób spragnionych relaksu i ciekawych wrażeń i sposób na wygodną egzotykę (jest to unikatowa oferta na rynku; w programie wyjazdu wliczone są w cenę wycieczki do najciekawszych atrakcji danego kierunku, świetne programy, wygodny bezpośredni przelot, a wszystko w bardzo korzystnej cenie);

w ofercie Rainbow standardowo znajdują się m.in. wycieczki objazdowe na niemal wszystkie kontynenty, praktycznie w każdy rejon świata: oferta wycieczek autokarowych to krótkie wypadki na zwiedzanie najpiękniejszych stolic europejskich jak Praga, Wiedeń, czy Budapeszt, ale także wycieczki prezentujące całe regiony i ich historyczne i architektoniczne perełki, najciekawsze miejscowości i najpiękniejsze krajobrazy; w ofercie znajdują się największe hity ubiegłych sezonów, jak „Włochy Klasyczne” – 10 dni poznawania Włoch, m.in. Wenecja, Florencja, Rzym, czy „Chorwacja – Wzdłuż Adriatyku” – z malowniczymi Plitvicami oraz Splitem i Dubrownikiem; oprócz tego Rainbow zaprasza na zwiedzanie m.in. Rumunii, Skandynawii, Beneluksu, Szwajcarii, Bałkanów czy Bawarii; nowości w zakresie wycieczek objazdowych to m.in. „Weekend na Litwie”, czy „Emilia i Romania – Nie wszystko złoto co się świeci!” z Rawenną, Bolonią i Ferrarą i z kilkoma dniami na plażowanie; najwięcej jednak, bo prawie 230 wycieczek, Rainbow proponuje na sezon Lato 2024 w wersji lotniczej; to bogactwo miejsc rozszaniach na całym świecie i oryginalne autorskie programy, połowę stanowi oferta czarterowa, w tym w wersji 7+7; czarterem Rainbow zabiera klientów m.in. na zwiedzanie Włoch, Grecji, Chorwacji, Macedonii, Bułgarii, Albanii, Turcji, Maroka, Egiptu, Portugalii, Hiszpanii, Cypru, Tunezji i Jordanii; przewidziano też kilka nowości, w tym „Włoskie Napoli” – czyli odkrywanie Neapolu; Tunezja z Algierią – „Róża Pustyni”, Gruzja w połączeniu z Armenią, czy zwiedzanie Albanii połączone z Grecją; samolotami rejsowymi obsługiwane są przede wszystkim wycieczki egzotyczne: Meksyk, Peru, Brazylia, Mauritius, Ekwador, Kolumbia, USA, Kuba, Indonezja i Bali, Japonia, Indie, Tajlandia, Wietnam, Kenia i Chiny, a z bliższych destynacji: Skandynawia, Liban, Azerbejdżan, Gruzja, Szkocja, Anglia. W ofercie wycieczek objazdowych sezonu Lato 2024 obsługiwanych samolotami rejsowymi po kilku latach pojawiło się więcej programów do Chin; na podróżników i odkrywców czekają „Chiny Cesarskie”, czy „Chiny – W krainie złotego smoka”; więcej turystów w sezonie Lato 2024 Rainbow planuje wysłać również na Islandię, do Skandynawii, czy do USA. Dla turystów, którzy wolą podróżować w bardziej kameralnych grupach – do 25 osób, mieć wyższy standard hoteli podczas zwiedzania, czy specjalne atrakcje, Rainbow ma kilkanaście wycieczek w wersji premium – np. na Sycylii, w Kenii, Turcji, Hiszpanii, Indonezji, Chinach, Egipcie, Jordanii, Emiratach i Izraelu; dla tych, którzy nie chcą aby program zwiedzania był zbyt napięty i wolą zakwaterowanie w jednym hotelu przygotowano wycieczki w wersji light w Hiszpanii, we Włoszech, w Chorwacji, Albanii, Czarnogórze, Grecji, Maroku, Portugalii, Egipcie, Jordanii, Emiratach i Gruzji. Łącznie to ponad 20 unikatowych programów;

- krótkie, kilkudniowe wyjazdy – w ramach ofert „City Break” Rainbow oferuje zwiedzanie najbardziej popularnych miast Europy, ale też innych zakątków świata, m.in. fiordów norweskich, Islandii; osobną kategorią ofertową w tym zakresie obejmuje też oferta wycieczek pn. „Krótki urlop”;
- poszukiwanie egzotyki – klienci korzystający z egzotycznej oferty Rainbow Tours S.A. mają szeroki wybór wycieczek, zarówno z dolotem samolotami szerokokadłubowymi (dreamliner, Airbus A330), samolotami czarterowymi czy rejsowymi; kierunki egzotyczne oferowane są z kilku lotnisk w Polsce; dla kupujących w okresie przedsprzedaży, Rainbow oprócz niskich cen corocznie przygotowuje wiele dodatkowych korzyści (promocja dla sezonu egzotycznego Zima 2024/2025 przewiduje m.in. ubezpieczenie od kosztów rezygnacji Towarzystwa Ubezpieczeń Europa za cenę od 49 zł/os., bezpłatne

odwołanie rezerwacji bez podania przyczyny za cenę 29 zł/os., rabaty w kwocie do 1.000 zł, wartość wpłacanej zaliczki w wysokości tylko 10% wartości rezerwacji);

Rozwijana oferta wczasów z grupy ofertowej „Egzotyka” jest stale rozwijana, do cieszących się największą popularnością kierunków egzotycznych w każdym sezonie wprowadzane są nowe, kolejne destynacje egzotyczne; dla sezonu Zima 2024/2025 wprowadzono wyjazdy egzotyczne do kolorowej Kolumbii z Cartageną, kolonialnych Goa, kuszących przyrodą Filipin i 16 rejsów „pływającymi hotelami” – statkami (Karaiiby, Ameryka Południowa, Hawaje, Japonia, Wietnam, Tajlandia oraz Zatoka Perska).

Aktualnie w ofercie Rainbow – „Króla Egzotyki”, jak sami ośmielamy się nazywać – znajduje się około 50 kierunków „egzotycznych”, a w tym obsługiwane samolotami szerokokadłubowymi (dreamlinerem/Airbusem A330) i samolotami czarterowymi lub rejsowymi: m.in.: Dominikana (Puerto Plata), Meksyk (Cancun), Kuba (Varadero), Kolumbia (Cartagena), Tajlandia (Bangkok, Phuket), Wietnam (Phu Quoc), Wenezuela (Margarita-Portlamar), Sri Lanka, Zanzibar, Gambia, Kenia, Jordania, Egipt, oraz szereg innych, np. Mauritius, Panama, Kolumbia, Ekwador, Argentyna, Peru, Boliwia, Chile, Malediwy, Seszele, Brazylia, Liban, Iran, Australia, Botswana, USA, Zimbabwe, RPA, Benin, Togo, Madagaskar, Filipiny + Bohol/Panglao, Oman, Katar, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Indonezja-Bali, Indie/Nepal.

- zróżnicowanie cenowe – Spółka proponuje zarówno tańsze imprezy w hotelach trzygwiazdkowych, programy w hotelach wyżej sklasyfikowanych, jak i programy luksusowe, takie jak zwiedzanie de luxe, czyli egzotykę w luksusowej wersji – wyjazdy na Sri Lankę, do Wietnamu, Tajlandii, Meksyku, na Kubę, do Indonezji i Chin. Klienci oferty de luxe mogą podróżować w kameralnych grupach do 20 osób i nocować w hotelach o wysokim standardzie w danym regionie;

Począwszy od sezonu Lato 2020 do oferty Rainbow wprowadzono dodatkowo ofertę 50 nowych hoteli klasy premium, tj. o najwyższym standardzie (głównie pięciogwiazdkowych), zarówno takich o szczególnym charakterze rodzinnym (m.in. specjalne pokoje rodzinne), jak i wyróżniających się pięknym położeniem, bądź oferujących wyjątkowo wysoki standard obsługi. Są to obiekty położone głównie w Grecji i Turcji, a wiele z nich to są hotele znanych, także na polskim rynku, sieci: Labranda w Turcji i Grecji, Dessolet, Kipriotis, Aldemar czy Louis w Grecji;

Dla sezonu Lato 2022 naszą ofertę wzbogaciliśmy o obiekty wyższej kategorii, także te o najwyższym standardzie, oznaczając te luksusowe hotele naszym znakiem jakości „Rainbow Elite”. Hotele „Rainbow Elite” odznaczają się wyjątkowymi warunkami, zapewniającymi klientom prywatność, relaks, doznania kulinarne i możliwość korzystania z usług spa i wellness; „Rainbow Elite” to podróż do świata, w którym hotel jest synonimem luksusu, a wakacje to niekończące się rozpieszczanie zmysłów oraz ciała; to oferta wyselekcjonowanych, najlepszych i niebanalnych hoteli, w których każdy Gość jest wyjątkowy i najważniejszy; bajeczne położenie, prywatność, doskonała kuchnia, elegancja wewnątrz i niepowtarzalna atmosfera; niektóre z hoteli „Rainbow Elite” oferują w ramach *all inclusive* darmowe kolacje w restauracjach zewnętrznych czy wynajęcie auta w cenie hotelu.

Hotele „Rainbow Elite”:

- zlokalizowane w najbardziej popularnych, wakacyjnych destynacjach, takich jak: Grecja, Hiszpania, Turcja, Chorwacja, Portugalia, Włochy, Egipt, Dominikana, Emiraty Arabskie, Maroko;
- łącznie około 300 wyselekcjonowanych obiektów na całym świecie – od kameralnych, butikowych, zapewniających prywatność, po większe – idealnych dla rodzin z dziećmi;
- najlepsze światowe sieci hotelowe, w tym m.in.: Jumeriah, Mandarin Oriental, Kempinski, St.Regis, Autograph Collection, Rixos Hotels, Wyndham Hotels, Four Seasons, Grecotel;
- luksusowe kategorie znanych sieci hotelowych, m.in.: Iberostar Selection, Bahia Principe Luxury, Sofitel Luxury;
- znakomita lokalizacja i niebanalne miejsce;
- szereg udogodnień, które oferują tylko naprawdę dobre hotele – w tym realizacja życzeń specjalnych;
- doskonała kuchnia, posiłki przygotowywane przez najlepszych kucharzy;
- od pierwszego do ostatniego dnia obsługa dba o każdy detal pobytu;
- komfortowe pokoje – nie tylko standardowe, ale także rodzinne, luksusowe apartamenty oraz np. z prywatnym basenem;
- stawianie na naturę, ekologię i korzystanie z usług lokalnych dostawców;

W ramach usługi „Rainbow Elite” od roku 2023 wprowadziliśmy do sprzedaży możliwość indywidualnej organizacji spersonalizowanych wyjazdów (rejsów) ekspedycyjnych w regionach polarnych (Arktyka i Antarktyda), przy współpracy firmy specjalizującej się od 1991 roku w organizacji wypraw polarnych (Quark Expeditions).

- preferowana ilość czasu przeznaczanego na wypoczynek – obok typowych 7-dniowych albo 14-dniowych wyjazdów w ofercie znajdują się programy pobytu w niestandardowej długości. Na 3 lub 4 dni można polecieć na Korfu lub Zakynthos, a na 10 albo 11 dni – np. do Grecji, Turcji, Bułgarii, Egiptu, Hiszpanii;
- chęć podróżowania całą rodziną – rodzinom z dziećmi oferowane są m.in. pobyty w hotelach, w których funkcjonują wakacyjne kluby – Figlokłuby; w Figlokłubach przez 6 dni w tygodniu polscy animatorzy (nad realizacją programu animacji czuwa zespół Animatorów, absolwentów Akademii Rainbow) prowadzą m.in. zabawy i zajęcia sportowe zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych; hotele z Figlokłubami charakteryzuje wysoki standard oraz infrastruktura przystosowana do potrzeb rodzin z dziećmi; W sezonie turystycznym Lato 2024 najwięcej hoteli z polskimi animacjami znaleźć można w Turcji (18), Grecji (16), Hiszpanii (14) i Bułgarii (9).

Animacje dla dzieci obejmują przez 6 dni w tygodniu różnorakie atrakcje i animacje: krótkie gry fabularne, podczas których dzieci poszukują skarbów, rozwiązują zagadki czy poznają nowe planety; także zabawy ruchowe, wyścigi, gry z piłką, tory przeszkód, zajęcia plastyczne, w tym malowanie, zabawy z ciastoliną i inne zabawy rozwijające kreatywność i pobudzające wyobraźnię, zajęcia taneczne (minidisco), gry edukacyjne, quizy i zgadywanki.

Figlokłuby to też szeroka oferta aktywności dla dorosłych! Przewidują one zajęcia sportowe: stretching, zumbę, aqua aerobic, siatkówkę i inne, a także całą gamę zabaw integracyjnych dla dorosłych, gry i konkursy, a wieczorami pokazy i tańce.

Rozwijając w 2023 roku ideę Figlokłubów i mając na celu to, aby jak największa liczba Rodziców dowiedziała się o Figlokłubach Rainbow, na odświeżony profil Figlokłubów na Instagramie przenieśliśmy informacje dla Rodziców, którzy znajdują tam mnóstwo wskazówek i pomysłów jak kreatywnie zająć swoje pociechy, nie tylko podczas wakacji.

- wybór środka transportu – oferta obejmuje zarówno wycieczki autokarowe, jak i samolotowe; dla sezonu Lato 2024 i Zima 2024/2025 dostępna jest opcja wylotu z 13 lotnisk (różny zakres oferty i obsługiwanych kierunków odnoszący się do różnych lotnisk). Rainbow sukcesywnie rozbudowuje i zwiększa dostępność oferty serwując wyloty z aż 12 lotnisk w Polsce – Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Łodzi, Lublina, Poznań, Rzeszowa, Szczecin, Warszawy, Wrocławia. Po przerwie wraca Kraków z którego będzie można polecieć na Kretę, Kos, Rodos i na Riwierę Turecką, a także pojawia się nowe lotnisko w Olsztynie, z którego planowane są wyloty do Tunezji. Najwięcej wylotów Rainbow oferował będzie z Warszawy, Katowic, Gdańska, Wrocławia i Poznań. Większy wybór ofert niż w tym sezonie będzie np. z wylotami z Łodzi – 8 kierunków, w tym: Kreta, Rodos, Zakynthos, Bułgaria, Tunezja, Albania, Riwiera Turecka i Turcja Egejska.

Dla miłośników imprez objazdowych Rainbow oferuje szeroką gamę wycieczek autokarowych po Europie, m.in. do Czech, krajów Beneluksu, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Grecji, Skandynawii, Włoch, Rumunii, na Słowację i Bałkany, ale także liczne programy samolotowo-objazdowe w krajach egzotycznych, m.in. w Meksyku, Dominikanie, USA, Kenii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich; z uwagi na związane z pandemią COVID-19 utrudnienia w podróżowaniu samolotem lub autokarem oferta Spółki począwszy od sezonu Lato 2020 została wzbogacona (co kontynuujemy również w kolejnych sezonach turystycznych) o szerszy pakiet wyjazdów z dojazdem własnym; oferta z dojazdem własnym samochodem obejmuje m.in. takie kierunki jak: Chorwacja, Grecja, Bułgaria, Czarnogóra, Albania, Macedonia, a także Hiszpania i Portugalia; osobną, rozwijającą się grupą wyjazdów są rejsy wycieczkowe statkiem (od sezonu Zima 2024/2025 wprowadziliśmy do oferty nowe, dodatkowe 16 rejsów);

- możliwość wyjazdu w różnych porach roku – oferta zawiera wyjazdy letnie i zimowe, w tym na narty oraz sylwestrowe. Większość wyjazdów odbywa się w okresie wakacyjnym do ciepłych rejonów świata.

Do sukcesywnie rozwijającego się segmentu działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours z pewnością zaliczyć należy działalność hotelową prowadzoną przez grecką spółkę zależną White Olive A.E. w hotelach własnych, a do niedawna także w hotelach wynajmowanych na zasadzie najmu długoterminowego. Grupa Kapitałowa dysponuje stosunkowo wysokimi środkami finansowymi (w tym uzyskanym w 2018 roku kredytem z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 15,5 mln euro), co umożliwiło m.in. zakup i budowę hoteli w Grecji, także we współpracy z pasywnym partnerem zewnętrznym (pozyskanie przez

Grupę Kapitałową w lutym 2019 roku pasywnego inwestora dla realizacji inwestycji związanych z rozwojem działalności w hotelach własnych lub zarządzanych na zasadzie wynajmu długoterminowego, tj. Fundusz Ekspansji Zagranicznej Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, zarządzany przez PFR TFI będącego częścią Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju). Aktualnie Rainbow Tours S.A. posiada w kapitale akcyjnym (kapitale zakładowym) White Olive A.E. akcje stanowiące 71,54% udziału w kapitale i w głosach na walnym zgromadzeniu White Olive A.E., zaś FEZ FIZAN, zarządzany przez PFR TFI S.A. (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju), posiada w kapitale akcyjnym (kapitale zakładowym) White Olive A.E. pozostałe akcje stanowiące 28,46% udziału w kapitale i w głosach na walnym zgromadzeniu White Olive A.E.

W 2022 roku w Grupie przeprowadzono proces połączenia (przez przejęcie) White Olive A.E. (spółka przejmująca) ze spółką dotychczas zależną od White Olive A.E., tj. White Olive Premium Lindos A.E. (spółka przejęta); w dniu 21.11.2022 r. do Głównego Rejestru Przedsiębiorców w Republice Grecji (G.E.MI.) wpisano Decyzję Urzędu G.E.MI. o przedmiotowym połączeniu.

W okresie 2023 roku, na podstawie stosownej umowy z dnia 04.10.2023 r. o rozwiązaniu umowy podnajmu (umowa podnajmu z dnia 22.04.2021 r., kontynuacja umowy podnajmu z dnia 11.04.2018 r.), spółka White Olive A.E. zaprzestała oferowania usług hotelowych w hotelu działającym dotychczas pod nazwą „White Olive Premium Cameo”, tj. czterogwiazdkowego hotelu zlokalizowanego w miejscowości Agios Sostis na greckiej wyspie Zakynthos. Decyzja o zaprzestaniu świadczenia usług w podnajmowanym hotelu i o rozwiązaniu umowy podnajmu została podjęta w związku z pojawiającą się koniecznością przeprowadzenia – na potrzeby utrzymania wysokiego statusu oferowanych w hotelu usług – istotnych, wysoko kapitałowo-chłonnych inwestycji w infrastrukturę hotelową w przedmiotowym hotelu, stanowiącym własność podmiotu trzeciego (wynajmującego). W planach dotyczących dalszej działalności White Olive A.E. jest rozwój działalności w segmencie hoteli w oparciu o hotele własne, nie zaś wynajmowane na zasadzie najmu długoterminowego. Posiadanie własnej bazy hotelowej nie tylko stwarza szersze możliwości kreowania i zarządzania produktem, ale pozwala również na wypracowanie większego i stabilnego wyniku finansowego. Rozwój sieci hotelowej pozwoli na wygenerowanie wyższej marży na sprzedaży realizowanej przez Grupę.

W 2023 roku White Olive A.E. przeprowadziła inwestycje w Grecji związane z nabyciem nieruchomości gruntowych na wyspie Rodos. Spółka zależna White Olive A.E. nabyła trzy działki o łączne powierzchni 11 tys. m². Działki gruntu zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie hotelu White Olive Premium Lindos. Przedmiotowy zakup miał na celu realizowaną rozbudowę istniejącego hotelu o kolejne 75-82 pokoje bez konieczności rozbudowy infrastruktury towarzyszącej, tj. części wspólnych i zaplecza kuchennego, co przyniesie efekt synergii obecnie działającemu hotelowi własnemu. Ponadto, z końcem 2023 roku rozpoczęto też prace budowlane związane z rozbudową hotelu White Olive Premium Laganas na greckiej wyspie Zakynthos (dobudowa nowego skrzydła hotelowego i wykorzystanie efektu synergii poprzez zwiększenie liczby oferowanych przez hotel pokoi przy wykorzystaniu istniejącego zaplecza restauracyjno-basenowego).

Aktualnie White Olive A.E. po przeprowadzonym procesie połączenia z White Olive Premium Lindos A.E. (spółka dotychczas zależna; spółka przejęta) jest właścicielem czterech nieruchomości hotelowych (dwie nieruchomości położone na greckiej wyspie Zakynthos oraz jedna nieruchomość na wyspie Kreta i jedna nieruchomość na wyspie Rodos). W skład sieci hotelowej „White Olive” zarządzanej bezpośrednio przez spółkę White Olive A.E. wchodzi następujące hotele:

- „White Olive Premium Laganas” – czterogwiazdkowy hotel położony na greckiej wyspie Zakynthos w miejscowości Laganas; hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E.; hotel „White Olive Premium Laganas” oferuje 137 przestronnych i nowocześnie urządzonych pokoi w czterogwiazdkowym standardzie, w sześciu różnych typach; z końcem roku 2023 rozpoczęto proces rozbudowy nieruchomości hotelowej z planowanym uruchomieniem nowych pokoi począwszy od sezonu Lato 2024 (planowana liczba nowych pokoi to 54, przy czym w związku z przebudową hotelu konieczne będzie zlikwidowanie dotychczas istniejących 3 pokoi, co per saldo skutkować będzie zwiększeniem od sezonu Lato 2024 liczby pokoi w hotelu „White Olive Premium Laganas” łącznie o 51 pokoi, sumarycznie do 188 pokoi);
- „White Olive Elite Laganas” – nowo wybudowany kompleks hotelowy w standardzie pięciogwiazdkowym (otwarty w lipcu 2019 roku), położony na greckiej wyspie Zakynthos w miejscowości Laganas; hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E.; hotel „White Olive Elite Laganas” to nowoczesny hotel posiadający 196 przestronne i doskonale wyposażone pokoje o pięciogwiazdkowym standardzie, w trzech różnych typach;
- „White Olive Elite Rethymno” – pięciogwiazdkowy hotel położony w miejscowości Sfakaki na wyspie Kreta, w sąsiedztwie miasta Rethymno; hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E. (w okresie od października 2019 r. do czerwca 2021 r. hotel zarządzany przez spółkę White Olive A.E. na zasadzie najmu długoterminowego); po przeprowadzonym w okresie zimy 2020/2021 gruntownym remoncie, zarówno pokoi jak i części wspólnych hotelu, „White Olive Elite Rethymno” oferuje obecnie 70 komfortowo i nowocześnie urządzonych pokoi w pięciogwiazdkowym standardzie, usytuowanych w pięciopiętrowym budynku głównym (hotel oferuje pokoje w czterech różnych typach, duża część z widokiem na morze, w tym pokoje z bezpośrednim wyjściem na basen hotelowy); z końcem roku 2023 rozpoczęto proces rozbudowy nieruchomości hotelowej z planowanym uruchomieniem nowych pokoi (w ramach budowanego nowego skrzydła i przebudowy strefy basenowej i dobudowywanymi nowymi częściami wspólnymi) począwszy od sezonu Lato 2024 (planowana liczba nowych pokoi to 32, co per saldo skutkować będzie zwiększeniem od sezonu Lato 2024 liczby pokoi w hotelu „White Olive Elite Rethymno” sumarycznie do 102 pokoi);
- „White Olive Premium Lindos” (dawniej „Pefkos Garden”) – czterogwiazdkowy hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E., zlokalizowany w miejscowości Pefkos na greckiej wyspie Rodos; hotel „White Olive Premium Lindos”

oferuje 97 przestronnych i nowoczesnych pokoi w czterogwiazdkowym standardzie; hotel „White Olive Premium Lindos” przeszedł zimą 2019/2020 gruntowny remont zarówno pokoi jak i części wspólnych hotelu; z końcem roku 2023 rozpoczęto prace przygotowawcze związane z planami rozbudowy przedmiotowej nieruchomości hotelowej (zakup dodatkowych działek gruntowych pod rozbudowę hotelu; przygotowania w zakresie dokumentacji i uzyskiwania stosownych zezwoleń związanych z rozbudową) z planowanym rozpoczęciem rozbudowy (przy zastrzeżeniu terminowego uzyskania wszelkich zezwoleń) po zakończeniu sezonu Lato 2024 (planowana liczba nowych pokoi to 77, co w przyszłości powinno per saldo skutkować zwiększeniem w przyszłych sezonach liczby pokoi w hotelu „White Olive Premium Lindos” sumarycznie do 174 pokoi).

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania łączna liczba miejsc dostępnych w w/w czterech hotelach wynosi bez mała 1.500 łącznie w 500 pokojach. Po zakończeniu procesu inwestycyjnego związanego z rozbudową istniejących hoteli „White Olive Premium Laganas” oraz „White Olive Elite Rethymno” łączna liczba oferowanych pokoi wynosić będzie 583. Po realizacji planowanej inwestycji związanej z rozbudową hotelu „White Olive Premium Lindos” (rozpoczęcie budowy wstępnie planowane jest po zakończeniu sezonu Lato 2024) i oddaniu w kolejnych sezonach nowych pokoi w tym hotelu (77) łączna liczba pokoi we wszystkich wskazanych hotelach „White Olive” wyniesie 660 pokoi.

Począwszy od sezonu Lato 2021 spółka zależna Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S. (spółka akcyjna prawa tureckiego utworzona w sierpniu 2020 roku) prowadzi na terytorium Republiki Turcji działalność operacyjną w zakresie działalności organizatorów turystyki, co ma na celu m.in. przyczynienie się do uzyskania oszczędności kosztów operacyjnych i podniesienia efektywności działania Grupy Kapitałowej, istotną optymalizację kosztów realizacji imprez turystycznych i podwyższenie rentowności sprzedawanych usług dodatkowych (imprezy objazdowe i wycieczki fakultatywne), przy jednoczesnej rezygnacji z usług dostawców zewnętrznych.

Zakresem planowanej i rozwijanej działalności nowopowołanej w październiku 2023 roku spółki zależnej Rainbow distribute s.r.o. z siedzibą w Pradze, w Czechach objęto sprzedaż imprez z wylotami z Pragi, Brna oraz polskich lotnisk dla klientów czeskich na terenie tego kraju; w szczególności przedmiot działalności Rainbow distribute s.r.o. obejmuje zarządzanie siecią agentów sprzedaży (m.in. wyszukiwanie agentów, zawieranie umów; bieżący kontakt z siecią agentów, szkolenia i inne), organizację zasobów niezbędnych do prowadzenia sprzedaży Rainbow na terenie Czech (m.in. prowadzenie czeskiej strony internetowej; niezbędne tłumaczenia; marketing internetowy, promocja oferty Rainbow w mediach), a w przyszłości spółka Rainbow distribute s.r.o. ma również potencjalnie zajmować się tworzeniem sieci sprzedaży własnej (wynajmowanie punktów pod oddziały własne oraz zarządzanie nimi, organizacja zatrudnienia).

Ponadto Grupa Kapitałowa Rainbow Tours (poprzez działalność Spółki dominującej) pośredniczy w sprzedaży biletów lotniczych.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours (w ramach działalności touroperatorskiej prowadzonej przez Spółkę dominującą) oferuje klientom szereg promocji, m.in.:

- przedsprzedaż – oferta na kolejny sezon letni przed 2020 rokiem zasadniczo przedstawiana była klientom w przedsprzedaży jesienią każdego roku; podobna oferta dotyczy wyjazdów w sezonie zimowym; m.in. z uwagi na przesunięcie terminu rozpoczęcia sezonu Lato 2020 i chęć zagwarantowania klientom Rainbow nowej oferty w ramach propozycji skorzystania z możliwości zmiany terminów wycieczek objętych rezerwacjami przepadającymi w okresach obowiązywania ograniczeń związanych z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 (istotne ograniczenie w ruchu lotniczym i restrykcje związane z ruchem granicznym), oferta sezonu Lato 2021 trafiła do sprzedaży od początku maja 2020 roku; w kolejnych latach oferta sezonów letniego i zimowego standardowo realizowana jest z dużym wyprzedzeniem, co staje się standardem: oferta dla sezonu Zima 2021/2022 sprzedawana była od stycznia 2021 roku, a oferta sezonu Lato 2022 – od sierpnia 2021 roku; sprzedaż wyjazdów sezonu Lato 2023 została zaoferowana od połowy sierpnia 2022 roku, a wyjazdów sezonu Zima 2023/2024 – od marca 2023 roku; sprzedaż oferty sezonu Lato 2024 rozpoczęła się od połowy sierpnia 2023 roku, a oferty sezonu Zima 2024/2025 – od końca lutego 2024 roku;

wyjazdy turystyczne w przedsprzedaży oferowane są na korzystnych warunkach, m.in. takich jak (tu: dla sezonu Lato 2024 w pierwszym etapie przedsprzedaży w formule „First Minute”):

Sezon Lato 2024 jest kolejnym, w którym naprawdę nie ma na co czekać z rezerwowaniem oferty na kolejne lato, ponieważ „last minute” w mniejszym stopniu niż kiedyś oznacza niskie ceny, a te w przedsprzedaży są po prostu najbardziej korzystne, między innymi dzięki znakomitemu rabatom:

- 1) RABAT DLA KAŻDEGO DZIECKA NA DOSTAWCE – aż do 1.000 zł; zniżka możliwa przy minimum dwóch osobach pełnopłatnych;
- 2) RABAT ZA POKÓJ – aż do 1.200 zł; zniżka przypisywana jest do pierwszej osoby pełnopłatnej (dorosłej) w pokoju. Plus dodatkowy – tyle ile pokoiów na jednej umowie, tyle zniżek za pokój.
- 3) UBEZPIECZENIE OD KOSZTÓW REZYGNACJI T.U. EUROPA – ubezpieczenie w promocyjnej i niespotykanej na rynku cenie już od 40 zł/os. (wersja podstawowa) lub od 70 zł/os. (wersja rozszerzona o rezygnację z powodu Covid-19!); to znakomite zabezpieczenie na wypadek konieczności rezygnacji z powodu nieprzewidzianych zdarzeń; usługa niezwykle istotna w przypadku rezerwowania wakacji z dużym wyprzedzeniem;
- 4) PEWNOŚĆ NIEZMIENNEJ CENY – już od 29 zł/os.; usługa gwarantująca stałość ceny zakupionej imprezy bez względu na zmiany takich czynników, jak: koszty paliwa czy kursy walut.
- 5) BEZPŁATNE ODWOŁANIE REZERWACJI BEZ PODANIA PRZYCZYNY – już od 29 zł/os.; w przypadku tej usługi nie ma konieczności podawania powodu odwołania rezerwacji, ale należy to zrobić maksymalnie do 30 dni przed wyjazdem; po wyrażeniu takiej woli i aby uniknąć np. kosztów anulacji, Klient może swoje wpłacone na poczet zaliczki pieniądze przenieść na Voucher, który może wykorzystać na inną ofertę z sezonu Lato 2024 i nie musi podejmować decyzji o wyborze innej imprezy natychmiast; ma czas na zastanowienie i spokojne podjęcie decyzji;
- 6) NISKA KWOTA ZALICZKI – już od 15% wartości rezerwacji; na początek wystarczy wpłacić tylko tyle, aby już myślni być na wakacjach;
- 7) TYLKO DLA STAŁYCH KLIENTÓW (Posiadaczy aktywnej Karty Stałego Klienta) – podwojenie zniżki z tytułu posiadania karty lojalnościowej „stałego klienta”; zamiast 2% zniżki, w pierwszym etapie przedsprzedaży oferta wynosi 4% zniżki, a zniżka łączy się z pozostałymi rabatami obowiązującymi w przedsprzedaży.

Tradycyjnie przedsprzedaż podzielona jest na dwa etapy, najkorzystniejszy jest oczywiście pierwszy, ale też warto się spieszyć, ponieważ najbardziej popularne hotele i kierunki sprzedają się najszybciej.

- predsprzedaż – promocja „Second Minute na Lato 2024 z PAKIETEM ODLOTOWYM” obejmująca komfortowe benefity w tzw. PAKIECIE ODLOTOWYM, czego jeszcze nikt inny nie oferował (można wybrać maksymalnie 3 z 4 benefitów):

- 1) PO PIERWSZE: DOJAZD NA LOTNISKO – Podróż na lotnisko musi być wygodna, aby już na tym etapie można było cieszyć się myślą o wakacjach... i nie stresować tym, gdzie zaparkować samochód lub czym dojechać na lotnisko. Dlatego też dajemy Klientom wybór – albo możliwość pozostawienia samochodu na parking i skorzystanie z dojazdu na lotnisko oferowanego przez parking za 1 zł albo bon o wartości 50 zł na dojazd taksówką z „iTaxi”, również za 1 zł, co stanowi świetne rozwiązanie zwłaszcza dla osób mieszkających w mieście, z którego lecą na urlop; do jednej umowy przysługuje jedno miejsce parkingowe lub analogicznie jeden bon na przejazd taksówką; Usługa – „Parking za 1 zł” jest niedostępna dla imprez turystycznych z wylotami z Olsztyna i Szczecina;
- 2) PO DRUGIE: FAST TRACK – gdy dojedziemy na lotnisko warto pomyśleć o szybkiej kontroli bezpieczeństwa na lotnisku, czyli tzw. FAST TRACKU; Klienci zyskują, tylko za 1 zł/os., całe mnóstwo czasu bez konieczności stania w kolejce; punkty z FAST TRACK są zawsze dobrze oznaczone i bez trudu można je znaleźć w hali odlotów na lotnisku; usługa oferowana jest dla imprez turystycznych z wylotami z Gdańska, Katowic, Poznania, Warszawy-Okęcia i Wrocławia;
- 3) PO TRZECIE: (NOWOŚĆ!) KASA DO WYDANIA NA LOTNISKU – tylko w promocji „Second Minute” na Lato 2024 i tylko w Rainbow, za 1 zł/os. można nabyć bon o wartości 50 zł/os. do wykorzystania na zakupy w sklepach oraz punktach gastronomicznych sieci „Lagardere”, w dowolnej strefie lotniska w Polsce, z którego rozpoczyna się podróż na wakacje. Dzięki temu można przed samym wylotem odpocząć, wypić kawę, wodę, coś przekąsić, albo kupić np. dobrą książkę do poczytania na plaży lub kosmetyki; propozycja obejmuje szeroki wybór znanych i lubianych marek, np. „Relay”, „Inmedio”, „Aelia Duty Free”, „1 Minute”, a wszystkie wymienione są na stronie internetowej z opisem aplikacji z programem lojalnościowym sieci Lagardere – „Kameleon” <https://programkameleon.pl/>; pobranie aplikacji oraz przystąpienie do programu są niezbędne do realizacji bonów; bonu nie można zrealizować na zakup wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych, pojemników zapasowych, rekwizytów tytoniowych, preparatów do początkowego żywienia niemowląt i przedmiotów służących do karmienia niemowląt, produktów leczniczych i biletów komunikacyjnych; nie wszystkie sklepy

i punkty gastronomiczne znajdują się na każdym z lotnisk (warto sprawdzić przed wylotem), mogą się także między sobą różnić asortymentem;

4) RABATY – w ramach promocji „Second Minute” nadal oferujemy bardzo atrakcyjne rabaty na Lato – nawet do 800 zł/os.; rabaty dotyczą tylko osób pełnopłatnych;

5) NISKA ZALICZKA - w ramach promocji „Second Minute” zaliczka wynosi tylko 25%.

- przedsprzedaż „Lato 2024 – WYCIECZKI OBJAZDOWE” – w ramach rozpoczętej w połowie września 2023 roku sprzedaży oferty dla wielbicieli odkrywania i poznawania świata, czyli wycieczek objazdowych na sezon lato 2024 przygotowano 80 programów realizowanych komfortowymi autokarami z Polski i 230 wycieczek w wersji lotniczej, również w wersji 7+7;

Oprócz dodatkowych zniżek, dla rezerwujących wycieczki objazdowe w przedsprzedaży, Rainbow przygotował benefity w promocyjnych cenach, wśród nich „Ubezpieczenie od Kosztów Rezygnacji T.U. Europa” w cenie od 40 zł/os., które pozwala na odzyskanie do 100% poniesionych kosztów związanych z podróżą w przypadku szeregu nieprzewidzianych zdarzeń; kolejny, bardzo ceniony przez klientów benefit to „Bezpłatne Odwołanie Rezerwacji Bez Podania Przyczyny” w cenie już od 29 zł/os. pozwalające odwołać rezerwację bez dodatkowych kosztów nawet do 30 dni przed wyjazdem, a kwota rezerwacji jest przenoszona na voucher do wykorzystania na inną, dowolną imprezę z oferty Lato 2024; „Pewność Niezmiennej Ceny” natomiast chroni przed wzrostem np. kursów walut czy cen paliwa lotniczego i kosztuje już od 29 zł/os.; niska kwota zaliczki, która wynosi tylko 15% wartości rezerwacji, to kolejny benefit oferowany w przedsprzedaży.

- „Super Środa” – promocja, w której co tydzień od wtorku od godziny 16.00 do wyczerpania miejsc prezentowane są wybrane oferty w korzystnych cenach. Promocja dotyczy tylko rezerwacji indywidualnych, nie dotyczy zamówień grupowych powyżej 10 osób. Liczba miejsc jest ograniczona;

A promotional banner for 'SUPER ŚRODA'. The banner has a yellow background. On the left, the text 'SUPER ŚRODA' is written in large, bold, blue letters. To the right, there is a countdown timer showing '00 dni, 09 (godz), 09 (min), 37 (sek)'. Above the timer, the text reads 'Co tydzień w środę, przez 24 godziny, prezentujemy najlepsze oferty, wybrane specjalnie dla Ciebie.' and 'Do startu kolejnych ofert pozostało:'. On the right side of the banner, there is a photo of a smiling woman in a yellow top.

- „Końcóweczka” – ostatnie miejsca na wyjazdy w wyjątkowo korzystnych cenach;
- „Happy Hours” – tańsza rezerwacja wycieczek on-line w szczęśliwych godzinach (od poniedziałku do piątku od 13.00 do 15.00);
- „Niedzielnny kiermasz okazji” – tańsza rezerwacja wycieczek w każdą niedzielę; duży wybór wakacyjnych ofert z dodatkowym rabatem

A promotional banner for 'Niedzielnny Kiermasz Okazji'. The banner has a dark blue background. On the left, the RAINBOW logo is displayed, with the text 'RAINBOW Archipelag Bestroski' below it. On the right, the text 'Niedzielnny Kiermasz Okazji' is written in large, white, bold letters.

Tak szeroki i uniwersalny zakres usług nie tylko może trafić w gust każdego konsumenta usług turystycznych, lecz jest także odporny na wszelkiego rodzaju wahania rynku. Dzięki różnorodnej ofercie Grupa jest w stanie sprawnie dostosowywać podaż usług do bieżących preferencji klientów i aktualnej sytuacji na świecie.

Klienci i destynacje

Tabela 3. Liczba uczestników imprez turystycznych w imprezach organizowanych przez Spółkę dominującą (Rainbow Tours S.A.) za rok 2023 w relacji do danych za rok 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w okresie względnego powrotu do „normalności” po okresie pandemii COVID-19) i za rok 2019 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2)

2023	2022	Dynamika 2023/2022 [%]	2023	2019	Dynamika 2023/2019 [%]
636 543	505 836	25,84%	636 543	491 008	29,64%

Najważniejszy dla Rainbow Tours S.A. i większości podmiotów branży turystycznej w Polsce jest sezon letni. W efekcie ulepszenia i rozbudowywana w Rainbow oferty sezonu zimowego (oferta egzotyczna) zauważalne są dla tego sezonu wzrosty liczby klientów.

W roku 2023 w wyjazdach zorganizowanych przez firmę wzięło udział około 636,5 tys. uczestników, co w porównaniu z tym samym okresem roku 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w okresie względnego powrotu do „normalności” po okresie pandemii COVID-19), kiedy to w wyjazdach organizowanych przez firmę wzięło udział około 505,8 tys. uczestników stanowi wzrost liczby klientów o około 25,8%. Porównanie liczby uczestników imprez turystycznych organizowanych przez Spółkę dominującą w roku 2023 do danych odnoszących się do roku 2019 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2) również wskazuje na wyższy poziom liczby klientów dla roku 2023 co stanowiło wzrost o około 29,6% (w roku 2019 Spółka dominująca obsłużyła ponad 491 tys. klientów).

1.1.4. Opis branży i rynków, na których działa Grupa

Tendencje charakterystyczne dla branży i rynku usług turystycznych w roku 2023, podobnie jak w latach 2020-2022 były zasadniczo odzwierciedlone w tendencjach dotyczących Grupy Kapitałowej Rainbow Tours i Spółki dominującej.

W okresach dotyczących lat obrotowych 2020 i 2021 najistotniejszym i podstawowym czynnikiem mającym istotny wpływ na funkcjonowanie branży turystyki wyjazdowej (touroperatorskiej) w Polsce, w tym na rozwój przedsiębiorstwa Spółki dominującej i na działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours była pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i jej skutki wpływające bezpośrednio i pośrednio na szeroko rozumianą branżę turystyczną, a to również w kontekście funkcjonowania gospodarki światowej dotkniętej negatywnymi skutkami pandemii, ograniczeniami i restrykcjami wprowadzanymi w celu zapobiegania zakażeniom i chorobie COVID-19. W okresie roku 2022 wpływ na działalność prowadzoną przez Grupę Kapitałową Rainbow Tours i całościowo tą tematykę ujmując, wpływ na działalność branży turystyki wyjazdowej w Polsce pośrednio miała – jako zdarzenie o umiarkowanych i/lub potencjalnych konsekwencjach dla prowadzonej działalności – agresja militarna Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy począwszy od 24.02.2022 r. i wywołany nią konflikt zbrojny. Spółka dominująca i spółki Grupy w zasadzie nie zanotowały istotnego wpływu przedmiotowego konfliktu zbrojnego na prowadzoną działalność. Oferta produktowa realizowana przez Spółkę dominującą na terytorium Rosji lub Ukrainy przed wystąpieniem konfliktu zbrojnego miała nieznaczący wolumen (głównie wycieczki objazdowe) i nie stanowiła istotnego udziału w sprzedaży realizowanej w ramach podstawowej działalności Spółki.

Wyniki okresu sprawozdawczego 2023 roku wskazują – z punktu widzenia Spółki dominującej, a według powszechnych opinii z punktu widzenia całej branży turystyki zorganizowanej w Polsce – na rekordowe poziomy przychód i liczby obsłużonych klientów, a w konsekwencji na rekordowe wyniki prowadzonej działalności. W roku 2023 kontynuowany był – mimo incydentalnych negatywnych wydarzeń w postaci pożarów w Grecji pod koniec lipca 2023 roku oraz wybuchu konfliktu zbrojnego w Strefie Gazy rozpoczętego w pierwszej dekadzie października 2023 roku, mających wpływ, w efekcie nieznaczny, na działalność organizatorów turystyki – rosnący trend w rozwoju branży turystyki wyjazdowej w Polsce (rozpoczęty po okresie pandemii COVID-19 w 2022 roku, przy zastrzeżeniu i mimo konfliktu zbrojnego w Ukrainie). W ocenie Zarządu Spółki powodów takiego stanu rzeczy można upatrywać w następujących czynnikach:

- odbudowujący się potencjał rynku turystyki zorganizowanej w Polsce (kształtujący się pierwotnie w latach 2016-2019, zahamowany przez wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 i wybuch wojny na terytorium Ukrainy w 2022 roku), któremu towarzyszy wzrost zamożności społeczeństwa polskiego (m.in. w istotnej z punktu widzenia Rainbow grupy docelowej, tj. rodzin z dziećmi, pokolenia osób w wieku 45+ oraz osób w wieku 60+, tj. tzw. „silver generation”, określanych co raz częściej jako „power generation”) i wynikający z tego potencjał wzrostu odsetka chętnych do podróżowania w ramach turystyki zorganizowanej (w stosunku do poziomów udziału w tego typu turystyce np. społeczeństwa Niemiec lub Czech, gdzie odsetek korzystających z usług touroperatorów wynosi odpowiednio: około 30% i 20%, a w Polsce co najwyżej kilkanaście procent);
- zmiana w hierarchii wydatków konsumpcyjnych społeczeństwa polskiego, gdzie zauważalny staje się trend przesunięcia celu wydatków z wydatków na dobra materialne na wydatki na rzeczy związane ze spędzaniem wolnego czasu (m.in.

podróże); w odbudowującym się pod względem zamożności społeczeństwie polskim podróże stają się potrzebą, a nie luksusem;

- niezrealizowanie się wysoce negatywnych scenariuszy, co do dostępności surowców i nośników energii w okresie zimy przełomu 2022 i 2023 roku (od września 2022 roku stosunkowo powszechne były wówczas opracowania analityczne i doniesienia medialne o możliwości wystąpienia stagnacji gospodarczej w Polsce i na świecie z uwagi na pogorszenie sytuacji ekonomicznej i gospodarczej związane z rosnącą inflacją, wzrostem stóp procentowych i istotnymi z punktu widzenia branży touroperatorskiej wysokimi cenami ropy naftowej, w związku z doniesieniami o możliwości wystąpienia istotnych braków w dostępie do surowców i nośników energii - ograniczony dostęp do węgla, innych paliw, mające przełożenie m.in. na obawy co do zapewnienia ogrzewania dla konsumentów detalicznych),
- sprzyjające warunki zewnętrzne, głównie dotyczące czynników makroekonomicznych decydujących o kosztach organizacji imprez turystycznych (kurs walut rozliczeniowych, ceny paliwa lotniczego); doświadczenia roku 2022 spowodowały, że dla sezonu „Lato 2023” budżetowanie przez Spółkę cen oferowanych wycieczek turystycznych realizowane było przy uwzględnieniu wyższego (w stosunku do sezonu „Lato 2022”) kursu walut rozliczeniowych (USD i EUR) i wyższej zakładanej ceny paliwa lotniczego; w sytuacji „uspokojenia” się negatywnych zapowiedzi i realizacji w mniej restrykcyjny sposób negatywnych przewidywań, co do sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie i dostępu do surowców (stosunkowo bezproblemowe – mimo pierwotnie wysoce negatywnych przewidywań i założeń – zaopatrzenie w surowce i paliwa), co sparametryzowało się niższymi, niż zakładane cenami paliwa lotniczego i zakładane kursy walut, marża realizowana na sprzedaży w 2023 roku utrzymywana była na stosunkowo wysokim poziomie w porównaniu do stosunkowo niskiej średniej marży dla roku 2022 i kluczowego sezonu „Lato 2022”; w lipcu i sierpniu 2023 roku kurs złotego do walut rozliczeniowych (USD, EUR) był bardzo korzystny w stosunku do założeń, a ceny paliwa lotniczego w tych miesiącach należały do najtańszych w skali roku 2023;
- powrót, po okresie niepewności i obaw związanych z długotrwałymi podróżami autokarami z uwagi na potencjalne niebezpieczeństwo spowodowane koronawirusem SARS-CoV-2, zorganizowanych wycieczek objazdowych lub wyjazdów w formule 7+7 (wycieczka objazdowa + wypoczynek stacjonarny);
- pełne otwarcie się po pandemii COVID-19 kierunków i destynacji azjatyckich, m.in. Wietnam, Tajlandia i kierunków karaibskich, co miało przełożenie na bardzo dobrą sprzedaż kierunków egzotycznych oferowanych już w sezonie turystycznym „Zima 2022/2023”, potwierdzonych w sezonie turystycznym „Zima 2023/2024”;
- doświadczenie potencjalnych konsumentów i klientów Spółki z sezonu „Lato 2022”, co do małej wówczas dostępności ofert typu „last minute” i wzrostów ich cen (wskutek wybuchu wojny w Ukrainie, kursów walut i cen paliwa lotniczego) i chęć zakupu wyjazdów turystycznych w formule „first minute”.

Jako na czynniki mające wpływ na wzrosty sprzedaży i liczby klientów, którzy zdecydowali się na wypoczynek zagraniczny branża turystyczna (tu: zgodnie z „Raportem Podróżnika 2024” przygotowanym przez multiagenta, tj. Travelplanet.pl) wskazuje też na to, że wzrost kosztów zagranicznego wypoczynku zorganizowanego był dużo niższy od inflacji i wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, a wpływ ten związany był też z niemal rekordowo wysokimi wczesnymi rezerwacjami i rekordowo niskimi zakupami last minute. Charakterystyczny dla 2023 roku był mocny powrót do wieloletnich trendów z lat przed pandemią COVID-19: coraz więcej wypoczynku w standardzie 5 gwiazdek, coraz więcej rezerwacji first minute i podróżowanie na wakacje w zasadzie wyłącznie samolotem. Średni koszt rezerwacji wzrósł zaledwie o 4%, a więc poniżej skali inflacji (w styczniu 2023 r., inflacja wg GUS wynosiła 16,6%, a w lutym 2023 r. wzrosła do 18,4%, natomiast w marcu 2023 r. powróciła w okolice stycyńskich wartości, by systematycznie spadać i dopiero we wrześniu 2023 r. spaść poniżej 10%), a ponadto dochody potencjalnych turystów wzrosły średnio ponad 12% (w III kwartale 2023 r., według danych GUS, przeciętne wynagrodzenie miesięczne wyniosło 7.462 zł brutto i wzrosło o ponad 12% w porównaniu do całego 2022 roku – średnie wynagrodzenie w wysokości 6.653 zł brutto)².

Zgodnie z podsumowaniem dokonany przez Turystyczny Fundusz Gwarancyjny (TFG)³ na podstawie comiesięcznych deklaracji składanych do TFG na rynku turystyki zorganizowanej w Polsce (organizatorzy imprez turystycznych przedstawiają comiesięczne informacje pokazujące, ile zawarły umów na swoje usługi i jaką liczbę klientów one obejmują) w 2023 roku z biurami podróży wyjechało 7,57 mln klientów. W latach wcześniejszych liczba klientów była następująca: w 2022 roku – 6,34 mln, w 2021 roku – 4,09 mln, w 2020 roku – 1,09 mln, a w 2019 roku – 7,78 mln, co oznacza, że w roku 2023 klientów wyjeżdżających z biurami podróży w Polsce (firmy wpisane do centralnej ewidencji i składających deklaracje do TFG) było o ponad 200 tys. mniej, niż w dotychczas rekordowym roku 2019 (ostatnim „normalnym” przed pandemią), co oznacza różnicę około 3%. Z porównania roku 2023 do roku poprzedniego (2022) wynika, że liczba turystów korzystających z wypoczynku zorganizowanego wzrosła o ponad 1,2

² Źródło 1: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; 07.02.2024 r.; <https://www.travelplanet.pl/blog/raport-podroznika-2024/> oraz https://dsc.travelplanet.pl/mkt-tp/static-page/traveller-report/raport_podroznika_2024.pdf

Źródło 2: „Raport Travelplanet pokazuje zmiany”; portal tur-info.pl; 09.02.2024 r.; <http://www.tur-info.pl/a/54605..travelplanet-raport-podroznik-2024.html>

³ Źródło: „Lawina wakacyjnych wyjazdów. Wiemy, ilu Polaków odwiedziło biura podróży”, portal turystyka.rp.pl, 06.02.2024 r.; https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art39789351-lawina-wakacyjnych-wyjazdow-wiemy-ilu-polakow-odwiedzilo-biura-podrozy?_gl=1*oclb2o*_ga*MTM2MTQ4MDQ5OC4xNzA3MTI2OTU1*_ga_Q5M7845HMR*MTcxMDMyNTc5Mi4zMj4xLjE3MTAzMjg4MjUuNTEuMC4w

mln, czyli o 19%. Klienci najchętniej korzystali z wyjazdów czarterowych (samoloty podstawione na zlecenie biur podróży), co w porównaniu do roku 2022 oznacza wzrost o około 34%; w roku 2022 Klienci w sumie kupili 3,06 mln wyjazdów czarterowych⁴. Najwięcej umów biura podróży zawarły z klientami w czerwcu 2023 r. (793,5 tys.), a w dalszej kolejności: w maju 2023 r. (750 tys.), który tylko nieznacznie wyprzedził marzec 2023 r. (748,8 tys.) oraz w lipcu 2023 r. (708 tys.) i w sierpniu 2023 r. (688,7 tys.). Najmniej umów zawarto w grudniu 2023 r. (382,8 tys.). W roku porównywalnym 2022 najwięcej imprez turystycznych biura podróży sprzedały w maju 2022 r. (805 tys.) i czerwcu 2022 r. (787,8 tys.), a następne w kolejności były, z niemal identyczną liczbą zawartych umów, lipiec 2022 r. (633,2 tys.) i sierpień 2022 r. (633,9 tys.); najslabiej tradycyjnie pod tym względem wypadły styczeń 2022 r. (364 tys.) i grudzień 2022 r. (312,8 tys.)⁵.

W powyżej opisanym otoczeniu rynkowym i wobec panujących, w/w nastrojów konsumenckich ugruntowały lub wykształciły się następujące trendy i tendencje w wyborach dokonywanych przez klientów branży touroperatorskiej dotyczących wyjazdów wakacyjnych.

Trendy w wyborze kierunków letniego wypoczynku

Do pierwszej trójki kierunków najchętniej wybieranych przez klientów z Polski jako wyjazdy turystyczne zaliczają się, według podsumowania wyjazdów wakacyjnych w roku 2023 przygotowanego przez portal travelplanet.pl w ramach „Raportu podróżnika 2024”⁶, jak i podsumowania wyjazdów wakacyjnych sezonu Lato 2023 przygotowanego przez Polską Izbę Turystyki na bazie danych pochodzących od tzw. multiagentów (tj. wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl) w ramach „Raportu Zagraniczne wakacje Polaków 2023” (dane nie obejmują jednak całości rynku turystycznego, w tym turystyki indywidualnej)⁷ należą: Turcja, Grecja, Egipt, Bułgaria, Hiszpania. Tożsame zestawienie liderów turystycznych destynacji wynika z raportu przygotowanego na podstawie realizowanej przedsprzedaży w sieci multiagenta wakacje.pl (analiza trendów na sezon Lato 2023 obserwowane wśród klientów biur podróży korzystających ze zorganizowanej turystyki wyjazdowej, obejmująca przedsprzedane wyjazdy w terminie od 19.06. do 30.09.2023 r.)⁸.

Zgodnie z podsumowaniem roku 2023 przedstawionym w ramach przygotowanego przez portal travelplanet.pl „Raportu podróżnika 2024”⁹, klienci tego multiagenta najczęściej wybierali wyjazdy do Turcji (za rok 2023: 33,0%; za rok 2022: 28,32% wyjazdów; za rok 2021: 27,20% wyjazdów), Grecji (za rok 2023: 15,66%; za rok 2022: 21,07% wyjazdów; za rok 2021: 21,41% wyjazdów) i Egiptu (za rok 2023: 14,54%; za rok 2022: 12,58% wyjazdów; za rok 2021: 15,59% wyjazdów). Zauważalny w tym zestawieniu jest istotny wzrost udziału wyjazdów do Turcji (pierwsze miejsce w rankingu wybieranych krajów destynacji turystycznych w ostatnich trzech latach 2021-2023) z w/w poziomu 28,32% w 2022 roku do 33,0% w 2023 roku, przy jednoczesnym obniżeniu udziału wyjazdów do Grecji (utrzymanie pozycji wicelidera w zestawieniu liderów popularności wyjazdów turystycznych przez ostatnie trzy lata), z w/w poziomu 21,07% w 2022 roku do 15,66% w 2023 roku.

Na kolejnych pozycjach rankingu najpopularniejszych w 2023 roku destynacji wśród klientów travelplanet.pl znalazły się¹⁰: Hiszpania (za rok 2023: 6,11% wyjazdów, za rok 2022: 6,43% wyjazdów, za rok 2021: 5,69% wyjazdów), Bułgaria (za rok 2023: 6,09% wyjazdów, za rok 2022: 7,41% wyjazdów, za rok 2021: 7,40% wyjazdów), Tunezja (za rok 2023: 5,0% wyjazdów, za rok 2022: 3,85% wyjazdów, za rok 2021: 1,86% wyjazdów), która w relacji r/r wyprzedziła kolejny w zestawieniu Cypr (za rok 2023: 4,65% wyjazdów, za rok 2022: 4,35% wyjazdów, za rok 2021: 3,38% wyjazdów), Wyspy Kanaryjskie (za rok 2023: 2,94% wyjazdów, za rok 2022: 3,07% wyjazdów, za rok 2021: 2,99% wyjazdów), Albania (za rok 2023: 1,83% wyjazdów, za rok 2022: 1,93% wyjazdów, za rok 2021: 1,88% wyjazdów) oraz na dziesiątej pozycji Malta (za rok 2023: 1,52% wyjazdów, za rok 2022: 2,15% wyjazdów, za rok 2021: 1,75% wyjazdów). Mające miejsce od roku 2021 przewoźnictwo Turcji w rankingu związane było m.in. z tym, że Turcja to zakorzeniony mocno w świadomości kierunek całoroczny a nie sezonowy, jak Grecja, a także związane było z tym, że w roku 2022, od dnia 19.04.2022 r., wprowadzono możliwość podróżowania do Turcji nie tylko na podstawie paszportu, ale również na podstawie dowodu osobistego. Kolejny wzrost udziału Turcji w zestawieniu najbardziej popularnych kierunków wyjazdów turystycznych w zestawieniu za 2023 rok wynika z pojawienia się nowych touroperatorów na polskim rynku wyspecjalizowanych w sprzedaży oferty tureckiej (Orex Travel, spółka należąca do tureckiej grupy Anex oraz Join UP!). Zgodnie z raportem travelplanet.pl jeszcze przed sezonem jednym z możliwych scenariuszy był spadek cen za sprawą wejścia na rynek

⁴ Źródło: „Ponad 6 milionów klientów w biurach podróży. Nie wszyscy jednak jeszcze wrócili”, portal turystyka.rp.pl, 03.02.2023 r.;

<https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art37895781-ponad-6-milionow-klientow-w-biurach-podrozy-nie-wszyscy-jednak-wrocili>

⁵ Źródło: „Ponad 6 milionów klientów w biurach podróży. Nie wszyscy jednak jeszcze wrócili”, op.cit.

⁶ Źródło: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

⁷ Źródło 1: „Zagraniczne wakacje Polaków 2023” Raport Polskiej Izby Turystyki, 05.09.2023 r.

Źródło 2: „Wyniki raportu Polskiej Izby Turystyki >Zagraniczne wakacje Polaków 2023<”; portal fly.pl; 06.09.2023 r.; <https://fly.pl/media-onas/raport-polskiej-izby-turystyki-zagraniczne-wakacje-polakow-2023/>

⁸ Źródło: „Lato 2023 – pod palmami i z all inclusive”; portal wakacje.pl; 05.06.2023 r.; <https://media.wakacje.pl/246794-lato-2023-pod-palmami-i-z-all-inclusive>

⁹ Źródło: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

¹⁰ Źródło 1 (dane za rok 2023): „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.;

Źródło 2 (dane za rok 2022 i za rok 2021): Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; 29.01.2023 r.; <https://www.travelplanet.pl/blog/raport-podroznika-2023/> oraz https://dsc.travelplanet.pl/mkt-tp/static-page/traveller-report/raport_podroznika_2023.pdf

dwóch nowych touroperatorów, ostatecznie, jak widać po średnim koszcie rezerwacji na osobę (3.042 zł), Turcja, gdzie turyści wypożyczali przeciętnie za niecałe 2.900 zł, ulokowała się dużo niżej od tego benchmarku, choć należała do niej 1/3 całego rynku.

Dane przedstawione przez Polską Izbę Turystyki są podobne do informacji podanych przez travelplanet.pl w ramach w/w „Raportu podróżnika 2024” z nieznacznymi jednak przesunięciami na lokatach 4-10 zestawienia najbardziej popularnych kierunków wyjazdów w sezonie Lato 2023. Zgodnie z opracowanym przez PIT „Raportem Zagraniczne wakacje Polaków 2023” udział poszczególnych destynacji w rynku usług turystycznych w roku 2023 (dane zbiorcze pochodzące od tzw. multiagentów, tj. wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl)) był następujący ¹¹:

- 1) Turcja – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 35,8%; w roku 2022: 31,3%;
- 2) Grecja – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 18,5%; w roku 2022: 24,0%;
- 3) Egipt – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 10,8%; w roku 2022: 8,8%;
- 4) Bułgaria – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 8,4%; w roku 2022: 8,8%;
- 5) Tunezja – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 6,8%; w roku 2022: 5,0%;
- 6) Hiszpania – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 6,7%; w roku 2022: 7,1%;
- 7) Cypr – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 3,0%; w roku 2022: 0,7%.
- 8) Albania – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 2,7%; w roku 2022: 2,6%;
- 9) Włochy – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 1,2%; w roku 2022: b.d.;
- 10) Chorwacja – udział w rynku w sezonie Lato 2023: 1,0%; w roku 2022: 1,9%.

Zestawienie najpopularniejszych kierunków turystycznych na Lato 2023 według opracowania przedstawionego przez multiagenta wakacje.pl ¹² przedstawiał się w sposób następujący (według kolejności): Turcja, Grecja, Egipt, Tunezja, Hiszpania, Bułgaria, Cypr, Albania, Włochy, Chorwacja.

W przypadku Rainbow Tours S.A. czołówka rankingu najpopularniejszych kierunków wyjazdowych zasadniczo nie odbiega od w/w danych rynkowych, przy czym prym wśród najbardziej popularnych kierunków wśród klientów Rainbow Tours S.A. wiodły: Grecja (18,68% łącznej liczby klientów, którzy skorzystali z oferty Rainbow w 2023 roku; w roku 2022 było to 21,88%), Turcja (16,96% klientów w roku 2023; w roku 2022 było to 15,64%), Hiszpania (8,72% klientów w roku 2023; w roku 2022 było to 9,33%) oraz Egipt (8,48% klientów w 2023 roku; 3,37% w roku 2022) i Tunezja (5,44% w 2023 roku; 3,37% w 2022 roku). Na dalszych miejscach w pierwszej dziesiątce destynacji turystycznych najbardziej popularnych w 2023 roku wśród klientów Rainbow znalazły się również: Włochy, Bułgaria, Maroko, Albania i Chorwacja.

W przypadku Rainbow charakterystyczny dla roku 2023 był dynamiczny wzrost wyjazdów do Tunezji i Albanii, co było efektem poszukiwania przez część Klientów tańszych kierunków hotelowo-basenowych nad Morzem Śródziemnym. Baza hotelowa w obu tych krajach (Tunezja, Albania) jest coraz lepsza, podczas gdy ceny hoteli rosną tam wolniej niż na przykład w Turcji czy Grecji ¹³.

Termin rezerwacji

O ile w latach 2020-2021 najbardziej popularne były rezerwacje typu „last minute” (tj. realizowane na mniej niż 10 dni przed wylotem z uwagi na podyktowane pandemią COVID-19 obawy i niepewność potencjalnych klientów co do wprowadzanych obostrzeń i wymogów sanitarnych i ostatecznych warunków dojazdu i pobytu na destynacjach turystycznych), to począwszy od roku 2022, także w roku 2023, najbardziej optymalnym i popularnym terminem rezerwacji były rezerwacje typu „first minute” (decyzje o rezerwacji podejmowane w okresie powyżej 2 miesięcy przed datą wyjazdu turystycznego).

Powodem takiego zachowania Klientów w roku 2023 były doświadczenia z roku 2022 i mała dostępność ciekawych ofert „last minute”, a podstawowe znaczenie w tym zakresie miała też wysoka inflacja na przełomie lat 2022/2023 i w późniejszym okresie. W styczniu 2023 r., inflacja wg GUS wynosiła 16,6%, a w lutym 2023 r. wzrosła do 18,4%, natomiast w marcu 2023 r. powróciła w okolice styczniowych wartości, by systematycznie spadać i dopiero we wrześniu 2023 r. spaść poniżej 10%. Lepsza oferta wycieczek oferowana w przedsprzedaży oraz stosowane przez touroperatorów, m.in. przez Rainbow, bonusy przy zakupie wycieczek w przedsprzedaży (tj.: niskie, kilku- kilkunastoprocentowe zaliczki, bezkosztowa zmiana terminu lub kierunku i gwarancje niezmienności ceny, bezkosztowo lub za niewielką dopłatą), również miały znaczenie w zwiększeniu popularności ofert „first minute”.

Zgodnie z podsumowaniem roku 2023 przygotowanym przez portal travelplanet.pl w 2023 roku najbardziej popularne były rezerwacje typu „last minute” (37,12% rezerwacji dokonanych w terminie powyżej 2 miesięcy przed wyjazdem; w roku 2022 stanowiły one 34,80%, a w roku 2021 stanowiły one zaledwie 17,49% wszystkich rezerwacji). Dane dla roku 2023 dla kolejnych terminów rezerwacji dokonywanych przez klientów tego multiagenta były następujące: rezerwacje typu „first minute” dokonywane w okresie do 10 dni przed wyjazdem: 22,67% (w roku 2022: 23,80%); rezerwacje w okresie 1-2 miesięcy przed wyjazdem: 17,37%

¹¹ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2023” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

¹² Źródło: „Lato 2023 – pod palmami i z all inclusive”; portal wakacje.pl; op. cit.

¹³ Źródło: „Prezes Rainbowa: Podróże zagraniczne stają się zwykłą potrzebą Polaków, nie luksusem”; portal turystyka.rp.pl, 08.02.2024 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art39803251-prezes-rainbowa-podroze-zagraniczne-staja-sie-zwykla-potrzeba-polakow-nie-luksusem>

(w roku 2022: 19,09%), rezerwacje w okresie 11-21 dni przed wyjazdem: 14,47% (w roku 2022: 13,40%), a rezerwacje w okresie 22-30 dni: 8,37% (w roku 2022: 8,90%)¹⁴.

Dane przedstawione przez Polską Izbę Turystyki są podobne do informacji podanych przez travelplanet.pl w ramach w/w „Raportu podróżnika 2024”. Zgodnie z opracowanym przez PIT „Raportem Zagraniczne wakacje Polaków 2023” klasyfikacja terminów rezerwacji odnoszonych do daty wyjazdu/wylotu w roku 2023 wskazywała na zauważalne wydłużenie się okresu między złożeniem rezerwacji a wylotem (ponad 34% klientów dokonało rezerwacji w okresie powyżej 3 miesięcy przed datą wylotu, a dodatkowo prawie 21% dokonało tego w okresie pomiędzy pierwszym i drugim miesiącem przed wyjazdem, a ponad 11% w okresie pomiędzy drugim i trzecim miesiącem przed wyjazdem), a szczegółowa klasyfikacja dla roku 2023, też w odniesieniu do roku 2022 (dane zbiorcze pochodzące od tzw. multiagentów, tj. wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl) była następująca¹⁵:

- termin rezerwacji powyżej 3 m-cy przed datą wylotu: 34,05% rezerwacji (w 2022 roku: 26,11%);
- termin rezerwacji powyżej 2 m-cy nie dłużej niż na 3 m-ce przed datą wylotu: 11,01% rezerwacji (w 2022 roku: 13,10%);
- termin rezerwacji powyżej 1 m-ca nie dłużej niż na 2 m-ce przed datą wylotu: 17,20% rezerwacji (w 2022 roku: 20,86%);
- termin rezerwacji w okresie 22-31 dni przed datą wylotu: 8,94% rezerwacji (w 2022 roku: 9,75%);
- termin rezerwacji w okresie 11-21 dni przed datą wylotu: 12,10% rezerwacji (w 2022 roku: 11,80%);
- termin rezerwacji do 10 dni przed datą wylotu: 16,66% rezerwacji (w 2022 roku: 18,38%).

Zgodnie z podsumowaniem przedsprzedaży ofert sezonu Lato 2023 przedstawionym przez multiagenta wakacje.pl¹⁶ prawie 90% Klientów, którzy kupili wyjazd z programu Lato 2023 do połowy maja 2023 roku, zrobiło to na co najmniej trzy miesiące wcześniej. Wskaźnik ten był o 7 punktów procentowych wyższy niż przed rokiem.

Jeśli chodzi o miesiące w roku kalendarzowym, w których dokonywano największej liczby rezerwacji, to zgodnie z podsumowaniem przygotowanym przez portal travelplanet.pl¹⁷ w 2023 roku należą do nich: lipiec (12,70% rezerwacji), sierpień (11,76% rezerwacji) i czerwiec (9,61% rezerwacji). W roku 2022 klienci biur turystycznych byli najbardziej aktywni w rezerwowaniu wyjazdów turystycznych w miesiącach: maj (13,45% rezerwacji), czerwiec (13,23% rezerwacji) i lipiec (12,43% rezerwacji).

Opcje pobytu / standard wyjazdu

Podobnie jak to było w latach poprzednich (2020-2022) także w roku 2023 w efekcie wysokiej liczby turystów wyjeżdżających w sezonie Lato 2023 do Turcji, Grecji i Egiptu, gdzie hotele w przeważającej części oferują formę żywienia „all inclusive”, najczęściej wybieranym standardem pobytu był standard „all inclusive”. Zauważalną tendencją dla roku 2023 i utrzymania wyboru pobytu w standardzie „all inclusive” było to, że turyści nie chcąc obniżyć standardu wypoczynku raczej skracali wakacje bądź przesuwali je na inny termin¹⁸.

Zgodnie z podsumowaniem roku 2023 przygotowanym przez portal travelplanet.pl¹⁹, w 2023 roku najbardziej popularnym standardem pobytu wśród klientów tego multiagenta był standard „all inclusive”, który zanotował 82,22% wyborów wyjazdowych klientów (w roku 2022: 84,16% klientów). Standard żywienia HB (dwa posiłki; śniadania i obiadokolacje) wybrało 8,56% klientów travelplanet.pl (w roku 2022: 8,87% klientów). Identyczna właściwość, co do wyboru rodzaju żywienia została zaprezentowana w opracowaniu dotyczącym przedsprzedaży oferty Lato 2023 przedstawionym przez multiagenta wakacje.pl, gdzie oferta „all inclusive” została wybrana przez 84,8% Klientów²⁰. Także według opracowanego przez PIT „Raportu Zagraniczne wakacje Polaków 2023” w sezonie Lato 2023 przytłaczająca większość opcji żywienia wybierana przez turystów, to „all inclusive” (86,97%)²¹.

Niewiele ponad 78% rezerwacji to wybierane przez klientów travelplanet.pl hotele pięcio- i czterogwiazdkowe. Odpowiednio wielkości przypadające na kategorie hoteli stanowiły w 2023 roku: 34,98% hotele pięciogwiazdkowe i pięciogwiazdkowe+ (w roku 2022: 34,92% tej kategorii hoteli), a 43,06% hotele czterogwiazdkowe (w roku 2022: 45,24% tej kategorii hoteli).

Zgodnie z тезami postawionymi przez twórców „Raportu podróżnika 2024” przygotowanego przez travelplanet.pl, wysoki odsetek pobyków w hotelach pięciogwiazdkowych to pochodna doskonałej sprzedaży oferty tureckiej, gdzie klienci biur podróży kupowali przede wszystkim takie właśnie wakacje, a mocna konkurencja spowodowana wejściem zagranicznych touroperatorów wyspecjalizowanych w tym kierunku spowodowała, że przeciętna cena za wakacje w destynacji tureckiej wynosiła średnio poniżej 3.000 zł na osobę²².

¹⁴ Źródło: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

¹⁵ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2023” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

¹⁶ Źródło: „Lato 2023 – pod palmami i z all inclusive”; portal wakacje.pl; op.cit.

¹⁷ Źródło: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

¹⁸ Źródło 1: „Lato 2023 – pod palmami i z all inclusive”; portal wakacje.pl; op.cit.

Źródło 2: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

¹⁹ Źródło: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

²⁰ Źródło: „Lato 2023 – pod palmami i z all inclusive”; portal wakacje.pl; op.cit.

²¹ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2023” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

²² Źródło: „Raport Podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op.cit.

Średnia cena rezerwacji i pojedynczej imprezy

Według danych z powołanego raportu portalu travelplanet.pl podsumowującego rok 2023 średnie wartości rezerwacji w roku 2023 nie były znacząco i istotnie większe niż w roku 2022. W 2023 roku wartość średniej rezerwacji wzrosła o 4% w porównaniu do wartości dla roku 2022, tj. z kwoty 7.439 zł w 2022 roku do kwoty 7.747 zł w 2023 roku. Średnia kwota rezerwacji dla roku 2021 wynosiła 6.290 zł, a tym samym wzrost r/r dla lat 2021 i 2022 był znacząco wyższy i wyniósł wówczas 18,27%. Zgodnie z podsumowaniem przedstawionym w raporcie travelplanet.pl wobec wzrostu średniego kosztu rezerwacji zaledwie o 4%, koszt wakacji rósł więc dwu- a nawet trzykrotnie wolniej niż inflacja ²³.

Z danych multiagentów przedstawionych w podsumującym sezon Lato 2023 raporcie Polskiej Izby Turystyki (PIT) wynika, że koszt rezerwacji wyniósł w 2023 roku 8.721 zł (wzrost o 545 zł), natomiast koszt pojedynczej imprezy wyniósł 3.291 zł (wzrost o 379 zł), co daje skok rzędu 12,7%. Liczba rezerwacji nie była jednak mniejsza, niż to miało miejsce w roku 2022; jest także wyższa niż w roku 2019, czyli przed pandemią COVID-19 ²⁴.

Otoczenie konkurencyjne

Spółka dominująca Rainbow Tours S.A. konkuruje na rynku tradycyjnych touroperatorów z innymi podmiotami. Od wielu lat Spółka dominująca znajduje się w ścisłej czołówce największych touroperatorów działających na rynku polskim, zajmując trzecie miejsce pod względem przychodów ze sprzedaży, bezpośrednio za biurami podróży Itaka i TUI Poland, a to według ostatnich dostępnych kompleksowych rankingów touroperatorów za rok 2022:

- rankingu touroperatorów przygotowanego przez Wiadomości Turystyczne za rok 2022 ²⁵,
- rankingu touroperatorów przedstawionego za rok 2022 (wyniki badań przedstawione przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData podczas konferencji zorganizowanej przez redakcję dziennika „Rzeczpospolita” w dniu 26.04.2023 r. „Spotkanie Liderów Turystyki - edycja Wiosna 2023”) ²⁶.

Zgodnie z przygotowanym przez Wiadomości Turystyczne w lipcu 2023 roku i ostatnim opublikowanym i dostępnym kompleksowym podsumowaniem przedstawiającym największe biura podróży roku 2022 ²⁷ do pierwszej czwórki największych w 2022 roku biur podróży (touroperatorów) działających w Polsce należały: Biuro Podróży Itaka, TUI Poland, Rainbow Tours i Coral Travel. Biura te zajmują wiodące pozycje w rankingach i w istotny sposób przewyższają pozostałych uczestników branży tourooperatorskiej w Polsce pod względem przychodów ze sprzedaży i liczby obsłużonych klientów, a z uwagi na wielkość obrotów także pod względem wysokości gwarancji tourooperatorskiej.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData ²⁸ przychody wskazanych czterech liderów rynku usług turystyki zorganizowanej w Polsce za rok 2022 (w przypadku TUI Poland za rok obrotowy 2021/2022) były następujące:

- Itaka Holdings (tj. Biuro Podróży Itaka wraz ze spółkami zależnymi, w tym zagranicznymi, tj. Cedok w Czechach i Itaka Lietuva na Litwie) = 3,81 mld zł, przy czym jednostkowo obroty Biura Podróży Itaka za 2022 rok wyniosły 2,81 mld zł;
- TUI Poland = 3,09 mld zł, tj. o około 800 mln zł mniej, niż obroty Itaka Holdings, ale o około 200 mln zł więcej niż roczne jednostkowe przychody Biura Podróży Itaka;
- Grupa Kapitałowa Rainbow Tours = 2,39 mld zł, tj. o ponad 1/2 mld zł więcej od kwoty uzyskanej przez kolejnego touroperatora w rankingu, tj. Coral Travel Poland;
- Coral Travel Poland = 1,85 mld zł.

W/w cztery podmioty stanowią grupę firm, które można określić jako „wielką czwórkę” w Polsce i na które przypada znaczna część, tj. około 10,14 mld zł obrotów firm turystycznych objętych rankingiem/badaniem. Pierwszą dziesiątkę rankingu zaprezentowanego przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData za rok 2022 uzupełniają jeszcze dwie średnie w tej skali firmy, tj. Grecos Holiday z obrotami 589,5 mln zł i Exim Tours z obrotami w wysokości 586,3 mln zł oraz cztery wyraźnie mniejsze: Sun & Fun (197,5 mln zł), Best Reisen (84,1 mln zł), Rego-Bis (81,3 mln zł) i Grupa Almatour (70,7 mln zł).

Pozycje poszczególnych biur podróży ulegają pewnym zmianom w zależności od tego, według jakiego kryterium analizowane są osiągnięcia touroperatorów. Dane biuro może zająć inną pozycję w zależności od tego, czy kryterium oceny stanowi wartość przychodów, liczba obsłużonych klientów, wynik netto itp.

W kategorii poziomu zyskowności generowanej na działalności wynik netto pierwszych pięciu najbardziej zyskownych za okres roku 2022 biur turystycznych (touroperatorów) – wg powołanego kompleksowego rankingu Instytutu Badań Rynku Turystycznego

²³ Źródło: „Raport podróżnika 2024”; portal travelplanet.pl; op. cit.

²⁴ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2023” Raport Polskiej Izby Turystyki; op. cit.

²⁵ Źródło: „Ranking 2023. Touroperatorzy. Pracowity rok odrabiania popandemicznych strat. Potwierdzone dane za rok 2022”; Wiadomości Turystyczne, wyd. specjalne, lipiec 2023

²⁶ Źródło: „Ranking biur podróży 2023: Itaka, TUI, Rainbow, Coral - dynamiczny powrót klientów”, portal turystyka.rp.pl; op. cit.

²⁷ Źródło: „Ranking 2023. Touroperatorzy. Pracowity rok odrabiania popandemicznych strat. Potwierdzone dane za rok 2022”; Wiadomości Turystyczne; op. cit.

²⁸ Źródło: „Ranking biur podróży 2023: Itaka, TUI, Rainbow, Coral - dynamiczny powrót klientów”, portal turystyka.rp.pl; op. cit.

TravelData²⁹ za rok 2022 – był odpowiednio następujący: Itaka Holdings (bez spółek zagranicznych): 73,65 mln zł (samodzielnie spółka Nowa Itaka: zysk netto w wysokości 21,63 mln zł), Coral Travel: 29,68 mln zł, Grecos Holiday: 24,98 mln zł, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours: 22,33 mln zł (samodzielnie Spółka zanotowała zysk netto za 2022 rok w wysokości 13,92 mln zł). Zgodnie z wynikami przedstawionymi przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData pod względem liczby klientów obsłużonych w okresie roku 2022 czołówka biur podróży w Polsce jest natomiast następująca: TUI Poland – 896,8 tys. osób, Itaka – 749,9 tys. osób, Coral Travel – 610 tys. osób, Rainbow 544,9 tys. klientów oraz Exim Tours – 544,9 tys. klientów i Grecos Travel – 170,9 tys. klientów.

Poniższa tabela zawiera podsumowanie rankingu największych touroperatorów działających na rynku polskim w 2022 roku.

Tabela 4. Ranking liderów turystyki wyjazdowej w Polsce³⁰

Poz. w 2022	Poz. w 2021	Biuro podróży	Przychody z imprez turystycznych (w mln zł)		Zysk (strata) z działalności dot. organizacji imprez turystycznych (w tys. zł)		Liczba klientów (w tys. szt.)	
			2022	2021	2022	2021	2022	2021
1.	1.	Itaka *	3 810,00	2 144,00	74 700,00	110 000,00	1 023,0	616,0
2.	2.	TUI Poland	3 086,78 ****	1 908,63 *****	3 087,26	26 957,27	896,8	634,0
3.	3.	Rainbow **	2 347,48	1 268,61	20 717,00	24 562,00	554,0	323,9
4.	4.	Coral Travel	1 785,96	976,47	31 045,59	6 737,33	610,5	368,4
5.	6.	Grecos Holiday	589,54	323,08	24 927,43	16 057,21	171,0	107,1
6.	5.	Exim Tours	586,31	333,72	231,48	4 897,95	195,1	116,1
7.	7.	Blue Style ***	198,00 *****	98,47 *****	b.d.	378,14	63,8	38,1
8.	10.	Almatur	84,10 ****	46,94 ****	3 808,04	7 505,50	26,5	24,7
9.	8.	Best Reisen	83,96	48,09	10 906,61	7 658,58	30,1	19,3
10.	11.	Rego-Bis	81,26	29,70	1 810,59	4 602,93	34,6	13,2

* dane dotyczące działalności Itaka Holdings

** dane jednostkowe, tj. dotyczące Rainbow Tours S.A.

*** Blue Style Sp. z o.o. (właściciel marki Sun&Fun Holidays)

**** rok obrotowy od października 2021 r. do września 2022 r.

**** rok obrotowy od listopada 2021 r. do października 2022 r.

***** rok obrotowy od października 2020 r. do września 2021 r.

***** rok obrotowy od listopada 2020 r. do października 2021 r.

Organizatorów wyjazdów działających na polskim rynku można podzielić na dwie grupy – zapewniających pełną i zróżnicowaną ofertę (np. Itaka, TUI Poland, Rainbow Tours) oraz skoncentrowanych na wybranych destynacjach (np. Grecos Holiday, działające na rynku greckim, czy Coral Travel, które w poprzednich sezonach turystycznych, przed rozszerzeniem oferty kierunków turystycznych destynacji, było skoncentrowane na działalności w Turcji).

Opis otoczenia konkurencyjnego Rainbow Tours, tj. pięciu, poza Rainbow Tours, liderów rankingów biur podróży został przedstawiony poniżej, a dane dotyczą roku 2022³¹. W przypadku Rainbow Tours S.A. jednostkowe łączne przychody ze sprzedaży za rok obrotowy 2022 wyniosły 2.352.088 tys. zł, wobec 1.264.295 tys. zł wartości łącznych przychodów za rok 2021. Oznacza to wzrost obrotu w roku 2022 w stosunku do roku 2021 o około 86,04%. W 2021 roku Spółka dominująca osiągnęła zysk netto w kwocie 13.921 tys. zł, co wobec zanotowanego w 2021 roku jednostkowego zysku netto w kwocie 19.092 tys. zł oznacza spadek zyskowności za rok 2022 w stosunku do wyniku za rok 2021 o około 27,09%. Dane jednostkowe za rok obrotowy 2023 pokazują rekordowe w przypadku Rainbow Tours S.A. następujące podstawowe dane finansowe: (-) jednostkowe przychody ze sprzedaży – w wysokości 3.251.788 tys. zł, (-) jednostkowy zysk netto – w wysokości 167.016 tys. zł.

Po jednorocznej „zamianie” miejsc na fotelu lidera turystyki wyjazdowej w Polsce, która została uwidoczniła w rankingach za rok 2020 (liderem za rok 2020 było TUI Poland), pozycję największego organizatora turystyki wyjazdowej w Polsce pod względem wartości przychodów ze sprzedaży usług turystycznych utrzymuje Biuro Podróży Itaka (działające pod firmą Nowa Itaka Sp. z o.o.), która przewodzi rynkowi turystyki wyjazdowej od roku 2009.

²⁹ Źródło: „Ranking biur podróży 2023: Itaka, TUI, Rainbow, Coral - dynamiczny powrót klientów”, portal turystyka.rp.pl; op.cit.

³⁰ Źródło: „Ranking 2023. Touroperatorzy. Pracowity rok odrabiania popandemicznych strat. Potwierdzone dane za rok 2022”; Wiadomości Turystyczne; op. cit.

³¹ Informacje podane w opisie otoczenia konkurencyjnego na podstawie: „Ranking 2023. Touroperatorzy. Pracowity rok odrabiania popandemicznych strat. Potwierdzone dane za rok 2022”; Wiadomości Turystyczne; op. cit.

Biuro Podróży Itaka oferuje szeroką i zróżnicowaną pod każdym względem paletę produktów w konkurencyjnych cenach. Itaka prowadzi działalność touroperatorską nie tylko w Polsce, ale też w Czechach, na Litwie, a ostatnio również na Węgrzech. W 2016 roku Itaka kupiła znane czeskie biuro podróży Cedok. W roku 2017 założyła spółkę touroperatorską na Litwie i na Łotwie. Łączny obrót wynikający z organizacji imprez turystycznych organizowanych przez Itaka Holdings (czyli łącznie ze spółkami zależnymi, operatorami w innych krajach europejskich) to 3,8 mld zł (za rok 2021 obroty wyniosły 2,14 mld zł) i w związku z tym w ujęciu „skonsolidowanym” Itaka jest największym biurem podróży w Polsce; przy czym jeżeli wziąć pod uwagę jedynie wynik spółki funkcjonującej na rynku

polskim (Nowa Itaka Sp. z o.o.), wynoszący za 2022 rok 2,8 mld zł (za rok 2021 obroty z tytułu działalności w Polsce wyniosły 1,63 mld zł), biuro znajdzie się na drugim miejscu w zestawieniu największych touroperatorów za rok 2022, po TUI Poland. Zgodnie z danymi publikowanymi przez Wiadomości Turystyczne w 2022 roku Biuro Podróży Itaka obsłużyło 1.023 tys. klientów (750 tys. osób w ramach działalności w Polsce), w roku wcześniejszym (2021) było to 616 tys. klientów, co oznacza rok do roku wzrost liczby klientów w 2022 roku o około 66,07%. Z uwagi na uwarunkowania makroekonomiczne rok 2022 charakteryzował się w przypadku trzech największych przedsiębiorstw touroperatorskich w Polsce obniżeniem poziomu zysków z działalności operacyjnej, także w przypadku Biura Podróży Itaka. Wynikowo za rok 2022 Biuro Podróży Itaka osiągnęło zysk z działalności związanej z organizacją imprez turystycznych w wysokości 74,7 mln zł (73,65 mln zł z działalności w Polsce), w poprzednim roku 2021 było to 110 mln zł (107 mln zł z działalności w Polsce). Rentowność zanotowana przez Biuro Podróży Itaka za rok 2022 wyniosła 1,96% (za rok 2021 rentowność wyniosła 5,1%), co plasuje Itakę, biuro będące dużym tourooperatorem na rynku w Polsce (duże firmy specjalizujące się w turystyce masowej mają o wiele mniejsze marże, niż biura małe skoncentrowane na osiąganiu wysokich marży przy niższych poziomach obrotów) na dwunastym miejscu pod względem rentowności w rankingu za rok 2022 (za rok 2021 – była to pozycja ósma). Itaka na dzień 31.12.2022 r. posiadała 50 własnych punktów sprzedaży (sprzedających pod marką Itaka), w roku 2021 było to 46 punktów sprzedaży oraz 128 oddziałów w sieci franczyzowej. Biuro Podróży Itaka na dzień 31.12.2022 r. współpracowała z 852 agentami zewnętrznymi (na ostatni dzień roku 2021 było to 915 agentów zewnętrznych).

TUI Poland Sp. z o.o. jest częścią największego europejskiego koncernu turystycznego TUI Group. W związku z zastosowaną polityką obniżania cen i dostosowaniem swojej oferty do nowych klientów z mniejszych miast i miejscowości (tańsze hotele trzygwiazdkowe, itp.), TUI Poland począwszy od sezonu 2016/2017 (rok obrotowy kończy się 30 września) i w kolejnych latach obrotowych zanotowała dynamiczny wzrost przychodów „rok do roku”. W roku 2017 pozwoliło to temu touroperatorowi na awans na drugą pozycję w zestawieniu największych biur podróży w Polsce pod względem przychodów. W roku obrotowym 2019/2020, obejmującym

specyficzne (z powodu pandemii COVID-19) warunki prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa turystyczne, TUI Poland osiągnęła najwyższą wartość przychodów spośród wszystkich touroperatorów działających na rynku polskim (według opublikowanych danych za rok obrotowy 2019/2020 przychody zamknęły się kwotą 1.131,1 tys. zł). Dane za rok 2021/2022 pokazują kwotę przychodów z działalności turystycznej na poziomie 3,086 mld zł, co oznacza wzrost poziomu przychodów o około 61,66% w relacji do danych o obrotach za rok sprawozdawczy 2020/2021 (kwota przychodów na poziomie 1,909 mld zł). Za okres obrotowy 2021/2022 TUI Poland zanotowała istotny spadek zyskowności z działalności związanej z organizacją imprez turystycznych, tj. osiągając za okres sprawozdawczy lat 2021/2022 poziom przedmiotowego zysku w wysokości 3,087 mln zł, wobec zysku za okres sprawozdawczy lat 2020/2021 na poziomie 26,957 mln zł. W roku sprawozdawczym 2021/2022 TUI Poland obsłużyła 896.815 klientów i była to – biorąc pod uwagę liczbę klientów obsłużonych w Polsce przez Biuro Podróży Itaka (750.000), największa wartość wśród touroperatorów działających w Polsce. W roku 2021 było to 634 tys. klientów obsłużonych przez TUI Poland. W prowadzonej działalności TUI Poland niewątpliwie pomaga fakt bycia częścią konglomeratu turystycznego skupiającego nie tylko usługi touroperatorskie, ale też posiadającego własne hotele, statki wycieczkowe oraz świadczącego usługi (np. wycieczki fakultatywne) na rynkach docelowych. Daje to m.in. szansę wykorzystania bieżących możliwości pozyskiwania miejsc hotelowych i innych usług świadczonych w ramach TUI Group.

Coral Travel Poland Sp. z o.o. (dawniej Wezyr Holidays) należy do dużej tureckiej grupy Coral Travel Group (dawniej: OTI Holdings) z siedzibą w Stambule, która działa w kilku dziedzinach, a działalność turystyczną prowadzi pod markami Coral Travel, Ferien Touristik, Sunmar Tour; Coral Travel Group prowadzi też hotele sieci

Xanadu, Otium, Seven Seas i dysponuje linią lotniczą Blue Connect, a także prowadzi firmę technologiczną Odeon Software & Technology i ochroniarską, pod marką Odeon Security; W sumie, na koniec 2023 roku Coral Travel Group stanowiło 37 firm w 22 krajach, które zatrudniały 4300 pracowników w usługach turystycznych, zakwaterowaniu, lotnictwie, IT i firmie ochroniarskiej. Coral Travel kojarzone jest głównie z wyjazdami do Turcji, ale w jego ofercie znajdują się też inne popularne kierunki w Europie Południowej, Afryce Północnej oraz dalekie kraje. Coral Travel m.in. z uwagi na powiązania właścicielskie (udziałowcem Coral Travel jest turecka grupa Coral Travel Group, dawniej OTI Holdings) w roku 2021 stało się liderem wyjazdów do Turcji spośród touroperatorów działających w Polsce. Zgodnie z wypowiedziami przedstawicieli Coral Travel pozostałymi kierunkami, poza kierunkiem tureckim (kiedy to w sezonie roku 2022 około 400 tys., czyli około 50%, wszystkich klientów, którzy wybrali się do Turcji na wakacje lotami czarterowymi z łącznej szacowanej ich liczby około 800 tys., to Klienci Coral Travel Poland), które były popularne wśród klientów firmy w sezonie roku 2022 były: Egipt, Grecja, Bułgaria, Tunezja i Hiszpania, a z egzotycznych ofert – Dominikana.

W ofercie Zima 22/23 Coral Travel planował też loty do Tajlandii i Wietnamu ³². W roku 2022 przychody Coral Travel ze sprzedaży imprez turystycznych zamknęły się kwotą 1.785,96 mln zł, a w poprzednim roku 2021 przychody sprzedaży wyniosły 976,47 mln zł, co oznaczało dynamikę wzrostu przychodów o około 83% rok do roku. Za rok 2022 Coral Travel zanotowało zysk z działalności touroperatorskiej w wysokości 31.045,59 tys. zł (za rok 2021 zysk tej kategorii wyniósł 6.737,33 tys. zł), co oznacza dynamikę wzrostu w wysokości aż około 360,8%. Zanotowana za rok 2022 rentowność Coral Travel wyniosła 1,74%, za okres roku 2021 wyniosła 0,7%. W roku 2022 Coral Travel obsłużyło 610.504 klientów (w roku poprzednim 2021 było to 368.424 tys. klientów), co oznacza wzrost liczby obsłużonych klientów rok do roku na poziomie około 66%. W sprzedaży Coral Travel bazowała głównie na sieci agentów turystycznych, ale rozwija też sieć firmowych salonów sprzedaży. Coral Travel na dzień 31.12.2022 r. posiadała 49 własnych punktów sprzedaży (sprzedających pod marką tego touroperatora) oraz 34 oddziały w sieci franczyzowej. Biuro Podróży Coral Travel na dzień 31.12.2022 r. współpracowało z 1.740 agentami zewnętrznymi (na dzień 31.12.2021 r. było to 1.800 agentów). Na 2023 rok Coral Travel planowało otwarcie 4-6 nowych własnych punktów. W 2022 roku Coral Travel rozwijało sieć biur franczyzowych, a celem na rok 2023 było zwiększenie liczby biur franczyzowych do 50.

Grecos Holiday Sp. z o.o. specjalizuje się w obsłudze wyjazdów do Grecji i w związku z tym, że od wielu sezonów kierunek grecki jest w ścisłej czołówce najbardziej popularnych destynacji (do niedawna będącej najbardziej popularnym kierunkiem) należy do pierwszej piątki największych polskich touroperatorów, wyprzedzając – według danych za 2022 rok – biuro podróży Exim Tours. Poza pierwszą czwórką największych biur turystyki wyjazdowej w Polsce (Itaka, TUI Poland, Rainbow Tours, Coral Travel), na których kończy się grupa firm, które można określić jako „wielką czwórkę” w kraju i na które przypada największa część, bo około 10,14 mld zł obrotów firm, dwie kolejne, wyraźnie wyprzedzające kolejne podmioty w rankingach touroperatorów, to właśnie Grecos Holiday i Exim Tours (każda z nich z obrotami z tytułu organizacji wyjazdów turystycznych za rok 2022 na poziomie bez mała 600 mln zł) ³³. W roku 2022 przychody Grecos Holiday ze sprzedaży imprez turystycznych zamknęły się kwotą 589,54 mln zł, a w poprzednim roku 2021 przychody ze sprzedaży w tej kategorii wyniosły 323,08 mln zł, co oznaczało dynamikę wzrostu przychodów o około 82% rok do roku. Za rok 2022 Grecos Holiday zanotowało zysk z działalności touroperatorskiej w wysokości 24.927,43 tys. zł (za rok 2021 zysk tej kategorii wyniósł 16.057,21 tys. zł), co oznacza stosunkowo wysoką dynamikę wzrostu na poziomie około 55,24% i plasowało tego touroperatora na trzeciej pozycji pod względem zyskowności wśród biur podróży działających w Polsce. Zanotowana za rok 2022 rentowność Grecos Holiday wyniosła 4,23%, za okres roku 2021 wyniosła 5,0%. W roku 2022 Grecos Holiday zrealizowało wyjazdy turystyczne dla około 171,00 tys. Klientów (w roku 2021 było to 107,14 tys. Klientów), tj. o około 59,61%. Grecos Holiday od kilku lat opiera swoją działalność na systemie agencyjnym, współpracując z rozbudowaną siecią biur agencyjnych. Biuro Podróży Grecos Holiday na dzień 31.12.2022 r. posiadała zaledwie 1 własny punkt sprzedaży (sprzedające pod marką tego touroperatora) oraz 108 oddziałów w sieci franczyzowej. Grecos Holiday na dzień 31.12.2022 r. współpracowała z bardzo dużą liczbą 1.618 agentów zewnętrznych (w roku 2021 sieć agentów współpracujących z Grecos Holiday liczyła 1.657 podmiotów), co oznacza spadek o około 2,41%.

Exim Tours zapoczątkowało swoją działalność w Czechach, w 1993 roku. W związku z dynamicznym rozwojem firma ta szybko wkroczyła m.in. na rynek polski, słowacki, węgierski i rumuński. Dzięki fuzji marek Exim Tours i Kartago Tours, Grupa Exim stała się podmiotem międzynarodowym, zajmującym wiodącą pozycję wśród touroperatorów w Europie Środkowej. Z dniem 31.05.2012 r. niemiecka Grupa Kapitałowa REWE Touristik przejęła 51% udziałów Holdingu Exim, a w 2013 REWE Group zespoliło wszystkie brandy turystyczne pod nową wspólną nazwą DER Touristik Köln GmbH, zastępując tym samym dawną nazwą REWE Touristik. Exim S.A (spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie prowadząca biuro podróży Exim Tours) wchodzi w skład grupy DER Touristik Eastern Europe A.S. ³⁴.

Za rok 2022 przychody Exim Tours ze sprzedaży imprez turystycznych zamknęły się kwotą 586,31 mln zł, co w relacji do przychodów kwocie 333,72 mln zł zanotowanych za rok 2021 stanowi o dynamice wzrostu obrotów na poziomie około 76%. Exim Tours za rok 2022 zanotowało spadek zyskowności w relacji do danych za rok poprzedni (2021), osiągając wynik na działalności turystycznej na poziomie 231,48 tys. zł, co wobec kwoty zysku tej kategorii za rok 2021 (w wysokości 4.897,95 tys. zł) zajęła za rok 2022 dopiero 19 miejsce w rankingu touroperatorów według kategorii wyniku za 2022 rok. W roku 2022 Exim Tours obsłużyło 195.062 klientów, co stanowi o dynamice wzrostu o około 68% (116.091 klientów w roku 2021). Biuro Podróży Exim Tours na dzień 31.12.2022 r. posiadała zaledwie 4 własne punkty sprzedaży (sprzedające pod marką tego touroperatora) oraz nie posiadała oddziałów w sieci franczyzowej, a przy tym Exim Tours na dzień 31.12.2022 r. współpracowało z bardzo dużą liczbą 1.904 agentów zewnętrznych. Udział procentowy poszczególnych kanałów w sprzedaży całkowitej Exim Tours jest następujący: a) własny stacjonarny: 12%; b) własny internetowy: 2%; c) zewnętrzny stacjonarny: 54%; d) zewnętrzny internetowy: 32%.

Omawiając otoczenie konkurencyjne Spółki dominującej Rainbow Tours S.A. warto jednocześnie zwrócić uwagę na doniesienia o rozpoczęciu w roku 2023 na polskim rynku usług turystycznych działalności przez dwóch touroperatorów: tureckie biuro podróży

³² Źródło: „OTI Holding kończy 30 lat i zmienia nazwę. W 2022 połowa polskich turystów w Turcji to klienci Coral Travel”; portal waszaturystyka.pl, 28.10.2022 r.; <https://www.waszaturystyka.pl/oti-holding-konczy-30-lat-i-zmienia-nazwe-w-2022-polowa-polskich-turystow-w-turcji-to-klienci-coral-travel/>

³³ Źródło: „Ranking biur podróży 2023: Itaka, TUI, Rainbow, Coral - dynamiczny powrót klientów”, portal turystyka.rp.pl; op.cit.

³⁴ Źródło: Strona internetowa Exim Tours; zakładka „O nas”; dostęp w dniu 18.03.2024 r.; <https://eximtours.pl/strony/o-firmie>

powiększenia się wzrostów sprzedaży i rezerwacji oferowanych przez Spółkę imprez turystycznych bieżących i kolejnych sezonów turystycznych.

Wyniki okresu sprawozdawczego 2023 roku wskazują – z punktu widzenia Spółki dominującej, a także z punktu widzenia całej branży turystyki zorganizowanej w Polsce – na rekordowe poziomy przychodów i liczby obsłużonych klientów, a w konsekwencji na rekordowe wyniki prowadzonej działalności. W roku 2023 kontynuowany był – mimo incydentalnych negatywnych wydarzeń w postaci pożarów w Grecji pod koniec lipca 2023 roku oraz wybuchu konfliktu zbrojnego w Strefie Gazy rozpoczętego w pierwszej dekadzie października 2023 roku, mających wpływ, w efekcie nieznaczny, na działalność organizatorów turystyki (w ocenie Zarządu Spółki skala poniesionych w związku z tymi wydarzeniami kosztów i utraconych wpływów w kontekście łącznej, sezonowej kwoty przychodów i skali działalności Grupy Kapitałowej Rainbow nie miała i nie ma istotnego wpływu na wyniki finansowe Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours i na prowadzoną działalność) – rosnący trend w rozwoju branży turystyki wyjazdowej w Polsce (rozpoczęty po okresie pandemii COVID-19 w 2022 roku, przy zastrzeżeniu i mimo konfliktu zbrojnego w Ukrainie). Szczegółowy opis czynników, które według opinii Zarządu Spółki miały wpływ na wyniki Grupy i całej branży turystyki zorganizowanej w roku 2023, ale mających lub potencjalnie mogących mieć znaczenie także w roku 2024, został przedstawiony w punkcie 1.1.4. „Opis branży i rynków, na których działa Grupa” powyżej. Do czynników tych, stanowiących również tendencje mogące mieć wpływ na rozwój branży turystyki zorganizowanej w roku 2024, zaliczyć należy przede wszystkim:

- odbudowujący się potencjał rynku turystyki zorganizowanej w Polsce, mający miejsce przy stosunkowo niskim udziale Polaków w zorganizowanych wyjazdach turystycznych, któremu towarzyszy wzrost zamożności społeczeństwa polskiego i wynikający m.in. właśnie z tego potencjał wzrostu odsetka chętnych do podróżowania w ramach turystyki zorganizowanej; zgodnie z informacjami podanymi przez Trigon Dom Maklerski w rekomendacji z dnia 07.03.2024 r. wydanej dla akcji Rainbow Tours ⁴³:
 - Polska znacznie odstaje od innych krajów w regionie pod kątem partycypacji w turystyce zagranicznej, a przestrzeni do wzrostów liczby Klientów można z pewnością upatrywać w niskim dotychczas udziale Polaków w zorganizowanych zagranicznych wyjazdach turystycznych; zgodnie z powołanymi w przedmiotowej rekomendacji Trigon Domu Maklerskiego ostatnimi danymi Eurostat „zaledwie 12% Polaków uczestniczyło w 2022 w turystyce zagranicznej, podczas gdy w przypadku Czechów i Niemców było to odpowiednio 33% i 46%”;
 - zgodnie z danymi Eurostat ponad 60% Polaków uznaje kwestie finansowe jako główną barierę dla wysokiego udziału w turystyce zagranicznej; jedynie około 30% Czechów wskazywało na tę barierę w partycypacji w wyjazdach zagranicznych, a sytuacja finansowa gospodarstw domowych w Polsce ma odzwierciedlenie w strukturze geograficznej wyjazdów Polaków, gdzie w Polsce 30% wyjazdów wakacyjnych spędzanych jest zagranicą, podczas gdy w Niemczech jest to 70%; według autorów rekomendacji Trigon Domu Maklerskiego „wraz z powrotem do realnego wzrostu wynagrodzeń, podwyżkami transferów socjalnych dostępność turystyki dla gospodarstw domowych [w Polsce] powinna dalej się poprawiać”;
 - „partycypacja w turystyce rośnie w wyższych grupach wiekowych, co również wspiera długoterminowy potencjał wzrostu rynku w kontekście zmian w strukturze wiekowej populacji. Liczba osób w wieku 40-60, które stanowią najszerszą grupą klientów dla klientów touroperatorów wzrosło w ciągu najbliższych 10 lat w Polsce o 10%”;
- zmiana wzorca konsumpcji zmiana w hierarchii wydatków konsumpcyjnych społeczeństwa polskiego, gdzie zauważalny staje się trend przesunięcia celu wydatków z wydatków na dobra materialne na wydatki na rzeczy związane ze spędzaniem wolnego czasu (m.in. podróże); w odbudowującym się pod względem zamożności społeczeństwie polskim podróże stają się potrzebą, a nie luksusem;
- sprzyjające warunki zewnętrzne, głównie dotyczące czynników makroekonomicznych decydujących o kosztach organizacji imprez turystycznych (kursy walut rozliczeniowych, ceny paliwa lotniczego); w sytuacji „uspokojenia” się w 2023 roku negatywnych zapowiedzi i realizacji w mniej restrykcyjny sposób negatywnych przewidywań, co do sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie i dostępu do surowców (stosunkowo bezproblemowe – mimo pierwotnie wysoce negatywnych przewidywań i założeń – zaopatrzenie w surowce i paliwa), co sparametryzowało się niższymi, niż zakładane cenami paliwa lotniczego i zakładane kursy walut, marża realizowana przez Spółkę na sprzedaży w 2023 roku utrzymywana była na stosunkowo wysokim poziomie w porównaniu do stosunkowo niskiej średniej marży dla roku 2022 i kluczowego sezonu „Lato 2022”;

Zgodnie z informacjami podanymi przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData za okres pierwszego pełnego tygodnia marca 2024 roku i odnoszącymi się do wzrostu cen wycieczek dla wylotów w dniach 05-11.08.2024 r. (wzrosty na

⁴³ Źródło: „Trigon DM pozytywnie o perspektywach Rainbow Tours”; portal internetowy Dziennika Gazety Parkiet; 14.03.2024 r.; <https://www.parkiet.com/firmy/art39998271-trigon-dm-pozytywnie-o-perspektywach-rainbow-tours> wraz z pobraną z tego źródła (dostęp w dniu 19.03.2024 r.) Rekomendacją Trigon Domu Maklerskiego dotyczącą akcji Rainbow Tours („Research. Rainbow Tours, Consumption patterns & aging society play” z dnia 07.03.2024 r.)

wszystkich wiodących kierunkach wyjazdów turystycznych Polaków, najbardziej w Bułgarii, nieco mniej w Turcji i Egipcie, a najmniej na Wyspach Kanaryjskich i w Grecji), w zakresie oddziaływania cen paliwa lotniczego oraz sytuacji w zakresie kursów głównych walut, to w pierwszym tygodniu marca 2024 roku z punktu widzenia organizatorów sytuacja już po raz kolejny była bardziej korzystna, niż miało to miejsce w takim samym okresie ubiegłego sezonu; cena paliwa lotniczego spadła o 9,2% w porównaniu z ceną z tego samego okresu roku 2023; w relacji z amerykańskim dolarem i euro krajowa waluta była we wskazanym okresie po raz kolejny wyraźnie silniejsza w porównaniu rocznym dla uśrednionych rozliczeń turystycznych, a mianowicie o ponad 9,1%⁴⁴.

Według stanu na marzec 2024 roku eksperci rynku turystycznego przewidują dla roku 2024 pozytywne tendencje w rozwoju branży turystycznej, m.in. w Europie. Światowa Rada Podróży i Turystyki w swoich ocenach zapowiada rok 2024 jako bardzo dobry w turystyce (WTTC), na co wskazywać może dwucyfrowy wzrost liczby odwiedzających na głównych rynkach źródłowych, takich jak Wielka Brytania, Hiszpania i Grecja, a dane WTTC pokazują, że w Europie widać duży wzrost podróży międzynarodowych. Według przewidywań WTTC, w wypadku Grecji i Portugalii liczba turystów zwiększy się o 20%, porównując rok do roku., a w Hiszpanii, która jest drugim po Francji najpopularniejszym kierunkiem turystycznym na świecie, gości ma być również więcej o 13%⁴⁵.

pozytywne tendencje w rozwoju branży potwierdzane są w kolejnych miesiącach realizacji sprzedaży wyjazdów turystycznych w Polsce. Dane Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego pokazują, że styczeń 2024 roku zakończył się w biurach podróży znakomitym wynikiem pod względem liczby obsługiwanych klientów, gdyż biura podróży zawarły 283 tys. umów na wyjazdy 756 tys. Klientów, co oznacza, że Klientów było w styczniu 2024 roku więcej niż w styczniu 2019 roku o 17%, a w porównaniu z rekordowym styczniem 2023 roku o 13%.

Zgodnie z informacjami Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego dotyczącymi sprzedaży za okres czterech miesięcy (październik 2023 – styczeń 2024) ocena przedsprzedaży wypadła korzystnie, kiedy to za wskazany okres zanotować można 15% wzrost sprzedaży w porównaniu z okresem miesięcy październik 2022 – styczeń 2023, przy czym wyjazdy realizowane za pośrednictwem czarterów wzrosły o 28%, a w „innych środkach transportu” 19%; jedynie sprzedaż „kraju i bliskiej zagranicy” odnotowała spadek rok do roku o 10%⁴⁶.

Oczywiście w latach poprzednich, jak również w roku 2024 znaczenie z perspektywy określania zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstw z branży turystycznej, w tym Spółki dominującej i spółek z Grupy, mają i mogą mieć czynniki obiektywne różnej natury, tj. m.in.:

- czynniki społeczne i społeczno-ekonomiczne (np. poziom nastrojów konsumenckich, które są szczególnie istotne dla popytu na towary i usługi dalszej potrzeby, kształtowanie się poziomu i dynamiki realnych dochodów gospodarstw domowych, a zwłaszcza zasadniczego ich czynnika, którym są realne wynagrodzenia, wpływ wzrostu świadczeń społecznych, wydarzenia sportowe o dużym znaczeniu – doświadczenia lat poprzednich wskazują, że mają one negatywny wpływ na liczbę wyjazdów turystycznych itp.),
- czynniki makroekonomiczne (np. poziom i dynamika zmian cen imprez turystycznych, kształtowanie się kursów polskiej waluty, zwłaszcza w relacji do dolara amerykańskiego i euro, kształtowanie się cen ropy naftowej, perspektywy rozwojowe polskiej gospodarki, w tym dynamika rozwojowa PKB, co może sprzyjać rosnącemu popytowi konsumpcyjnemu, nowe gospodarcze propozycje programowe Rządu Rzeczypospolitej Polskiej itp.),
- czynniki polityczne (zmiany sytuacji geopolitycznej i ewentualne konflikty zbrojne i zamachy terrorystyczne w różnych częściach świata, które wpływać mogą na decyzje wyjazdowe Polaków i kierunki ich podróży, szczególnie w okresie następującym bezpośrednio po wydarzeniu itp.),
- czynniki klimatyczne (np. czynnik wsparcia koniunktury w zakresie wyjazdów zagranicznych przy mało korzystnej aurze pogodowej w Polsce itp.).

W kontekście oceny czynników mogących mieć wpływ na rozwój Grupy Kapitałowej Rainbow Tours wartym zaznaczenia jest fakt, iż Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dysponuje stosunkowo wysokimi środkami finansowymi (w tym uzyskanym w 2018 roku kredytem z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 15,5 mln euro), co umożliwia zakup i budowę hoteli w Grecji, także we współpracy z pasywnym partnerem zewnętrznym (pozyskanie przez Grupę Kapitałową w lutym 2019 roku pasywnego inwestora dla realizacji inwestycji związanych z rozwojem działalności w hotelach własnych lub zarządzanych na zasadzie wynajmu długoterminowego, tj. Fundusz Ekspansji Zagranicznej Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, zarządzany przez PFR TFI będącego częścią Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju). Według istniejących trendów zaczyna to być uważane za najlepszy segment w turystyce, bo dający duże zyski, szczególnie, jeśli sam właściciel może zadbać o ich wypełnienie, jak w wypadku Spółki dominującej i jest pozytywnie odbierane przez analityków rynku usług turystycznych.

⁴⁴ Źródło: „Średnia cena w górę”; portal internetowy tur-info.pl; 11.03.2024 r.; <http://www.tur-info.pl/a/50793..ceny-wyjazdow-sierpen-2024-wakacje.html>

⁴⁵ Źródło: „Światowa Rada Podróży: Zapowiada się dobry rok dla turystyki w Europie”, 12.03.2024 r.; portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/popularne-trendy/art39974361-swiatowa-rada-podrozy-zapowiada-sie-dobry-rok-dla-turystyki-w-europie>

⁴⁶ Źródło: „Rekordowy styczeń w biurach podróży. Polacy letnie wakacje kupują zimą”, 08.03.2024 r.; portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art39961971-rekordowy-styczen-w-biurach-podrozy-polacy-letnie-wakacje-kupuja-zima>

1.2. Główne cele strategiczne, misja i wartości

Misją Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest wspólne i ciągle poznawanie zmieniających się wakacyjnych marzeń klientów i spełnianie ich w stu procentach.

Głównym celem Grupy jest stworzenie najlepszego biura podróży w Polsce, którego renomę uznają wszyscy Polacy. Nazwa „Rainbow Tours” ma być synonimem jakości, rzetelności i doświadczenia pracowników. Oprócz tego powinna się kojarzyć ze stuprocentową satysfakcją z wakacji i poznawania prawdziwego oblicza odwiedzonych miejsc. W ostatnim opublikowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” w czerwcu 2021 roku „Rankingu najcenniejszych marek polskich” jedynymi markami z branży turystycznej, które zostały uwzględnione w rankingu 220 marek były marki „Itaka” i „Rainbow”. Marka „Rainbow” znalazła się na 87 miejscu z wartością marki oszacowaną na 123,1 mln zł (marka „Itaka” zajęła 50 pozycję z wyceną 261,6 mln zł). Dla porównania, przed marką „Rainbow”, na miejscu 86 znalazła się marka odzieżowa „House” (z szacunkową wyceną marki na poziomie 125,7 mln zł), a za marką „Rainbow”, na 88 pozycji reprezentujący produkty spożywcze „Wedel” (z szacunkową wyceną marki na poziomie 119,2 mln zł)⁴⁷. Umiejscowienia marki „Rainbow” wśród innych znamienitych marek polskich jest dla nas najwyższym wyróżnieniem.

Strategia Grupy Kapitałowej Rainbow Tours na rok 2023 i na kolejne lata, podobnie, jak w latach poprzednich, zakładała i konsekwentnie zakłada budowę silnej i rozpoznawalnej marki „Rainbow” na rynku masowym oraz silnej Grupy Kapitałowej, której działanie obejmie wszystkie aspekty rynku turystycznego. Misją Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest wspólne i ciągle poznawanie zmieniających się wakacyjnych marzeń klientów i spełnianie ich w stu procentach.

Główne instrumenty realizacji tej strategii są niezmiennie i podlegają ciągłemu ulepszaniu, a należą do nich:

- zróżnicowana oferta wyjazdów turystycznych skierowana przede wszystkim do masowego klienta; jest ona uzupełniana o nowe destynacje w zależności od panujących trendów; jednocześnie rozwijany jest segment organizacji wyjazdów służbowych, integracyjnych itp.,
- wielokanałowy własny system sprzedaży, gdzie obok sieci salonów własnych sprzedaż prowadzona jest w call center i internecie; wzrost udziału kanałów własnych w strukturze sprzedaży pozwala relatywnie obniżyć jej koszty i zachować pełną kontrolę nad jej jakością i formą,
- rozwój nowych technologii, w tym własnego systemu rezerwacyjnego,
- budowa sieci hotelowej w Grecji, w tym dzięki środkom zapewnionym w ramach umowy podpisanej w lutym 2019 r. z Funduszem Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (który jest częścią Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju) oraz kredytowi z Banku BGK; rozwój sieci hotelowej pozwoli na wygenerowanie wyższej marży;
- optymalizacja zatrudnienia i kosztów, m.in. przez koncentrację działalności w Spółce dominującej, przy realizacji działalności hotelowej przez spółkę zależną White Olive A.E., a także prowadzenie wybranych zakresów działalności przez zagraniczne lokalne spółki/oddziały w Turcji, Grecji, Hiszpani i Czechach,
- konsolidacja rynku czarterów, tak by zyskiem odsprzedawać bilety mniejszym touroperatorom,
- wypełnienie miejsc w czarterowanych samolotach, gdyż ich sprzedaż w znaczącej mierze determinuje rentowność całej imprezy turystycznej,
- efektywna polityka walutowa mająca wpływ na finansowanie rozwoju.

Ponadto, w roku 2024 Zarząd Spółki – w obliczu rosnących wymogów prawnych, zmieniających się oczekiwań interesariuszy oraz najlepszych praktyk rynkowych, a także globalnych wyzwań środowiskowych i społecznych, jak również wobec zobowiązań, nakładanych na firmy takie jak Rainbow Tours do przestrzegania coraz bardziej rygorystycznych przepisów, które promują zrównoważony rozwój i wobec rosnącego zapotrzebowania rynku na transparentność i odpowiedzialność korporacyjną – podjął prace mające na celu przygotowanie i w kolejnych etapach wdrożenie strategii z zakresu ESG (E–środowisko, z ang. environmental, S–społeczna odpowiedzialność, z ang. social responsibility i G–ład korporacyjny, z ang. corporate governance). Opracowanie strategii ESG będzie związane z przygotowaniem i zdefiniowaniem celów strategicznych i planów wdrożenia, wraz z ustaleniem wskaźników KPI do monitorowania postępu rozwoju w zakresie ESG.

Począwszy od danych za rok 2024 Rainbow Tours S.A., jako jednostka zainteresowania publicznego, podlegająca dotychczas pod uregulowania przewidziane przez dyrektywę unijną, tzw. NFRD (ang. Non-Financial Reporting Directive)⁴⁸ i jako podmiot dominujący w Grupie Kapitałowej, spełniająca określone kryteria (> 500 pracowników oraz spełniająca jeden z następujących kryteriów: obrót netto > 40 mln EUR i/lub suma aktywów > 20 mln EUR), będzie zobowiązana w roku 2025 do publikacji stosownego raportu z zakresu zrównoważonego rozwoju. W dalszej kolejności po dużych jednostkach także małe i średnie spółki będą przedstawiać w swoim sprawozdaniu z działalności informacje na temat: kwestii środowiskowych, społecznych i praw człowieka oraz ładu korporacyjnego.

⁴⁷ Źródło: „Itaka i Rainbow na liście najcenniejszych polskich marek”; serwis internetowy turystyka.rp.pl; 05.06.2021 r.;

<https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art17901851-itaka-i-rainbow-na-liscie-najcenniejszych-polskich-marek>

⁴⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22.10.2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (data publikacji: 22.10.2014 r.) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>

Opublikowana w grudniu 2022 roku dyrektywa unijna, tzw. CSRD (ang. Corporate Sustainability Reporting Directive) ⁴⁹ nałożyła – w pierwszej kolejności na firmy takie jak Rainbow Tours, w kolejnych latach na mniejsze podmioty – obowiązek realizacji sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju i konkretne obowiązki związane z raportowaniem ESG, a to według ujednoliconych standardów sprawozdawczości, tzw. ESRS ⁵⁰ (ang. European Sustainability Reporting Standards; uzupełnienie dyrektywy CSRD).

1.3. Łańcuch wartości

Łańcuch wartości Grupy Kapitałowej Rainbow Tours:

Na łańcuch wartości Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, realizowanych w największym zakresie przez Spółkę dominującą, w której skupione jest prowadzenie działalności touroperatorskiej (działalność spółek z Grupy Kapitałowej ma istotny, aczkolwiek pomocniczy i wspierający działalność jednostki dominującej charakter) składają się następujące główne procesy:

Przygotowanie oferty na kolejny sezon turystyczny

Grupa dba o stworzenie oferty, która przekona klientów do wybrania się na wakacje z Rainbow Tours S.A. Za przygotowanie oferty na kolejny sezon odpowiada Dział Produktu. W trakcie tych prac wykorzystywane są: wyniki sprzedaży poprzedniej oferty, informacje o zmianach preferencji klientów w zakresie kierunków podróży (w tym wynikające ze zdarzeń geopolitycznych), analiza reklamacji, dane o atrakcjach turystycznych oferowanych na danym rynku, wyniki podróży studyjnych oraz wiadomości o działaniach konkurencyjnych biur podróży.

W przypadku wprowadzenia do oferty nowego produktu brana jest pod uwagę atrakcyjność danego miejsca na innych rynkach oraz dla polskiego rynku. Szczegółowe sprawdzenie wybranej destynacji zleca się Destination Management Company (dalej DMC). DMC to termin oznaczający biuro obsługujące touroperatorów w danym miejscu. Zajmuje się m.in. organizacją wycieczek oraz planowaniem i prowadzeniem imprez towarzyszących. DMC pomaga w znalezieniu hotelu, wynajęciu restauracji, organizacji transportu, wycieczek, imprez tematycznych itp. DMC dobrze zna lokalny rynek i miejscowe zasoby, dzięki czemu jest w stanie zapewnić preferencyjne stawki. Umowy z hotelami podpisywane są bezpośrednio przez Spółkę, DMC odpowiada natomiast za transport i wycieczki w danej destynacji. Zaangażowanie DMC w przygotowanie nowego produktu może sięgnąć około 95%. Z czasem rola Spółki na lokalnym rynku rośnie, co w znacznym stopniu zmniejsza zakres współpracy z DMC. Rainbow Tours S.A. zawsze weryfikuje licencje turystyczne DMC. Począwszy od sezonu Lato 2021 działalność operacyjną w Turcji rozpoczęła spółka zależna w Grupie Kapitałowej, tj. Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S. (Anonim Sirketi - spółka akcyjna prawa tureckiego). Powołanie przedmiotowej spółki zależnej miało na celu rozwój prowadzonej przez Grupę Kapitałową Rainbow Tours działalności gospodarczej w zakresie działalności organizatorów turystyki, a także usprawnienie wewnętrznej struktury organizacyjnej Grupy oraz przyczynienie się do uzyskania oszczędności kosztów operacyjnych i podniesienia efektywności działania Grupy Kapitałowej, co tym samym wpisuje się w strategię integracji pionowej Emitenta, w ramach której zamiarem Rainbow Tours S.A. jest, przy jednoczesnej rezygnacji z usług dostawców zewnętrznych, istotna optymalizacja kosztów realizacji imprez turystycznych, a także podwyższenie rentowności usług dodatkowych sprzedawanych do klientów Rainbow Tours Spółki Akcyjnej (imprezy objazdowe i wycieczki fakultatywne). W IV kwartale roku obrotowego 2023

⁴⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14.12.2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (data publikacji: 14.12.2022 r.). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

⁵⁰ <https://www.gov.pl/web/finanse/europejskie-standardy-sprawozdawczosci-zrównowazonego-rozwoju-przyjete2>

powołano na terytorium Republiki Czeskiej nową spółkę zależną od Rainbow Tours S.A., spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością prawa czeskiego funkcjonującą pod nazwą Rainbow distribuce s.r.o., jako przedstawiciela Spółki dominującej na terenie Republiki Czeskiej, nie prowadzącej samodzielnej działalności touroperatorской, ale będącej spółką dystrybucyjną, której zadaniem jest sprzedaż imprez z wylotami z Pragi, Brna oraz polskich lotnisk dla klientów czeskich na terenie tego kraju. W szczególności przedmiot działalności Rainbow distribuce s.r.o. obejmuje zarządzanie siecią agentów sprzedaży (m.in. wyszukiwanie agentów, zawieranie umów; bieżący kontakt z siecią agentów, szkolenia i inne), organizację zasobów niezbędnych do prowadzenia sprzedaży Rainbow na terenie Czech (m.in. prowadzenie czeskiej strony internetowej; niezbędne tłumaczenia; marketing internetowy, promocja oferty Rainbow w mediach), a w przyszłości spółka Rainbow distribuce s.r.o. ma również potencjalnie zajmować się tworzeniem sieci sprzedaży własnej (wynajmowanie punktów pod oddziały własne oraz zarządzanie nimi, organizacja zatrudnienia).

Przygotowując szczegółowy plan imprezy zwraca się uwagę na logistyczne rozplanowanie poszczególnych punktów programu. Powinny być ułożone w odpowiedniej kolejności, aby uczestnicy się nie zmęczyli i mogli jak najpełniej skorzystać z wycieczki. Dąży się także do zoptymalizowania tras przejazdowych. Ustalając cenę nowej wycieczki, porównuje się ją z ceną zbliżonych ofert (w zakresie kategorii hoteli i zakresu programu).

Marketing

Spółka dominująca przygotowuje co roku kilka katalogów ze swoją ofertą. Katalogi są dostępne dla klientów w formie papierowej w biurach sprzedaży oraz na stronie internetowej pod adresem <https://r.pl/katalogi>. Informacje o ofercie na kolejny sezon oraz o zawartych w niej nowościach podawane są w komunikatach dla mediów. Firma uczestniczy także w targach turystycznych. Po okresie przerwy będącej konsekwencją pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i zawieszenia masowych spotkań branżowych od roku 2023 marka Rainbow aktywnie pojawia się na targach turystycznych, także zagranicznych (np. na początku marca 2023 roku wzięliśmy udział w ITB Berlin 2023 – Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie, które odbywały się w dniach 07-09.03.2023 r.; na targach tych pojawiło się 5,5 tys. wystawców ze 161 krajów, około 3 tys. przedstawicieli mediów i 333 blogerów podróżniczych⁵¹; w roku 2024 przedstawiciele Rainbow również byli obecni na ITB Berlin, które odbyły się w dniach 05.03-07.03.2024 r. i w których uczestniczyło ponad 5,5 tys. wystawców ze 170 krajów i regionów⁵²).

Sprzedaż

Sprzedaż oferowanych wyjazdów odbywa się w salonach własnych, za pośrednictwem sieci agencyjnej, przez własny call center i stronę internetową.

Grupa dba o wysokie standardy obsługi klienta w oddziałach Rainbow Tours. Dotyczą one wyglądu biura i witryny, prezencji pracowników, przebiegu obsługi klienta oraz kontaktu posprzedażowego z klientem.

W 2020 roku Grupa dokończyła wdrożenie projektu systemu zarządzania relacjami z klientami (Customer Relationship Management – CRM). Nowy CRM oraz przeprowadzona w ramach projektu deduplikacja i segmentacja bazy klientów umożliwiła oferowanie spersonalizowanej obsługi. Pracownicy touroperatora mogą obsługiwać klientów zgodnie z ich preferencjami, m.in. dotyczącymi kierunków i terminów wyjazdów czy zakupu usług dodatkowych.

Na dzień 31.12.2023 r. sieć sprzedaży Grupy Kapitałowej Rainbow Tours składała się z:

- 100 biur własnych (99 biur własnych na dzień 31.12.2022 r.) oraz 50 biur franczyzowych (na dzień 31.12.2022 r. funkcjonowały 42 biura franczyzowe); z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka w okresie 2020 roku dokonała likwidacji i zamknięcia części własnych biur sprzedaży (15 salonów firmowych, głównie w odniesieniu do salonów firmowych zlokalizowanych poza centrami handlowymi, tj. tzw. „salonów miejskich”); poczynawszy od roku 2021 rozpoczęto i kontynuowano w kolejnych latach proces odbudowywania sieci salonów własnych i biur franczyzowych,
- około 1.400 współpracujących punktów agencyjnych (na dzień 31.12.2022 r. funkcjonowało około 1.300 punktów agencyjnych),
- call center i własnej strony internetowej (<https://r.pl>),
- wycieczkowych portali internetowych (tzw. „multiagenci” typu travelplanet.pl, wakacje.pl).

Aktualna lista biur sprzedaży oferty Rainbow zamieszczona jest na stronie internetowej pod adresem <https://r.pl/biura>.

W Czechach, na Słowacji i na Litwie Rainbow Tours S.A. oferuje swoje produkty poprzez generalnych przedstawicieli, którzy tworzą sieć biur subagencyjnych. Generalny przedstawiciel ponosi pełną odpowiedzialność za swoich subagentów. W IV kwartale 2023 roku powołano na terytorium Republiki Czeskiej nową spółkę zależną od Rainbow Tours S.A., funkcjonującą pod nazwą Rainbow

⁵¹ Źródło: „Targi ITB Berlin przyciągnęły 90 tysięcy uczestników”, serwis internetowy turystyka.rp.pl; 09.03.2023 r.; <https://turystyka.rp.pl/popularne-trendy/art38103651-targi-itb-berlin-przyciagnely-90-tysiecy-uczestnikow>

⁵² Źródło: „Targi turystyczne w Berlinie - Polska chwali się jedzeniem, miastami i kulturą”, serwis internetowy turystyka.rp.pl; 04.03.2024 r.; <https://turystyka.rp.pl/popularne-trendy/art39941761-targi-turystyczne-w-berlinie-polska-chwali-sie-jedzeniem-miastami-i-kultura>

distribuce s.r.o., jako przedstawiciela Spółki dominującej na terenie Republiki Czeskiej, spółki będącej spółką dystrybucyjną, której zadaniem jest sprzedaż imprez z wylotami z Pragi, Brna oraz polskich lotnisk dla klientów czeskich na terenie tego kraju.

W 2020 roku Spółka dominująca wprowadziła na rynek dedykowaną aplikację mobilną przeznaczoną na urządzenia z systemami Android oraz iOS (smartfony) i dla telefonów Huawei. Z wyglądem i zasadami działania aplikacji Rainbow można zapoznać się tu:

- Dla telefonów z [Androidem](#)
- Dla telefonów z [iOS](#)
- Dla telefonów [Huawei](#)

Aplikacja umożliwia dostęp do najważniejszych informacji związanych z zarezerwowaną wycieczką, m.in. status wpłat za rezerwację, data i godzina wylotu, pogoda w miejscu docelowym, rozbudowany plan wycieczki objazdowej z opisem wszystkich odwiedzanych obiektów oraz zarezerwowanego hotelu i atrakcji zlokalizowanych w jego najbliższej okolicy. Pozwala również, w razie nagłej potrzeby, znaleźć wszystkie dane kontaktowe do rezydenta/pilota oraz ubezpieczyciela. Najważniejszą funkcjonalnością aplikacji jest jednak możliwość zakupu miejsc w samolocie, lepszego ubezpieczenia oraz wycieczek fakultatywnych, organizowanych przez Biuro Podróży Rainbow. Proces zakupu tych usług może być przeprowadzony bezpośrednio w aplikacji, bez potrzeby kontaktu z pracownikiem Rainbow. Pozwala to Klientom na dynamiczne planowanie swojego urlopu bez utraty cennego czasu. W ramach przeprowadzonych prac modernizacyjnych i dokonanych aktualizacji dodano nowe funkcjonalności, w tym m.in. informacje o zbiórkach na wycieczki fakultatywne, informacje o locie powrotnym, przegląd ofert wycieczek; poprawione też stabilność aplikacji oraz problemy związane z zapamiętaniem logowania.

Począwszy od stycznia/lutego 2023 roku wprowadziliśmy kolejne istotne ulepszenia aplikacji mobilnej, dodając mnóstwo nowych funkcji, a nowa aplikacja Rainbow to:

- dokładne i szczegółowe **informacje na temat hoteli**,

pensjonatów i apartamentów: adresy, zdjęcia, opisy oraz dostęp do rzetelnych i prawdziwych opinii pozostawionych przez Klientów,

- możliwość dokupienia **usług dodatkowych** oraz wycieczek fakultatywnych bezpośrednio z poziomu aplikacji, bez potrzeby kontaktu z opiekunem rezerwacji,
- szczegółowy **plan podróży** - w aplikacji znajdują się wszystkie niezbędne informacje dotyczące rezerwacji: rozkład lotu, informacje na temat linii lotniczej i limitów bagażowych oraz daty zakwaterowania i wymeldowania z wybranego hotelu,
- intuicyjna **wyszukiwarka wakacji**: wczasów i wycieczek objazdowych, na wszystkich naszych kierunkach, zarówno dla sezonu letniego jak i dla wczasów z oferty wyjazdów „egzotycznych”,
- ostatnie **wyszukiwania**, które pozwolą szybko powrócić do poprzednio oglądanych ofert,
- możliwość **udostępniania** ofert najbliższym, aby wzajemne wakacyjne inspirowanie się było jeszcze łatwiejsze,
- przed podróżą **kontakt do biura**, w którym Klient kupił wakacje, a w jej trakcie **kontakt do rezydenta** na wczasach, a do **pilota** na wycieczce objazdowej.

Realizacja oferty

Proces realizacji usługi zależy od rodzaju wybranej oferty, która może się składać z wycieczki objazdowej lub stałego pobytu. Na realizację oferty składają się:

- Dojazd – zaczyna się od momentu spotkania na lotnisku lub parkingu z przedstawicielem biura. Firma trzyma się szczegółowych procedur określających przebieg tych spotkań. Przeloty odbywają się wycarterowanymi samolotami, w tym dreamlinerami PLL LOT, a od sezonu Zima 2023/2024 także samolotami szerokokadłubowymi hiszpańskiej linii lotniczej (w dniu 10.11.2023 r. miał miejsce pierwszy rejs czarterowanego przez Rainbow samolotu Airbus A330-200 linii Plus Ultra na trasie z Katowic do Porlamar w Wenezueli), albo samolotami rejsowymi.

Począwszy od realizacji oferty na sezon Lato 2024 Spółka wprowadziła możliwość rezerwacji noclegu w hotelu przy lotnisku. Usługa jest dostępna w czterech kluczowych lokalizacjach w Polsce: w Warszawie, Katowicach, Poznaniu i Gdańsku. Korzystając z usługi noclegu w hotelu przy lotnisku Klienci mogą cieszyć się spokojną nocą przed podróżą, unikając pośpiechu i stresu związanego z porannym lub nocnym dojazdem na lotnisko. Rezerwacji można dokonać do 5 dni przed wylotem.

Rainbow Tours S.A. oferuje swoim klientom także wycieczki objazdowe. Programy wycieczek zaplanowane są tak, by punkty programu dawały możliwość zwiedzenia jak najwięcej, nie męcząc przy tym uczestników. Dąży się także do zoptymalizowania tras przejazdowych.

- Zakwaterowanie – obiekty hotelowe, w których zostają zakwaterowani uczestnicy imprez turystycznych, są dokładnie sprawdzone, gdyż często to hotel istotnie wpływa na decyzję klientów o dokonaniu rezerwacji. Na klientów wyjazdów wypoczynkowych czekają rezydenci odpowiedzialni za opiekę podczas pobytu. W części hoteli pracują także z ramienia Rainbow Tours S.A. animatorzy czasu wolnego.
- Opieka personelu – w trakcie imprezy klienci są objęci opieką ze strony rezydenta/pilota. Każdy z rezydentów/pilotów jest zaopatrzonego w Elektroniczną Teczke Pilota zawierającą niezbędne informacje, takie jak: kontakt do pracowników odpowiedzialnych za dany wyjazd; spis dokumentów, którymi powinien dysponować uczestnik wycieczki; wiadomości o sposobie odpraw on-line i tradycyjnych; warunki umów; dane o posiadanym ubezpieczeniu; opis postępowania w przypadku zagubienia lub zniszczenia bagażu oraz zgłaszania reklamacji przez klienta. Ważnym elementem każdej imprezy jest przekazanie wyczerpującej i ciekawej wiedzy na temat zwiedzanego miejsca.

Rainbow Tours S.A. przykładą dużą wagę do pozyskania osób pełniących funkcję i zadania pilotów wycieczek, którzy są pasjonatami podróżowania i pracy w turystyce, mają odpowiednią wiedzę oraz są zaangażowani w to, co robią. W celu ułatwienia zwiedzania w roku 2018 na części kierunków pilotażowo wprowadziliśmy dla klientów wycieczek objazdowych tzw. „booklety” zawierające informacje na temat kultury i norm obowiązujących w danym kraju (z uwagi na pandemię COVID-19 od roku 2020 wycofaliśmy się z realizacji tej inicjatywy). Dodatkowo klienci otrzymują bezprzewodowe słuchawki zapewniające słuchanie przewodnika/pilota (Tour Guide System – TGS). W 2020 roku Grupa wprowadziła do stosowania dedykowaną klientom aplikację na elektroniczne urządzenia mobilne, ułatwiającą dostęp do informacji związanych z realizowaną na rzecz klienta Rainbow imprezą turystyczną.

W „przedpandemicznym” roku 2019 Grupa ukończyła prace nad systemem informatycznym SRP – systemem rozliczania pilotów, stanowiącym platformę umożliwiającą zdalne rozliczenie się przez pilota po zrealizowanej imprezie. SRP zostało także wyposażone w moduł zarządcy dający możliwość nadzoru nad przebiegiem procesu rozliczania przez osoby zarządzające; moduł wyposażony jest także w opcję zagregowanego raportowania. System SRP został zgodnie z planem wdrożony we wszystkich kierunkach realizowanych w sezonie Lato 2020 r i Zima 2020/2021. W kolejnych okresach Spółka prowadziła dalsze prace związane z rozbudowaniem systemu o nowe funkcjonalności, w tym, w szczególności zapewniające lepszą integrację z systemem księgowym, a także dające rozbudowane szerzej moduły w obszarze raportowania. W roku 2022 Spółka dominująca realizowała prace nad przygotowaniem i wdrożeniem kolejnych funkcjonalności (m.in. zautomatyzowanie rozliczeń i połączenie SRP z systemem księgowym).

Platforma wspomagająca rezydentów (tzw. Panel rezydenta, platforma wspomagająca rezydentów pracujących na kierunkach pobytowych w obsłudze i sprzedaży imprez fakultatywnych, a także dająca możliwość zagregowanego raportowania sprzedaży imprez fakultatywnych) została skutecznie wdrożona we wszystkich kierunkach realizowanych w sezonie Lato 2020 i Zima 2020/2021. W kolejnych okresach Spółka pracowała nad dodaniem nowych funkcjonalności w panelu, przyspieszających proces sprzedaży wycieczek fakultatywnych oraz nowych funkcjonalności ułatwiających zarządzanie pracą rezydentów. Panel rezydenta został też zintegrowany z wprowadzoną w 2020 roku aplikacją dla Klienta (aplikacja na elektroniczne urządzenia mobilne, ułatwiająca dostęp do informacji związanych z realizowaną na rzecz klienta Rainbow imprezą turystyczną); dzięki temu informacje istotne dla Klienta w trakcie urlopu (kontakt do rezydenta, spotkania z rezydentem, szczegóły dotyczące wyjazdu na wycieczki) są obecne w aplikacji w sposób systemowy za pośrednictwem Panelu. W 2022 roku Spółka dominująca prowadziła prace nad dalszym rozwojem panelu; wprowadziliśmy nowe funkcjonalności ułatwiające prowadzenie rozliczeń kasowych (m.in. moduł raportu kasowego), kończyliśmy pracę nad aplikacją przyspieszającą wydruk biletów na wycieczki dla Klientów.

Za organizację transportu i wycieczek fakultatywnych odpowiadają DMC, przy czym w niektórych przypadkach biuro może przejąć podwykonawców od DMC i bezpośrednio zlecać im określone usługi. W trakcie objazdów brane są pod uwagę także nadzwyczajne prośby klientów i – jeśli to możliwe – koryguje się plany wycieczek, tak aby klient mógł dotrzeć do miejsca, które bardzo chciał odwiedzić.

Obsługa posprzedażowa

Na zakończenie każdej imprezy turystycznej uczestnicy otrzymują do wypełnienia ankietę, w której oceniają swój pobyt, hotel, transport, pracę rezydenta i pilota. Rainbow Tours S.A. posiada Dział Reklamacji zajmujący się kontrolą jakości i obsługą reklamacji. Wszystkie reklamacje powinny być rozpoznane do 30 dni od dnia wpłynięcia do Biura, a w razie złożenia reklamacji na ręce pilota

lub rezydenta w trakcie imprezy turystycznej – w ciągu 30 dni od zakończenia wyjazdu. Brak terminowej odpowiedzi na reklamację oznacza automatyczne uznanie jej za uzasadnioną.

1.4. Pozostałe informacje

Opis modelu biznesowego Grupy Kapitałowej Rainbow Tours został opracowany na podstawie dokumentów wewnętrznych, w tym dokumentów i procedur obowiązujących w Grupie.

W 2023 r. nie zaszły istotne zmiany w modelu biznesowym Grupy. W latach 2020 i 2021, w obliczu pandemii spowodowanej rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zmuszona była do zaprojektowania, przygotowania i wdrożenia odpowiednich zmian dostosowawczych w dotychczasowym (i oczywiście dalej obowiązującym dla warunków „normalnych”, nie determinowanych sytuacją związaną z pandemią) zmian w modelu biznesowym Grupy Kapitałowej, w tym m.in. przesunięcie terminu rozpoczęcia w sezonie Lato 2020 działalności operacyjnej przez hotele własne, przyspieszenie sprzedaży oferty kolejnego sezonu Lato 2021 (i kolejnych), wydłużenie okresów obowiązywania oferty dla wybranych destynacji (w ramach projektu „Wydłużamy lato do grudnia”) itp.

Warto też zaznaczyć, iż po zrealizowanych w latach 2018-2021 procesach: (i) konsolidacji spółek Grupy Kapitałowej (w ramach której dokonano, w dwóch odrębnych procesach, przejęcia przez spółkę dominującą Rainbow Tours S.A. spółek zależnych „Rainbow Tours – Biuro Podróży” Sp. z o.o., „Bee & Free” Sp. z o.o. oraz Rainbow Incentive & Incoming Sp. z o.o., (ii) połączenia spółek zależnych prawa greckiego, tj. White Olive A.E. w Atenach - jako spółki przejmującej oraz Rainbow Hotels A.E. w Atenach - jako spółki przejmowanej, (iii) nabyciu w sierpniu 2019 r., przez spółkę zależną White Olive A.E. pakietu akcji spółki prawa greckiego pod firmą: „Oikodomikes Xenodoxeiakas Touristikos Kai Emporikos Epixeiriseis M. B. Kai I. Venetoulis A.E.” (funkcjonującej później jako White Olive Premium Lindos A.E.), wraz z nieruchomością hotelową (iv) rozpoczęciem od sezonu Lato 2021 funkcjonowania nowopowołanej zależnej spółki tureckiej Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.; w 2022 r. nastąpiły zmiany w ramach Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, w której Spółka pełni rolę jednostki dominującej (podwyższenie kapitału w White Olive A.E.; połączenie White Olive A.E. z White Olive Premium Lindos A.E.). W IV kwartale 2023 roku powołano na terytorium Republiki Czeskiej nową spółkę zależną od Rainbow Tours S.A., Rainbow distribute s.r.o., jako przedstawiciela Spółki dominującej na terenie Republiki Czeskiej, będącej spółką dystrybucyjną. Szczegółowe informacje na temat procesów realizowanych w Grupie w 2023 r. opisano w punkcie 1.1.2. niniejszego sprawozdania.

1.5. Ujawnienia zgodnie z Taksonomią UE dla zrównoważonych środowiskowo działalności za rok 2023

Zgodnie z artykułem 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18.06.2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 (nazywane dalej: „Taksonomia UE”), poniżej przedstawiono informacje dotyczące sposobu i stopnia, w jakim działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest związana z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się do systematyki i działań zrównoważonych środowiskowo. Ponadto wskazane zostało czy i w jakim zakresie działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest zgodna z systematyką, jako działalność zrównoważona środowiskowo (działalność zgodna z systematyką) lub też niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką).

W szczególności za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. obowiązkowe ujawnienia przedsiębiorstw niefinansowych dotyczą procentowego udziału działalności gospodarczej kwalifikującej się lub niekwalifikującej się do systematyki oraz działalności gospodarczej zgodnej z systematyką Taksonomii UE w całkowitych:

- przychodach,
- nakładach inwestycyjnych (CAPEX),
- wydatkach operacyjnych (OPEX),

oraz powiązanych z nimi informacjami natury jakościowej (objaśniających) – przygotowanych zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2178⁵³, z uwzględnieniem Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214,

⁵³ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 06.07.2021 r., uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji („Akt delegowany dot. art. 8 Taksonomii”).

zmieniającego powyższe rozporządzenie ⁵⁴ oraz dodatkowo zaktualizowane o Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2485 ⁵⁵ oraz Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2486 ⁵⁶.

Grupa raportowała po raz pierwszy ujawnienia Taksonomii UE za rok sprawozdawczy 2021, za który raportowane były wskaźniki kwalifikowalności. W kolejnych latach sprawozdawczych, a więc za rok 2022 i 2023, Grupa zaraportowała zarówno wskaźniki w zakresie kwalifikowalności do, jak i zgodności z systematyką Taksonomii UE.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, działalność gospodarcza zrównoważona środowiskowo oznacza działalność gospodarczą opisaną w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 ⁵⁷, z uwzględnieniem Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, zmieniającego powyższe rozporządzenie, a także Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2485 oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2486, które m.in. wprowadzają dodatkowe techniczne kryteria kwalifikacji. Działalność kwalifikująca się do i zgodna z systematyką Taksonomii UE (działalność kwalifikująca się do systematyki Taksonomii UE i zgodna z tą systematyką) to taka, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych, nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych Taksonomii UE oraz jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami określonymi w art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, a także spełnia techniczne kryteria kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję Europejską. Obok działalności zgodnej z systematyką Taksonomii UE wyróżnia się także działalność kwalifikującą się do systematyki, acz niezgodną z systematyką Taksonomii UE (działalność kwalifikująca się do systematyki Taksonomii UE, niezgodna z tą systematyką). Jest ona działalnością, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych, wypełnia kryterium nie wyrządzania poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych Taksonomii UE oraz jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami określonymi w art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, ale nie spełnia wszystkich technicznych kryteriów kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję Europejską.

Zgodnie z legislacyjnym obowiązkiem, w ramach weryfikacji kwalifikowalności do systematyki i zgodności z nią dla roku 2023, przeprowadzono ocenę zgodności działalności gospodarczych określonych w poprzednich rozporządzeniach, względem dwóch pierwszych celów taksonomicznych:

- Łagodzenie zmian klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu.

Dla działalności z nowych rozporządzeń delegowanych Komisji (UE) 2023/2485 i 2023/2486, które poza powyższymi celami środowiskowymi wprowadzają również dodatkowe cele taksonomiczne, przeprowadzono ocenę tylko pod kątem kwalifikowalności do systematyki, nie sprawdzając zgodności z systematyką Taksonomii UE, ponieważ obowiązek weryfikacji zgodności wejdzie w życie w kolejnym roku, czyli za rok 2024. Nowe regulacje obejmują teraz sześć celów taksonomicznych, z których cztery to nowe cele:

- Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich,
- Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola,
- Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

Ocena kwalifikowalności za 2023 rok obejmowała więc wszystkie działalności, ale sprawdzenie zgodności z systematyką dla celów z nowych rozporządzeń zostanie przeprowadzone dopiero w następnym roku.

⁵⁴ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 09.03.2022 r., zmieniające Rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz Rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

⁵⁵ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2485 z dnia 27 czerwca 2023 r. zmieniające Rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 ustanawiające dodatkowe techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich niektóre rodzaje działalności gospodarczej kwalifikują się jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy działalność ta nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych.

⁵⁶ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r. uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem któregośkolwiek z innych celów środowiskowych, i zmieniające Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

⁵⁷ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 04.06.2021 r., uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych („Akt delegowany ustanawiający techniczne kryteria kwalifikacji”).

W celu sporządzenia ujawnień za rok 2023, w spółkach z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours przeprowadzono dokładną analizę realizowanych działalności, w wyniku której zidentyfikowano działalności kwalifikujące się do systematyki Taksonomii UE, tak zgodne, jak i niezgodne z tą systematyką. Przedstawione w poniższych ujawnieniach dane finansowe dla działalności kwalifikujących się obejmują zarówno przychody z prowadzonych działalności gospodarczych kwalifikujących się do systematyki, powiązane z nimi nakłady inwestycyjne lub wydatki operacyjne, jak również zakupy od działalności kwalifikujących się. Podstawę uznania danej działalności za kwalifikującą się stanowiło porównanie danej działalności faktycznej z opisem działalności wyszczególnionym w ramach Załącznika I lub Załącznika II do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2139, a także Załącznika I i II z Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2485 oraz Załącznika I, II, III i IV z Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2486.

Punkt wyjścia do kalkulacji wskaźników przychodów, nakładów inwestycyjnych oraz wydatków operacyjnych stanowiły definicje określone w Załączniku I do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178. W kalkulacji wskaźników dla Grupy uwzględniono odpowiednie wyłączenia konsolidacyjne, bazujące na metodach wykorzystywanych w ramach sprawozdania finansowego. Dodatkowo, uwzględnione zostały zmiany wprowadzone przez Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2486.

Poszczególne rodzaje prowadzonej działalności zostały przypisane tylko do jednej działalności kwalifikującej się do systematyki Taksonomii UE. Żadna część przychodów, CAPEX i OPEX nie została policzona podwójnie. Gdy dana działalność, z której w 2023 roku generowane były przychody uznana została za kwalifikującą się do systematyki, wówczas również CAPEX i OPEX związany z tą działalnością został do niej przypisany i nie był już oceniany pod kątem kwalifikowalności do innych działalności. Pozostałe wartości CAPEX i OPEX (tj. niezwiązane z działalnością generującą obrót, podlegającą kwalifikacji) były poddawane ocenie pod kątem możliwej ich klasyfikacji do kategorii zakupów od działalności kwalifikujących się. Poszczególne wydatki CAPEX i OPEX były przypisywane tylko do jednej działalności, tj. w sytuacjach, gdy możliwe było ich przypisanie do więcej niż jednej działalności, wybrano jedną, najlepiej im odpowiadającą. Spółka dominująca Rainbow Tours S.A. sprawowała nadzór nad procesem dokonywania ujawnień, weryfikując także dane finansowe przypisywane poszczególnym działalnościom z perspektywy uniknięcia podwójnego liczenia.

Grupa prowadzi swoje działalności również poza terenem Unii Europejskiej, przede wszystkim w Turcji. Działalności te poddano ocenie kwalifikowalności i zgodności w analogiczny sposób, jak w przypadku działalności prowadzonych na terenie UE.

Zmiany w strukturze Grupy w 2023 roku

W roku 2023 nie doszło do istotnych zmian w strukturze Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Powoduje to możliwość adekwatnego porównywania ze sobą wyników ujawnień w aspekcie Taksonomii UE dla Grupy pomiędzy rokiem 2023 a 2022. Należy przy tym natomiast pamiętać o mniejszej liczbie wymienionych działalności w roku poprzednim.

Ocena zgodności z systematyką Taksonomii UE, w tym z minimalnymi gwarancjami

Działalność kwalifikująca się, która jednocześnie:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych określonych w ramach Taksonomii UE,
- nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z pozostałych celów środowiskowych,
- jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami określonymi w art. 18 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852,
- spełnia techniczne kryteria kwalifikacji,

może być uznana za działalność zrównoważoną środowiskowo, tj. kwalifikującą się do systematyki i zgodną z systematyką Taksonomii UE.

W zakresie przygotowania ujawnień taksonomicznych przeprowadzona została analiza zgodności działalności kwalifikujących się w zakresie spełniania technicznych kryteriów kwalifikacji dla poszczególnych rodzajów działalności, ujętych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139, a także w nowych Rozporządzeniach delegowanych Komisji (UE) 2023/2485 oraz 2023/2486.

Zgodność prowadzonej działalności gospodarczej z minimalnymi gwarancjami społecznymi została zweryfikowana przez Grupę poprzez przeprowadzenie badania *due diligence* dotyczącego spełnienia przez Grupę minimalnych gwarancji. Art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 definiuje minimalne gwarancje jako procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, a także zasad i praw określonych w Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka. Na podstawie wskazanych aktów oraz raportu Platformy ds. Zrównoważonego Finansowania dotyczącego minimalnych gwarancji społecznych, z października 2022 roku, określono metodykę badania *due diligence*, które było realizowane w okresie styczeń-luty 2024 przez zespół projektowy z Grupy Rainbow Tours. Metodyka tego badania została podzielona na cztery główne etapy, polegające na testowaniu przez ekspertów, w oparciu o przygotowaną *check listę*, wewnętrznych regulacji i procedur Grupy w kontekście zgodności z obowiązującymi regulacjami i wytycznymi, robiąc to w zakresie/dla każdego z poniższych obszarów: spraw strategicznych

i wewnętrznych, praw człowieka, praw pracowniczych, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, ochrony konsumentów, konkurencji, polityki podatkowej oraz ochrony środowiska.

Analiza ta wykazała pełną, kompleksową zgodność dokumentacji Grupy z minimalnymi gwarancjami. Wykazano bowiem, że Grupa przyjęła polityki i procedury niezbędne do wypełnienia minimalnych gwarancji społecznych. Badanie wykluczyło również występowanie przesłanek stanowiących o niezapewnieniu minimalnych gwarancji w którymkolwiek ze wskazanych obszarów.

Ujawnienia skonsolidowane Grupy Kapitałowej Rainbow Tours

Poszczególne działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych oraz kryteriów nieczynienia poważnych szkód, określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139, a także w rozszerzonym zakresie określonym przez nowsze rozporządzenia delegowane Komisji (UE) 2023/2485 i 2023/2486. Analiza została przeprowadzona przez zespół projektowy powołany w Grupie, złożony z pracowników Grupy, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych oraz nieczynienia poważnych szkód były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne oraz nieczynienia poważnych szkód zostało spełnione.

Szczegółowa analiza działalności Grupy kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE na podstawie opisów działalności wykazanych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 – w jego Załączniku I i II, z uwzględnieniem Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 z 09.03.2022 r., a także Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2485 – w jego Załączniku I i II oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2486 – w jego Załączniku I, II, III i IV, wskazała na prowadzenie przez Grupę w 2023 roku następujących działalności kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE:

- CCA 11. Edukacja:
 - Osiągane przychody, a także zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- CCM 4.15. Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX), a także nakłady inwestycyjne (CAPEX),
- CCM 4.21. Wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX), a także nakłady inwestycyjne (CAPEX),
- CE 3.2. Renowacja istniejących budynków:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX), a także nakłady inwestycyjne (CAPEX),
- BIO 2.1. Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe:
 - Osiągane przychody, a także zakupy z działalności gospodarczej (OPEX).

W ramach obowiązków sprawozdawczych za rok 2023, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours przeprowadziła szczegółową analizę swoich działalności pod kątem zgodności z kryteriami systematyki Taksonomii UE. W wyniku tej analizy stwierdzono kontynuację działań w obszarach edukacji, dystrybucji w systemach ciepłowniczych/chłodniczych oraz wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej z wykorzystaniem energii słonecznej. W tych segmentach działalności, zarówno wydatki operacyjne (OPEX) tych trzech wymienionych powyżej działalności, jak i przychody generowane z działalności edukacyjnej były raportowane także w ubiegłym roku.

Dodatkowo, w odpowiedzi na wprowadzenie nowych rozporządzeń delegowanych w 2023 roku, Grupa zdecydowała o włączeniu do swojego portfolio działalności takich jak renowacja istniejących budynków oraz zarządzanie hotelami, domami wakacyjnymi i innymi obiektami noclegowymi. W tym roku sprawozdawczym kwalifikowalność tych nowo dodanych działalności do systematyki Taksonomii UE została potwierdzona, przy czym weryfikacja zgodności z systematyką dla tych działalności zostanie przeprowadzona w przyszłym roku (w raporcie niefinansowym za rok 2024).

W obszarze renowacji istniejących budynków, działania Grupy Kapitałowej Rainbow Tours koncentrowały się na obiektach hotelowych będących jej własnością. Prace te nie obejmowały wznoszenia nowych, oddzielnych budynków, lecz skupiły się na rozbudowie i modyfikacji istniejących struktur. Przykładowe działania to dobudowanie dodatkowego skrzydła na istniejącej działce lub dodanie kolejnych pięter do obecnych budynków. Zgodnie z polskim prawem budowlanym, tego typu prace klasyfikowane są jako „rozbudowa budynków”. W związku z tym, zarówno nakłady inwestycyjne (CAPEX) jak i wydatki operacyjne (OPEX) związane z tymi działaniami zostały przypisane do kategorii renowacji istniejących budynków, a nie do kategorii budowy nowych, oddzielnych obiektów.

W kontekście działalności hotelowej opisanej jako „Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe”, należy podkreślić, że Grupa Kapitałowa Rainbow Tours uwzględniła w swoich ujawnieniach wyłącznie te obiekty, które są jej własnością i gdzie oferuje bezpośrednio usługi noclegowe oraz usługi towarzyszące. Ponadto, chociaż Grupa poza własną działalnością hotelową wynajmuje również miejsca w hotelach, działalność ta ogranicza się do rezerwacji miejsc i jest integralną częścią usług turystycznych oferowanych przez Grupę, a nie bezpośrednią działalnością hotelową.

Podstawowa działalność Grupy – działalność organizatorów turystyki, obsługa lotów i przejazdów turystycznych nie są obecnie wymienione w przepisach Taksonomii UE. W związku z tym tylko niewielka część działalności dotyczy obecnie działań kwalifikujących się do Taksonomii UE. Unia Europejska ogłosiła natomiast, że będzie nadal rozszerzała swoją listę działań kwalifikujących się do taksonomii, także część kluczowych danych kwalifikujących się do taksonomii prawdopodobnie ulegnie

w przyszłości znacznej zmianie. W oparciu o powyższe, obok wymienionych powyżej działalności Grupy kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE, w trakcie analizy stwierdzono występowanie znaczących znamion działalności Grupy, kwalifikujących się do systematyki wśród następujących grup działań, które mogą już w najbliższej przyszłości stać się kwalifikującymi się systematyki Taksonomii UE:

- CCA 8.3. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX).
- CCA/CCM 4.2. Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem skupiania światła-słonecznego (CSP):
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- CCA/CCM 4.11. Magazynowanie energii cieplnej:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- CCA/CCM 4.16. Instalacja i eksploatacja pomp ciepła:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX),
- CCA/CCM 8.1. Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting):
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX),
- CCM 6.4. Eksploatacja urządzeń do mobilności rowerowej i logistyka rowerowa:
 - Osiągane przychody a także zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- CCM 6.19. Pasażerski i towarowy transport lotniczy:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- CE 2.3. Zbieranie i transport odpadów innych niż niebezpieczne i odpadów niebezpiecznych:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX).

Warto podkreślić, że działalność związana ze „Zbieraniem i transportem odpadów innych niż niebezpieczne i odpadów niebezpiecznych” w Grupie ogranicza się jedynie do zbierania odpadów na własny użytek, bez ich transportowania. Z tego względu, działalność ta nie została uwzględniona w ujawnieniach taksonomicznych za rok 2023.

W kwestii „Pasażerskiego i towarowego transportu lotniczego”, umowy zawarte przez Grupę z liniami lotniczymi nie kwalifikują się jako umowy czarterowe. Grupa nie finansuje ani nie obsługuje statków powietrznych, dlatego działalność ta, w świetle obecnego opisu, nie jest bezpośrednio związana ze Spółką. Jednakże, istnieje możliwość, że przyszłe regulacje UE dokładniej określą te kryteria, co może zmienić status tej działalności w kontekście Taksonomii UE.

Powyższe działalności zostały ostatecznie wskazane jako niekwalifikujące się do systematyki za rok 2023, ze względu na niespełnienie wymaganych technicznych kryteriów kwalifikacji i niepełną zgodność opisu danych działalności z działalnością Grupy. Przeprowadzone analizy są oparte na zrozumieniu bieżących regulacji UE, z nadzieją na rozszerzenie zakresu działań kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE, co może otworzyć nowe możliwości dla Grupy w kontekście dążenia do zrównoważonego rozwoju.

W przedstawionych poniżej tabelach oraz zamieszczonych pod nimi opisach przedstawiono ujawnienia taksonomiczne Grupy za rok 2023, opracowane zgodnie z metodyką omówioną w początkowej części niniejszego dokumentu oraz zgodnie z Załącznikiem II do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178. Dodatkowo, uwzględniono także zmiany wprowadzone przez Załącznik I i II z Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2485 oraz Załącznik I, II, III i IV z Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2486, co pozwoliło na kompleksowe opracowanie ujawnień zgodnie z najnowszymi wymogami regulacyjnymi dotyczącymi kwalifikowalności i zgodności działalności z systematyką Taksonomii UE.

KPI Przychód

Udział procentowy przychodów Grupy Kapitałowej Rainbow Tours z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą kwalifikującą się oraz zgodną i niezgodną z systematyką za rok 2023:

Rok obrotowy 2023	Rok			Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady DNSH („nie czyń poważnych szkód”)						Udział działalności zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Obrót, rok 2024 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
	Kod lub kody (2)	Obrót (3)	Część obrotu, rok 2023 (4)	Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Zanieczyszczenie (8)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Zanieczyszczenie (14)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (15)	Bioróżnorodność (16)			
Działalność gospodarcza (1)		PLN	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	%	E	T
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																		
A.1 Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																		
Edukacja	CCA 11.	326 806,81	0,01		T					T	T	T	T	T	T	0,01		
Obrót ze zrównoważonej środowiskowo działalności (zgodnej z systematyką) (A.1)		326 806,81	0,01	0	100	0	0	0	0	T	T	T	T	T	T	0,01		
W tym wspomagająca																		
W tym na rzecz przejścia																		
A.2 Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																		
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL									
Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe	BIO 2.1.	51 121 660,38	1,55													N/A		
Obrót z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)		51 121 660,38	1,55													0		
A. Obrót z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1+A.2)		51 448 467,19	1,56		0,64				99,36							0,01		
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																		
Obrót z tytułu działalności niekwalifikującej się do systematyki		3 241 943 532,81	98,44															
OGÓLEM		3 293 392 000,00	100%															

W analizowanym okresie, łączna wartość przychodów Grupy kwalifikujących się jako przychody z działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką Taksonomii UE) wyniosła 326,8 tys. zł. Ponadto, Grupa osiągnęła przychody z działalności kwalifikujących się do systematyki, lecz niezgodnych z nią na poziomie 51.121,66 tys. zł. Należy podkreślić, że te przychody zostały zaklasyfikowane jako niezgodne z systematyką nie ze względu na potwierdzoną niezgodność, lecz dlatego, że w obecnym roku obrotowym Grupa nie miała jeszcze obowiązku sprawdzania i raportowania zgodności środowiskowej tych działalności. Zgodnie z najnowszymi przepisami, obowiązek ten zacznie obowiązywać od przyszłego roku obrotowego, odnosząc się do danych za rok 2024.

Działalność Grupy w 2023 roku związana z energią jądrową i gazem ziemnym, ujawniona zgodnie z Załącznikiem III Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, uzupełniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 o Załącznik XII, dotyczące standardowych wzorów do celów ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 ust. 6 i 7, tj. dla działalności związanej z energią jądrową i gazem ziemnym:

Działalność związana z energią jądrową		
1.	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest na nią ekspozycję.	NIE
2.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3.	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik):

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1-6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	326 806,81	0,01	0,00	0	326 806,81	0,01
8.	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	3 293 392 000,00	100	0,00	0	3 293 392 000,00	100

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik):

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
	mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników						
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	326 806,81	100	0,00	0	326 806,81	100
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	326 806,81	100	0,00	0	326 806,81	100

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką:

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku, mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki:

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	3 241 943 532,81	98,44
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	3 241 943 532,81	98,44

Uwzględnione w KPI zasady rachunkowości

Dane dotyczące przychodów ze sprzedaży uwzględnione w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Finansowej, zatwierdzonymi przez Unię Europejską i wykazane w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowe Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok obrotowy zakończony 31.12.2023 r.”.

Informacje na temat oceny zgodności KPI z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie przychodów Grupy zostały przeanalizowane pod względem kwalifikowalności do systematyki i zgodności z systematyką. Proces ten obejmował analizę działalności kwalifikujących się do systematyki zdefiniowanych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139, Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214, a także w nowo wprowadzonych Rozporządzeniach delegowanych Komisji (UE) 2022/2485 oraz (UE) 2022/2486. W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano dwie główne grupy działalności kwalifikujących się do systematyki:

- CCA 11. Edukacja,
- BIO 2.1. Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe.

Działalność edukacyjna została przeanalizowana w odniesieniu do kryteriów technicznych oraz kryteriów nieczynienia poważnych szkód, określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139. Dla działalności wprowadzonych wraz z nowymi rozporządzeniami delegowanymi (UE) 2022/2485 i (UE) 2022/2486, zgodnie z wymogami dotyczącymi roku 2023, zgodność z systematyką Taksonomii UE nie była jeszcze sprawdzana. Analiza została przeprowadzona przez wewnętrzny zespół projektowy, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych oraz nieczynienia poważnych szkód były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne oraz nieczynienia poważnych szkód zostało spełnione. Wymieniona analiza prowadzona była na bazie dedykowanej szczegółowej *checklisty*. Dzięki jej użyciu udowodniano bądź nie, występowanie w ramach działań Grupy zgodności z poszczególnymi kryteriami wymienionymi w aktach delegowanych: Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 oraz zmieniającym je Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214.

Ze względu na specyfikę działalności Grupy, opisana powyżej analiza przeprowadzana była w odniesieniu do poszczególnych projektów prowadzonych przez Grupę. W jej wyniku ustalono, że przychody za rok 2023 związane z działalnością spółki zależnej: „My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o., która prowadzi działalność edukacyjną w ramach tzw. Akademii Rainbows (<https://akademiarainbow.pl/>), kwalifikują się do systematyki i są z nią zgodne.

Ponadto, działalność White Olive A.E. wykazała przychody z działalności hotelowej, które kwalifikują się do systematyki według Taksonomii UE. W odniesieniu do tego segmentu działalności, zgodność z kryteriami systematyki nie była przedmiotem oceny w analizowanym roku obrotowym, zgodnie z bieżącymi wymogami sprawozdawczymi.

W celu uniknięcia podwójnego liczenia, poszczególne kwoty przychodów zostały przypisane do jednej działalności. Po przypisaniu do danej działalności, nie były one uwzględniane w dalszych analizach.

Wkład w realizację wielu celów

Nie dotyczy. Żadna z działalności zgodnych nie wnosi istotnego wkładu w realizację więcej niż jednego celu. Celem działalności zgodnej z systematyką w 2023 roku była Adaptacja do zmian klimatu. Dodatkowo, celem kwalifikującym się do systematyki i z potencjałem na zgodność z systematyką w przyszłym roku była Bioróżnorodność.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Całkowite przychody wykazane w liczniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą ze świadczenia usług dla klientów zewnętrznych. Zarówno w liczniku kluczowego wskaźnika wyników, jak i w ramach działalności kwalifikującej się, nie wykazano kwot dotyczących działalności prowadzonej w celu konsumpcji własnej Grupy.

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych Grupy Kapitałowej Rainbow Tours kwalifikujących się do systematyki w roku 2023 wyniosła 21.348,9 tys. zł.

Działalność Grupy w 2023 roku związana z energią jądrową i gazem ziemnym, ujawniona zgodnie z Załącznikiem III Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, uzupełniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 o Załącznik XII, dotyczące standardowych wzorów do celów ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 ust. 6 i 7, tj. dla działalności związanej z energią jądrową i gazem ziemnym:

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1.	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3.	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik):

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE)	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
	2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników						
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
8.	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	52 762 000,00	100	0,00	0	52 762 000,00	100

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik):

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką:

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku,	692 845,2	1,32	692 845,2	1,32	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
	mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników						
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	692 845,2	1,32	692 845,2	1,32	0,00	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki:

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	31 413 090,63	59,54
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	31 413 090,63	59,54

Uwzględnione w KPI zasady rachunkowości

Wartości ujęte jako CAPEX dotyczą wyłącznie bezpośrednich nakładów na rzeczowe aktywa trwale i wartości niematerialne, tj. nakładów z tytułu zakupu, wytworzenia we własnym zakresie, aktywowania kosztów zdejmowania nadkładu, przyjęcia aktywów z tytułu nowych umów leasingowych oraz modyfikacji dotychczasowych umów leasingowych.

Mianownik CAPEX stanowią pozycje ujęte i opisane w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowe Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok obrotowy zakończony 31.12.2023 r.”.

Do mianownika CAPEX zostały przypisane koszty rozliczane w oparciu o:

- MSR 16 Rzeczowe aktywa trwale, pkt 73 lit. e) ppkt (i) oraz (iii),
- MSR 38 Wartości niematerialne, pkt 118 lit. e) ppkt (i),
- MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 76 lit. a) i b) (w przypadku modelu wartości godziwej),
- MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 79 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) (w przypadku modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia),

- e) MSR 41 Rolnictwo, pkt 50 lit. b) oraz e),
- f) MSSF 16 Leasing, pkt 53 lit. h).

Informacje na temat oceny zgodności KPI z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie nakładów inwestycyjnych Grupy zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, załącznik I punkt 1.1.2.2, w celu ustalenia, czy spełniają jedno z poniższych warunków:

- a) dotyczą aktywów lub procesów związanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką,
- b) są częścią planu mającego na celu rozszerzenie działalności gospodarczej zgodnej z systematyką lub umożliwienie działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, dostosowanie się do systematyki („plan dotyczący nakładów inwestycyjnych”), zgodnie z warunkami określonymi w akapicie drugim niniejszego pkt 1.1.2.2,
- c) dotyczą zakupu produktów z działalności gospodarczej zgodnej z systematyką oraz indywidualnych środków umożliwiających docelowej działalności stanie się niskoemisyjną lub umożliwiających jej ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności rodzajów działalności wymienionych w pkt 7.3 do 7.6 załącznika I do aktu delegowanego w sprawie klimatu, jak również innych rodzajów działalności gospodarczej wymienionych w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 lub art. 15 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, i pod warunkiem, że środki te zostaną wdrożone i uruchomione w ciągu 18 miesięcy.

W oparciu o przeprowadzoną analizę w roku 2023 zidentyfikowano w Grupie trzy działalności kwalifikujące się do taksonomii w kontekście CAPEX (nakłady inwestycyjne), z których każda była prowadzona w następujący sposób:

a) Spółka zależna White Olive A.E.:

- CCM 4.15. Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych,
- CCM 4.21. Wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną,
- CE 3.2. Renowacja istniejących budynków (większy zakres inwestycji).

b) Rainbow Tours:

- CE 3.2. Renowacja istniejących budynków (mniejszy zakres inwestycji).

W zakres działalności grupy CCM 4.15 weszły kwalifikowalne nakłady inwestycyjne związane z posiadanymi przez spółkę zależną White Olive A.E. w Grecji instalacjami dystrybucji ciepła, których zakończenie znajduje się w postaci wymienników ciepła oraz które są oparte na nowoczesnych rozwiązaniach Ecodesign. Analiza wykazała, że instalacje nie spełniają kryterium Nie czyni poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystania wody i ochrony zasobów wodnych i morskich oraz względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów, stąd działalności te nie są zgodne z systematyką.

W zakres działalności grupy CCM 4.21 weszły z kolei kwalifikowalne nakłady inwestycyjne związane z posiadanymi przez spółkę zależną White Olive A.E. w Grecji systemami wytwarzania energii cieplnej w oparciu o selektywne panele słoneczne. Analiza wykazała, że instalacje nie spełniają kryterium Nie czyni poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystania wody i ochrony zasobów wodnych i morskich oraz względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów, stąd działalności te nie są zgodne z systematyką.

W odniesieniu do działalności CE 3.2, obejmującej renowację istniejących budynków, w bieżącym okresie raportowym spółka zrealizowała obowiązek raportowania kwalifikowalności tej działalności, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgodność z systematyką działalności z zakresu CE 3.2 zostanie szczegółowo przeanalizowana i oceniona za przyszły rok obrotowy (2024).

W przypadku nakładów inwestycyjnych dla działalności z grup CMM 4.15, CMM 4.21 oraz CE 3.2, które dotyczą spółki zależnej White Olive A.E. w związku z ich źródłowym wyrażeniem w EUR (działalności prowadzone przez spółkę WO w Grecji), w wyliczeniach przyjęto średni kurs EUR/PLN, będący średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu obrotowego: 1 stycznia 2023 – 31 grudnia 2023, wynoszący 4,5284 PLN/EUR.

Wkład w realizację wielu celów

W bieżącym roku obrotowym brak jest działalności, które zostałyby zidentyfikowane w nakładach inwestycyjnych jako zgodne ze zrównoważonym rozwojem lub które byłyby raportowane pod kątem ich zgodności. Dotyczy to również działalności Renowacja istniejących budynków, która może być ujawniana w różnych celach środowiskowych. W tym kontekście jednak, spółka nie raportowała zgodności tej działalności z systematyką środowiskową, gdyż nie było to wymagane w bieżącym okresie raportowym. Dodatkowo, w celu uniknięcia podwójnego liczenia, działalność ta została zaklasyfikowana do jednego, określonego celu środowiskowego - Gospodarka o obiegu zamkniętym (CE 3.2). Jeśli chodzi o pozostałe działalności, wszystkie te działania zostały zakwalifikowane do celu środowiskowego Łagodzenie zmian klimatu.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

W trakcie prowadzonej analizy kwalifikowalności i zgodności z systematyką zidentyfikowano działalności oraz związane z nimi nakłady inwestycyjne Grupy, które mogą już w najbliższej przyszłości stać się kwalifikującymi się systematyki Taksonomii UE:

- CCA/CCM 4.16. Instalacja i eksploatacja pomp ciepła,
- CCA/CCM 8.1. Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting),
- CCA 8.3. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych.

Powyższe działalności zostały ostatecznie wskazane jako niekwalifikujące się do systematyki za rok 2023, ze względu na niespełnienie wymaganych technicznych kryteriów kwalifikacji, głównie w aspekcie zbyt niskiego poziomu istotnego wkładu, bądź zbyt niskiego poziomu istotności.

KPI OPEX

Udział procentowy wydatków operacyjnych Grupy z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką za rok 2023:

Rok obrotowy 2024	Rok		Kryteria dotyczące istotnego wkładu							Kryteria dotyczące zasady DNSH („nie czyż poważnych szkód”)							Udział działalności zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Wydatki operacyjne, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
	Kod lub kody (2)	Wydatki operacyjne (3)	Odsetek wydatków operacyjnych, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Zanieczyszczenie (8)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Zanieczyszczenie (14)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)			
Działalność gospodarcza (1)	PLN	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	%	E	T	
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																			
A.1 Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																			
Edukacja	CCA 11.	332 566,85	2,57		T					T	T	T	T	T	T	3,68			
Wydatki operacyjne z tytułu działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)		332 566,85	2,57	0	100	0	0	0	0	T	T	T	T	T	T	3,68			
W tym wspomagająca																			
W tym na rzecz przejścia																			
A.2 Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych	CCM 4.15.	131 042,42	1,01	EL												0,11			
Wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną	CCM 4.21.	43 300,98	0,36	EL												1,24			
Renowacja istniejących budynków	CCA 7.2./ CCM 7.2./ CE 3.2.	324 829,95	2,51	N/EL	N/EL				EL							N/A			
Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe	BIO 2.1.	3 482 766,63	26,95						EL							N/A			
Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo		3 981 939,98	30,81	4,38				8,16	87,46							1,35			

Rok obrotowy 2024	Rok		Kryteria dotyczące istotnego wkładu							Kryteria dotyczące zasady DNSH („nie czyni poważnych szkód”)							Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
	Kod lub kody (2)	Wydatki operacyjne (3)	Odsetek wydatków operacyjnych, rok N (4)	Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Zanieczyszczenie (8)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Zanieczyszczenie (14)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)		
	PLN	%	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T; N; N/EL	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/ N	T/N	%	E	T
(działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)																		
A. Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1+A.2)			4 314 506,83	33,38	11,75			7,53	80,72							5,03		
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																		
Wydatki operacyjne z tytułu działalności niekwalifikującej się do systematyki			8 609 322,35	66,62														
OGÓŁEM			12 923 829,18	100														

Łączna wartość wydatków operacyjnych Grupy kwalifikujących się do Taksonomii UE w 2023 roku wyniosła 3.981,94 tys. zł, z czego działalności, z którymi związane były wydatki operacyjne o wartości 332,57 tys. zł zostały określone jako wydatki dla działalności zgodnych z systematyką.

Działalność Grupy w 2023 roku, związana z energią jądrową i gazem ziemnym, ujawniona zgodnie z Załącznikiem III Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, uzupełniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 o Załącznik XII, dotyczące standardowych wzorów do celów ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 ust. 6 i 7, tj. dla działalności związanej z energią jądrową i gazem ziemnym:

Wiersz	Działalność związana z energią jądrową	
1.	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3.	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
----	--	-----

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik):

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	332 566,85	2,57	0,00	0	332 566,85	2,57
8.	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	12 923 829,18	100	0,00	0	12 923 829,18	100

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik):

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	332 566,85	100	0,00	0,00	332 566,85	100
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	332 566,85	100	0,00	0,00	332 566,85	100

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką:

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku, mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	174 343,40	1,37	174 343,40	1,37	0,00	0
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	174 343,40	1,37	174 343,40	1,37	0,00	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki:

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0

Wiersz	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia Delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	8 609 322,35	66,62
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	8 609 322,35	66,62

Uwzględnione w KPI zasady rachunkowości

Podstawą do obliczenia KPI OPEX były wydatki operacyjne związane z:

- pracami badawczo-rozwojowymi,
- działaniami w zakresie renowacji budynków,
- leasingiem krótkoterminowym,
- konserwacją i naprawami oraz
- wszelkie inne bezpośrednie wydatki związane z bieżącą obsługą składników rzeczowych aktywów trwałych przez przedsiębiorstwo lub osobę trzecią, którym zlecono na zasadzie outsourcingu działania niezbędne do zapewnienia ciągłego i efektywnego funkcjonowania tych aktywów.

Zgodnie z definicją OPEX uwzględniono również ewentualne koszty z kategorii badań i rozwoju oraz leasingi krótkoterminowe wyłączone z CAPEX.

Informacje na temat oceny zgodności KPI z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie wydatków operacyjnych Grupy, wykazane w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, w celu ustalenia, czy spełniają jedno z poniższych warunków Załącznika I do niego:

- a) dotyczą aktywów lub procesów związanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką, w tym szkolenia i inne potrzeby związane z dostosowaniem zasobów ludzkich oraz bezpośrednio koszty nieskapitalizowane, które przedstawiają badania i rozwój,
- b) są częścią planu mającego na celu rozszerzenie działalności gospodarczej zgodnej z systematyką lub umożliwienie działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, dostosowanie się do systematyki („plan dotyczący nakładów inwestycyjnych”) zgodnie z warunkami określonymi w akapicie drugim niniejszego pkt 1.1.2.2,
- c) dotyczą zakupu produktów z działalności gospodarczej zgodnej z systematyką oraz indywidualnych środków umożliwiających docelowej działalności stanie się niskoemisyjną lub umożliwiających jej ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności rodzajów działalności wymienionych w pkt 7.3 do 7.6 załącznika I do aktu delegowanego w sprawie klimatu, jak również innych rodzajów działalności gospodarczej wymienionych w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 lub art. 15 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, i pod warunkiem że środki te zostaną wdrożone i uruchomione w ciągu 18 miesięcy

lub zgodnie z zapisami Załącznika II:

- d) są to wydatki operacyjne na adaptację działalności gospodarczej do zmian klimatu. W tym wypadku należy podać podział na część wydatków operacyjnych przeznaczonych na istotny wkład w adaptację do zmian klimatu.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano jedną grupę działalności Grupy kwalifikującą się w roku 2023 do systematyki i zgodną z systematyką: CCA 11. Edukacja. Działalności tej grupy zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych oraz kryteriów nieczynienia poważnych szkód, określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139. Analiza została przeprowadzona przez wewnętrzny zespół projektowy, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych oraz nieczynienia poważnych szkód były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne oraz nieczynienia poważnych szkód zostało spełnione. Wymieniona analiza prowadzona była na bazie dedykowanej szczegółowej checklisty. Dzięki jej użyciu

udowadniano bądź nie, występowanie w ramach działań Grupy zgodności z poszczególnymi kryteriami wymienionymi w aktach delegowanych: Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 oraz zmieniającym je Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214.

Ze względu na specyfikę działalności Grupy, opisana powyżej analiza przeprowadzana była w odniesieniu do poszczególnych projektów prowadzonych przez Grupę. W wyniku przeprowadzonej analizy ustalono, że koszty operacyjne za rok 2023 związane z działalnością spółki zależnej: „My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o., która prowadzi działalność edukacyjną w ramach tzw. Akademii Rainbow (<https://akademiarainbow.pl/>), kwalifikują się do systematyki i są z nią zgodne.

W celu uniknięcia podwójnego liczenia, poszczególne kwoty przychodów zostały przypisane do jednej działalności. Po przypisaniu do danej działalności, nie były one uwzględniane w dalszych analizach.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano w 2023 roku także wydatki operacyjne Grupy powiązane z czterema działalnościami kwalifikującymi się do systematyki, ale niezgodnymi z nią:

- CCM 4.15. Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych,
- CCM 4.21. Wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną,
- CE 3.2. Renowacja istniejących budynków,
- BIO 2.1. Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe.

W zakres działalności grupy CCM 4.15 weszły kwalifikowalne wydatki operacyjne związane z posiadanymi przez spółkę zależną White Olive A.E. w Grecji instalacjami dystrybucji ciepła, których zakończenie znajduje się w postaci wymienników ciepła oraz które są oparte na nowoczesnych rozwiązaniach Ecodesign. Analiza wykazała, że instalacje nie spełniają kryterium Nie czyni poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystania wody i ochrony zasobów wodnych i morskich oraz względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów, stąd działalności te nie są zgodne z systematyką.

W zakres działalności grupy CCM 4.21 weszły z kolei kwalifikowalne wydatki operacyjne związane z posiadanymi przez spółkę zależną White Olive A.E. w Grecji systemami wytwarzania energii cieplnej w oparciu o selektywne panele słoneczne. Analiza wykazała, że instalacje nie spełniają kryterium Nie czyni poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystania wody i ochrony zasobów wodnych i morskich oraz względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów, stąd działalności te nie są zgodne z systematyką.

W odniesieniu do działalności CE 3.2 i BIO 2.1 obejmujących renowację istniejących budynków oraz działalność hotelową, w bieżącym okresie raportowym spółka zrealizowała obowiązek raportowania kwalifikowalności tych działalności, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgodność z systematyką tych działalności zostanie szczegółowo przeanalizowana i oceniona za przyszły rok obrotowy (2024).

W przypadku wydatków operacyjnych dla działalności z grup CMM 4.15, CMM 4.21 oraz CE 3.2, które dotyczą spółki zależnej White Olive A.E. w związku z ich źródłowym wyrażeniem w EUR (działalności prowadzone przez spółkę WO w Grecji), w wyliczeniach przyjęto średni kurs EUR/PLN, będący średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego zakońzonego miesiąca okresu obrotowego: 1 stycznia 2023 r. – 31 grudnia 2023 r., wynoszący 4,5284 PLN/EUR.

Wkład w realizację wielu celów

W bieżącym roku obrotowym, w ramach działalności edukacyjnej, spółka wykazała wkład w cel środowiskowy Adaptacja do zmian klimatu. Pozostałe działania nie zostały zidentyfikowane w wydatkach operacyjnych jako zgodne ze zrównoważonym rozwojem lub nie były przedmiotem raportowania pod kątem ich zgodności. Dotyczy to również działalności związanej z Renowacją istniejących budynków, która mogłaby być uwzględniona w różnych celach środowiskowych. Jednakże, w omawianym okresie raportowym, spółka nie była zobowiązana do raportowania zgodności tej działalności z systematyką środowiskową. Aby uniknąć podwójnego liczenia, działalność ta została przypisana do specyficznego celu środowiskowego Gospodarka o obiegu zamkniętym (CE 3.2).

W zakresie innych działań, takich jak dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych oraz wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej przy użyciu energii słonecznej, działania te zostały przypisane do realizacji celu środowiskowego Łagodzenie zmian klimatu. Z kolei działalność hotelowa została zakwalifikowana do celu środowiskowego Bioróżnorodność.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Wydatki operacyjne wykazane w liczniku kluczowego wskaźnika wyników oraz uznane za kwalifikujące się do Taksonomii UE, w całości związane są z działalnością zgodną lub kwalifikującą się do taksonomii, prowadzoną przez Grupę. Zarówno w liczniku kluczowego wskaźnika wyników, jak i w ramach działalności kwalifikującej się nie wykazano kwot dotyczących działalności prowadzonej w celu konsumpcji własnej Grupy.

W trakcie prowadzonej analizy kwalifikowalności i zgodności z systematyką zidentyfikowano następujące działalności oraz związane z nimi wydatki operacyjne Grupy, które mogą już w najbliższej przyszłości stać się kwalifikującymi się systematyki Taksonomii UE:

- CA 8.3. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych,
- CCA/CCM 4.2. Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem skupiania światła-słonecznego (CSP),
- CCA/CCM 4.11. Magazynowanie energii cieplnej,
- CCA/CCM 4.16. Instalacja i eksploatacja pomp ciepła,
- CCA/CCM 8.1. Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting),
- CCM 6.4. Eksploatacja urządzeń do mobilności rowerowej i logistyka rowerowa,
- CCM 6.19. Pasażerski i towarowy transport lotniczy,
- CE 2.3. Zbieranie i transport odpadów innych niż niebezpieczne i odpadów niebezpiecznych.

W ramach działalności Grupy związanej ze „Zbieraniem i transportem odpadów innych niż niebezpieczne oraz odpadów niebezpiecznych”, ogranicza się ona wyłącznie do zbierania odpadów na własny użytek, bez ich transportowania. Dlatego działalność ta nie została uwzględniona w ujawnieniach taksonomicznych. Ponadto, w obszarze „Pasażerskiego i towarowego transportu lotniczego”, umowy zawierane przez Grupę z liniami lotniczymi nie kwalifikują się jako umowy czarterowe, a działalność nie obejmuje finansowania ani obsługi statków powietrznych. W związku z tym, działalność ta obecnie nie jest bezpośrednio związana ze Spółką, jednakże przyszłe zmiany regulacji UE mogą wpłynąć na jej status w kontekście Taksonomii UE. Wszystkie powyższe działalności zostały ostatecznie wskazane jako niekwalifikujące się do systematyki za rok 2023 ze względu na niespełnienie wymaganych technicznych kryteriów kwalifikacji, głównie w aspekcie zbyt niskiego poziomu istotnego wkładu, bądź zbyt niskiego poziomu istotności.

2. OPIS POSZCZEGÓLNYCH POLITYK, PROCEDUR NALEŻYTEJ STARANNOŚCI ORAZ REZULTATÓW ICH STOSOWANIA

2.1. Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours realizuje swoją misję, którą jest zabieranie polskich turystów w najpiękniejsze i najciekawsze zakątki świata w duchu zrównoważonego rozwoju. Od momentu powstania firmy kluczowym założeniem jest budowanie nowoczesnej, prężnie działającej organizacji, zdolnej skutecznie działać zarówno lokalnie, jak i globalnie, zrzeszającej ludzi dzielących wspólne wartości, by tworzyć produkty wysokiej jakości, przynoszące klientom nie tylko chwilą przyjemność płynącą z podróży, ale również wspomnienia i wrażenia, które pozostaną w nich na zawsze. Działając w taki sposób Grupa dąży do minimalizacji negatywnego wpływu na otoczenie, to najbliższe, ale również to dalekie, które znajduje się w sferze oddziaływania Grupy jako konsekwencja obecności jej klientów.

Grupa w swoich działaniach odnosi się m.in. do Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs), które zostały ogłoszone w 2015 r. podczas szczytu Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. Podmioty, takie jak Grupa Kapitałowa Rainbow Tours, działające na niemal wszystkich kontynentach mają możliwość wyznaczania szczegółowych celów z zakresu niemal wszystkich wyzwań globalnych. Szczególnie istotne w zakresie działalności Grupy, w kontekście posiadanych polityk, są poniższe Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- Cel 8.: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.

- Cel 10.: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami.

- Cel 12.: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

- Cel 14: Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony.

- Cel 15: Ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej.

Opisy roli Grupy w kontekście poszczególnych celów zawarte są w kolejnych punktach poświęconych poszczególnym obszarom polityk. Grupa posiada spisane i wprowadzone w 2017 roku do stosowania we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, w tym, w Rainbow Tours S.A., polityki działań w kluczowych obszarach aspektów niefinansowych, tzn. w zakresie:

- zagadnień społecznych,
- zagadnień pracowniczych,
- poszanowania praw człowieka,
- różnorodności,
- środowiska naturalnego,
- przeciwdziałania korupcji.

Szczegółowy opis każdej z polityk (których pełna treść zamieszczona została w serwisie relacji inwestorskich Rainbow Tours, pod adresem <https://ir.r.pl>, w zakładce CSR / Dokumenty CSR) przedstawiony w kolejnych punktach, zawiera cele Grupy dotyczące poszczególnych tematów w ujęciu lokalnym i tam, gdzie jest to możliwe, również globalnym; a także opis procedur należytej staranności, działań i rezultatów tych działań. Realizacji celów zdefiniowanych w poszczególnych politykach, przyświeca chęć Grupy do kierowania się w tym procesie założeniami świadomej i odpowiedzialnej turystyki.

Istotnym aspektem odpowiedzialności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za otoczenie jest aktywny udział w debacie branżowej, wyrażany poprzez członkostwo w kluczowych podmiotach i stowarzyszeniach.

- **NALEŻYMY DO PIT** – Rainbow jest wieloletnim członkiem Polskiej Izby Turystyki, która jest największą ogólnopolską organizacją samorządu gospodarczego przemysłu turystycznego, której trzydziestoletnia działalność to okres skutecznych starań o nowy kształt biznesu turystycznego w Polsce. Polska Izba Turystyki zabiega na forum międzynarodowym i w Polsce o to, by turystyka była traktowana jako istotny dla budżetu państwa sektor gospodarki. Jest pełnoprawnym członkiem Europejskiej Organizacji Związków Biur Podróży Unii Europejskiej (ECTAA) reprezentującej interesy około 70 tys. agentów turystycznych i organizatorów turystyki w całej Europie. Prezes Izby Paweł Niewiadomski (był również członkiem Rady Nadzorczej Rainbow Tours S.A. w latach 2010-2023) obecnie jest w składzie zarządu ECTAA⁵⁸;
- **POSIADAMY CERTYFIKAT CZŁONKOSTWA W PZOT** – Rainbow jest jednym z założycieli Polskiego Związku Organizatorów Turystyki. Podstawowym celem i zadaniem Związku jest ochrona, obrona praw, dóbr osobistych i reprezentowanie interesów, w tym gospodarczych, organizatorów turystyki i pośredników turystycznych wobec organów władzy i administracji rządowej, organów samorządu terytorialnego, gospodarczego, zawodowego, związków zawodowych lub innych organizacji. Nasze potwierdzone Certyfikatem członkostwo w PZOT jest gwarancją przestrzegania jego regulaminów i statutów.

BIURO PODRÓŻY ZNAJDUJĄCE SIĘ W CEOTIPT – Jesteśmy wiarygodną i stabilną firmą. Można nas znaleźć w Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych (CEOTIPT), serwisie prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Dostęp do serwisu ma każdy, wystarczy wpisać nazwę w stosownym formularzu⁵⁹.

RAINBOW JEST RZETELNĄ FIRMĄ – od 05.08.2010 nieprzerwanie uczestniczymy w programie Rzetelna Firma i udostępniamy szereg informacji świadczących o naszej wiarygodności. Program Rzetelna Firma promuje rzetelność płatniczą oraz kreuje pozytywny wizerunek przedsiębiorstw zrzeszonych w programie. Program Rzetelna Firma jest prowadzony pod patronatem Krajowego Rejestru Długów, który rekomenduje współpracę jedynie z rzetelnymi firmami.

ODPROWADZAMY SKŁADKI NA TURYSTYCZNY FUNDUSZ GWARANCYJNY – Wszyscy nasi Klienci są zabezpieczeni przez Turystyczny Fundusz Gwarancyjny zgodnie z ustawą o usługach turystycznych z dnia 26.11.2016 r. Cena każdej wycieczki zawiera wliczoną składkę, która pokrywa koszt ewentualnego powrotu do Polski lub w przypadku przerwania czy niezrealizowania imprezy wypłaca zwrot środków, gdy polskie biuro podróży utraci

płynność finansową.

ODPROWADZAMY SKŁADKI NA TURYSTYCZNY FUNDUSZ POMOCOWY – Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 22.12.2020 r. w sprawie określenia wysokości składki na Turystyczny Fundusz Pomocowy, które weszło w życie od 01.01.2021 r., do cen imprez organizowanych i sprzedawanych przez Rainbow doliczana jest składka, którą biuro ma obowiązek w całości przeznaczać na Turystyczny Fundusz Pomocowy. Jest to bezzwrotna opłata doliczana do każdej umowy,

⁵⁸ Źródło: strona internetowa Polskiej Izby Turystyki; dostęp w dniu 21.03.2024 r.; <https://www.pit.org.pl/o-nas/polska-izba-turystyki.html>

⁵⁹ https://turystyka.gov.pl/ceotipt/podmioty_p_77.html

zbierana na wypadek sytuacji kryzysowych na rynku. Obowiązek pobierania składek na Turystyczny Fundusz Pomocowy dotyczy wszystkich organizatorów imprez turystycznych działających na polskim rynku.

W 2007 roku Rainbow Tours S.A. zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Będąc spółką akcyjną notowaną na Giełdzie mamy obowiązek publikowania raportów finansowych. Jako jedna z nielicznych firm turystycznych w Polsce udostępniamy publicznie dane finansowe. Dzięki temu interesariusze Spółki, w tym nasi Klienci, mają pewność jaka jest kondycja finansowa firmy, z którą wybierają się na urlop. Wszystkie raporty są publikowane na bieżąco na stronie internetowej [relacji inwestorskich](#). Osiągnięcie przez Spółkę za 2023 rok m.in. ponadprzeciętnych wyników finansowych znalazło swoje uznanie w branżowych podsumowaniach roku 2023. Spółka dominująca została wyróżniona w 25 edycji organizowanego przez dziennik „Puls Biznesu” plebiscytu Giełdowej Spółki Roku, prestiżowego i obiektywnego rankingu (w którym oceny spółkom giełdowym wystawia stu analityków i zarządzających funduszami inwestycyjnymi i emerytalnymi), otrzymując za 2023 rok tytułu „Giełdowej Spółki Roku” w kategorii „Sukces” (w tej kategorii nie sukces finansowy czy giełdowa stopa zwrotu są najważniejsze; chodzi przede wszystkim o poszerzenie udziału w rynku, zdobywanie nowych rynków, kontraktów oraz inicjatywy i spektakularne osiągnięcia, dzięki którym o spółce się mówi) ⁶⁰. Kolejną nagrodę, jaką Spółka dominująca otrzymała za rok 2023 jest jedna z nagród przyznawanych przez branżowy Dziennik Giełdy i Inwestorów „Parkiet” w ramach corocznego plebiscytu „Byki i Niedźwiedzie”. Rainbow Tours S.A. otrzymała nagrodę w kategorii „SPÓŁKA ROKU 2023 Z INDEKSU sWIG80”. Zgodnie z mottem plebiscytu Redakcja wyróżnia w ten sposób tych, którzy dokonują rzeczy znaczących, którzy zmieniają rzeczywistość na lepsze lub wywierają największy wpływ na rynek ⁶¹. Dodatkowym, wymiernym potwierdzeniem rozwoju Spółki dominującej i wzrastającego zainteresowania ze strony inwestorów giełdowych był awans Rainbow Tours S.A. w hierarchii przyporządkowania do indeksów giełdowych, która począwszy od połowy marca 2024 r. stała się, po największych spółkach z indeksu WIG20, jedną z 40 średnich spółek notowanych na Głównym Rynku GPW. Zgodnie z Komunikatem GPW Benchmark S.A. z dnia 29.02.2024 r. po sesji w dniu 15.03.2024 r., w wyniku przeprowadzenia rewizji rocznej portfele indeksów giełdowych, spółka Rainbow opuściła indeksy, w których dotychczas była notowana (czyli indeks sWIG80 i sWIG80TR – indeksy małych spółek) i awansowała – po raz pierwszy w swojej historii tak wysoko – do grona spółek, uczestników indeksów mWIG40 oraz mWIG40TR ⁶². Według ogłoszonych w październiku 2023 roku przez „Dziennik Łódzki” wyników plebiscytu „Złota Setka Łódzkiego” (zestawienie stu największych przedsiębiorstw w regionie łódzkim za rok 2022) Rainbow Tours S.A. zajęła 8 lokatę, występując w pierwszej dziesiątce tego rankingu wśród takich przedsiębiorstw działających na rynku łódzkim, jak: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Bełchatowie, JTI Polska Sp. z o.o. w Starym Gostkowie, Rossmann Supermarkety Drogerijne Polska Sp. z o.o. w Łodzi, Whirlpool Company Polska Sp. z o.o. w Łodzi, Polska Grupa Farmaceutyczna S.A. w Łodzi, De Heus Sp. z o.o. w Łęczycy, Lek S.A. w Strykowie, Mirbud S.A. w Skierniewicach i Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Łowiczu ⁶³.

Dużą wagę Grupa przywiązuje do odpowiedniej komunikacji z interesariuszami Rainbow, m.in. z naszymi Klientami. Kanałem komunikacji z Klientami, ale też medium, za pośrednictwem którego promujemy turystykę jest nasz blog podróżniczy dostępny pod adresem: <https://r.pl/blog>. Blog turystyczny Rainbow zawiera szereg artykułów i informacji, dzięki którym czytelnicy i odbiorcy mogą znaleźć różnego rodzaju przewodniki, artykuły i inspiracje ze świata podróży. Blog jest też jednym z najważniejszych bezpłatnych kanałów wspierających sprzedaż na platformie r.pl. Zgodnie z opublikowanym na początku 2024 roku raportem („Ranking blogów w e-commerce”) przygotowanym przez firmę Elephate, spośród blogów podróżniczych w serwisach e-commerce serwisem z największą bazą czytelników jest r.pl Rainbow, gdzie przy pomocy artykułów blogowych generowany ruch organiczny na poziomie ponad 224,9 tys. odwiedzin miesięcznie ⁶⁴.

W ramach rozwoju odpowiedzialnej turystyki i zarządzania CSR i zrównoważonym rozwojem Grupa w 2018 roku rozszerzyła i kontynuowała w kolejnych okresach działania edukacyjne skierowane do własnych klientów – jako iż jest to kluczowy aspekt wpływu na otoczenie. W 2018 roku Spółka uruchomiła nową zakładkę na stronie internetowej r.pl pod adresem <https://r.pl/csr>, zawierającą przykłady i zasady odpowiednich i odpowiedzialnych zachowań turystów zarówno w podróży, jak i podczas korzystania z bazy hotelowej, bądź atrakcji lokalnych na destynacjach. Dodatkowo Spółka w 2018 roku rozpoczęła i w kolejnych okresach realizowała pilotażowo wprowadzanie – dla programów wycieczek objazdowych – krótkich poradników odpowiedzialnego zachowania, dedykowanych poszczególnym destynacjom, wzbogaconych o informacje i ciekawostki o odwiedzanych miejscach. W ramach tych

⁶⁰ Źródło: strona internetowa plebiscytu dziennika „Puls Biznesu” pn. „Giełdowa Spółka Roku” (dostęp: 25.03.2024 r.); <https://gsr.pb.pl/>

⁶¹ Źródło 1: strona internetowa plebiscytu „Byki i Niedźwiedzie” Gazety Giełdy i Inwestorów „Parkiet” (dostęp 25.03.2024 r.); https://bykiiniedzwiedzie.parkiet.com/?utm_source=rp&utm_medium=komponent_art&utm_campaign=BiN_2024&gl=1*avjr0c*ga*MTM2MTQ4MDQ5OC4xNzA3MTI2OTU1*ga_Q5M7845HMR*MTcxMDI1MzI0OS4yOC4wLjE3MTAyNTMyNTguNTEuMC4w#laureaci
Źródło 2: „Rainbow Tours z nagrodą "Byki i Niedźwiedzie". Akcjonariusze zarobili 229 procent”, portal turystyka.rp.pl, 22.03.2024 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art40045591-rainbow-nagrodzony-w-konkursie-byki-i-niedzwiedzie-akcjonariusze-zarobili-229-procent?smclient=2099194c-c975-11ed-a674-3cfdfeb6e6ec>

⁶² Źródło 1: Komunikat GPW Benchmark S.A. z dnia 29.02.2024 r.; [https://gpwbenchmark.pl/komunikaty-i-uchwaly-gpw-czytaj?cmn_id=2278&title=WIG20+/+WIG20TR+/+mWIG40+/+mWIG40TR+/+sWIG80+/+sWIG80TR+/+WIG30+/+WIG30TR+\(Komunikat\)](https://gpwbenchmark.pl/komunikaty-i-uchwaly-gpw-czytaj?cmn_id=2278&title=WIG20+/+WIG20TR+/+mWIG40+/+mWIG40TR+/+sWIG80+/+sWIG80TR+/+WIG30+/+WIG30TR+(Komunikat))
Źródło 2: „Awans spółki Rainbow Tours na giełdzie. Wysokie obroty i dobre wyniki”, portal turystyka.rp.pl, 04.03.2024 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art39937951-awans-spolki-rainbow-tours-na-gieldzie-wysokie-obroty-i-dobre-wyniki>

⁶³ Źródło: dodatek „Złota Setka Łódzkiego” do Dziennika Łódzkiego Nr 239/2023; 13.10.2023 r.

⁶⁴ Źródło: „Ranking. Rainbow z najpopularniejszym blogiem o podróżach”, portal turystyka.rp.pl, 12.01.2024 r.; https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art39689671-ranking-rainbow-z-najpopularniejszym-blogiem-o-podrozach?gl=1*yte9o3*ga*MTM2MTQ4MDQ5OC4xNzA3MTI2OTU1*ga_Q5M7845HMR*MTcxMTM2Nzc1My41NS4xLjE3MTEzNjc4MzEuNDIuMC4w

działań działamy w celu stworzenia zestawu zagadnień, na które piloci i rezydenci powinni zwracać uwagę w kontekście odpowiedzialnej turystyki. Z uwagi na pandemię spowodowaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zmuszona była, w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów), zawiesić realizację programu wdrażania poradników odpowiedzialnego zachowania dla programów wycieczek objazdowych.

2.2. Niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej Rainbow Tours

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours w ramach prac nad Sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych dokonała analizy i wyboru kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności w poszczególnych obszarach polityk. W punkcie 4 „Zasady, na podstawie których sporządzono skonsolidowane sprawozdanie na temat informacji niefinansowych” Grupa prezentuje kluczowe wybrane wskaźniki niefinansowe, których wybór został dokonany z wykorzystaniem międzynarodowych Wytycznych do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju – Global Reporting Initiative, wersja Standards, wraz z informacją, w którym miejscu Sprawozdania dany wskaźnik został opisany oraz czy został zaraportowany w całości czy częściowo.

Jednym z kluczowych obszarów wskaźników niefinansowych, wynikającym ze specyfiki modelu biznesowego Grupy, jest obszar zarządzania kapitałem ludzkim. Wśród kluczowych wskaźników zdefiniowanych w tym zakresie należy wymienić dane liczbowe i statystyczne nt. całkowitej liczby pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć, w tym również na pracowników nadzorowanych, a także całkowitej liczby pracowników oddziałów sprzedaży zatrudnionych w podziale na regiony. Równie istotne dla Grupy są dane nt. różnorodności, satysfakcji i rozwoju pracowników mierzone m.in. poprzez tematykę i wskaźniki takie jak:

- liczba osób zatrudnionych w wyniku rekomendacji pracowniczych,
- fluktuacja pracowników w salonach sprzedaży,
- zniżki pracownicze na wyjazdy wakacyjne oraz punkty lojalnościowe umożliwiające takie zniżki,
- ewentualne zgłoszenia przypadków dyskryminacji i sposób postępowania z nimi,
- korzystanie przez pracowników z urlopów macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych,
- funkcjonowanie zapisów i regulacji antykorupcyjnych.

W zakresie ochrony środowiska Grupa systematycznie wprowadza rozwiązania mające na celu poprawę efektywności energetycznej w zakresie administracji budynkami. W odniesieniu do budynków w Polsce dysponujemy danymi aktualnymi za 2021 rok, na podstawie zrealizowanego w sierpniu 2021 roku audytu energetycznego (przeprowadzanego w dużych przedsiębiorstwach obowiązkowo raz na 4 lata, na podstawie ustawy o efektywności energetycznej). Audyt energetyczny, wykonywany przez niezależny od przedsiębiorcy podmiot, mający wiedzę oraz doświadczenie w przeprowadzaniu tego rodzaju audytów, stanowi obowiązkową diagnozę zużycia energii w przedsiębiorstwie i pozwala na określenie, w których obszarach zużycie energii jest nieefektywne lub gdzie tracona jest energia, która mogłaby zostać zaoszczędzona lub zagospodarowana w innym procesie. Wyniki audytu powinny wskazywać również możliwe do przeprowadzenia przedsięwzięcia pozwalające na zmniejszenie zużycia energii w przedsiębiorstwie. W zakresie gospodarki hotelowej Grupa wdraża szereg działań proekologicznych.

Zaangażowanie społeczne w wydaniu Grupy oznacza zarówno uczestnictwo w lokalnych działaniach społecznych, gdzie lokalny oznacza zarówno Łódź, jak i poszczególne destynacje, jak również udział w rozwoju kompetencji pracowników branży turystycznej. Kluczowe wskaźniki niefinansowe w tym zakresie odnoszą się do działań Akademii Rainbow i jej roli w obszarze kształcenia zawodowego. Niestety z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zmuszona była, w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów), podjąć decyzję o tymczasowym zawieszeniu od 2020 roku realizacji części aktywności.

Wszystkie wskaźniki zostały szczegółowo opisane w punkcie 2.3. poniżej, w ramach opisów poszczególnych obszarów polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania.

2.3. Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania

2.3.1. Zagadnienia społeczne

Zaangażowanie społeczne Grupy Kapitałowej Rainbow Tours ma niezmiennie na celu budowę silnej, stabilnej i pozytywnie odbieranej organizacji, chętnie wykorzystującej kreatywność i innowacyjność swoich pracowników. Świadcząc usługi turystyczne na całym świecie, Grupa chce być obecna w świadomości członków lokalnych społeczności, na których ma wpływ jej działalność. Korzystając z jej zasobów naturalnych i kapitału ludzkiego, Grupa chce robić to w sposób świadomy i odpowiedzialny. Grupa pragnie również wykorzystywać szanse, jakie daje jej obecność na niemal wszystkich kontynentach świata, aby przyczynić się do poprawy warunków życia odwiedzanych społeczności.

Grupa uznaje również za istotne wpisywanie się poprzez swoje działania z zakresu zaangażowania społecznego w następujące Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- Cel 8.: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
- Cel 10.: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,

-
- Cel 12.: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

Obszary zaangażowania społecznego

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours poprzez swoją działalność chce kreować pozytywne zmiany zarówno lokalnie, jak i globalnie. Prowadząc swoją działalność, na co dzień Grupa musi uwzględniać warunki prawne, środowiskowe, a także społeczne. Chcąc działać odpowiedzialnie, ze szczególną uwagą Grupa podchodzi do tematów zaangażowania społecznego, upatrując w tym również ważny czynnik budowy spójnej i stabilnej kultury organizacyjnej.

Będąc podmiotem z siedzibą w Łodzi Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dąży do wzmocnienia obecności na mapie społecznego zaangażowania w swoim najbliższym otoczeniu. Grupa chce realnie działać i pomagać, wspierać istniejące już inicjatywy, ale również inicjować lokalne projekty, korzystając z chęci angażowania się jej pracowników. Grupa chce wykorzystywać ich potencjał i kreatywność, by stawać się realnym i pomocnym partnerem w działaniach społecznych, które podejmuje. Dotyczy to działań prowadzonych nie tylko w Polsce, ale również za granicą. Grupa pozostaje więc otwarta na sugestie i pomysły pracowników, pilotów, animatorów, rezydentów, którzy pracują w różnych miejscach na świecie i dobrze znają realia, możliwości oraz potrzeby lokalnych społeczności.

Dążąc do podnoszenia kwalifikacji przyszłych pracowników i odpowiadając na potrzeby rynku, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dąży również do ciągłego zwiększania liczby młodzieży i dorosłych, którzy mają odpowiednie umiejętności, w tym umiejętności techniczne i zawodowe, pozwalające na znalezienie zatrudnienia w turystyce bądź podjęcie własnej działalności gospodarczej. Postrzegając edukację jako klucz do sukcesu, Grupa stawia sobie za cel podnoszenie jakości kształcenia przyszłych i obecnych kadr.

Z uwagi na skalę działalności Grupy podzielono politykę zaangażowania społecznego na trzy obszary będące bezpośrednio odzwierciedleniem geograficznej bliskości i stopnia zaangażowania:

- **Dobre sąsiedztwo:** zaangażowanie w regionie Łodzi – to tutaj Grupa ma swoją siedzibę, tu chce pomagać i zmieniać rzeczywistość;
- **Dobry pracodawca:** kształcenie kadr branży turystycznej – stojąc w obliczu wyzwania, jakim jest pozyskanie i utrzymanie wartościowych pracowników Grupa stworzyła unikalny projekt szkoleniowo-rekrutacyjny – Akademię Rainbow, dzięki czemu Grupa aktywnie uczestniczy również w kształceniu i edukacji kadr dla branży oraz wspiera szkolnictwo zawodowe;
- **Lepszy świat:** wsparcie społeczności lokalnych – na co dzień klienci Grupy mają kontakt z setkami społeczności lokalnych na całym świecie, korzystając z zakwaterowania i atrakcji. Grupa chce zwiększać swój pozytywny wpływ w destynacjach, zarówno inicjując działania i projekty lokalne, jak też edukując klientów w zakresie świadomej i odpowiedzialnej turystyki.

Grupa, intensyfikując swoją działalność począwszy od roku 2017 i w latach następnych starała się rozwijać swoje zaangażowanie na każdym polu wskazanej aktywności społecznej. Z partnerami na rynku lokalnym wdrażaliśmy i realizowaliśmy projekty związane z pomocą w rejonie Łodzi i okolic. Systemowo rósł też budżet środków przeznaczanych na realizację projektu Akademii Rainbow w zakresie kształcenia kadry branży turystycznej rozwijanego m.in. w ramach inicjatywy „Klasy Patronackie”. Chcieliśmy być też aktywni poza Polską, w ramach naszego wspólnego z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka projektu skoncentrowanego na budowie przedszkola i nowej szkoły wraz z zapleczem sanitarno-bytowym w Kenii, w miejscowości Diani (wioska Mbavu położona w sąsiedztwie miejscowości Diani), celem zapewnienia edukacji i wyżywienia dla dzieci z okolic Diani w Kenii. W 2020 roku pierwszego wsparcia w ramach działań społecznych zdążyliśmy udzielić w miesiącach styczniu i lutym, niestety pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, która dotknęła nie tylko branżę turystyczną (jako jedną z branż najbardziej poszkodowanych wskutek wystąpienia pandemii), ale wpłynęła na powszechne zagrożenie i dezorganizację życia gospodarczego i społecznego na całym świecie, spowodowała, że Spółka dominująca postanowiła – w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów) – o zawieszeniu realizacji części swoich aktywności społecznych w 2020 roku i w okresach późniejszych.

Rok 2021 był rokiem powolnego, aczkolwiek systematycznego odbudowywania i przywracania zaufania potencjalnych turystów do zorganizowanych wyjazdów wakacyjnych. Na początku 2022 roku na świecie pojawiły się, mimo wystąpienia wzmoczonych zachorowań na COVID-19 w ramach zakażeń wariantem wirusa „omikron”, pierwsze pozytywne i optymistyczne tendencje dotyczące obszaru gospodarki i aktywności człowieka związanych z szeroko rozumianą turystyką; ponadto na początku 2022 roku miały miejsce postępujące procesy znoszenia restrykcji, ograniczeń i protokołów sanitarnych w wielu krajach destynacji turystycznych po szczycie piątej fali pandemii. W ślad za postępującym łagodzeniem przepisów dotyczących przyjazdów międzynarodowych przez co raz większą liczbę krajów – destynacji turystycznych, również światowe organizacje, tj. Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO) i Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), rozpoczynając współpracę nad odbudowywaniem zaufania na rzecz uzdrowienia sektora turystycznego wezwały do złagodzenia lub zniesienia zakazów w podróżowaniu (nieskuteczność ogólnych ograniczeń w kontrolowaniu przenoszenia wirusów, przy jednoczesnym negatywnym ich wpływie na działalność gospodarczą, relacje społeczne i rozwojowe). Powrót do ścieżki rozwoju Spółki dominującej i prowadzonych w ramach Grupy działalności do poziomu sprzed pandemii koronawirusa (wskutek złagodzenia ograniczeń w podróżowaniu powodujących

normalizację podróży) pozwoliło na nowo myśleć o zintensyfikowaniu działań prowadzonych przez Grupę w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu.

Niestety wpływ na zmianę aktywności społecznych w roku 2022 miała mająca miejsce od dnia 24.02.2022 r. agresja militarna Federacji Rosyjskiej w Ukrainie. Działania Rainbow wpisały się w 2022 roku w szeroką akcję pomocy na rzecz Ukrainy i uchodźców wojennych, organizowanej i udzielanej przez uczestników i członków szeroko rozumianej branży turystycznej, tj. przewoźników, hotelarzy, biur podróży, przewodników, pilotów, restauratorów, animatorów, samorządy terytorialne, organizacje i izby turystyczne, dzięki którym tysiące osób zostało przewiezionych z nad granicy polsko-ukraińskiej, zorganizowano tysiące miejsc noclegowych dla tych osób, zebrano tony ubrań, lekarstwa, materiały wszelkiej potrzeby⁶⁵. Szczegółowy opis działań podjętych przez Rainbow na rzecz Ukrainy i jej obywateli został szczegółowo opisany w naszym „Sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok”, które opublikowaliśmy w dniu 29.04.2023 r. i które dostępne jest na naszej stronie relacji inwestorskich w zakładce CSR / Dokumenty CSR⁶⁶. W lutym 2023 roku pomoc dla Ukrainy kontynuowana

była w ramach organizowanych „oddolnie” przez pracowników Rainbow wewnętrznych akcji pomocowych dla potrzebujących w Ukrainie; zbiórka, m.in. w związku z przerwami w dostawach energii elektrycznej w Ukrainie, power-banków, świec, latarek, jedzenia w puszkach, odzieży termicznej, śpiworów, lekarstw (środków przeciwbólowych), generatorów prądu (zbiórka pieniędzy).

Dobre sąsiedztwo: zaangażowanie w regionie Łodzi

Jako firma zlokalizowana w Łodzi, a zarazem największy pracodawca branży turystycznej w regionie Spółka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours chce być postrzegana jako dobry sąsiad. Grupa dąży, głównie poprzez działania Spółki dominującej, do stałej współpracy z wybranymi lokalnymi organizacjami pozarządowymi na zasadach partnerskich. Działania te opierają się na wsparciu finansowym, realizacji konkretnych potrzeb wytypowanych podmiotów, a także na zaangażowaniu na zasadach wolontariatu pracowników, aby wykorzystując swoje umiejętności, mogli spożytkować je w słusznym, wybranym przez siebie celu. Grupa chce tym samym stworzyć trwałe relacje z partnerami społecznymi i budować programy oparte na kompetencjach pracowników zatrudnionych w Grupie. Równocześnie Grupa jest otwarta na oddolne działania i inicjatywy pracowników, wspiera ich i umożliwia zaangażowanie pozostałych osób z firmy w akcje, takie jak: prezenty gwiazdkowe czy na Dzień Dziecka, wsparcie potrzebujących i zwierząt. Ze względu na specyfikę i oddolny charakter tych projektów są one każdorazowo indywidualnie rozpatrywane.

Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, która rozpoczęła się w 2020 roku i w toku kolejnych fala zakażeń miała swoje negatywne skutki, również w kolejnych latach niestety zmusiła Spółkę dominującą do podjęcia decyzji o tymczasowym zawieszeniu realizacji części aktywności i zahamowaniu procesu rozszerzenia i ugruntowywania swojego zaangażowania społecznego w rejonie Łodzi i okolic. Duża wartościowość części aktywności została w 2022 roku skupiona i przekierowana na pomoc i wsparcie dla uchodźców z Ukrainy.

W latach poprzednich, tj. przed rokiem sprawozdawczym 2023, a także w roku 2023 w odniesieniu do części z niżej wymienionych, Grupa na stałe współpracowała z następującymi Fundacjami i w ramach następujących przedsięwzięć:

- Fundacja Gajusz z siedzibą w Łodzi

W roku 2018 Spółka dominująca rozpoczęła, kontynuowaną w latach kolejnych, współpracę z łódzką Fundacją Gajusz, która od 1998 roku pomaga dzieciom z oddziałów onkologii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 im. Marii Konopnickiej w Łodzi, a także prowadzi trzy hospicja dla dzieci: domowe – aby chore dzieci mogły pozostać w domu z rodziną, zamiast w szpitalu, stacjonarne – mieszkają w nim chore dzieci, które z różnych powodów nie mogą być pod opieką rodziców oraz perinatalne – dla najmłodszych, nienarodzonych jeszcze dzieci, które powstało po to, żeby przygotować rodzinę na pojawienie się w domu chorego dziecka. Od 2013 roku Fundacja Gajusz pomaga również zdrowemu rodzeństwu dzieci chorych (projekt pod nazwą „Projekt Rodzeństwa”) i ma na celu wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży żyjących w cieniu swojego brata lub siostry. W latach 2018 i 2019 Spółka dominująca (Rainbow Tours S.A.) realizowała współpracę z Fundacją Gajusz w ramach „Projekt Rodzeństwa”, współfinansując kwotą 2 x 43 tys. zł pobyt wakacyjny (wraz z dojazdem) dla dzieci z „Projekt Rodzeństwa”, jako i ich opiekunów, w ramach kolonii, które zostały zorganizowane w lipcu 2019 roku w Kątach Rybackich, a w 2018 roku w Ośrodku Wypoczynkowym „Zacisze Bis”, znajdującym się nad Jeziorem Zdrowskim w miejscowości Łąck. Z uwagi na mocno dotykające branżę turystyczną skutki pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 roku, ale także z uwagi na obostrzenia związane z organizacją wyjazdów, Rainbow nie wspomógł finansowo Fundacji Gajusz w tym czasie. Odbudowując swoją działalność w 2021 roku Grupa (przez Spółkę dominującą) wspomogła finansowo wyjazd dzieci, rodzeństwo podopiecznych Fundacji Gajusz w roku 2021. Z uwagi na dotykające branżę turystyczną jeszcze w 2021 roku problemy związane ze skutkami pandemii wspomogliśmy ograniczoną kwotą w wysokości 20 tys. zł wyjazd 40 dzieci w wieku od 6 do 17 lat, podopiecznych programu „Projekt Rodzeństwa” na kolonie w okresie 23-

⁶⁵ Źródło: „Cała branża turystyczna pomaga Ukrainie”; serwis internetowy waszaturystyka.pl; 28.02.2022 r.; <https://www.waszaturystyka.pl/cała-branża-turystyczna-pomaga-ukrainie/>

⁶⁶ <https://ir.r.pl/csr/dokumenty-csr>

30.07.2021 r. w miejscowości Malutkie k/Radomska (ośrodek Malutkie Resort). Motywem przewodnim wyjazdu były kulinaria, odbył się kolonijny konkurs „Master Chef”, ozdabianie fartuszków oraz przedstawienie „Na straganie”. Podczas mającej miejsce w dniu 08.04.2021 r. gali pn. „Wieczór Przyjaciół Gajusz” (w roku 2021 odbytej głównie za pośrednictwem połączenia internetowego; wydarzenie transmitowane ze Studia Teatr w Sękocinie Nowym) Rainbow Tours S.A. otrzymała od Fundacji Gajusz Statuetkę Flaminga, jako nagrodę dla jednej z uhonorowanych w 2021 roku sześciu firm, które w ostatnich latach wsparły Fundację w sposób szczególny.

W roku sprawozdawczym 2023 nie prowadziliśmy bezpośredniej akcji pomocowej na rzecz projektów związanych z działalnością Fundacji Gajusz. Niezmiennie od wielu lat promujemy Fundację Gajusz poprzez umieszczanie wzmianek i opisów działalności Fundacji w naszych katalogach z ofertą wyjazdową.

Adres strony internetowej fundacji to: <https://gajusz.org.pl/>

- Fundacja Happy Kids z siedzibą w Łodzi

Rok 2018 to rok rozpoczęcia współpracy z łódzką Fundacją Happy Kids, a w kolejnych latach współpraca była kontynuowana i rozszerzana. Fundacja Happy Kids jest organizacją działającą na rzecz dzieci od 2001 roku, posiadającą status OPP od 2004 roku. Fundacja Happy Kids od kilkunastu lat otacza opieką osierocone dzieci, które nie mogą się wychowywać w domach biologicznych rodziców. Tworzy dla nich Rodzinne Domy Dziecka – jest ich już 17 w całej Polsce, w których przebywa maksymalnie po 8 dzieci, aktywnie wspiera rodzicielstwo zastępcze i instytucje publiczne w procesie deinstytucjonalizacji opieki zastępczej. Fundacja organizuje też szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych. Pod opieką Fundacji w trybie stałym jest łącznie 138 dzieci (w tym 17 niepełnosprawnych), przebywających w Domach położonych w różnych powiatach. Siedziba Fundacji i centrum jej działania skoncentrowane są w Łodzi. Przenosząc wypracowane w Łodzi metody działania na grunt innych samorządów, od wielu lat Fundacja buduje pozytywny wizerunek nowoczesnej organizacji. Podopieczni Fundacji to dzieci i młodzież w wieku od kilku tygodniowych niemowląt do 25-go roku życia, przy czym Ci drudzy aktywnie wspierani są przez Fundację w procesie usamodzielnienia, zarówno merytorycznie jak i przedmiotowo. Fundacja pracuje również nad udostępnianiem usamodzielniającym się wychowankom mieszkań przygotowawczych, w których mogą się uczyć w pełni samodzielnego życia. W 2018 roku Fundacja Happy Kids została jednym z trzech pełnoprawnych przedstawicieli Eurochild na Polskę – organizacji, która w 34 krajach zajmuje się prawami dzieci i młodzieży, dla której społeczeństwo, w którym dzieci i młodzież dorastają szczęśliwi, zdrowi, pewni siebie i szanowani jako jednostki same w sobie, jest główną misją i motorem działań. Po rozpoczęciu współpracy w 2018 roku, następnie w 2019 roku Spółka dominująca w Grupie (Rainbow Tours S.A.) po raz kolejny wsparła wakacyjną akcją „Happy Bus” (wakacyjny projekt, którego celem jest zorganizowanie dzieciom mieszkającym na wsi, które nie mają możliwości wyjechać na wakacje, opieki połączonej z zabawą; wykorzystywane są w tym celu autobusy pełniące funkcję objazdowych placów zabaw: przegubowy Ikarus oraz angielski piętus), w tym asygnując część środków na remont i adaptację autobusu. Zaangażowaliśmy się również w zapewnienie cyklu szkoleń dla animatorów i wolontariuszy Fundacji oraz przeprowadziliśmy wśród pracowników Rainbow zbiórki rzeczowe dla podopiecznych Fundacji (w ramach akcji „Drugie życie klocków lego”). W maju 2019 roku wszystkie Mamy, na co dzień opiekujące się podopiecznymi Fundacji, mogły dzięki pomocy Rainbow pojechać na tygodniowy wypoczynek na Kretę. Z myślą o wsparciu edukacji dzieci z Rodzinnych Domów Dziecka i spełnieniu ich marzeń o zagranicznych wakacjach, Rainbow Tours S.A. ufundowała w 2019 roku nagrodę główną w zorganizowanym przez Fundację konkursie „Ekstra Klasa Rodzinnych Domów Happy Kids”. Nagrodą za pierwsze miejsce w konkursie był tygodniowy wyjazd na Cypr dla wszystkich podopiecznych zwycięskiego Domu wraz z ich opiekunami. W ramach konkursu podopieczni wszystkich Rodzinnych Domów Dziecka w ciągu całego roku szkolnego zbierali punkty w różnych kategoriach w tym za wyniki w nauce, organizację pracy, własną inicjatywę czy kreatywność. Zwycięskim Domem został Rodzinny Dom Dziecka Happy Kids w Wałbrzychu, a dzieci ze zwycięskiego Domu wraz ze swoimi opiekunami, pojechali we wrześniu 2019 roku na wymarzone zagraniczne wakacje na Cypr. Animatorzy z Akademii Rainbow wsparli też imprezę wigilijną organizowaną przez Fundację w grudniu 2019 roku dla wszystkich wychowanków, rodziców zastępczych oraz przyjaciół Fundacji. W kolejnych latach planujemy kontynuację współpracy z Fundacją, w tym w ramach nowych projektów.

Na kolejne lata, począwszy od roku 2020 Spółka dominująca planowała i uzgadniała z Fundacją Happy Kids wsparcie realizacji m.in. następujących projektów: konkurs „EkstraKlasa Rodzinnych Domów Happy Kids”, wyjazd dla Mam z Domów Happy Kids, School Bus - akcja promocyjna w Polsce realizowana w ramach projektu pod roboczą nazwą „Amerykańska Przygoda z Happy Kids i Rainbow”, szkolenie animatorów wolontariuszy Happy Kids. Niestety realizacja tych planów została zatrzymana lub ograniczona w roku 2020 i 2021 z powodu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

W związku z przekierowaniem w 2022 roku strumienia środków pomocowych na wspomaganie inicjatyw służących uchodźcom z Ukrainy Grupa Rainbow Tours w 2022 roku wsparła finansowo Fundację Happy Kids w pomocy ukraińskim dzieciom; wzięliśmy udział w realizowanym przez Fundację projekcie ewakuacji osamotnionych i pokrzywdzonych dzieci z ukraińskich domów dziecka, prowadzonej w ścisłej współpracy z Departamentem Ochrony Praw Dziecka i Adopcji Ministerstwa Polityki Społecznej Ukrainy oraz Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej Rzeczypospolitej Polskiej. W 2022 roku Grupa na zlecenie Fundacji Happy Kids w przedmiotowym projekcie wsparła finansowo transfery ukraińskich dzieci kwotą 41.742,11 zł. Ponadto, wiosną 2022 roku po raz kolejny, śladem lat poprzednich, zorganizowaliśmy dla 16 Mam z Rodzinnych Domów Dziecka, którymi opiekuje się Fundacja Happy Kids, wyjazd na Kretę. Jesienią 2022 roku zorganizowaliśmy natomiast dla 14 osób (zwycięstwo w corocznym konkursie na najlepszy Rodzinny Dom Dziecka, podopiecznych Fundacji Happy Kids w konkursie „EkstraKlasa Rodzinnych Domów Happy Kids”) wyjazd do Kalabrii we Włoszech.

W roku sprawozdawczym 2023 nie prowadziliśmy bezpośredniej akcji pomocowej na rzecz projektów związanych z działalnością Fundacji Happy Kids. Niezmiennie od wielu lat promujemy Fundację Happy Kids poprzez umieszczanie wzmianek i opisów działalności Fundacji w naszych katalogach z ofertą wyjazdową.

Adres strony internetowej fundacji to: <http://www.happykids.org.pl/>

- Fundacja Integracja JP II z siedzibą w Łodzi

Misją Fundacji Integracja JP II jest walka z wykluczeniem społecznym i próba likwidowania przyczyn jego powstawania. Fundacja zajmuje się pomocą dzieciom z niepełnosprawnościami oraz dzieciom pochodzącym z najuboższych rodzin, prowadzi Centrum wsparcia Dziennego (świetlicę środowiskową) „TRATWA”, organizuje coroczne koncerty charytatywne w Teatrze Wielkim w Łodzi, z których dochód jest przekazywany na cele statutowe Fundacji, m.in. na organizację corocznych spotkań integracyjnych z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek w Atlas Arena w Łodzi dla 5000 dzieci z niepełnosprawnościami i najuboższych z woj. łódzkiego oraz aglomeracji łódzkiej. Fundacja Integracja JP II organizuje kolonie letnie dla dzieci z niepełnosprawnościami: niesłyszących i niedosłyszących, niewidomych i niedowidzących oraz dzieci pochodzących z najuboższych rodzin., wspomaga istniejące od 2012 r. na terenie Parafii św. Anny Przedszkole Świętej Anny. Dodatkowo Fundacja brała czynny udział w budowie parafialnego żłobka Montessori dla 50 dzieci, który działa od lipca 2020 r. Organizuje także pomoc dla osób najuboższych oraz pomagamy osobom bezrobotnym.

Realizując się na polu zaangażowania społecznego Spółka dominująca w 2023 roku wsparła Fundację Integracja JP II w Łodzi darowiznami w łącznej kwocie 35 tys. zł (w roku 2022 kwota darowizna wyniosła 15 tys. zł; w poprzednich okresach Spółka dominująca wsparła parafię darowizną z przeznaczeniem na budowę żłobka parafialnego dla 50 dzieci, co wychodziło naprzeciw społecznym potrzebom w zakresie dostępności miejsc w żłobkach na terenie miasta Łodzi).

Adres strony internetowej fundacji to: <https://integracjaip2.org/index.php>

- Schronisko dla Zwierząt w Łodzi przy ul. Marmurowej 4

Schronisko dla Zwierząt w Łodzi jest jednostką budżetową Gminy Łódź. Obszar działania placówki obejmuje teren Miasta Łodzi. Organizacyjnie jednostka jest podporządkowana Wydziałowi Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Łodzi.

Głównym celem działalności schroniska jest podejmowanie działań na rzecz ochrony zwierząt domowych, w rozumieniu ustawy o ochronie zwierząt - psów i kotów zagubionych i porzuconych, poprzez zapewnienie im właściwej opieki, w tym humanitarnych warunków bytowania. Przedmiotem działalności schroniska jest przyjmowanie zablakanych lub pozostających bez nadzoru psów i kotów i opieka nad nimi, leczenie chorych zwierząt, znakowanie i rejestrowanie zwierząt znajdujących się w schronisku, organizowanie i popularyzowanie wszelkich form ochrony zwierząt, promocja adopcji zwierząt poprzez dostępne kanały informacyjne, w tym media, propagowanie zapobiegania nadmiernego rozmnażania kotów i psów, prowadzenie sterylizacji i kastracji zwierząt przebywających w schronisku, a także działania edukacyjne, w szczególności w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.

Spółka dominująca w 2023 roku wsparła Schronisko dla Zwierząt w Łodzi darowiznami w łącznej kwocie 2,6 tys. zł.

Adres strony internetowej Schroniska to: <https://schronisko.uml.lodz.pl/>

Inne lokalne (łódzkie) Fundacje i przedsięwzięcia, w których w okresach wcześniejszych zaangażowana była Grupa to m.in.:

- Społeczny Komitet Budowy Pomnika Kpt. Stefana Pogonowskiego, działający na rzecz budowy w Łodzi pomnika kpt. Stefana Pogonowskiego, łódzianina, jednego z bohaterów wojny 1920 roku – w 2020 rok Rainbow Tours S.A. wsparła komitet darowizną pieniężną w kwocie 5 tys. zł;

Adres strony internetowej Komitetu: <http://www.kapitan-pogonowski.pl/>

- Fundacja JiM z siedzibą w Łodzi – w 2020 roku Spółka dominująca rozpoczęła współpracę z łódzką Fundacją JiM („Jaś i Małgosia”), istniejącą od 2002 roku, której misją jest tworzenie lepszego świata dla osób z autyzmem; świata, w którym każda osoba z autyzmem może realizować swój potencjał. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) autyzm występuje u 1 na 100 dzieci, co oznacza, że w Polsce żyje 400.000 osób z autyzmem, a spektrum nie dotyczy jednak tylko tej określonej liczby, ale również rodziców, rodzeństwa czy opiekunów tych osób, co powoduje, że grupa osób dotkniętych autyzmem wynosi około 3 mln osób. Fundacja JiM działa w celu poprawy jakości życia osób z autyzmem i ich bliskich, a to poprzez: (i) zwiększanie dostępu do diagnozy i terapii (prowadzenie szkoleń stacjonarnych oraz online na temat autyzmu, prowadzenie ośrodków: „Klub JiM” zrzeszający opiekunów osób z autyzmem oraz dorosłe osoby z autyzmem, klinikę JiM, przedszkole JiM i szkoły JiM), (ii) budowanie akceptacji dla osób z autyzmem (program edukacyjny i kampania społeczna Polska na Niebiesko, której finał corocznie przypada 2 kwietnia – w Światowy Dzień Świadomości Autyzmu), (iii) wsparcie osób dorosłych ze spektrum autyzmu. W 2020 roku Rainbow Tours S.A. wsparła Fundację JiM kwotą 20 tys. zł.

Adres strony internetowej fundacji to: <https://jim.org/>

- Fundacja Koper Pomaga z siedzibą w Łodzi

Fundacja Koper Pomaga jest organizacją pozarządową, której celem jest niesienie pomocy humanitarnej i adaptacyjnej w Polsce, a także za granicą. Fundacja powstała w 2022 roku i prowadziła systematyczne zbiórki finansowe i rzeczowe na rzecz pomocy mieszkańcom Ukrainy oraz osobom w kryzysie uchodźczym, zbierała żywność, środki higieniczne, środki czystości, artykuły dla dzieci i osób starszych, które bezpośrednio przekazywano osobom potrzebującym; zebrane środki finansowe przeznaczano na zakup żywności, agregatów prądotwórczych, spiworów, środków opatrunkowych i medycznych, rzeczy niezbędnych do wyposażenia schronów przeciwrakietowych.

Adres strony internetowej fundacji to: <https://koperpomaga.org/>

Niezależnie od powyższych projektów Spółka dominująca w Grupie (Rainbow Tours S.A.) realizując się na polu zaangażowania społecznego wspierała finansowo inne inicjatywy lokalne.

Jednym z projektów podlegających wsparciu lokalnemu w latach poprzednich (w roku 2019 i 2020 nie realizowany) i obecnie jest też projekt „Plaża w Manufakturze”. Spółka dominująca wspiera projekt będąc sponsorem głównym plaży. We współpracy z Centrum Handlowym Manufaktura Spółka dominująca finansuje zbudowanie i przygotowanie plaży na cały sezon letni, umieszczając reklamy marki Rainbow na terenie oraz zapewniając: leżaki dla odwiedzających, animatorów do zabaw dla dzieci oraz sprzęt sportowy do wypożyczenia.

W 2023 roku podczas działalności Plaży pod patronatem Rainbow najbardziej popularnymi atrakcjami organizowanymi przez naszych Animatorów wyszkolonych w Akademii Rainbow były: malowanie twarzy, poszukiwanie skarbów, puszczanie baniek mydlanych, wyścigi w workach i wiele innych atrakcji.

Wiele z projektów każdego roku inicjowanych jest oddolnie przez pracowników Grupy, głównie Spółki dominującej, ale też w Oddziałach, np. akcja zbierania wśród pracowników Rainbow deklaracji zakupu i zakup przez pracowników prezentów dla podopiecznych wybranej organizacji społecznej, przekazanie środków ze sprzedaży używanych tabletów na wsparcie dla wybranej fundacji, konkurs wewnętrzny wśród pracowników Spółki dominującej i przekazanie wygranej na wsparcie wybranej fundacji, zbiórka środków na cele związane z wyremontowaniem szkoły w Kasa Kunda w Gambii, zbiórka darów dla Domu Dziecka dla Małych Dzieci w Łodzi, przy ul. Drużynowej; organizacja w Centrali Rainbow Tours S.A. loterii fantowej z inicjatywy i przy udziale pracowników Rainbow Tours S.A. (zbiórka dla potrzebujących dzieci, środki na zakup czterech monitorów oddechu, krzesła do karmienia, artykuły spożywcze i higieniczne oraz środki pieniężne) itp.

W roku 2023 inicjatywy pracowników Rainbow obejmowały m.in. następujące aktywności (poniżej nie podano inicjatyw związanych z pomocą na rzecz uchodźców z Ukrainy, które zaprezentowano w niniejszym sprawozdaniu powyżej):

- przekazanie części środków pieniężnych zebranych podczas Loterii Świątecznej do Schroniska Cztery Łapy w Żychlinie, dzięki którym schronisko opłaciło zaległe wizyty weterynaryjne dla swoich podopiecznych,
- w związku z przerwami w dostawach energii elektrycznej w Ukrainie i problemami z ogrzewaniem i z dostępnością podstawowych artykułów - organizacja zbiórki darów na rzecz obywateli Ukrainy (power-banki, świece, latarki, jedzenie w puszkach, odzież termiczna, spiwory, lekarstwa, środki przeciwbólowe, generatory prądu - zbiórka środków na zakup generatora),
- organizacja zbiórki i udział pracowników Centrali Rainbow w zbiorce środków dla dzieci z Domu Dziecka nr 4 w Łodzi,
- zbiórka wśród pracowników Spółki dominującej książek dla Klientów Rainbow w hotelach własnych sieci White Olive (w każdym hotelu White Olive wygospodarowaliśmy miejsca na hotelową biblioteczkę),

- organizacja wystawy prac plastycznych dzieci z Domu Dziecka nr 4 w Łodzi oraz aukcji, podczas której możliwy był zakup prac z przeznaczeniem zebranych środków na wakacyjne atrakcji dla dzieci z Domu Dziecka nr 4 (zebrano kwotę 8.162 zł),

- organizacja i przeprowadzenie akcji pn. „Nie musisz mieć brody, żeby zostać Mikołajem! Ho-Ho-Ho Rainbow!”, w ramach której przeprowadzono zbiórkę darów na wsparcie (prezenty) świąteczne dla dzieci, podopiecznych fundacji Słonie na Balkonie (fundacja Słonie na Balkonie pomaga dzieciom z traumą, w kryzysie psychicznym, potrzebującym kompleksowej terapii i wsparcia, w tym przebywającym na oddziałach psychiatrycznych: <https://slonienabalkonie.pl/>),

- przekazanie części środków pieniężnych zebranych podczas Loterii Świątecznej na wsparcie finansowe podopiecznych Domu Dziecka nr 4 w Łodzi w organizacji ferii zimowych w styczniu 2023 r. z przeznaczeniem na wizytę na lodowisku, wizytę w parku rozrywki Mandoria w Rzgowie k/Łodzi, wizytę w kinie na seansie filmowym filmu „Avatar” w technologii 4D itp.

- mikołajkowa aukcja ozdób świątecznych DIY, podczas której

licytowano własnoręcznie przygotowane ozdoby świąteczne, a środki zebrane podczas aukcji przeznaczono na zakup prezntów dla dzieci z Domu Dziecka nr 4 w Łodzi i wsparcie Fundacji dla Zwierząt „Ziemia Obiecana” w Łodzi (zebrano kwotę 3.960 zł),

- organizacja akcji charytatywnej związanej ze sprzedażą i przekazaniem środków uzyskanych ze sprzedaży kalendarzy na potrzeby fundacji zajmującej się żywieniem klinicznym: <http://www.fundacjaambrosia.eu>,
- organizacja zbiórki darów (sucha i mokra karma dla psów, mokra karma dla kotów, kuwety, łopatki, żwirek kukurydziany, obroże pólzaciskowe, smycze, szelki typu guard, legowiska, kocyki, tekstylia, środki czystości, psie ciasteczka i gryzaki, środki na odrobaczanie i przeciwpchelne) dla podopiecznych nowoutworzonej Fundacji dla Zwierząt „Ziemia Obiecana” w Łodzi.

Promowanie wyjazdów rodzinnych

Czyż jest coś piękniejszego od momentów, w których cała rodzina jest razem, może wspólnie spędzić wakacje i cieszyć się wspomnieniami? My wiemy, że tak jest, dlatego naszym priorytetem jest nieustanna praca nad „urodzinnianiem” oferty Rainbow, likwidowaniem barier, które dla rodzin mogą stanowić przeszkodę podczas wyboru oferty na wakacje. Oprócz prowadzenia w okresach wcześniejszych bardzo prorodzinnych akcji marketingowych, np. „15 Dni Dziecka”, specjalnych zniżek dla dzieci, wprowadzania coraz większej liczby hoteli i pokoi rodzinnych oraz Figlokłubów, od 2019 roku Rainbow jako pierwszy duży, ogólnopolski touroperator przystąpił do programu Karta Dużej Rodziny i od 12.08.2019 r. jest strategicznym partnerem tego wyjątkowego projektu. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty m.in. instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, stacji paliw czy księgarni na terenie całego kraju. Karta ma na celu ułatwienie dużym rodzinom dostępu do różnych dóbr,

a przy tym obniżenie kosztów codziennego życia. Przysługuje ona, niezależnie od dochodu, rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Spersonalizowana Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny wielodzietnej; dostępna jest również na smartfonie jako mKDR.

Umowa współpracy została przez Rainbow Tours S.A. podpisana na czas nieokreślony i weszła w życie 12.08.2019 r. Wszyscy posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą skorzystać z 2% rabatu na całą ofertę Rainbow. Zniżka nie dotyczy ofert Last Minute i nie łączy się ze zniżką z tytułu Karty Stałego Klienta Rainbow. Uczestnictwo w programie to wielka szansa do zachęcenia dużych rodzin do skorzystania z oferty Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, wsparcie ich i stworzenie możliwości poznania świata. Dodatkowo to wielki krok do umocnienia rodzinnego wizerunku Rainbow.

Adres strony internetowej projektu to: <https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-karte-duzej-rodziny>

Przystąpienie przez Rainbow do programu Karta Dużej Rodziny spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony klientów. W trzy miesiące od przystąpienia przez Rainbow do programu Karta Dużej Rodziny ponad 1000 Klientów skorzystało z przysługujących im zniżek przy zakupie oferty biura podróży. Udział w programie Karty Dużej Rodziny przynosi naszym klientom wymierne korzyści w postaci tańszych wakacji.

Oferta rodzinna Rainbow, w tym również na potrzeby rodzin wielodzietnych, została też bardzo mocno rozbudowana. Z myślą o rodzinnych, wymarzonych wakacjach Rainbow przygotowała począwszy od wyjazdów sezonu Lato 2020 kilkanaście nowych, dedykowanych rodzinom hoteli. W ofercie kolejnych kilkudziesięciu obiektów, zakontraktowane zostały komfortowe, przestronne pokoje rodzinne, tak by wakacje z Rainbow były pełne wygody i atrakcji, zarówno dla rodziców jak i dzieci. Dzięki wprowadzonym nowościom i zmianom, zarówno rodziny 2+1, 2+2 a także te większe znajdują w ofercie Rainbow hotele dopasowane do swoich oczekiwań i potrzeb.

Dobry pracodawca: kształcenie kadr branży turystycznej

Istotnym elementem zaangażowania społecznego Grupy jest wspieranie szkolnictwa zawodowego w Polsce w branży turystycznej, podnoszenie jakości kształcenia poprzez tworzenie klas patronackich w szkołach średnich, a także wspieranie uczniów w kierunkach zgodnych z potrzebami pracodawców. Od 2016 roku Grupa uruchamia klasy o specjalności animacja czasu wolnego w szkołach średnich w całej Polsce i obejmuje je patronatem. Uczniowie w zmodyfikowanej według

naszego pomysłu formie realizują lekcje wychowania fizycznego, języków obcych, godziny wychowawcze oraz przedmioty zawodowe, co pozwala im zyskać wiedzę i umiejętności niezbędne w przyszłej pracy. Rainbow zapewnia uczniom stroje służbowe, coroczne warsztaty z trenerami Akademii Rainbow, a także egzemplarze autorskiego podręcznika do nauki technik animacyjnych. Współpracując z coraz większą liczbą szkół średnich, tworząc klasy patronackie, Grupa dąży również do tego, aby jak najwcześniej młodzi ludzie poznawali tajniki zawodu. Kształcąc się w takich klasach, mogą podnosić swoje kwalifikacje, a w przyszłości wyróżniać się na rynku pracy. Grupa realizuje to m.in. poprzez przekazywanie materiałów wspierających dydaktykę i umożliwianie staży. Projekt ten jest nieustannie kontynuowany. Grupa wykorzystuje umiejętności pracowników, prowadząc Akademię Rainbow, która zajmuje się współpracą z otoczeniem biznesowym, naukowym i społecznym. Akademia działa w trzech głównych obszarach, kształcąc animatorów, pilotów oraz rezydentów. Szczegółnej roli nabrała po zniesieniu obowiązku posiadania przez pilotów państwowych licencji, a co za tym idzie, zniesieniu egzaminów i kursów, które umożliwiały młodym ludziom poznanie metodyki pracy. W sytuacji braku kompleksowej oferty edukacyjnej pozwalającej młodym ludziom rzetelnie przygotować się do zawodu, kursy organizowane przez Akademię taką szansę im stwarzają. Prowadząc kursy, Grupa kształci nie tylko swoich przyszłych pracowników, ale również przygotowuje rzesze absolwentów do wejścia na rynek z unikalnymi – co najważniejsze – praktycznymi umiejętnościami i rzetelną wiedzą.

W ramach działalności Akademii można wyróżnić:

1. Organizację zawodowych kursów komercyjnych

W 2023 roku Akademia Rainbow zorganizowała kursy komercyjne, w których w okresie roku 2023 wzięło udział łącznie 628 osób (w 2022 roku w kursach wzięły udział łącznie 583 osoby), tj. kursy obejmujące tematykę animatorów czasu wolnego, pilotów wycieczek, rezydentów i szkolenie uzupełniające English for Tourism. Część z kursów została zorganizowana i przeprowadzona w formule „on-line”, tj. za pośrednictwem platformy Zoom, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem uczestników i pozwala na udział w kursie osobom, które z różnych przyczyn nie mogłyby przyjechać na szkolenie stacjonarne (w kursach w formule online w 2023 roku wzięło udział 298 osób; w 2021 roku uczestników kursów „on-line” było 234).

W 2023 roku zorganizowaliśmy następującą liczbę edycji poszczególnych kursów (z podziałem na kursy odbyte w formule „on-line” i w formule standardowej, tj. przy bezpośrednim udziale uczestników):

- animatorów czasu wolnego (24 edycje, w tym 11 edycji odbytych w formule online),
- pilotów wycieczek (4 edycje, w tym 1 edycja w formule online),
- rezydentów (14 edycji, w tym 7 edycji odbytych w formule online).
- English for Tourism (1 edycja online)

W 2022 roku zorganizowaliśmy następującą liczbę edycji poszczególnych kursów (z podziałem na kursy odbyte w formule „on-line” i w formule standardowej, tj. przy bezpośrednim udziale uczestników):

- animatorów czasu wolnego (21 edycji, w tym 7 edycji odbytych w formule online),
- pilotów wycieczek (5 edycji, 3 w formule online i 2 stacjonarne),
- rezydentów (10 edycji, w tym 5 edycji odbytych w formule online).
- English for Tourism (2 edycje online)

2. Prowadzenie rekrutacji pracowników destynacyjnych oraz prowadzenie analizy jakości pracy pracowników destynacyjnych i kompleksowa opieka nad animatorami pracującymi w Figloklubach.

3. Współpracę ze środowiskiem biznesowym, społecznym, naukowym w tym z biurami karier, szkołami średnimi i uczelniami wyższymi, w tym m.in. z:
 - Wyższą Szkołą Bankową w Poznaniu, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie (współpraca w zakresie wymiany wiedzy między uczelnią, a otoczeniem biznesowym),
 - Akademią Wychowania Fizycznego w Gdańsku (współpraca przy realizacji nauczania na kierunku Turystyka i Rekreacja),
 - Instytutem Filologii Słowiańskiej UMCS (współpraca przy rekrutowaniu pracowników posługujących się językami bałkańskimi),
 - Instytutem Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (realizacja zajęć dydaktycznych związanych z pracą w turystyce przez pracowników Akademii Rainbow.

Akademia Rainbow

Jesteśmy zespołem pasjonatów pracy w turystyce i stanowimy jednostkę szkoleniową biura podróży Rainbow. Prezentujemy urok pracy na destynacji w czasie targów i imprez branżowych, prowadzimy kursy pilotów wycieczek, rezydentów turystycznych i animatorów czasu wolnego oraz uzupełniające je szkolenia dodatkowe, nas spotkasz na rekrutacji i w czasie szkoleń wewnętrznych. Skorzystaj z naszej oferty, aby zdobyć wiedzę i umiejętności pozwalające Ci wykonywać pracę marzeń. Budzisz się rano i myślisz „czas na nową pracę”? Zaczynaj przygodę z Akademią!

Akademia Rainbow prowadzi rozbudowany program szkoleń wewnętrznych dla kadry destynacyjnej, tj. animatorów, pilotów i rezydentów.

Tabela 8.1. Zestawienie liczby uczestników szkoleń wewnętrznych organizowanych przez Akademię Rainbow w 2023 roku

Kurs/szkolenie w 2023 roku	liczba uczestników w roku 2023
Szkolenie Inicjacyjne Pilotów (hybryda) – 1 x 6 dni	26
Szkolenie Inicjacyjne Rezydentów (hybryda) - 3 x 7 dni	123
Szkolenie Inicjacyjne Animatorów w Turcji i Grecji - 4 x 8 dni	160
Razem liczba uczestników	309

Tabela 8.2. Zestawienie liczby uczestników szkoleń wewnętrznych organizowanych przez Akademię Rainbow w 2022 roku

Kurs/szkolenie w 2022 roku	liczba uczestników w roku 2022
Szkolenie Inicjacyjne Pilotów (online) - 2 x 5 dni	36
Szkolenie Inicjacyjne Rezydentów (online) - 5 x 5 dni	98
Szkolenie Inicjacyjne Animatorów (online) - 4 x 6 dni	98
Szkolenia menedżerskie - 3 x 4 dni	15
Razem liczba uczestników	247

Szczególną rolę Akademia Rainbow odgrywa w obszarze wspierania szkolnictwa zawodowego w Polsce. Wśród ważnych osiągnięć w tym zakresie zrealizowanych przez Akademię Rainbow w roku 2023 (w tym kontynuacja projektów rozpoczętych w latach wcześniejszych) należy wymienić m.in.:

1. Prowadzenie grupy na portalu Facebook dla nauczycieli prowadzących zajęcia zawodowe w klasach Technikum Obsługi Turystycznej oraz cykliczne rozsyłanie newslettera opisującego aktualne działania Akademii.

2. Kontynuowanie realizacji pierwszego w Polsce projektu pn. „Klasy Patronackie”, dedykowanego klasom o specjalizacji animacja czasu wolnego, którego celem jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego uczniów szkół średnich w Polsce o profilach turystycznych oraz zwiększenie liczby przyszłych pracowników o profilu zawodowym w branży turystycznej. Podstawowym założeniem realizowanego projektu jest kwalifikowanie do niego klas (którym nadawany jest patronat Rainbow Tours) w szkołach średnich poza większymi ośrodkami miejskimi; Grupa wspiera klasy poprzez:

- wzbogacanie programu lekcji (m.in. przedmioty zawodowe, języki obce, wychowanie fizyczne),
- darmowe warsztaty dla uczniów z klas pod patronatem Rainbow prowadzone przez trenerów Akademii na terenie szkół,
- sponsoring, np. finansowanie nagród w konkursach branżowych oraz podręczników do nauki zawodu,
- praktyki, staże, zatrudnienie, które odbywa się poprzez umożliwienie realizacji staży zawodowych w ramach pracy i prowadzeniem rekrutacji na terenie szkoły wśród uczniów klas trzecich,
- wspieranie nauczycieli dzięki umożliwieniu bezpłatnego ukończenia kursów animatora, pilota i rezydenta oraz przygotowaniem do realizacji programu klasy partnerskiej.

W ramach realizacji projektu „Klasy Patronackie” trenerzy Akademii Rainbow opracowali listę efektów kształcenia dla przedmiotów: lekcje zawodowe, wychowanie fizyczne, język obcy oraz godziny wychowawcze. Są to postawy, wiedza i umiejętności, które uczniowie zdobywają w czasie realizacji podstawy programowej. Po każdym semestrze nauczyciele danego przedmiotu określają, które efekty kształcenia uczniowie osiągnęli w czasie minionego półrocza. Ponadto, trenerzy przygotowali podręcznik wspierający naukę animacji, który został wydrukowany i jest bezpłatnie przekazywany uczniom kolejnych klas pierwszych oraz nauczycielom.

Pierwsze klasy pod patronatem Rainbow powstały w roku szkolnym 2016/2017 w Regionalnej Szkole Turystycznej w Polanicy-Zdroju (w szkole tej, w 2018 roku zakończono realizację projektu unijnego wspierającego działania Akademii Rainbow, którego łączny koszt zamknął się kwotą 405 tys. zł, przy czym wartość dotacji wyniosła 185 tys. zł) oraz w Zespole Szkół nr 2 w Mragowie.

W poprzednich latach kalendarzowych do projektu „Klas patronackich” dołączane były kolejne klasy; od roku 2024 nie planuje się dodawania nowych klas w ramach projektu. Na dzień 29.03.2024 r. projektem „Klas patronackich” objęte były 34 klasy, zaś łączna liczba uczniów objętych projektem to 1.035 uczniów (na dzień 31.03.2023 r. było to 1.033 uczniów).

W 2023 roku przedstawiciele Akademii Rainbow byli obecni na spotkaniach z uczniami w każdej ze szkół patronackich, w ramach których odbywały się ślubowania klas pierwszych i wręczane były „wyprawki”. W 2023 wszyscy uczniowie klas pierwszych otrzymali podręcznik do nauczania animacji czasu wolnego autorstwa trenerów Akademii Rainbow. W „wyprawkach” znalazły się też smycze i imienne identyfikatory i koszulki

W szkołach patronackich odbyły się dodatkowe spotkania z dyrekcjami szkół lub gronem pedagogicznym. Na spotkaniach przedstawiciele Akademii Rainbow omawiali założenia patronatu, jego cele i metody realizacji.

Tabela 9.1. Podsumowanie projektu „Klasy Patronackie” (stan na dzień 29.03.2024 r.)

Szkoła objęta Projektem	liczba lat w Projekcie	liczba klas objęta Projektem	łączna liczba uczniów objętych Projektem
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Stalowej Woli	7	5	124
Zespół Szkół nr 12 im. Jana III Sobieskiego w Gorzowie Wlkp.	7	5	130
Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy - Zdroju	8	5	128
Zespołu Szkół nr 4 we Włocławku	6	4	120
Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze	6	5	167
Zespół Szkół nr 2 w Żorach (od IX.2019)	5	5	134
Zespół Szkół nr 2 we Wronkach (od IX.2019) – umowa rozwiązana we wrześniu 2023	5	0	120
Zespół Szkół nr 2 w Rumi	4	5	112
RAZEM:	-	34	1 035

Tabela 9.2. Podsumowanie projektu „Klasy Patronackie” (stan na dzień 31.03.2023 r.)

Szkoła objęta Projektem *	liczba lat w Projekcie	liczba klas objęta Projektem	łączna liczba uczniów objętych Projektem
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Stalowej Woli	6	5	120
Zespół Szkół nr 12 im. Jana III Sobieskiego w Gorzowie Wlkp.	6	6	158

Szkola objęta Projektem *	liczba lat w Projekcie	liczba klas objęta Projektem	łączna liczba uczniów objętych Projektem
Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy - Zdroju	7	5	140
Zespołu Szkół nr 4 we Wrocławku	5	4	130
Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze	5	5	125
Zespół Szkół nr 2 w Żorach (od IX.2019)	4	4	120
Zespół Szkół nr 2 we Wronkach (od IX.2019)	4	4	120
Zespół Szkół nr 2 w Rumi	3	4	120
RAZEM:	-	37	1 033

Pracodawca Jutra

We wrześniu 2019 roku Rainbow Tours S.A. otrzymała za projekt Klas Patronackich wyróżnienie sektorowej Rady ds. kompetencji w turystyce w konkursie organizowanym przez Państwową Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości „Pracodawca Jutra”. Pracodawcy ubiegający się o nagrodę w konkursie Polskiej Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości musieli wykazać, że podejmowane przez nich działania mają charakter kompleksowy, zostały przygotowane w sposób przemyślany, zaś udział w nich, faktycznie przyczynia się do zwiększenia wiedzy lub umiejętności pracowników. Zgłoszenia - w 2019 roku było to w sumie 60 inicjatyw - konkursowe zostały ocenione przez 13-osobową kapitułę, której przewodniczył wiceprezes PARP.

W ramach prowadzonej działalności Akademia Rainbow kieruje się potrzebą wsparcia i promowania podmiotów i społeczności lokalnych, co realizuje m.in. poprzez:

- wynajem sal szkoleniowych (o ile spełniają oczekiwania dotyczące standardu) w pierwszej kolejności od lokalnych organizacji pozarządowych (w Warszawie – Komenda Chorągwi Stołecznej ZHP) lub bezkosztowo od partnerów Akademii (w Poznaniu, Wrocławiu, Warszawie, Sopocie - SWPS), udostępniając darmowe miejsca na kursie uczniom/studentom wytypowanym przez szkołę/uczelnię,
- zakup materiałów szkoleniowych w podmiotach, które znajdują się w bliskim sąsiedztwie siedziby Spółki dominującej w Łodzi (np. WXMedia w Łodzi),
- zatrudnienie do prowadzenia kursów komercyjnych pracowników Rainbow, wybieranie terminów szkoleń na podstawie przekazanych przez nich terminów swojej dostępności, dostosowywanie form zatrudnienia do preferencji trenerów,
- udział animatorów Rainbow w projekcie „Happy Bus” organizowanym przez Fundację Happy Kids i współfinansowanym przez Rainbow Tours S.A. (wakacyjny projekt, którego celem jest zorganizowanie dzieciom mieszkającym na wsi, które nie mają możliwości wyjechać na wakacje, opieki połączonej z zabawą).

Lepszy świat: wsparcie społeczności lokalnych

Branża turystyczna ma realne szanse oddziaływania w bardzo wielu obszarach. Dlatego realizując Cele Zrównoważonego Rozwoju, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce się angażować w działania na terenie destynacji, które odwiedzają jej turyści, starając się wpływać na pozytywne zmiany społeczne i środowiskowe. Grupa pragnie, aby działania te realnie przekładały się na podnoszenie poziomu życia lokalnych mieszkańców, zwiększanie szans dyskryminowanych społeczności lub ich członkom, ale również przyczyniały się do ochrony środowiska i zachowania piękna świata dla przyszłych pokoleń. Działania te Grupa stara się prowadzić we współpracy ze znajomymi lokalne realia i potrzeby organizacjami, wykorzystując również wiedzę i doświadczenie rezydentów, pilotów i animatorów.

Grupa dąży do tego, aby proponowane atrakcje pozwalały minimalizować negatywny wpływ na środowisko naturalne. Tworząc bądź wybierając atrakcje, w których główną rolę odgrywają zwierzęta lub lokalne społeczności (ludność rdzenna), Grupa stara się, aby ich realizacja wiązała się z zachowaniem należytego szacunku do ludzi, zwierząt i tradycji. W miarę możliwości Grupa dąży również do tego, aby tworzyć źródła dochodów dla lokalnych społeczności, nowe dziedziny usługowe, co może się przyczynić do wzrostu poziomu życia lokalnych mieszkańców oraz przysporzyć funduszy lokalnym władzom na cele związane z ochroną przyrody i promocją regionu.

Wpływ firmy na społeczności lokalne w dużej mierze wynika z zachowania turystów – klientów Grupy, stąd też Grupa chce zwiększać ich świadomość w zakresie odpowiedzialnej turystyki poprzez dostarczanie im rzetelnych, sprawdzonych informacji, praktycznych wskazówek i licznych przykładów dobrych praktyk, których wcielanie w życie daje szansę na zachowanie piękna naszej planety i trwania kultur odwiedzanych społeczności dla przyszłych pokoleń. Mając na uwadze to, że zachowania klientów są pochodną informacji i zachowania pracowników w destynacjach – kładziony jest również szczególny nacisk na odpowiednie kształcenie i uwrażliwianie pilotów i rezydentów, którzy stają się ambasadorami Grupy w pracy z klientami.

W ramach zaangażowania społecznego Grupa w latach 2012-2018 wspierała ekspedycje archeologiczne w Gruzji realizowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. W Gonio, na południe od Batumi, zespół badaczy odkrył łaźnie zbudowane

i użytkowane przez rzymskie wojsko ok. 2 tysiące lat temu. Badania prowadzone są wewnątrz starożytnego fortu Apsaros wzniesionego przez Rzymian w 2. połowie I wieku n.e. Wsparcie ze strony Grupy Kapitałowej Rainbow Tours obejmowało we wskazanych latach: organizację na preferencyjnych warunkach przelotów na trasie Warszawa - Batumi - Warszawa dla członków ekspedycji, ufundowanie tablicy z aktualnymi rezultatami badań i logami instytucji organizujących badania, sfinansowanie zakupu koszulek polo dla uczestników prac archeologicznych z logo organizatorów i Rainbow.

W zakresie działań mających na celu wsparcie społeczności lokalnych na obszarach leżących w destynacjach, na których działa Grupa, w kwietniu 2018 roku Grupa rozpoczęła długookresowy z założenia projekt realizowany przez Spółkę dominującą we współpracy z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka. Fundacja imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka jest pozarządową organizacją non profit, walczącą z biedą panującą w Kenii. Jej główny projekt to Maili Tatu To Tu, wspierający szkołę podstawową w jednej z kenijskich wiosek. Fundacja zapewnia wyżywienie dzieciom, zbiera środki na pokrycie ich edukacji i opiekę medyczną.

Adres strony internetowej Fundacji i projektu Maili Tatu To Tu to: <https://mailitatotutu.com/pl/>

Adres konta facebook Fundacji: <https://www.facebook.com/newhopeafricapawelhuk/>

Wraz z Rainbow Tours S.A. Fundacja podjęła wspólną, obliczoną na kilka lat, inicjatywę budowy przedszkola i nowej szkoły w Kenii, w miejscowości Diani. Projekt dotyczy zakupu ziemi w Kenii, wioska Mbavu położonej w sąsiedztwie miejscowości Diani i budowy na niej szkoły wraz z zapleczem sanitarno-bytowym, a celem działań realizowanych w ramach projektu jest zapewnienie edukacji i wyżywienia dla dzieci z okolic Diani w Kenii. Całkowity koszt projektu na lata 2018-2026 został zaplanowany w łącznej kwocie 759.600 zł, przy czym w pierwszym roku (2018) Rainbow Tours S.A. wyasygnowała na rzecz Fundacji kwotę w wysokości 199.600 zł, z przeznaczeniem na realizację pierwszej, głównej fazy projektu, obejmującej m.in.: zakup działki pod budowę szkoły, budowę toalet i kuchni i pokoju nauczycielskiego, budowę trzech klas wraz z wykończeniem i wyposażeniem w ławki i krzesła, koszty administrowania szkoły. W kolejnych latach, począwszy od 2019 roku, Rainbow Tours S.A. zobowiązała się, w miarę postępu realizacji poprzednich etapów prac, do finansowania budowy kolejnych klas w szkole i kosztów administrowania szkoły. Z uwagi na trudności w realizacji projektu wstrzymano realizację płatności raty wsparcia przewidzianej na rok 2019 (kwota 70.000 zł). W ramach projektu, do końca 2019 roku dokonano zakupu działki pod budowę szkoły oraz przeprowadzono wszelkie prace przygotowawcze, w tym związane z wykonaniem planu architektonicznego oraz uzyskaniem wszelkich pozwoleń na wykonanie robót budowlanych wszystkich etapów inwestycji. W marcu 2020 roku rozpoczęły się pierwsze prace budowlane (przygotowawcze) na działce. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, a także z uwagi na obiektywne przeszkody (obostrzenia, trudności w realizacji prac na miejscu w Kenii), Grupa podjęła decyzję o tymczasowym ograniczeniu i wstrzymaniu od 2020 roku realizacji działań prowadzonych w przedmiotowym zakresie. W roku sprawozdawczym 2023 nie prowadziliśmy bezpośredniej akcji pomocowej na rzecz projektów związanych z działalnością Fundacji imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka.

Rozpoczęcie współpracy z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka, zaowocowało oddolnymi inicjatywami ze strony pracowników Rainbow Tours S.A. zbiórki darów rzeczowych dla dzieci kenijskich i ich transportu (we współpracy z przewoźnikiem czarterowym, z którym współpracuje Rainbow, tj. z Enter Air). W 2018 roku udało się zebrać i przetransportować do Keni ponad 200 kg darów (pomoce szkolne, zabawki i jedzenie o długim terminie przydatności do spożycia). W 2019 roku było to 260 kg darów. W lutym 2020 roku Grupa włączyła się również w pomoc w dostarczeniu do Kenii darów dla dzieci z kenijskich szkół i przedszkoli (dary zostały zebrane z inicjatywy polskich dzieci w wieku szkolnym, a polskie dzieci przekazując piórniki, kredki, farby, plecaki, zeszyty, flamastry itd., wsparły swoich kenijskich rówieśników); w 23 paczkach, w dostarczeniu których wzięła udział Spółka dominująca, znalazło się około 400 kg darów.

2.3.2. Zagadnienia pracownicze

PODSTAWY POLITYKI PRACOWNICZEJ

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours buduje swoją pozycję renomowanego i stabilnego touroperatora w oparciu o skutecznie i profesjonalnie zarządzany oraz zmotywowany zespół. Pracownicy są podstawą sukcesów firmy, gwarantem jej dalszego rozwoju, a przede wszystkim zadowolenia klientów. Grupa posiada spisana (wprowadzoną w 2017 roku) politykę pracowniczą, która stanowi sformalizowane wartości i idee, które legły u podstaw jej powstania. Jest wyrazem filozofii i zasad, którymi Grupa chce się kierować w kształtowaniu relacji z własnymi pracownikami. Służy skutecznemu zarządzaniu i dobrej komunikacji w Grupie, a składają się na nią m.in. regulaminy, wytyczne, instrukcje i komunikaty.

Na koniec 2023 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnionych na podstawie umowy o pracę były 733 osoby, na podstawie umowy zlecenia – 115 osób, co oznacza wzrost liczby zatrudnionych w stosunku do danych na koniec 2022 r., kiedy to na dzień 31.12.2022 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnione na podstawie umowy o pracę były 672 osoby, na podstawie umowy zlecenia – 64 osoby. W warunkach ostatniego przed-pandemicznego roku 2019, na dzień 31.12.2019 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było 655 osób, na podstawie umowy zlecenia – 45 osób.

Na przestrzeni ostatnich lata kobiety stanowiły i stanowią zdecydowaną większość osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia (około 3/4 ogółu zatrudnionych). Na dzień 31.12.2023 r. kobiety stanowiły 75,35% wszystkich osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia. Na dzień 31.12.2022 r. kobiety stanowiły 76,77% całej załogi pracowniczej, na dzień 31.12.2021 r. - 75,93%, na dzień 31.12.2020 r. - 80,42% zatrudnionych, zaś na dzień 31.12.2019 r. było to 78,43% kadry pracowniczej.

Tabela 10.1. Całkowita liczba pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć na koniec 2023 roku

	Kobiety	Mężczyźni	Suma
Umowa o pracę	578	155	733
Oddziały	329	59	388
Centrala	192	75	267
Piloci	57	18	75
Zarząd	0	3	3
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem greckiej spółki zależnej White Olive A.E. oraz zależnej spółki tureckiej Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.)	0	0	0
Umowa zlecenie	61	54	115
Oddziały	5	1	6
Centrala	17	35	52
Piloci	36	16	52
Zarząd	0	0	0
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem greckiej spółki zależnej White Olive A.E. oraz zależnej spółki tureckiej Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.)	3	2	5

Tabela 10.2. Całkowita liczba pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć na koniec 2022 roku

	Kobiety	Mężczyźni	Suma
Umowa o pracę	529	143	672
Oddziały	318	54	372
Centrala	174	73	247
Piloci	37	12	49
Zarząd	-	4	4
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	-	-	-
Umowa zlecenie	36	28	64
Oddziały	7	1	8
Centrala	12	21	33
Piloci	14	4	18
Zarząd	-	-	-
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	3	2	5

Tabela 11. Całkowita liczba zatrudnionych w podziale na płeć oraz na pracowników i pracowników nadzorowanych na ostatni dzień roku 2023 i roku 2022

2023	Kobiety	Mężczyźni	Suma	Udział kobiet %	Udział mężczyzn %
Kadra kierownicza	127	28	155	81,94%	18,06%
Pozostali	451	127	578	78,03%	21,97%
2022	Kobiety	Mężczyźni	Suma	Udział kobiet %	Udział mężczyzn %
Kadra kierownicza	122	26	148	82,43%	17,57%
Pozostali	407	117	524	77,67%	22,33%

Tabela 12. Całkowita liczba pracowników oddziałów sprzedaży zatrudnionych w podziale na regiony na 31.12.2022 r. i na 31.12.2021 r.

Województwo	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2023 r.	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2022 r.	Zmiana stanu zatrudnienia (rok do roku)
Podlaskie	11	10	+1
Lubuskie	6	7	-1
Podkarpackie	8	9	-1

Województwo	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2023 r.	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2022 r.	Zmiana stanu zatrudnienia (rok do roku)
Świętokrzyskie	8	8	-
Warmińsko-mazurskie	12	10	+2
Lubelskie	13	10	+3
Opolskie	7	8	-1
Zachodniopomorskie	11	11	-
Małopolskie	26	21	+5
Kujawsko-pomorskie	22	20	+2
Wielkopolskie	27	25	+2
Dolnośląskie	35	28	+7
Łódzkie	24	26	-2
Pomorskie	31	30	+1
Śląskie	72	69	+3
Mazowieckie	75	80	-5
Suma	388	372	+16

Wykres 2. Całkowita liczba pracowników oddziałów sprzedaży zatrudnionych w podziale na regiony na 31.12.2023 r.

CELE POLITYKI PERSONALNEJ

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours postrzega swoich pracowników jako niezwykle ważny kapitał, kluczowy w kształtowaniu silnej pozycji marki. Realizacja kompleksowej polityki pracowniczej umożliwia budowę wizerunku konkurencyjnego i rzetelnego pracodawcy, przyciąga wysoko wykwalifikowany personel, stwarza możliwości długotrwałego i stałego rozwoju, ale również tworzy atmosferę pracy, w której dążenie do osiągnięcia celów jest wspólną wartością wszystkich, zarówno członków zarządu, kadry menedżerskiej, jak i wszystkich pracowników, bez względu na okres zatrudnienia czy jego formę.

Jako główne cele polityki personalnej Grupa Kapitałowa Rainbow Tours postrzega:

- tworzenie przejrzystej struktury zatrudnienia, z jasno określonymi zasadami rekrutacji,
- dbanie o różnorodność i sprzyjanie rozwojowi każdego pracownika poprzez delegowanie go na stanowisko odpowiednie do jego możliwości, chęci i kwalifikacji,
- wyznaczanie jasnych celów i przejrzystych form ich ewaluacji,
- kreowanie atrakcyjnych miejsc pracy dla wykwalifikowanych, pracujących z pasją ludzi,
- wspomaganie kariery poprzez tworzenie systemu szkoleń i możliwości poszerzania wiedzy,
- zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- oferowanie atrakcyjnych wynagrodzeń adekwatnych do kwalifikacji i wykonywanej pracy.

OBSZARY POLITYKI PRACOWNICZEJ

Polityka pracownicza Grupy Kapitałowej Rainbow Tours stanowi wizję funkcjonowania firmy, zasady, jakimi firma się kieruje w poszczególnych obszarach, z których najważniejsze to: rekrutacja, „onboarding” nowych pracowników oraz zapoznanie z dodatkowymi obowiązkami pracowników, którzy otrzymali awans, motywowanie i komunikacja, bezpieczeństwo i higiena pracy, szkolenia i rozwój kadry. Polityka ta służy również zebraniu i przedstawieniu w zwartej formie kluczowych zapisów wielu dokumentów, procedur należytej staranności, które tworzą schematy codziennych działań firmy w sferze personalnej. Te dokumenty to: Regulamin Pracy wraz z załącznikami mówiącymi o równym traktowaniu i zakazie mobbingu, Vademecum Nowego Pracownika, „Adaptacja nowego Pracownika w Salonach sprzedaży Rainbow” (kompleksowy dokument kierowany do kierowników salonów własnych Rainbow), polityki różnorodności i praw człowieka.

Rekrutacja i „onboarding”

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours przeprowadza rekrutacje w podziale na trzy główne grupy: pracownicy centrali, pracownicy biur obsługi klienta oraz kadra podejmująca pracę na destynacjach, tj. w obrębie kierunków, jakie Rainbow oferuje klientom. Pracownicy centrali to pracownicy biurowi (obejmujący stanowiska w takich działach jak księgowość, marketing, produkt, reklamacje, IT) oraz Zarząd Spółki. Pracownicy biur obsługi klienta są odpowiedzialni w głównej mierze za sprzedaż oferty wyjazdów wypoczynkowych oraz wycieczek objazdowych. Trzecia grupa – pracownicy dbający o klientów Rainbow poza granicami Polski to głównie rezydenci, piloci wycieczek oraz animatorzy czasu wolnego. Rekrutacją pracowników centrali, biur obsługi klienta oraz kadry pracującej za granicą zajmuje się zespół sześciu rekruterów, odpowiednio przypisanych do wyżej wymienionych trzech grup.

Dział HR

Dział HR umiejscowiony w strukturze organizacyjnej Spółki dominującej zajmuje się procesami, które związane są z szeroko pojętym rozwojem czy funkcjonowaniem zespołów w Rainbow Tours (do 2021 roku w głównej mierze z pomocy i wsparcia Działu Szkoleń i Monitoringu, pierwszego działu związanego z działalnością HR korzystała sieć sprzedaży i dział Call Center), którego powołanie związane było z postępującym, zwłaszcza w okresie wychodzenia z pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i coraz większym zapotrzebowaniem innych działów Rainbow Tours na aktywności szkoleniowe, a jednocześnie zapotrzebowaniem całej organizacji na efektywne działania z zakresu pozyskiwania pracowników, planowania zatrudnienia, organizacji procesów rekrutacyjnych, wdrażania, szkoleń. Działalność Działu HR ma na celu umożliwienie realizowanie zadań z większą efektywnością, na większą skalę i dla większej liczby osób w strukturze organizacyjnej, przy czym niezależnie od Działu HR (m.in. rekrutacje, wdrożenia, szkolenia) w strukturze organizacyjnej Spółki dominującej funkcjonuje niezmiennie Dział Kadr (m.in. płace, urlopy, dokumentacja pracownicza), a oba te działy ze sobą współpracują. W ramach swojej aktywności Dział HR w 2023 roku realizował szereg działań dodatkowych, tj. m.in. udział w Akademickich Targach Pracy organizowanych na Politechnice Łódzkiej (kwiecień 2023 r.) oraz w Dniu Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki na Politechnice Łódzkiej. Dział Sprzedaży zainicjował i zrealizował procesy testowania wiedzy po powrocie pracowników z wyjazdów typu study tour (wobec 176 osób). Sprzedawcy z działu Call Center otrzymali również cykl szkoleń przybliżających charakterystykę pracy w poszczególnych działach Centrali Rainbow w Łodzi.

Począwszy od połowy 2021 roku Dział HR dedykowany został do przeprowadzania procesów rekrutacyjnych dla całości organizacji (za wyjątkiem pracowników destynacyjnych, co leży w kompetencji Działu Obsługi Destynacji we współpracy z Akademią Rainbow);

w 2021 roku, w związku z rozpoczętymi w Rainbow i mającym w tym okresie procesami odbudowywania zasobów kadrowych i personalnych w Spółce dominującej zatrudniono łącznie 141 nowych pracowników, z czego 77 (około 55% wszystkich zatrudnionych) były to zatrudnienia pracownicze do Centrali, a 64 (około 45%) zatrudnienia do Oddziałów. Rok 2021 był pierwszym rokiem, w którym liczba osób zatrudnionych w Centrali przewyższyła liczbę osób zatrudnionych w Oddziałach. W roku 2022 w Spółce dominującej zatrudniono łącznie 128 osób, z czego 72 osoby do Centrali (tj. około 56%), a 56 osób do biur obsługi klienta (tj. około 44% łącznej liczby zatrudnionych). W 2023 roku w Spółce zatrudniono łącznie 250 pracowników, w tym 77 do Centrali Rainbow, 56 rozpoczęło pracę w biurach obsługi klienta, a 117 na destynacjach.

Rekrutacja pracowników odbywa się wielokanałowo, a w tym w szczególności za pośrednictwem ogłoszeń w portalach pracowniczych i na dedykowanych stronach Rainbow, tj.:

- poprzez uruchomioną w 2018 roku dedykowaną podstronę na stronie internetowej r.pl, pod adresem <https://r.pl/praca>; od roku 2021 funkcjonuje też podstrona/sekcja dedykowana pracownikom IT, pod adresem <https://r.pl/praca-w-it>;
- poprzez zamieszczanie ogłoszeń w portalach pracowniczych; w 2023 roku w portalu pracuj.pl ponownie uruchomiono, istniejący do dnia dzisiejszego, profil pracodawcy dedykowany Rainbow Tours, analogiczny profil funkcjonuje na stronie Just Join IT również od 2023 roku; w roku 2020, w celu wykorzystania alternatywnych źródeł dotarcia do kandydatów na pracowników, rozpoczęto współpracę z zyskującym wówczas co raz większe znaczenie portalem OLX.pl/praca; korzystaliśmy też z portalu hrsys.pl, a w procesach rekrutacyjnych do Działu IT z portali pracowniczych dedykowanych specjalistom IT (np. Just Join IT).

Po postępującym w 2019 roku wzroście wyników działań w procesach rekrutacyjnych realizowanych za pośrednictwem specjalistycznych portali pracowniczych, w roku 2020, z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, odnotowaliśmy mniejszą liczbę ogłoszeń opublikowanych w portalach pracowniczych, a tym samym mniejszą liczbę zweryfikowanych aplikacji w procesie selekcji i liczbę rekrutacji w kolejnych etapach. W następnych latach łączna liczba ogłoszeń w portalach pracowniczych wyniosła odpowiednio: w roku 2021 (tj. w okresie sukcesywnego i częściowego wychodzenia ze skutków pandemii) – 84 ogłoszenia, zaś w roku 2022 – 111 ogłoszeń w portalach. W 2023 roku spółka udostępniła 105 ogłoszeń o pracę na portalach pracy.

Tabela 13. Podsumowanie wyników ogłoszeń pracowniczych w portalach pracowniczych

	2023	2022	2021	2020	2019
Liczba ogłoszeń opublikowanych w portalu pracowniczym	105	111	84	49	95
Liczba zweryfikowanych aplikacji w procesie selekcji	<6 000	5 713	8 839	9 799	14 100
Kandydaci zaproszeni do I etapu rekrutacji	<400	340	700	310	545
Kandydaci zaproszeni do II etapu rekrutacji	<200	172	281	140	234

Rekrutacja w Grupie prowadzona jest w ramach modelu rekrutacji opartej na kompetencjach, co oznacza sprawdzenie poziomu wymaganych kompetencji już na etapie rekrutacji, a pierwszym krokiem, jaki z punktu widzenia pracodawcy należy wykonać przygotowując się do procesu, to wybór kluczowych kompetencji na dane stanowisko i stworzenie modelu kompetencyjnego. Rekrutacja oparta na kompetencjach ułatwia dokładniejszą ocenę możliwości kandydata, a dzięki zbadaniu poziomu kluczowych kompetencji podczas rekrutacji pracodawca może być pewien, że zatrudniony kandydat będzie miał wystarczające umiejętności, aby wykonywać powierzone zadania na określonym poziomie; pozwala to uniknąć konieczności przeprowadzania dodatkowego doszkalania pracownika przed rozpoczęciem efektywnej pracy; rekrutacja oparta na kompetencjach powoduje także zmniejszenie fluktuacji wśród kadry pracowniczej (dobre dopasowanie kandydata do stanowiska).

Rekrutacja prowadzona jest również na podstawie polecenia (rekommendacji) pracowników (wdrożony w 2017 roku System Poleceń Pracowniczych, projekt pn. „Rainbow – Poleć Pracownika”). Przeprowadzana jest ona w sposób jawny, bez formułowania ogłoszeń w sposób mogący stwarzać ryzyko dyskryminacji, a kandydaci oceniani są wyłącznie na podstawie swoich kompetencji i kwalifikacji potrzebnych do podjęcia pracy.

System oparty na rekomendacjach pracowniczych działa w Spółce dominującej począwszy od 01.06.2017 r., funkcjonował także w roku sprawozdawczym 2022. Każdy pracownik, wyłączając dyrektorów, kierowników działów i pracowników Działu HR, może polecić swojego kandydata. Jeśli kandydat pomyślnie przejdzie proces rekrutacji oraz przedłużona zostanie z nim umowa po okresie próbnym, pracownik rekomendujący otrzymuje gratyfikację finansową. W poszczególnych latach trwania programu „Rainbow – Poleć Pracownika”, osób zatrudnionych w tym systemie i w ten sposób było: w roku 2017 (od 01.06.2017 r.): 9 osób, w roku 2018: 13 osób, w roku 2019: 11 osób. Z uwagi na pandemię COVID-19, w tym m.in. z uwagi na zmniejszenie potrzeb rekrutacyjnych w Spółce dominującej program poleceń pracowniczych został w 2020 roku zawieszony. Po wznowieniu programu w 2021 roku i rozpoczęciu procesu odbudowywania zasobów osobowych i pracowniczych w organizacji (wskutek rozpoczęcia systematycznego odbudowywania działalności Spółki po okresie szczytów obostrzeń) dzięki systemowi poleceń pracowniczych zatrudniono 19 osób (w tym 9 osób do Działu IT). Dodatkowo dzięki poleceniom pracowniczym 7 pracowników zdecydowało się na powrót do pracy w Rainbow. W roku 2022 za pośrednictwem systemu „Rainbow – Poleć pracownika” zatrudniono w Rainbow 26 osób, w tym 13 osób do Działu IT. W 2023 roku Spółka podniosła kwotę należną polecającemu pracownikowi za skuteczne

polecenie pracownika z 800 zł brutto do kwoty 1.000 zł brutto. Rok 2023 zakończyliśmy liczbą 22 pracowników, którzy rozpoczęli pracę na skutek polecenia pracowniczego, w tym 11 rozpoczęło pracę w Dziale IT.

Rekrutacja pracowników do sieci sprzedaży składa się z kilku etapów, w tym m.in.: rozmowa telefoniczna z jednym z rekrutujących, spotkanie w oddziale, do którego prowadzona jest rekrutacja. Rekrutacja do centrali firmy polega na przeprowadzeniu rozmów rekrutacyjnych z kandydatami (telefoniczne, za pośrednictwem MS Teams bądź w siedzibie Spółki). W zależności od potencjału kandydata decyzja o zatrudnieniu podejmowana jest po pierwszej lub drugiej rozmowie. Podczas rozmowy obecni są: rekruter zatrudniony w Spółce oraz dyrektor lub kierownik działu, do którego prowadzona jest rekrutacja. W związku z sytuacją spowodowaną pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca rozpoczęła w 2021 realizację procesu digitalizacji procesów kadrowych w Grupie (częściowo już mającą miejsce w 2020 roku) oraz budowanie EVP (Employee Value Proposition). W roku 2022 wprowadzono w Grupie nowy szablon ogłoszenia rekrutacyjnego, wersję online dokumentów „Adaptacja nowego pracownika w Salonach sprzedaży Rainbow” i „Standardy Obsługi Klienta”, wprowadzono system odsłuchu rozmów monitorowanych.

W roku 2023, tak samo jak w roku 2022, rozszerzaliśmy kanały poszukiwania pracowników (portale społecznościowe, uczelnie itd.) oraz przyspieszyliśmy procesy rekrutacyjne w organizacji. Istotne miejsce w systemie rekrutacyjnym zajmuje rekrutacja do zyskującego na znaczeniu od kilku lat Działu IT, m.in. w związku z powszechną digitalizacją wszelkich procesów w ujęciu społecznym i globalnym.

Zgodnie z wynikami pierwszej edycji „Rankingu 300 Najlepszych Polskich Pracodawców”, przygotowanego przez redakcję polskiego wydania magazynu „Forbes”, pracownicy Rainbow są bardzo zadowoleni z warunków pracy, a dzięki ich ocenom Rainbow Tours zajęła 41 miejsce w rankingu najlepszych pracodawców w Polsce i pierwsze wśród biur podróży. Respondenci ankiet (których podstawa była anonimowa, tj. bez udziału pracodawców, rekomendacja bezpośrednia, czyli gotowość pracowników do polecenia swojego pracodawcy oraz rekomendacja pośrednia, tj. gotowość pracowników do polecenia innych pracodawców z branży, w której obecnie są zatrudnieni) ocenili pracodawców pod kątem wynagrodzenia, czasu pracy, możliwości awansu i rozwoju, warunków i sprzętu do pracy w biurze i pracy zdalnej⁶⁷. W ramach drugiej edycji „Rankingu Poland's Best Employers 2022 – Najlepsi Pracodawcy w Polsce 2022” przygotowanego przez redakcję polskiego wydania magazynu „Forbes”⁶⁸, w kategorii „Najlepsi pracodawcy. Gastronomia, turystyka, sport i usługi rekreacyjne” Rainbow Tours S.A. zajęła 6 pozycję, osiągając notę 70,74 punktów, wyprzedzając m.in. TUI Poland (69,00 punktów), która zajęła miejsce 8. Zwycięzcami i najlepszymi pracodawcami w tej kategorii okazały się: Hilton (77,20 punktów), Benefit Systems (75,07 punktów) i AmRest (73,94 punkty). Powołany Ranking magazynu Forbes 300 Najlepszych Pracodawców w Polsce sporządzony został na podstawie kwestionariusza, dostępnego za pośrednictwem internetowych paneli badawczych oraz na stronie forbes.pl, a ankietę wypełniło łącznie ponad 20 tys. pracowników. Badanie trwało od września do października 2021 r., a jego podstawą była sporządzona przez zespół Statystyki lista ok. 1800 pracodawców zatrudniających na terenie Polski co najmniej 250 pracowników. Tabele rankingu pokazują laureatów zestawienia 300 firm podzielonych na branże najlepszych pracodawców w Polsce ułożone pod względem liczby zdobytych punktów. W 2023 roku spółka Rainbow usytuowała się na 162 pozycji, w tym na 9 pozycji w branży – Gastronomia, Turystyka, Sport i Usługi Rekreacyjne. „Zgodnie z filozofią rankingu, Poland's Best Employers 2023 to zestawienie 300 działających w Polsce firm, których wybitne osiągnięcia w zakresie HR uhonorowane zostały tytułem najlepszego pracodawcy. Podstawą badania była lista około 1900 pracodawców zatrudniających na terenie Polski co najmniej 250 pracowników. Listę tę zespół Statystyki sporządził na podstawie obszernej analizy m.in. czasopism specjalistycznych oraz informacji udostępnianych przez stowarzyszenia branżowe czy instytucje badań gospodarczych”⁶⁹.

Skuteczność działania Grupy na przestrzeni lat kalendarzowych 2017-2023 w ramach procesów rekrutacyjnych dla biur obsługi klienta (salonów sprzedaży) potwierdza wskaźnik fluktuacji, który stanowi stosunek procentowy całkowitej liczby pracowników, którzy przestali pracować w salonach sprzedaży w ciągu danego roku do całkowitej liczby pracowników zatrudnionych w salonach sprzedaży. Na poziom fluktuacji w 2020 roku znaczący wpływ miała panująca pandemia COVID-19, powodując wzrost poziomu fluktuacji pracowników salonów sprzedaży o około 23%, przy zastrzeżeniu konieczności przeprowadzenia procesów zamknięcia oddziałów własnych (z uwagi na pandemię Spółka dominująca w okresie 2020 roku m.in. dokonała likwidacji i zamknięcia 15 własnych salonów firmowych). Począwszy od roku 2021 wskaźnik fluktuacji powrócił do poziomów notowanych w roku 2019, tj. przed pandemią COVID-19 i wyniósł w roku 2021 14,60% i w roku 2022 14,95%, a w roku 2023 (w sytuacji ustabilizowania prowadzonej działalności po okresach pandemii i konfliktu zbrojnego na Ukrainie) osiągnął rekordowo niski poziom i wyniósł zaledwie 7,93%.

⁶⁷ Źródło # 1: „Najlepsi pracodawcy; Polska 2021 – Poland's Best Employers 2021”; Forbes 04/2021; kwiecień 2021 r.; Źródło # 2: „Rainbow najlepszym pracodawcą wśród biur podróży”; serwis internetowy turystyka.rp.pl; 27.03.2021 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/57992-rainbow-najlepszym-pracodawca-wsrod-biur-podrozy>

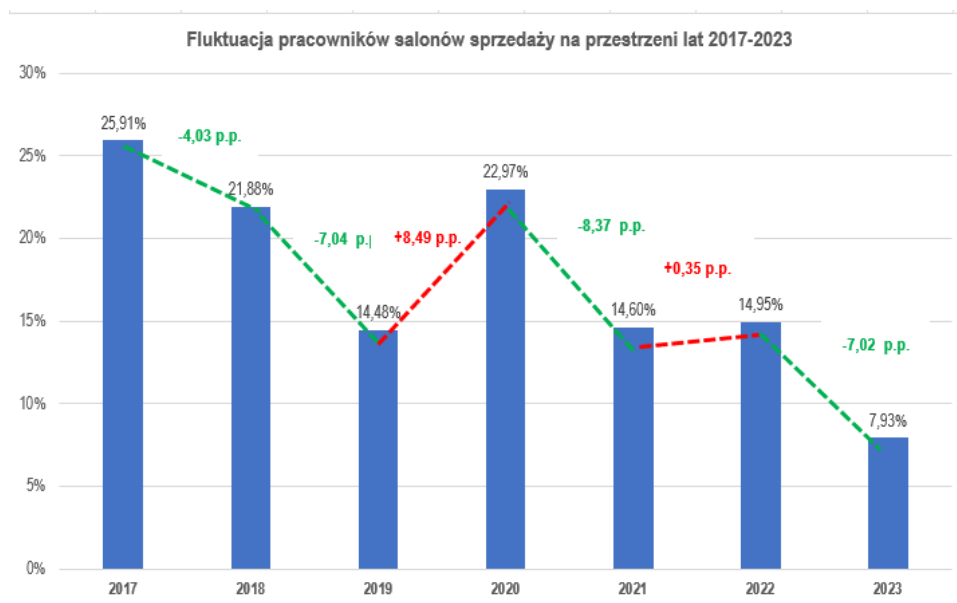
⁶⁸ Źródło: „Oto firmy, dla których chce się pracować. Ranking Najlepsi Pracodawcy Polska 2022”; portal internetowy forbes.pl; 28.04.2022 r.; <https://www.forbes.pl/rankingi/ranking-najlepsi-pracodawcy-polska-2022-oto-firmy-dla-ktorych-chce-sie-pracowac/6h7ct2l> [wydanie magazynu Forbes 5/2022]

⁶⁹ Źródło: „Lista najlepszych pracodawców 2023”; portal internetowy forbes.pl; 27.04.2023 r.; <https://www.forbes.pl/rankingi/najlepsi-pracodawcy-2023>

Tabela 14. Fluktuacja pracowników salonów sprzedaży na przestrzeni lat 2017-2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fluktuacja pracowników salonów sprzedaży	25,91%	21,88%	14,48%	22,97%	14,60%	14,95%	7,93%

Wykres 3. Fluktuacja pracowników salonów sprzedaży na przestrzeni lat 2017-2023

W związku z rozpoczętymi w 2021 roku procesami odbudowywania w Rainbow zasobów kadrowych i personalnych i zwiększeniem liczby prowadzonych rekrutacji w sposób naturalny nieznacznie wzrosła liczba dni realizacji procesu rekrutacji. Średni czas procesu rekrutacji (rozumianego jako okres od wystawienia ogłoszenia do momentu wystawienia skierowania nowego pracownika na badania lekarskiego) wynosił w 2021 roku odpowiednio: w przypadku rekrutacji do oddziałów (salonów sprzedaży): 18 dni, Call-Center: 17 dni, innych działów: 15 dni, a w przypadku rekrutacji na stanowiska specjalistyczne (bez IT): 33 dni. W roku 2022 średni czas procesu rekrutacji był następujący: w przypadku rekrutacji do biur obsługi klienta (salonów sprzedaży): 18 dni, Call-Center: 14 dni, innych działów: 14 dni, a w przypadku rekrutacji na stanowiska specjalistyczne (bez IT): 30 dni. Za rok 2023 średni czas rekrutacji wynosił: dla stanowisko specjalistycznych w centrali Spółki 28 dni, dla stanowisk w Dziale IT 37 dni.

Nowi pracownicy otrzymują wiele narzędzi służących ich adaptacji i pomocy w pierwszych dniach pełnienia nowych obowiązków. Mają również szanse poznać miejsce swojej pracy, zapoznać się ze wszystkimi procedurami, instrukcjami i regulaminami. Potwierdzają to, podpisując stosowne deklaracje.

Najważniejszym na etapie zatrudnienia w biurze obsługi klienta dokumentem, poza Regulaminem Pracy, jest Vademecum Nowego Pracownika, które w jasny i klarowny sposób pozwala nowej osobie poznać nie tylko firmę, ale również pokonać pierwsze trudności, jak podłączenie do systemów technicznych. Każdy nowy pracownik zapoznaje się ze Standardami Obsługi Klienta, systemami szkoleń, bonusów, uzyskuje również informacje dotyczące tego, gdzie szukać pomocy w przypadku ewentualnych problemów. Poza Vademecum każdy nowy pracownik otrzymuje również drogą e-mailową, Standardy Obsługi Klienta oraz instrukcję obsługi systemu rezerwacyjnego Travella. Pracownicy Call Center otrzymują dokument Welcome on Board, w którym opisany jest proces wdrożenia i oceny pracowników linii telefonicznej. Wszystko to służy płynnemu wdrożeniu się nowych pracowników w ich obowiązki. W pierwszym tygodniu pracy nowe osoby w Call Center uczestniczą w zaplanowanym przez trenera sprzedaży procesie „onboardingu”.

Proces szkoleniowy pracowników biur obsługi klienta jest kilkuetapowy i dotyczy szeregu aspektów funkcjonowania jednostek organizacyjnych i pracowników Spółki dominującej, a do najważniejszych szkoleń w tym zakresie należą:

- 1) Szkolenie z zakresu „Standardów Obsługi Klienta” – jest to obligatoryjny program szkoleniowy dla każdego nowozatrudnionego pracownika sieci sprzedaży Rainbow; warsztaty te przyczyniają się m.in. do ujednoczenia oraz usprawnienia całego procesu obsługi klienta w biurach Rainbow. W 2018 roku przeszkolono w ten sposób 87 osób, w roku 2019 – 60 osób, natomiast w 2020 roku, z powodu panującej w kraju pandemii COVID-19 w standardowy sposób udało się przeszkolić 24 pracowników (w odpowiedzi na niesprzyjające szkoleniom warunki postanowiono organizować je w systemie on-line, a w ten sposób w 2020 roku, udało się przeszkolić 27 pracowników). W kolejnych latach w ramach szkolenia z zakresu „Standardów Obsługi Klienta” przeszkolono odpowiednio: w roku 2021: 68 osób, w roku 2022: 65 osób, a w roku 2023: 35 osób (4 szkolenia w styczniu, marcu, wrześniu i październiku 2023 roku).

-
- 2) Dla wszystkich nowych pracowników organizowany jest też tzw. „Welcome Day” – szkolenie stworzone w pełni przez trenerów Spółki pn. „Witaj w Rainbow”. Do 31.12.2017 r. szkolenie zostało przeprowadzone dla 65 osób; w kolejnych latach liczba przeszkolonych w ten sposób osób wyniosła odpowiednio: w 2018 roku - 73 osoby, w 2019 roku - 54 osoby, w 2020 roku - 22 pracowników, w roku 2021 - 18 osób, w roku 2022 – 57 osób, natomiast w roku 2023 – 35 osób; daje to łączną liczbę 324 osób przeszkolonych w ramach tego programu do roku 2023 włącznie. Szkolenie mające na celu wdrożenie do pracy nowych pracowników „Welcome Day” objęło w roku 2023 również pracowników Centrali Rainbow. Ponad 60 osób miało okazję poznać historię firmy oraz zapoznać się z zasadami tworzenia produktu turystycznego.

Innym projektem realizowanym zarówno w 2023 roku jak i w latach poprzednich był projekt „Lider Call Center”. Projekt ten ma na celu kształtowanie pozytywnych postaw pracowniczych, poprawę integracji zespołu oraz zwiększenie motywacji i zaangażowania pracowników oraz poczucia ich przynależności do organizacji. W ramach projektu, w 2019 roku wyłoniono w Dziale Call Center trzech Team Leader’ów, których zadaniem jest wsparcie kierownika i dyrektora Działu Call Center w działaniach rozwojowych zespołu. W 2023 roku Spółka wyłoniła za pomocą programu kolejną osobę spośród pracowników, która objęła „stanowisko liderkie”. Podobną inicjatywą, która miała miejsce w 2023 roku była zmiana w strukturach zespołu Helpdesk. Dział dotychczas był zarządzany przed kierowniczkę oraz zastępczynię kierowniczkę bez podziału na mniejsze podzespoły i liderów. Podział nastąpił w pierwszej połowie 2023 roku, aby zapewnić pracownikom Helpdesk większą dostępność bezpośrednich przełożonych. Strukturę zespołu uzupełniły (wyłonione z działu) trzy nowe liderki, które aktualnie prowadzą własne zespoły i podlegają pod Kierowniczkę działu Helpdesk.

W 2023 roku Dział Księgowości również przeszedł rekonstrukcję struktury. Blisko 30 osobowy zespół został podzielony na 5 podzespołów. Pracownicy dostali możliwość objęcia i objęli „stanowiska liderkie”.

Nowe, przeprowadzone pilotażowo w roku 2022 szkolenia organizowane przez trenerów Rainbow obejmowały: „Szkolenie Zewnętrznego Call Center (CCIG)” (szkolenie dla konsultantów Działu Call Center), „Szkolenie Managerek ds. Sprzedaży” (szkolenie poruszające tematykę związaną z zarządzaniem oraz obsługą telefoniczną klientów przez oddziały wspierające), „Zgrany zespół skutecznych sprzedawców” oraz szkolenie „Keep calm and listen to Help Desk”. W roku 2022 przeprowadzono natomiast szkolenia: „Oddziały wsparcia Call Center” (przeszkolono 34 osoby), „Badanie potrzeb klienta” (przeszkolono 24 osoby), „Co w R piszczy?” (przeszkolono 20 osób).

Nowym szkoleniem wdrożonym wśród pracowników sieci sprzedaży w 2023 roku było szkolenie „Co w Rainbow piszczy Etap II – konwersja sprzedaży”. Podczas tego szkolenia badaliśmy i analizowaliśmy procesy mające wpływ na operacyjną skuteczność sprzedaży, eliminację złych zachowań, czynniki sukcesu, „pożeracze czasu” we własnej sieci sprzedaży. Projekt składał się z dwóch etapów w ramach 4 szkoleń w regionach oraz etapu podsumowującego (finalnego), który odbył się w Bukowinie Tatrzańskiej. Wyniki wypracowanych podczas szkoleń metod/sugestii/procesów są w roku 2024 wdrażane we własnej sieci sprzedaży. Inną nowością w zakresie interakcji z pracownikami własnej sieci sprzedaży były wprowadzone w 2023 roku cykliczne spotkania menadżerskie w regionach. Są to serie spotkań kwartalnych z pracownikami sieci sprzedaży dotyczące nowości produktowych, celów firmy, wyników (w roku 2023 w spotkaniach regionalnych udział wzięło łącznie 395 osób). W ramach działań realizowanych dla całej sieci sprzedaży na uwagę zasługuje proces tzw. study tours połączonych z tzw. Testem Wiedzy, dotyczących oferowanego przez Rainbow produktu. W 2023 roku pracownicy sieci sprzedaży uczestniczyli w 48 wyjazdach study tour, a Test Wiedzy wykonało 249 osób.

Łączna liczba szkoleń przeprowadzonych przez Dział Sprzedaży w 2023 roku to 13 szkoleń; w roku 2022 było to 25 szkoleń, w 2021 roku było to 36 szkoleń. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 ówczesnie działający Dział Szkoleń zmuszony był zawiesić realizację części szkoleń i ograniczyć ich liczbę w 2020 roku; w związku z tym we wskazanym okresie 2020 roku Dział Szkoleń przeprowadził 21 szkoleń. W roku 2019 było to 66 szkoleń. W związku z rozpoczęciem realizacji w 2021 polityki odbudowywania zasobów kadrowych i pracowniczych w Rainbow po okresie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 liczba przeszkolonych stanowiła 223 osoby. W roku 2022 liczba przeszkolonych pracowników było 247, a w roku sprawozdawczym 2023 – 102 przeszkolonych pracowników.

Od 2019 roku, również w latach kolejnych, w Rainbow realizowane są procesy szkoleniowe w ramach programu „Training on the Job”, tj. programu obejmującego szkolenia dotyczące zarówno sprzedawców Call Center, jak również pracowników salonów Rainbow, w ramach którego, przy zachowaniu indywidualnego podejścia do pracowników, poruszane są m.in. tematy związane ze zgodami marketingowymi, dosprzedaż usług dodatkowych, kluczowymi hotelami, aktualnie trwającymi promocjami oraz systemem CRM. Szkolenia „Finalizacja i dosprzedaż usług dodatkowych” oraz „Dosprzedaż usług dodatkowych II” poświęcone wzmocnieniu technik sprzedażowych w zakresie finalizacji i dosprzedaży usług dodatkowych (np. wycieczki fakultatywne), jako ważnym elementem procesu sprzedaży realizowanej w ramach Grupy Kapitałowej; w ramach obu szkoleń w 2019 roku przeszkolono łącznie 276 osób (240 w ramach szkolenia „Finalizacja i dosprzedaż usług dodatkowych” oraz 36 w ramach szkolenia „Dosprzedaż usług dodatkowych II”). W 2020 roku odbyło się 6 wizyt w salonach sprzedaży w ramach programu „Training on the job”, a także odbyły się 32 spotkania coachingowe w centrali Rainbow w Łodzi. W roku 2021 w ramach tych szkoleń odbyły się 74 spotkania coachingowe, a w roku 2022 szkolenie „Finalizacja i dosprzedaż usług dodatkowych” przeszło 25 osób, a spotkań coachingowych odbyło się w roku 2022 łącznie 123. Od roku 2023 tematyka „Finalizacji i dosprzedaży usług dodatkowych” objęta jest spotkaniami regionalnymi, których w roku 2023 odbyło łącznie 9 i w których udział wzięło 417 osób.

Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, Dział Szkoleń i HR (obecnie Dział HR) w 2020 roku realizował swoje działania również w obszarze przygotowywania nowych materiałów szkoleniowych w zakresie procesów specyficznych dla okresu pandemii i będących jej efektem, tj. m.in. procesów związanych z akcjami: przepisywania anulowanych rezerwacji na nowe terminy (w ramach akcji „Zmień, nie odwołuj”), wydawania voucherów (w ramach akcji „Wiosna – Voucher 100% i Voucher 110%, w przypadku wyrażenia przez podróżnego zgody na otrzymanie od organizatora turystyki w zamian odwołanej imprezy turystycznej vouchera do realizacji na poczet przyszłych imprez turystycznych). Do tych specyficznych dla okresu roku 2020 materiałów należały też materiały przygotowywane przez Dział Szkoleń na potrzeby otwarcia od lipca 2020 roku sezonu w branży turystycznej (m.in. w ramach akcji „Zaczynamy sezon”, „Akcja Lato”).

W 2023 roku na popularności wśród pracowników Grupy zyskiwały organizowane przez Dział HR wspólne aktywności pozwalające na spędzenie przez pracowników Rainbow wspólnie czasu, niekoniecznie rozmawiając o pracy, tj. wieczór gier planszowych, aktywności sportowe: siatkówka i piłka nożna (odbywane na salach w Zatoce Sportu w Łodzi, w Centrum Sportowym Vera Sport w Łodzi), a także rozwijane tzw. „Wyzwanie Rowerowe”, z czasem z dodaną rywalizacją również biegaczy (za każdy udokumentowany, np. poprzez zapisy w stosownej aplikacji lub smartwatch'u, dystans 100 km przejechany na rowerze/rolkach lub dystans 50 km przebiegnięty w skali miesiąca przez pracownika, Rainbow przeznaczał na cele charytatywne odpowiednio: kwotę 50 zł za wyzwanie rowerowe /70 zł za wyzwanie biegowe). Miłym wydarzeniem było też śniadanie zorganizowane przez Zarząd Spółki dla wszystkich pracowników Centrali w Łodzi, które odbyło się w Świątowy Dzień Turystyki, 27.09.2023 r.

Akademia Rainbow

Kluczowe znaczenie przy rekrutacji pracowników destynacyjnych ma Akademia Rainbow, która zajmuje się również organizacją kursów zawodowych dla pilotów, rezydentów i animatorów czasu wolnego. Akademia prowadzi również współpracę z uczelniami wyższymi oraz zajmuje się tworzeniem klas patronackich, które poza kreowaniem dla młodych ludzi oferty zdobycia konkretnych i pożądaných na rynku pracy umiejętności są również sposobem na pozyskanie nowych pracowników dla Grupy Kapitałowej Rainbow Tours.

Rekrutacja pracowników destynacyjnych prowadzona przez Akademię Rainbow składa się z kilku etapów:

- 1) W przypadku pilotów i rezydentów: zamieszczanie ogłoszeń, ocena przesyłanych CV, spotkanie online z wybranymi kandydatami,
- 2) W przypadku animatorów czasu wolnego: zamieszczanie ogłoszeń, organizowanie castingów w największych miastach w Polsce oraz na terenie szkół, gdzie prowadzone są klasy patronackie (w czasie castingu kandydaci prowadzą kilkuminutowe animacje, sprawdzana jest ich znajomość języka obcego oraz z każdym prowadzona jest rozmowa indywidualna).

Każdy zaproszony kandydat otrzymuje informację zwrotną. Wybrany kandydatom przedstawiana jest oferta pracy oraz dalsze szkolenia.

Ogłoszenia o rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej: <https://rainbowtours.dolaczdonas.pl/praca>, procedura rekrutacji jest transparentna, a procesy rekrutacji opisane są na dedykowanych stronach internetowych kursów/szkoleń.

Lista kursów i szkoleń prowadzonych przez Akademię Rainbow (w tym kursów komercyjnych) obejmuje następujące kursy/szkolenia (podano też adres strony internetowej z informacjami na temat kursu/szkolenia):

- kurs pilota wycieczek – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-pilota-wycieczek/>;
- kurs animatora czasu wolnego – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-animatora-czasu-wolnego/>;
- kurs rezydenta turystycznego – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-rezydenta-turystycznego/>;
- „dance&fitness animator” (kurs pozwalający na zdobycie umiejętności prowadzenia zajęć sportowych tj. Morning Gym, trening rzeźbiący i modelujący sylwetkę, poznanie nowych choreografii w tańcu) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/dancefitness-animator/>;
- „animator imprez dla dzieci” (kurs pozwalający na zdobycie umiejętności prowadzenia imprez dla dzieci – urodziny, bale, eventy, wesela) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/animator-imprez-dla-dzieci/>;
- kurs „english for tourism” (szkolenie podczas którego uczestnicy aktywnie poznają aspekty związane z językiem angielskim w turystyce. To ćwiczenie kompetencji językowych: mówienia, pisania i słuchania. Podczas zajęć aranżowane są sytuacje związane z załatwieniem spraw na lotnisku, w hotelu, w autobusie czy wypożyczalni samochodów. Kursanci mogą sprawdzić się i doskonalić umiejętności praktyczne, które z pewnością przydadzą się podczas pracy) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-english-for-tourism/>;
- „dziewczyna od zawracania chmur” (kurs dedykowany kobietom, mający na celu pomoc w zdobyciu umiejętności radzenia sobie ze stresem w sytuacjach niestandardowych, poznanie technik relaksacyjnych i oddechowych, kształtowanie kompetencji zarządzania własną energią) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/dziewczyna-od-zawracania-chmur/>;
- terminy kursu animator cyrkowy – <https://akademiarainbow.pl/kursy/terminy-kursu-animator-cyrkowy/>.

Specyfika branży, w której Grupa funkcjonuje, ma duży wpływ na politykę zatrudnienia. Ze względu na sezonowość największy ruch w zatrudnieniu obserwowany jest wśród pracowników destinacji. Najwięcej pracowników w tej grupie zatrudnionych jest w sezonie letnim. Sezon ten rozpoczyna się w maju i trwa aż do końca października.

Grupa ta składa się z pilotów, rezydentów, asystentów rezydentów i animatorów oraz pilotów przejazdów krajowych i rezydentów transferowych:

- Pilot – osoba, która w imieniu organizatora imprezy turystycznej opiekuje się grupą klientów i dba o właściwy przebieg programu wycieczki. Głównym jego zadaniem jest dopilnowanie, aby uczestnicy wycieczki bezpiecznie i w komfortowych warunkach odbyli podróż do miejsca docelowego, na miejscu zaś dba o właściwe zakwaterowanie, wyżywienie oraz realizację wszystkich punktów programu wycieczki.
- Rezydent – osoba, która w imieniu organizatora imprezy turystycznej opiekuje się grupą klientów podczas pobytu w miejscu docelowym usługi turystycznej.
- Asystent rezydenta – osoba, która wspiera rezydenta na danej destinacji.
- Animator – osoba, która zajmuje się organizacją czasu wolnego klientów przebywających w ośrodkach wczasowych.
- Pilot przejazdów krajowych – osoba, która sprawuje opiekę nad turystami od przystanku, na którym wsiadają do autokaru, aż do punktu przesiadkowego, na którym turyści zostają przekazani pod opiekę pilota docelowego, z którym jadą na wycieczkę. Jest to taki pilot, który nie wyjeżdża poza granice kraju, ale pomaga turystom dojechać na miejsce przesiadkowe.
- Rezydent transferowy – osoba, która w imieniu organizatora imprezy turystycznej opiekuje się grupą podczas transferów przylotowych i wylotowych.

Polityka firmy zakłada zatrudnianie każdej grupy na innych warunkach:

- Piloci – umowa o współpracy lub umowa zlecenia;
- Rezydenci – umowa o pracę lub umowa zlecenia;
- Asystenci rezydentów – umowa zlecenia;
- Animatorzy – umowa zlecenia;
- Piloci przejazdów krajowych – umowa zlecenia;
- Rezydenci transferowi – umowa zlecenia.

Część pilotów i rezydentów jest zatrudniona przez cały rok w firmie, natomiast animatorzy, asystenci rezydentów, piloci przejazdów krajowych oraz rezydenci transferowi są zatrudnieni tylko i wyłącznie w czasie trwania najwyższego sezonu.

Wynagrodzenie, motywacja, satysfakcja, komunikacja

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours przestrzegana jest zasada równości wynagrodzenia w przypadku wykonywania pracy o tej samej wartości. Pracami o jednakowej wartości są prace, których wykonanie wymaga od pracowników porównywalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych dokumentami przewidzianymi w odrębnych przepisach lub praktyką i doświadczeniem zawodowym, a także porównywalnej odpowiedzialności i wysiłku.

Tabela 15.1. Całkowita liczba zatrudnionych pracowników w podziale na typ zatrudnienia na dzień 31.12.2023 r.

	Na okres próbny	Na czas określony	Na czas nieokreślony	Suma
Umowa o pracę	11	269	453	733
Oddziały	3	113	272	388
Centrala	8	91	168	267
Piloci	-	65	10	75
Zarząd	-	-	3	3
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem greckiej spółki zależnej White Olive A.E. oraz zależnej spółki tureckiej Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.)	-	-	-	-

Tabela 15.2. Całkowita liczba zatrudnionych pracowników w podziale na typ zatrudnienia na dzień 31.12.2022 r.

	Na okres próbny	Na czas określony	Na czas nieokreślony	Suma
Umowa o pracę	20	210	442	672
Oddziały	8	93	271	372
Centrala	12	78	157	247
Piloci	-	39	10	49

	Na okres próbny	Na czas określony	Na czas nieokreślony	Suma
Zarząd	-	-	4	4
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	-	-	-	-

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce tworzyć przyjazne środowisko pracy, w którym pracownicy mają świadomość jasnych oczekiwań i przejrzystego systemu oceny. W firmie funkcjonuje system oceny „180 stopni”, której dokonują kierownicy biur. Pracownicy Działu Sprzedaży Spółki dominującej oceniani są pod względem kompetencji, realizacji celów i zadań oraz posiadanej wiedzy i kwalifikacji. Ocena przeprowadzana jest regularnie z miesięcznym wyprzedzeniem. Od sierpnia 2017 r. do 31.12.2017 r. system objął około 7% pracowników Działu Sprzedaży Spółki dominującej, w 2018 roku – 18,5%, w 2019 roku – 13,8%, a w roku 2020 – 2,7% pracowników Działu Sprzedaży Spółki dominującej. Niższy wskaźnik dotyczący systemu oceny „180 stopni” w 2020 roku jest bezpośrednim skutkiem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 i skoncentrowanie realizacji zadań na innych zadaniach w 2021 roku nie przeprowadzono oceny „180 stopni”, podobnie jak w latach sprawozdawczych 2022 i 2023.

W Grupie Kapitałowej obowiązuje wprowadzona na podstawie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, szczegółowa procedura dotycząca procesów tzw. Whistleblowing, tj. „Procedura anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.”. Określa ona szczegółowe zasady i procesy anonimowego zgłaszania przez osoby zatrudnione w Spółce lub w podmiocie zależnym Spółki naruszeń prawa, w tym m.in. procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w Spółce i w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie osobom, które zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Pracownicy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours mają prawo do zrzeszania się w wybranych przez siebie organizacjach oraz do reprezentacji zbiorowej, która pozwala chronić ich interesy w przypadku konfliktu z pracodawcą. Jak dotąd pracownicy nie wyrażali woli stowarzyszenia się i w firmie nie funkcjonują związki zawodowe. Pracownicy Grupy informowani są o obowiązującej w firmie polityce zakazującej mobbingu i wszelkich form nękania, molestowania seksualnego czy naruszania innych praw pracownika.

Chcąc funkcjonować jako atrakcyjny i pożądaný pracodawca, z którym wykwalifikowani pracownicy zechcą się związać na lata, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours oferuje wiele czynników motywujących oraz świadczeń dodatkowych. Dostępne dla pracowników świadczenia dodatkowe to: zorganizowane przez pracodawcę ubezpieczenie PZU Zdrowie (od maja 2022 roku zastąpione ofertą dla nowych pracowników w ramach ubezpieczenia medycznego PANACEUM InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group) oraz ubezpieczenie grupowe na życie WARTA, które pracownicy muszą opłacać sami. Poza tym pracownicy pełnoetatowi za niewielką opłatą miesięczną mogą korzystać z karty Multisport umożliwiającej dostęp do szerokiej bazy obiektów sportowych.

Tabela 16. Udział pracowników Grupy Kapitałowej w zorganizowanym ubezpieczeniu PZU Zdrowie oraz ubezpieczeniu grupowym WARTA w ogólnej liczbie pracowników

	Na dzień 31.12.2023 r.	Na dzień 31.12.2022 r.	Zmiana (2023 / 2022)
Liczba pracowników w ubezpieczeniu Panaceum InterRisk / PZU Zdrowie*	32	44	-12
Liczba pracowników w ubezpieczeniu grupowym na życie WARTA	243	252	-9
RAZEM - Liczba pracowników w ubezpieczeniu PZU Zdrowie oraz w ubezpieczeniu grupowym WARTA	275	296	-21
Udział % pracowników w ubezpieczeniu Panaceum InterRisk / PZU Zdrowie*	4,37%	5,98%	-1,61 p.p.
Udział % pracowników w ubezpieczeniu grupowym na życie WARTA	33,15%	34,24%	-1,09 p.p.
RAZEM - Udział % pracowników w ubezpieczeniu PZU Zdrowie oraz w ubezpieczeniu grupowym WARTA	37,52%	40,22%	-2,70 p.p.

* od maja 2022 roku ubezpieczenie medyczne PZU Zdrowie zostało zastąpione ofertą dla nowych pracowników w ramach ubezpieczenia medycznego PANACEUM InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group („Program ubezpieczenia zdrowotnego PANACEUM Inter Risk VIG S.A. dla pracowników Rainbow Tours S.A.”)

Tabela 17. Udział pracowników Grupy Kapitałowej korzystających z karty Multisport w ogólnej liczbie pracowników

	Na dzień 31.12.2023	Na dzień 31.12.2022 r.	Zmiana (2023 / 2022)
Liczba pracowników korzystających z karty Multisport	300	263	+37
Udział % pracowników korzystających z karty Multisport w ogólnej liczbie pracowników	40,93%	39,14%	+1,79 p.p.

Pracownicy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours mogą również korzystać z bogatej oferty wyjazdów wakacyjnych, które objęte są dofinansowaniem. Pracownikom przysługują raz w roku kalendarzowym bardzo atrakcyjne zniżki na wyjazdy oferowane przez Spółkę dominującą. Od października 2021 roku obowiązuje nowy, bardziej przejrzysty i komplementarny system zniżek pracowniczych uzależnionych w swojej wysokości od kryterium społecznego (miesięczny dochód na członka rodziny w poprzednim roku kalendarzowym) w wysokości zniżki: 20% (przy dochodzie powyżej 3,5 tys. zł netto na członka rodziny) lub 25% (przy dochodzie do lub równym 3,5 tys. zł netto na członka rodziny), liczonych od aktualnej ceny wycieczki (całej wartości rezerwacji wraz z usługami dodatkowymi) z systemu sprzedażowego (w poprzednich latach – zniżki w wysokości do 60%, ale liczone od ceny katalogowej wycieczki/wyjazdu). Osobom uprawnionym do zniżki pracowniczej przysługują dodatkowo rabaty w wysokości 20% na pakiety płatne na wycieczkach objazdowych, opłacanych na destynacji. Pracownicy mogą też korzystać z licznej oferty wyjazdów tzw. study tour. Pracownicy dzięki takim wyjazdom mogą w lepszy sposób zrozumieć specyfikę danego regionu, poznać lokalną kulturę i bazę hotelową, co przekłada się później na lepsze przedstawienie wybranej oferty klientom. Ponadto Spółka oferuje swoim pracownikom atrakcyjne zniżki na bilety lotnicze i parkingi przy lotniskach. Pracownicy mogą również brać udział w konkursach, w tym w konkursie fotograficznym, w którym nagrodą są bony zniżkowe.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours w pełni respektuje plany rodzinne pracowników, umożliwiając im korzystanie z prawnie gwarantowanych urlopów oraz wspierając przy powrocie do pracy. Stan na 31.12.2023 r. to 11 osób na urlopie macierzyńskim oraz 15 osób na urlopie rodzicielskim. Rok wcześniej z kolei, tj. na dzień 31.12.2022 r., na urlopie macierzyńskim przebywało 10 osób, przy czym na dzień 31.12.2023 r. pracowało 10 z nich. Na urlopie rodzicielskim przebywało na dzień 31.12.2022 r. 16 osób, z czego na dzień 31.12.2023 r. pracowało nadal w Spółce 14 z nich. Osoby te po urlopie macierzyńskim/rodzicielskim przebywają głównie na urlopach wychowawczych.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours duży nacisk kładziony jest na bezpieczeństwo i higienę pracy. Zasady BHP oparte są na polskim prawodawstwie. Wszyscy nowi pracownicy zapoznają się z zasadami bezpieczeństwa i higieny, potwierdzając każdorazowo podpisem odbycie stosownych szkoleń. Nadrzędnym celem w tym zakresie jest likwidacja możliwych zagrożeń i stałe dążenie do zniwelowania do zera liczby wypadków przy pracy. Dotyczy to również pilotów wycieczek, rezydentów i animatorów, którym przez koordynatorów udzielane jest całodobowe wsparcie.

Mając na celu dążenie do zapewnienia w Rainbow Tours S.A. bezpieczeństwa pracy poprzez zagwarantowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a także krzewienie w Rainbow Tours S.A. postawy odpowiedzialności za dobro społeczne i promowanie zachowań wpływających na ograniczenie zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 powodującym chorobę COVID-19, co wiąże się z promowaniem zachowań poddawania się przez pracowników i współpracowników Rainbow Tours S.A. zalecanym szczepieniom ochronnym przeciwko COVID-19 w 2021 roku wychodząc naprzeciw potrzebom i by ułatwić pracownikom kwestie logistyczne związane ze szczepieniem, w tym szczepieniem „przypominającym”, postanowiliśmy wprowadzić dla wszystkich osób, które chciały skorzystać ze szczepienia, dodatkowy dzień wolny od pracy, związany z wykonaniem szczepienia ochronnego przeciwko COVID-19. Zarówno w przypadku tzw. „dawki przypominającej” jak i pierwszej lub drugiej dawki dla osób, które jeszcze decyzji o szczepieniu nie podjęły lub podjęły, ale nie przyjęły dawki, wynikającej z harmonogramu szczepień. Każda z osób, która zaszczepiła się w terminie od 1.12.2021 do 30.04.2022 mogła otrzymać dodatkowy, płatny dzień wolny, który przysługiwał w dniu szczepienia bądź w kolejnym dniu roboczym po szczepieniu.

Szkolenia i rozwój

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours istnieje duża świadomość korzyści wynikających ze stwarzania pracownikom możliwości ciągłego rozwoju oraz przeprowadzania szkoleń, które przekładają się na zwiększenie komfortu, efektywności i jakości pracy.

Poza szkoleniami m.in. z zakresu obsługi klienta i systemu rezerwacyjnego, dostępnymi dla każdego nowego pracownika (które zostały opisane powyżej, w części dotyczącej „Rekrutacji i adaptacji”), osoby zatrudnione w Grupie mogą korzystać z szerokiej bazy szkoleń dostępnych w systemie e-learning. Dotyczą one przede wszystkim oferowanych produktów i związanych z nimi usług dodatkowych. Grupa rozwija również projekt webinarów, czyli szkoleń on-line prowadzonych zarówno dla własnej sieci sprzedażowej, jak i oddziałów agencyjnych, których celem jest zapoznanie pracowników sieci sprzedaży z najważniejszymi z punktu widzenia organizacji, kierunkami wyjazdów oraz hotelami. Są to szkolenia cykliczne. W 2018 r. zorganizowano 17 webinarów. W 2019 roku Dział Szkoleń i Monitoringu (obecnie Dział HR) stworzył 10 dokumentów/instrukcji/e-learning oraz nagrał 9 webinarów; w 2020 roku (specyficznym i szczególnym z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 i położenie nacisku na komunikację zdalną/on-line) zorganizowano 28 webinarów, głównie z zakresu wytycznych sanitarnych na danych kierunkach destynacyjnych objętych ofertą sprzedażową Grupy, organizacji lotów oraz funkcjonowania hoteli. Rok 2020 unaoczniał, że część działań prowadzonych przez Dział HR możliwa jest do realizacji za pośrednictwem elektronicznych sposobów komunikowania się w sposób zdalny; digitalizacja szkoleń może przyczynić się do znacznego zmniejszenia kosztów ich przeprowadzania i w związku z tym, np. w sytuacji, gdy nie ma możliwości standardowego wprowadzenia pracowników do Rainbow oraz zadbania o zbudowanie z nim relacji w ramach projektu „Witaj w Rainbow”, warsztaty dla pracowników szeroko rozumianych działów sprzedaży mogą być realizowane w wersji online.

Bardzo przydatna dla pracowników Call Center oraz Działu Sprzedaży jest również możliwość zapoznania się z relacjami ze study tour przygotowanymi przez ich kolegów i koleżanki. Relacje te dostępne są na platformie HRsys.

Kluczowe znaczenie przy szkoleniu pracowników destynacyjnych ma również Akademia Rainbow, która przygotowuje moduły szkoleniowe dla kandydatów na pilotów, rezydentów i animatorów czasu wolnego. Co roku organizuje szkolenia w terenie, tak aby przybliżyć nowym pracownikom realne warunki pracy.

Dostępny w Grupie system szkoleń pozwala pracownikom nie tylko stale rozwijać swoje umiejętności, podnosić kompetencje niezbędne na określonym stanowisku, ale przede wszystkim dzielić się wiedzą między sobą, co jest nieocenioną możliwością w turystyce, gdzie oferując wyjazdy, oferuje się klientom przede wszystkim wiele przeżyć i wspomnień.

Centrala Rainbow przeprowadziła w 2023 roku szereg szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych mających na celu rozwój zarówno twardych jak i miękkich kompetencji pracowników. Dział Produktu został objęty programem szkoleniowym, realizowanym ze współpracą z firmą zewnętrzną. Łącznie w Dziale Produktu szkolenia objęły 43 osoby. W program udało się zaangażować m. in. również pracowników Działu Contentu, Działu Obsługi Destynacji, Call Center oraz Działu Grup. Szkolenia obejmowały tematykę związaną m. in. z arkuszem kalkulacyjnym Excel jak i w tematyce: „Zarządzanie Projektami”, „Zarządzanie Pracownikami, Obsługa Kontrahenta oraz Inteligencją Emocjonalną”.

W 2023 roku cały zespół Działu Księgowości został objęty szkoleniem z obsługi arkusza kalkulacyjnego Excel oraz znaczna część zespołu wzięła udział w szkoleniu pn. „VAT w branży turystycznej”.

Dział IT cyklicznie organizuje szkolenia wewnętrzne w formie prezentacji – „Technologiczne Piątki”. Tematyka spotkań obejmuje nowe technologie. Rozwiązania, jakie nie były wcześniej wykorzystywane w infrastrukturze Rainbow oraz ciekawe case study z zakresu problemów IT.

2.3.3. Poszanowanie praw człowieka

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours wdrożyła w 2017 roku i posiada spisana politykę poszanowania praw człowieka. Jej cel to określenie wytycznych, jakimi Grupa chce się kierować we współpracy z pracownikami zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami, pracownikami w całym łańcuchu dostaw, klientami, a także w relacjach ze społecznościami lokalnymi. Polityka określa praktykę i prezentuje dążenia Grupy do podnoszenia standardów przestrzegania praw człowieka w każdym miejscu, w którym jest obecna. Podstawę polityki stanowią:

- zapisy krajowych dokumentów, w tym przede wszystkim Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Kodeks pracy i Kodeks cywilny;
- międzynarodowe wytyczne i zalecenia spisane w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych, Międzynarodowym Pakcie Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej fundamentalnych zasad i praw w pracy;
- wytyczne branżowe, w tym Globalny Kodeks Etyki w Turystyce i Kodeks postępowania na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystywaniem w turystyce.

Przy współpracy z partnerami biznesowymi i dostawcami Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce zarówno inspirować i dawać dobry przykład, jak również stopniowo wdrażać bardziej sformalizowane rozwiązania. Grupa Kapitałowa jest na etapie szczegółowego przeglądu umów, audytu kontraktów i destynacji, analizowanych pod kątem wprowadzenia zapisów kontraktowych w zakresie poszanowania praw człowieka. Grupa planuje opracowanie „Wytycznych dla dostawców”, których zapisy mają być dołączane do umów z podmiotami zewnętrznymi.

Pracownicy

Pracownicy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours są największą wartością firmy. Grupa stara się prowadzić z nimi stały dialog, aktywnie włączając ich w procesy decyzyjne o kierunku, w którym Grupa podąża lub zamierza podążać. W Grupie poza polityką praw człowieka funkcjonują również spisane „Zasady równego traktowania w zatrudnieniu” objęte treścią Regulaminu Pracy. Działając w duchu poszanowania praw człowieka, szczegółowe wytyczne dotyczą następujących zagadnień:

- Przejrzyste warunki pracy i procesu rekrutacji – każdy pracownik ma prawo do jasnej i pełnej informacji o warunkach zatrudnienia; zakres prac jest wyczerpująco opisany i uregulowany. Pracownik ma pełen wgląd w swoje prawa i obowiązki, a z pracownikami prowadzony jest aktywny dialog oparty na zaufaniu. Pracownicy podpisują umowy zgodnie z faktycznym stanem zatrudnienia. Proces rekrutacji jest jasno określony i wolny od dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne. Jedynym kryterium wyboru pracownika są przesłanki merytoryczne i jego przygotowanie do pełnienia obowiązków.
- Dobrowolność pracy i praca nieletnich – zabrania się pracy przymusowej i zatrudniania osób małoletnich poniżej 16. roku życia. Dla osób poniżej 16. roku życia dostępne są jednak staże i praktyki.
- Wynagrodzenie i czas pracy – pracownicy otrzymują wynagrodzenie adekwatne do zajmowanego stanowiska i zakresu zadań. Prawem każdego pracownika jest odpowiednia liczba dni wolnych od pracy, z których korzysta w wybranym przez siebie i zaakceptowanym przez pracodawcę czasie. W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours obowiązuje zasada równości

wynagrodzenia w przypadku wykonywania pracy o tej samej wartości, przy czym pracami o jednakowej wartości są te, których wykonanie wymaga od pracowników porównywalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych dokumentami przewidzianymi w odrębnych przepisach lub praktyką i doświadczeniem zawodowym, a także porównywalnej odpowiedzialności i wysiłku.

- Wolność zrzeszania się, prawo do reprezentacji zbiorowej i prawo do swobodnego komunikowania się – pracownicy mają prawo do zrzeszania się w wybranych przez siebie organizacjach oraz do reprezentacji zbiorowej, która pozwala chronić ich interesy w przypadku konfliktu z pracodawcą. Wszelkie zapisy krajowego ustawodawstwa są przestrzegane. Pracownicy mogą również swobodnie wypowiadać się na terenie przedsiębiorstwa w zakresie warunków zatrudnienia i pełnienia przez siebie obowiązków. Jak dotąd w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours pracownicy nie wyrażali woli stowarzyszania się i nie funkcjonują związki zawodowe.
- Różnorodność i zakaz dyskryminacji – Grupa ma oddzielnie spisana politykę różnorodności, której główne założenia stanowią zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne.
- Zakaz stosowania przemocy – wszelka przemoc wobec pracowników jest zabroniona i karana z całą surowością.
- Walka z wszelkim rodzajem nękania, w tym z molestowaniem seksualnym i naruszaniem innych praw pracownika – Grupa Kapitałowa Rainbow Tours szanuje godność i wszelkie inne prawa pracownika. Żadna forma nękania, molestowania seksualnego czy naruszania innych praw pracownika nie będzie akceptowana.
- Ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i higiena pracy – Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dokłada wszelkich starań, aby zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz zredukować liczbę wypadków w pracy. Przestrzega przy tym wszelkich regulacji prawnych w tym zakresie.
- Równowaga między pracą zawodową a życiem prywatnym – Grupa dba o komfort psychospołeczny pracowników, pamiętając, że dobre samopoczucie pracowników przekłada się na jakość ich pracy i życia. Respektuje znaczące wydarzenia w życiu pracowników, umożliwiając im bez przeszkód korzystanie ze wszystkich praw przysługujących w takich sytuacjach.
- Szkolenia i wsparcie w kształceniu – Grupa dba o szkolenia i ciągle podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz wspiera ich w woli dalszego kształcenia.

Prawa dzieci

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours stoi na stanowisku, że dzieci powinny być w turystyce szczególnie chronione, czemu służą zapisy Kodeksu postępowania na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystywaniem w turystyce, który jest drogowskazem dla Grupy w tym zakresie. Grupa nie toleruje żadnej formy wykorzystywania dzieci, traktowania ich w sposób pozbawiający godności i podstawowych praw, w szczególności prostytucji, сутenerstwa, handlu dziećmi, pedofilii, pornografii dziecięcej czy nadużywania zależności nieletnich. Dotyczy to w szczególności realizacji oferty Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Grupa zamierza prowadzić w tym zakresie aktywną edukację pracowników, w szczególności pilotów, przewodników i rezydentów pracujących w destynacjach. W procesie kontraktowania Grupa dąży do unikania atrakcji, gdzie występuje ryzyko w tym zakresie. W procesie organizowania produktu (usługi turystycznej) i związanej z tym relacji kontraktowej Grupa dąży do weryfikacji atrakcji pod tym kątem tam, gdzie jest to możliwe.

Prawa społeczności lokalnych

W przypadku aktywności polegających na kontakcie z ludnością plemienną, zwłaszcza w krajach mniej rozwiniętych, niedemokratycznych i tych o mniej utrwalonej kulturze prawnej, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dokłada wszelkich starań, aby kontakty te odbywały się z zachowaniem najwyższych standardów etycznych, z poszanowaniem prywatności, godności, na zasadzie dobrowolności, równości i wzajemnych korzyści. Spółka dominująca stworzyła zakładkę na swojej stronie internetowej r.pl, pod adresem <https://r.pl/csr>, dotyczącą „odpowiedzialnej turystyki”, na której opisane są zasady odpowiednich zachowań i etycznych postaw w zakresie dbania o interesy i brak nadmiernej ingerencji w społeczności lokalne, które odwiedza, w odniesieniu do możliwie szerokiego spektrum destynacji i atrakcji. W 2018 roku Grupa pilotażowo opracowała i wprowadziła – dla programów wycieczek objazdowych – krótkie poradniki odpowiedzialnego zachowania, które wzbogacone zostały o informacje i ciekawostki o odwiedzanych miejscach dla konkretnej wycieczki. Spółka opracowuje też zestaw zagadnień, na które piloci i rezydenci powinni zwracać uwagę w kontekście odpowiedzialnej turystyki. Z uwagi na pandemię spowodowaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zdecydowała, w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów), zawiesić realizację programu wdrażania poradników odpowiedzialnego zachowania dla programów wycieczek objazdowych.

Prawa klientów

Dbając o najwyższą jakość, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zapewnia klientom rzetelną usługę i zgodność oferty z jej realizacją. Grupa stale monitoruje i analizuje sytuację oraz poziom bezpieczeństwa w miastach i krajach odwiedzanych przez klientów, aby zapewnić im bezpieczną podróż i pobyt. Grupa dostarcza im również aktualnych informacji o tej sytuacji i aktualizuje wewnętrzne procedury na wypadek niespodziewanych zdarzeń i sytuacji. Dane klientów Grupy przetwarzane są z zachowaniem najwyższych

standardów i w zgodzie z przepisami prawa krajowego i unijnego. Grupa realizuje wszystkie procesy, w których przetwarzane są dane osobowe w oparciu o przepisy prawa krajowego i unijnego, zwłaszcza w oparciu o RODO [tj. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)]. Grupa stara się zapewnić równy dostęp do usług, stale zwiększając ich zakres grupom mniej uprzywilejowanym, w tym osobom niepełnosprawnym. Procedury reklamacyjne i zasady odstąpienia od umowy są klientom jasno i w sposób przejrzysty komunikowane.

Zgodnie z art. 33 RODO w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych, administrator bez zbędnej zwłoki – w miarę możliwości, nie później niż w terminie 72 godzin po stwierdzeniu naruszenia – zgłasza je organowi nadzorczemu (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, dalej jako „PUODO”), chyba że ryzyko naruszenia praw i wolności osoby, której dotyczyło naruszenie jest znikome; wówczas notyfikacja do PUODO nie jest wymagana. Podmiot przetwarzający dane osobowe po identyfikacji naruszenia ochrony danych osobowych bez zbędnej zwłoki zgłasza je administratorowi, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych. .

W raportowanych okresach, począwszy od rozpoczęcia obowiązywania przepisów RODO wystąpiły incydentalne (w stosunku do liczby obsługiwanych klientów) naruszenia bezpieczeństwa przekazanych Spółce (jako administratorowi) danych osobowych klientów. Nie zostały zidentyfikowane ani zaraportowane żadne incydenty bezpieczeństwa przez podmioty przetwarzające dane osobowe na zlecenie Spółki.

Tabela 18.1. Incydenty naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych w latach 2022-2023

Podmiot, w którym stwierdzono naruszenie	2023		2022	
	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do PUODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do PUODO	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do PUODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do PUODO
Rainbow Tours S.A.	-	3	2	14
Podmiot przetwarzający dane (podmiot zewnętrzny)	-	-	-	15
RAZEM	-	3	2	29
		3		31

W 2023 roku miały miejsce 3 zidentyfikowane incydenty bezpieczeństwa danych osobowych klientów. We wszystkich przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur wewnętrznych, przy czym zgodnie z dokonaną weryfikacją (metoda ENISA) nie stwierdzono zaistnienia ryzyka naruszenia praw i wolności.

Zauważyć należy, że Spółka dominująca prowadzi działania zmierzające do podnoszenia świadomości swoich pracowników i współpracowników w zakresie bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych, co zdecydowanie przedkłada się na ilość występujących incydentów w omawianym obszarze. Działania o charakterze komunikacyjnym i szkoleniowym odnoszą wymierny efekt. Spółka dominująca nie poprzestaje na bieżącej dbałości o dane osobowe, które przetwarza w toku bieżącej działalności. Nie da się jednak całkowicie wyeliminować ryzyka w postaci błędu ludzkiego; niemniej jednak bieżące wsparcie merytoryczne i organizacyjne pozwala takie ryzyka znacząco mitygować.

W 2022 roku miało miejsce 31 zidentyfikowanych incydentów naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W 15 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A., przy czym zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor Ochrony Danych Spółki dominującej nie stwierdził wysokiego ryzyka naruszenia praw i wolności. W 14 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur Rainbow Tours S.A., w tym w 2 przypadkach oznaczonych jako dotknięte wysokim ryzykiem naruszenia praw i wolności prowadzone były postępowania wyjaśniające przed PUODO (na podstawie urzędowych pism PUODO z 2022 roku z prośbą o przedstawienie wyjaśnień zaistniałych uchybień w ochronie danych osobowych). Po przedstawieniu wyjaśnień sprawy zostały zamknięte przez PUODO.

Tabela 18.2. Incydenty naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych w latach 2020-2021

Podmiot, w którym stwierdzono naruszenie	2021		2020	
	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do PUODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do PUODO	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do PUODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do PUODO
Rainbow Tours S.A.	1	12	-	-
Podmiot przetwarzający dane (podmiot zewnętrzny)	3	10	-	3
RAZEM	4	22	-	3
	26		6	

W 2021 roku miało miejsce 26 zidentyfikowanych incydentów naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W 13 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A., w tym, w 3 przypadkach zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor Ochrony Danych Spółki dominującej stwierdził wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności oraz dokonał – w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych – zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych do PUODO. W 13 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur Rainbow Tours S.A., w tym w 1 przypadku zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor stwierdził wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności oraz dokonał – w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych – zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych do PUODO.

W 2020 roku miały miejsce 3 zidentyfikowane incydenty naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W każdym z trzech przypadków naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A. (podmiot zewnętrzny, podmiot przetwarzający dane osobowe). W przypadku przedmiotowych trzech przypadków Inspektor Ochrony Danych Spółki dominującej stwierdził, zgodnie z weryfikacją metodą ENISA, niskie ryzyko naruszenia praw i wolności. W związku z tym, w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych żaden z tych przypadków naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych nie podlegał zgłoszeniu do organu nadzorczego PUODO.

Działania wdrażające politykę praw człowieka

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zobowiązuje się do wypełniania obowiązku poszanowania praw człowieka między innymi poprzez:

- Oczekiwanie (wyrażone aktywną komunikacją) wobec personelu, partnerów biznesowych i innych podmiotów bezpośrednio związanych z działalnością, produktami czy usługami, aby przestrzegali praw człowieka podczas współpracy z Grupą.
- Otwartą komunikację z interesariuszami dążącą do zapobiegania wszelkim naruszeniom praw człowieka; m.in. dążenie do otwartego, bezpośredniego dialogu ze społecznościami lokalnymi oraz rzetelnego, zaspokajającego ich potrzeby informacyjne komunikowania zaangażowania biznesowego i społecznego na ich obszarze.
- Wdrożenie rozwiązań systemowych w postaci m.in. zobowiązania dostawców do przestrzegania praw człowieka (w szczególności w destynacjach), m.in. poprzez stosowne zapisy w kontraktach z dostawcami. Grupa jest obecnie w trakcie przeglądu i audytu kontraktów w kontekście planowanego podjęcia stosownych działań w zakresie stopniowego wprowadzania stosownych klauzul i regulacji.
- Podanie do publicznej wiadomości zobowiązań Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w zakresie przestrzegania praw człowieka, a także zakomunikowanie przyjęcia polityki praw człowieka wszystkim pracownikom, partnerom biznesowym i innym interesariuszom przede wszystkim poprzez raportowanie informacji niefinansowych.

2.3.4. Różnorodność

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce tworzyć bezpieczne i przyjazne miejsce pracy, dlatego mając na uwadze poszanowanie różnorodnego, wielokulturowego społeczeństwa, kładzie szczególny nacisk na politykę równego traktowania ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne.

Postrzegając różnorodność jako wartość nie tylko w skali lokalnej, ale również globalnej, Grupa rozumie politykę różnorodności jako działania obejmujące trzy obszary: pracowników lokalnych w Polsce i pracowników destynacji, pracowników w łańcuchu

dostaw, klientów i gości. W swojej polityce Grupa kieruje się przepisami prawa krajowego oraz międzynarodowego, a także wymaganiami odnoszącymi się do spółek giełdowych określonych między innymi w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”. Grupa stara się również nawiązywać do zapisów i wytycznych zawartych w Karcie Różnorodności.

Pracownicy lokalni w Polsce i pracownicy destynacji

Politykę różnorodności Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce realizować poprzez:

- Tworzenie przyjaznej atmosfery pracy i kultury organizacji wolnej od wszelkich przejawów dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne.
- Jasne zasady powoływania członków organów Grupy (co leży w zakresie kompetencji Walnego Zgromadzenia w przypadku wyboru członków Rady Nadzorczej oraz w zakresie kompetencji Rady Nadzorczej w przypadku wyboru członków Zarządu Rainbow Tours S.A.), jak również wyboru kluczowych menedżerów, co realizowane jest na podstawie kryteriów merytorycznych i predyspozycji danej osoby do sprawowania powierzanej jej funkcji. W szczególności obejmuje to kwalifikacje i doświadczenie zawodowe odpowiadające profilowi stanowiska.
- Upowszechnianie zasad równego traktowania w zatrudnieniu oraz wiedzy na temat mobbingu i określenie trybu postępowania w przypadku takiego zdarzenia w dokumencie, który stanowi załącznik do regulaminu pracy, jest podpisany przez pracodawcę oraz przedstawiciela załogi. Równocześnie Grupa opracowała kompleksową politykę praw człowieka opisującą podejście Grupy do tej tematyki.

Pracownicy w łańcuchu dostaw

Realizacja usług Grupy Kapitałowej Rainbow Tours możliwa jest w dużej mierze dzięki dziesiątkom osób, z którymi klienci Grupy mają kontakt podczas realizacji swoich podróży. Grupa dokłada wszelkich starań, aby promować politykę różnorodności również wśród jej kontrahentów, zdając sobie sprawę, że dobrze realizowana przyniesie wymierne korzyści materialne i niematerialne również Grupie. Jest to szczególnie istotne w miejscach o odmiennych standardach w podejściu do równego traktowania i braku dyskryminacji. W tym obszarze Grupa chce podejmować działania zmierzające do:

- Zwiększenia w zatrudnieniu udziału grup mogących podlegać dyskryminacji, w tym głównie z uwagi na płeć, wiek czy pochodzenie etniczne.
- Podnoszenia standardów dotyczących równego traktowania, w szczególności w miejscach, gdzie wciąż są one dużo niższe niż w Polsce.
- Upowszechniania wiedzy na temat wagi różnorodności wśród klientów i gości.

Klienci i goście

Różnorodność pracowników i kontrahentów Grupy Kapitałowej Rainbow Tours odzwierciedla różnorodność jej klientów oraz gości, dlatego Grupa szanuje ją i uwzględnia, dostosowując do niej swoje produkty. Grupa stara się zapewnić równy dostęp do swoich usług osobom będącym na określonej diecie bądź mającym wymagania zdrowotne oraz grupom mniej uprzywilejowanym, w tym osobom niepełnosprawnym. W indywidualnych przypadkach naszym klientom oferujemy personalnie dobrane propozycje wyjazdów po wcześniejszej weryfikacji możliwości w tym zakresie. Każdy przypadek wyjazdu osoby z niepełnosprawnością wymaga zgłoszenia i rozpatrzenia przez Działu Help Desk i przez Managera danego kierunku, a zgłoszenie musi zawierać wyczerpujące informacje określające stopień niepełnosprawności, w tym informację, czy klient jest w stanie samodzielnie wsiąść do autokaru na standardowym transferze (w kontekście ewentualnej konieczności organizacji transferu specjalnego), a także informacje o korzystaniu z wózka inwalidzkiego oraz o tym, czy pokój w hotelu dla osoby z niepełnosprawnością jest konieczny, czy opcjonalny.

2.3.5. Środowisko naturalne

Podstawą działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest odpowiedzialne użytkowanie zasobami naturalnymi, zgodnie z wymaganiami prawnymi obowiązującymi w Polsce. Jeśli chodzi o dbałość o środowisko, Grupa za istotne uznaje również zapisy kluczowych dokumentów na ten temat, takich jak:

- Decyzja Komisji (UE) 2016/611 z 15.04.2016 r. w sprawie dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora turystyki na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 z 09.12.1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.

-
- Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES).

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce nie tylko chronić środowisko, niwelować szkodliwe skutki powodowane przez działalność Grupy i jej klientów, wdrażać rozwiązania pozwalające optymalizować zagrożenia dla środowiska, ale również promować założenia odpowiedzialnej turystyki zarówno poprzez swoje działania, jak i poprzez przekazywanie wiedzy na ten temat naszym klientom i współpracownikom.

Grupa uznaje również za istotne wpisywanie się poprzez swoje działania środowiskowe w Cele Zrównoważonego Rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs), które zostały ogłoszone w 2015 r. podczas szczytu Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. Podmioty, takie jak Grupa Kapitałowa Rainbow Tours, działające na niemal wszystkich kontynentach mają możliwość wyznaczania szczegółowych celów z zakresu niemal wszystkich wyzwań globalnych. Szczególnie istotne w zakresie aspektów środowiskowych, bezpieczeństwa oraz jakości działalności Grupy są zatem następujące Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- Cel 8.: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.
- Cel 12.: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.
- Cel 14: Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony.
- Cel 15: Ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej.

Za kluczowe Grupa Kapitałowa Rainbow Tours uznaje opracowanie i wdrożenie narzędzi do monitorowania efektów zrównoważonego rozwoju dla zrównoważonej turystyki, dzięki której powstają miejsca pracy i promowane są lokalna kultura i produkty. Równocześnie Grupa skupia się na edukacji klientów, minimalizując ich oddziaływanie na środowisko.

Swoje cele Grupa chce realizować poprzez politykę środowiskową podzieloną na 4 obszary:

- Administracja – administrując siedzibą w Łodzi i salonami sprzedaży w całej Polsce, Grupa dąży do zapewnienia pracownikom bezpiecznych warunków pracy, dbając równocześnie o środowisko naturalne poprzez ekologiczne rozwiązania minimalizujące zużycie zasobów oraz poprzez kształcenie i szkolenia pracowników w zakresie wartości środowiskowych.
- Transport – realizując wyjazdy turystyczne dla klientów na terenie całego świata, Grupa korzysta z licznych środków transportu, w tym głównie połączeń lotniczych na długich trasach podczas podróży transkontynentalnych i szerokiej gamy środków transportu kołowego (autokary, dżipy, mikrobusy, minivany, samochody osobowe) w miejscach docelowych. Grupa dąży do zapewnienia klientom bezpiecznych, ale i możliwie jak najmniej szkodliwych dla środowiska rozwiązań transportowych.
- Zakwaterowanie – wybierając i kontraktując miejsca zakwaterowania dla klientów, Grupa dąży do sukcesywnego zwiększania liczby miejsc mogących poszczycić się certyfikacją środowiskową i prowadzących aktywną politykę w zakresie ochrony środowiska, a także działających zgodnie ze strategią odpowiedzialnego biznesu.
- Atrakcje – Grupa dąży do tego, aby proponowane atrakcje pozwalały minimalizować negatywny wpływ na środowisko, a atrakcje, w których główną rolę odgrywają zwierzęta, nie łączyły się w żadnym stopniu z niewłaściwym ich traktowaniem, a ponadto pozwalały upowszechniać wiedzę o możliwościach dbania i ochrony poszczególnych gatunków.

Szczegółowe zobowiązania

Administracja

Polityka środowiskowa jest realizowana zarówno w centrali Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w Łodzi, jak i w oddziałach w całej Polsce. Dotyczy ona również obiektów hotelowych administrowanych przez firmę poza Polską.

Kluczowe zobowiązania w odniesieniu do biura i salonów:

- Dążenie do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko poprzez stopniowe wdrażanie systemów oszczędzających wodę i energię w lokalizacjach, w których Grupa odpowiada za stosowne instalacje (w szczególności poprzez wprowadzenie usprawnień dotyczących oświetlenia wbudowanego, poprzez demontaż istniejącego układu oświetlenia starego typu i montaż nowego w oparciu o oprawy i źródła światła LED).
- Usprawnienia dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej poprzez wyłączenie urządzeń biurowych (poprzez prowadzenie wśród pracowników akcji edukacyjnych i informacyjnych o konieczności dbania o wyłączanie urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy).
- Minimalizacja zużycia zasobów, zwłaszcza papieru i tuszu, do celów reklamowych i w pracy biurowej.

- Zapewnienie możliwości segregacji odpadów, wprowadzenie jasnej procedury ich segregacji oraz zakontraktowanie odpowiednich usług recyklingu w lokalizacjach, w których Grupa odpowiada za zarządzanie odpadami.

Grupa systematycznie wprowadza rozwiązania mające na celu poprawę efektywności energetycznej, a co za tym idzie redukcję kosztów prowadzonej działalności. Do takich przedsięwzięć zaliczyć można:

- Wymiana oświetlenia na LED w biurze centralnym oraz w oddziałach terenowych.
- Wymiana oświetlenia w banerach reklamowych na LED w oddziałach terenowych.
- Stopniowa wymiana stolarki okiennej w biurze centralnym; współfinansowanie i aktywność w zakresie prac związanych z modernizacją elewacji i ociepleniem budynku biurowego w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 270, w którym mieści się centrala Spółki dominującej oraz w procesie wymiany wind w budynku biurowym – w tym przypadku działanie jest utrudnione w budynku centrali, gdzie mieści się siedziba Spółki dominującej (ze względu na skomplikowaną strukturę własności biurowca oraz technologię jego wykonania – budynek z przełomu lat 60 i 70 XX wieku), a także w przypadku oddziałów terenowych (nieuzasadnione ekonomicznie działania termomodernizacyjne w wynajmowanych biurach na terenie Polski – głównie w tzw. „galeriach handlowych”).
- Wyłączanie urządzeń klimatyzacyjnych w biurach na czas przerw w pracy. Odbывается się to ręcznie i jest realizowane przez samych pracowników.

Dodatkowo realizowane są następujące działania proekologiczne:

- Efektywne wykorzystywanie floty samochodowej.
- Szkolenie i uwrażliwianie pracowników na zagadnienia związane z ochroną środowiska.
- Cykliczne szkolenia „Witaj w Rainbow” obejmujące elementy uświadamiania w zakresie ochrony środowiska.

Treścią ostatniego przeprowadzonego w przedsiębiorstwie Spółki dominującej w lipcu 2021 roku audytu energetycznego (na podstawie właściwych dyspozycji przewidzianych treścią ustawy z dnia 20.05.2016 r. o efektywności energetycznej) objęto zestawienie sugerowanych usprawnień dotyczących zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w biurze centralnym i w oddziałach terenowych:

Tabela 19. Usprawnienia dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej (zgodnie z audytem energetycznym z 07.2021 r.)

I.p.	Rodzaj usprawnień lub przedsięwzięć	Sposób realizacji	Szacunkowy koszt zmiany	Oszczędność w skali roku
I.	Usprawnienie dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej poprzez wyłączanie urządzeń biurowych	Informowanie pracowników o konieczności dbania o wyłączanie urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy	Brak kosztów	30.480,00 zł
II.	Usprawnienie dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia wbudowanego	Demontaż istniejącego układu oświetlenia starego typu i montaż nowego w oparciu o oprawy i źródła światła LED dla biura centralnego	1.400 zł	2.072,64 zł
III.	Usprawnienie dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia wbudowanego	Demontaż istniejącego układu oświetlenia starego typu i montaż nowego w oparciu o oprawy i źródła światła LED dla oddziałów terenowych	2.800 zł	4.145,28 zł

W zakresie zużycia mediów Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dysponuje danymi na podstawie audytów energetycznych realizowanych w oparciu o właściwe postanowienia ustawy z dnia 20.05.2016 r. o efektywności energetycznej. Spółka dominująca zobowiązana jest przeprowadzać audyt energetyczny przedsiębiorstwa lub zlecić jego przeprowadzenie co 4 lata. Pierwszy audyt energetyczny został przeprowadzony w roku 2017 (dane za rok 2016), a kolejny w roku 2021 (dane za rok 2020). W związku z brakiem biznesowego uzasadnienia Grupa nie posiada informacji o poziomie zużycia w pozostałych okresach: lata 2017 – 2020 oraz lata 2021-2023.

W biurze centralnym w Łodzi korzysta się z dwóch czynników energetycznych: energii elektrycznej oraz ciepła miejskiego na potrzeby wody użytkowej miejskiej oraz centralnego ogrzewania. Rainbow Tours S.A. na dzień sporządzenia ostatniego audytu energetycznego (lipiec 2021 roku) zajmowała piętra V, VI, VII, VIII oraz XII w budynku biurowym w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 270. Dotychczasowa łączna powierzchnia lokali zajmowanych w biurze centralnym wynosiła 2.174,44 m² (kubatura części ogrzewanej wynosiła 10.896,95 m³), przy czym w porównaniu z poprzednio wykonywanym audytem energetycznym (audyt za rok 2016 wykonany w okresie miesięcy lipiec-wrzesień 2017 roku) powierzchnia ta zwiększyła się o 330,74 m² (nabycie dodatkowych lokali na VIII piętrze biurowca). W roku 2023 Spółka nabyła lokale użytkowe w budynku biurowym w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 270 (nabycie dodatkowych lokali na X piętrze biurowca o łącznej powierzchni 536,69 m²) i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zajmuje łącznie 2.711,13 m².

W 2016 roku zużycie energii elektrycznej przez Rainbow Tours S.A. w biurze centralnym wyniosło: 200.601 kWh. Opłaty za ogrzewanie i ciepłą wodę są naliczane przez administratora obiektu proporcjonalnie do zajmowanej powierzchni. Udział

zajmowanej powierzchni przez Rainbow Tours S.A. w biurowcu wynosił w tym okresie 12%. Na podstawie danych zebranych od administratora obiektu zużycie ciepła w 2016 roku na cele grzewcze oraz ciepłej wody użytkowej wyniosło: 229.627 kWh.

W 2020 roku zużycie energii elektrycznej przez Rainbow Tours S.A. w biurze centralnym wyniosło: 110.317 kWh. Ze względu na okres szczytu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 rok wartość zużycia energii jest zaniżona w stosunku do średnich, rocznych wartości (z uwagi na pracę zdalną itp.). Opłaty za ogrzewanie i ciepłą wodę są naliczane przez administratora obiektu proporcjonalnie do zajmowanej powierzchni. Udział zajmowanej powierzchni przez Rainbow Tours S.A. w biurowcu wynosił w tym okresie 17%. Na podstawie danych zebranych od administratora obiektu zużycie ciepła w 2020 roku na cele grzewcze oraz ciepłej wody użytkowej wyniosło: 230.831 kWh (wpływ na podaną wartość miały: zwiększenie – w stosunku do roku 2016 – łącznej powierzchni użytkowej biur/lokali zajmowanych w biurze centralnym, w związku z nabyciem lokali na VIII piętrze biurowca oraz pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 oraz jej skutki związane np. z wykonywaniem pracy w trybie tzw. „home office”).

Sieć oddziałów terenowych Rainbow jest systematycznie rozwijana i modyfikowana. Następuje również proces zmiany lokalizacji biur terenowych, najczęściej poprzez przenoszenie do galerii handlowych. Powierzchnie lokalne placówek są stosunkowo niewielkie, od około 18 m² do około 100 m². Średnia powierzchnia lokalu w oddziale terenowym to 43 m². Większość stanowią lokale w galeriach i centrach handlowych, budynki te powstawały w różnych okresach czasu i technologiach. Spółka dominująca jest przeważnie jednym z kilkudziesięciu, a nawet kilkuset najemców w danej lokalizacji. W takich budynkach zarówno centralne ogrzewanie, ciepła woda użytkowa, klimatyzacja, wentylacja są centralne i sterowane przez administratorów obiektów. Spółka dominująca nie ma wpływu na nastawy temperatur, tryby grzania i chłodzenia czy wydajność wentylacji. Zużycie energii elektrycznej i ciepłej na częściach wspólnych (ciągi komunikacyjne, korytarze, sanitariaty, klatki schodowe, garaże) jest rozliczana stosunkowo na wszystkich najemców lokali. Kubatura części wspólnych zwłaszcza w galeriach handlowych jest stosunkowo duża, co przekłada się na poziomy zużycia energii. Jednocześnie sposoby opomiarowania i rozliczenia zużycia energii elektrycznej oraz ciepłej są bardzo zróżnicowane w zależności od galerii handlowej i zawartych umów; w większości są one zryczałtowane i zawarte w cenie najmu.

W ramach gospodarki odpadami Grupa posiada umowy na odbiór i recykling odpadów biurowych takich jak zużyte tonery, papier i makulatura, elektroodpady, w tym baterie.

W Centrali Spółki dominującej cyklicznie prowadzone są akcje związane ze zbiórką zużytych tonerów, zbiórką makulatury. Na terenie biurowca, w którym mieści się siedziba Spółki dominującej (Łódź, ul. Piotrkowska 270), w związku z wprowadzonym obowiązkiem segregacji odpadów biura zostały wyposażone w odrębne pojemniki z przeznaczeniem na główne frakcje odpadów i przeprowadzono stosowną akcję informacyjną. W ramach oddolnych działań pracowniczych odbywają się akcje mające na celu promowanie postępowania w interesie ochrony środowiska, np. akcja „choinka z wypożyczalni”, która promowała wypożyczenie choinki na czas świąt Bożego Narodzenia (organizator akcji za każde wypożyczone drzewko zobowiązał się do posadzenia dziesięciu dodatkowych).

Kluczowe zobowiązania w odniesieniu do hoteli własnych (Grecja):

- Dążenie do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko poprzez stosowanie systemów oszczędzających wodę i energię, segregację odpadów oraz ekologiczne rozwiązania podczas sprzątania i bieżącego zarządzania hotelem.
- Zapobieganie powstawania odpadów dzięki „zielonym zakupom” z uwzględnieniem wpływu cyklu życia produktów – na przykład dzięki unikaniu artykułów jednorazowego użytku (żywność, mydła, szampony) oraz kupowanie środków czyszczących w postaci skoncentrowanej i luzem, a także staranne zarządzanie wielkościami zakupów.
- Minimalizacja możliwego do uniknięcia marnowania żywności dzięki starannemu opracowaniu jadłospisu i planowaniu posiłków.
- Promocja pozytywnych rozwiązań środowiskowych wśród gości hotelu poprzez edukację i uświadamianie, na przykład prośbienie i zachęcanie ich do ponownego wykorzystania pościeli i ręczników podczas dłuższych pobytów.

Wszystkie nowe budynki hotelowe Grupy w Grecji zostały zaprojektowane tak, aby spełniać klasę energetyczną B+, czyli najwyższą możliwą w zakresie izolacji pasywnej. Dodatkowo zostały na nich zainstalowane panele solarne, które są podstawowym źródłem grzania wody dla całego hotelu. W najstarszym budynku, w którym wcześniej woda była grzana tylko piecem na ropę naftową, instalacja została przerobiona tak, aby woda była grzana za pomocą energii słonecznej i tylko dogrzewana piecem na ropę naftową co zredukowało zużycie ropy o około 60%. W pozostałych budynkach nowoczesne instalacje zapewniają grzanie wody panelami solarnymi i ewentualne dogrzewanie pompami powietrze-woda.

W czterech hotelach własnych działających pod marką „White Olive” stosujemy do podgrzania wody m.in. selektywne panele fotowoltaiczne umieszczone na dachach hoteli, a podgrzaną tak ciepłą wodę magazynujemy w izolowanych bojlerach umieszczonych w maszynowniach. W trzech naszych hotelach stosujemy pompy ciepła (czynnikiem chłodniczym stosowanym w pompach ciepła jest czynnik oznaczony jako R410A).

Grupa przeprowadziła wymianę wszystkich istniejących żarówek na oświetlenie LED oraz zamontowała liczniki zegarowe do zapalania wybranych światel oraz czujki ruchu i czujki zmierzchu, aby zoptymalizować zużycie energii elektrycznej. We wszystkich pokojach zostały zamontowane wyłączniki prądu na kartę co uniemożliwia pozostawienie włączonego oświetlenia albo działających

urządzeń elektrycznych (poza mini-lodówką) w czasie nieobecności gościa w pokoju. Nowe budynki mają zainstalowane nowoczesne systemy klimatyzacyjne z indywidualnym sterowaniem w każdym pokoju, ale centralnymi agregatami co znacznie zmniejsza zużycie energii elektrycznej oraz emituje do środowiska mniej ciepła. Na drzwiach balkonowych wszystkich pokoi zainstalowano magnetyczne wyłączniki prądu z odpowiednią automatyką, powodującą wyłączenie klimatyzacji, aby nie działała przy otwartych drzwiach balkonowych.

Zamontowano baterie umywalkowe oraz słuchawki prysznicowe z napowietrzaczami tak aby zredukować zużycie wody oraz wprowadzono dozowniki detergentów, aby zoptymalizować użycie chemii do sprzątania i odprowadzanie jej do ścieków. Dokonano również zmiany pralni zewnętrznej na bardziej ekologiczną. Kontrola zużycia wody odbywa się w systemie dziennym, jako że na wyspie Zakynthos jest duży problem z infrastrukturą wodociągową, a właściwie jej zasilaniem, tak więc woda przyjeżdża do hotelu cysternami co pozwala policzyć wielkość zużycia w całym hotelu. Wprowadzono również dozowniki chloru oraz codzienne sprawdzanie odczynu wody basenowej w celu utrzymania balansu pomiędzy czystością i ekologią basenów.

Gospodarka hotelowa realizowana na wyspach Morza Śródziemnego (Zakynthos, Kreta, Rodos) nakłada na Grupę stosowne wymogi i ograniczenia w zakresie zapobiegania powstawania odpadów co w szczególności realizowane jest poprzez odpowiednio realizowane procesy zakupowe. Hotele ze względów bezpieczeństwa są wprawdzie zmuszone do korzystania poza restauracją hotelową z naczyń plastikowych (ryzyko związane ze zbitciem naczyń szklanych), jednak Grupa ograniczyła zużycie naczyń jednorazowych na rzecz plastików wielorazowego użytku – przykładowo kubki z miękkiego plastiku zostały zastąpione kubkami z twardego plastiku, które można poddać zmywaniu - są wielorazowego użytku.

Grupa współpracuje z producentami i dostawcami wyspecjalizowanymi w współpracy z branżą hotelową, co pozwala unikać zbędnych opakowań i umożliwia realizację zamówień w ilościach adekwatnych do potrzeb. Wszystkie środki czyszczące są kupowane w dużych opakowaniach, od jednego, międzynarodowego dostawcy, który zapewnia Grupie dozowniki dla każdego rodzaju środka czyszczącego oraz odpowiednie ich wyregulowanie w celu optymalizacji zużycia. Dodatkowo Grupa wykorzystuje w pełni ekologiczny i całkowicie rozpuszczalny w wodzie papier toaletowy w celu ułatwienia oczyszczania ścieków oraz prowadzi segregację śmieci w ramach i na miarę możliwości infrastruktury wyspy Zakynthos. W ramach dążenia do uniknięcia marnowania żywności Grupa starannie planuje jadłospis z podziałem na dni i posiłki w systemie dwutygodniowym. Wszelkie napoje kupowane są w postaci koncentratów, co pozwala minimalizować liczbę opakowań.

Osobnym obszarem działań Grupy jest praca nad edukacją klientów poprzez odpowiednie materiały informacyjne w pokojach, ale także poprzez ustalenie częstotliwości wymiany bielizny hotelowej przy zachowaniu poziomu czystości i zarazem poziomu satysfakcji klientów.

Transport

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zwraca uwagę na wykorzystywaną flotę autokarową i inne kołowe środki transportu, które są wykorzystywane do transportu klientów. Grupa dba o to, aby autokary były nie tylko wygodne dla klientów, ale również spełniały najwyższe standardy zalecane przez przepisy dotyczące ochrony środowiska przed szkodliwym wpływem spalin. Dzięki temu wszystkie autokary Grupy mogą bez przeszkód wjeżdżać do centrów wielu miast europejskich, w których obowiązują restrykcje dotyczące ruchu samochodowego ze względu na emisję szkodliwych spalin. Jeśli chodzi o transport autokarowy flota, z której Grupa korzysta do przewozu turystów, spełnia najwyższe wymogi w zakresie emisji spalin – ponad 80% autokarów posiada normy emisji spalin EURO 6 i EURO 5. Są to najwyższe normy określające limity emisji tlenków azotu (NOx), węglowodorów (HC), tlenków węgla (CO) i cząstek stałych dla silnika.

W tej dziedzinie Grupa realizuje również proekologiczne planowanie podróży i wycieczek, co w szczególności oznacza zarządzanie lotami w celu uniknięcia lotów zbędnych (np. tych, które można z powodzeniem zastąpić transportem lądowym lub wodnym) oraz dobór usług transportowych o wysokiej efektywności energetycznej i optymalizację tras przejazdu.

Zakwaterowanie

Podczas wyboru i kontraktowania hoteli Grupa zwraca uwagę na ich politykę w zakresie ochrony środowiska, a także zachęca lokalnych partnerów do wdrażania programów ochrony i utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego. Grupa zobowiązuje się również do uwzględniania w warunkach kontraktów zawieranych z dostawcami usług, w tym z kontraktowanymi hotelami, ogólnie przyjętych standardów i norm minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dąży również do edukowania klientów i promocji wśród nich zachowań pozwalających chronić środowisko, takich jak wyłączanie światła w pokojach hotelowych po ich opuszczeniu, oszczędne używanie wody czy powtórne używanie pościeli i ręczników, jeśli nie ma potrzeby ich wymiany każdego dnia.

W procesie wyboru miejsc wypoczynku i budowania oferty produktowej dążymy do poszukiwania hoteli oferujących także dania przeznaczone dla osób zainteresowanych kuchnią wegetariańską i wegańską. W indywidualnych przypadkach naszych klientów – np. w momencie określonej diety (np. bezglutenowej) oferujemy personalnie dobrane propozycje wyjazdów po wcześniejszej weryfikacji możliwości w tym zakresie.

Atrakcje

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce tworzyć programy pozwalające minimalizować negatywny wpływ na środowisko, włączać atrakcje i aktywności pozwalające chronić przyrodę i bioróżnorodność. Politykę ochrony środowiska i bioróżnorodności Grupa realizuje poprzez:

- Dążenie do włączania do programów atrakcji parków narodowych oraz aktywności wspomagających ochronę przyrody.
- Dążenie do eliminacji atrakcji, które mogłyby się wiązać z nadmiernym lub niepotrzebnym zanieczyszczeniem środowiska, wykluczanie tych najbardziej szkodliwych dla środowiska.
- Preferencje dla kontrahentów promujących ekologiczne rozwiązania i angażujących się w ochronę przyrody.
- Dążenie do uwzględniania tylko tych atrakcji, których organizatorzy działają w granicach lokalnego prawa, przestrzegają lokalnych standardów, posiadają wszelkie niezbędne pozwolenia, a także kadrę wykwalifikowaną do opieki nad zwierzętami. Grupa chce współpracować wyłącznie z podmiotami, które w kontakcie ze zwierzętami spełniają kryteria tzw. pięciu wolności i praw – tzn. zapewniają zwierzętom: dostęp do jedzenia i wody, warunki bytowe zbliżone do naturalnych, opiekę weterynaryjną, możliwość naturalnych zachowań oraz wolność od stresu i strachu. Grupa dąży do wypracowania metod weryfikacji partnerów w tym zakresie.
- Dążenie do włączania do oferty produktowej atrakcji (sanktuaria, sierocińce) instytucji czynnie zajmujących się ochroną zwierząt oraz atrakcji pozwalających bez niepokojenia obserwować zwierzęta w ich naturalnym środowisku. Grupa dąży do eliminacji miejsc, w których prowadzony jest rozród i handel dzikimi zwierzętami.
- Podejmowanie, m.in. poprzez zaangażowanie i udział pracowników destynacyjnych (pilotów, rezydentów), działań mających na celu zachowanie należytej staranności i odpowiedzialny dobór partnerów przy organizacji atrakcji bazujących na kontakcie ze zwierzętami w ich naturalnym środowisku, typu safari.
- Dążenie do wyłączenia atrakcji bazujących na wykonywaniu przez zwierzęta czynności niebędących ich naturalnym zachowaniem lub mogących zawierać elementy ich męczenia, nawet jeśli dopuszcza to lokalna tradycja.

Realizacja powyższych priorytetów jest możliwa dzięki zaangażowaniu zarówno na poziomie doboru atrakcji, jak i w trakcie współpracy. Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zamierza wdrożyć stały monitoring atrakcji bazujących na kontakcie ze zwierzętami pod kątem doniesień medialnych w celu weryfikacji warunków lokalnych. Dodatkowo w działania w zakresie ochrony zwierząt Grupa włącza pracowników pracujących w destynacjach, ze szczególnym naciskiem na pilotów i rezydentów. Powyższe priorytety możliwe są do weryfikacji zazwyczaj wyłącznie „w terenie”, zatem Grupa uczyła i angażuje pracowników do takiej weryfikacji.

Osobnym obszarem pracy Grupy w zakresie ochrony środowiska jest edukacja klientów na temat zachowań pozwalających chronić środowisko i bioróżnorodność odwiedzanych przez nich miejsc. W szczególności obejmuje to:

- Informowanie klientów o odpowiedzialnym kupowaniu pamiątek wykluczającym te pochodzące ze zwierząt objętych ochroną. Informowanie o możliwych konsekwencjach prawnych na terenie RP.
- Promowanie odpowiedzialnego kontaktu ze zwierzętami poprzez informowanie klientów o właściwym zachowaniu, m.in. podczas nurkowania.
- Grupa planuje wdrożyć rozwiązania mające na celu zachęcanie klientów do czynnego włączania się w monitorowanie dobrostanu zwierząt podczas realizacji wycieczek, głównie poprzez uświadamianie w formie materiałów informacyjnych.

Ważnym aspektem środowiskowym w kontekście zwiedzania atrakcji jest wykorzystanie przez klientów Grupy tzw. Tour Guide System (TGS), czyli radiowych systemów do oprowadzania grup, a w szczególności kwestia zużytych baterii. Po każdej wycieczce następuje badanie żywotności baterii dokonywane specjalistycznym miernikiem. Po badaniu, w przypadku utraty sprawności i żywotności baterii (poniżej naładowania w wysokości 1,29V – wyjściowo 1,5V) bateria przeznaczona jest do utylizacji, którą w ramach kompleksowej usługi na rzecz Grupy zajmuje się specjalistyczna firma. W przypadkach, kiedy poziom naładowania osiąga poziom 1,35V bateria przeznaczona jest do użycia w innych, mniej energochłonnych urządzeniach.

2.3.6. Przeciwdziałanie korupcji

W rozumieniu postanowień obowiązującej w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours polityki antykorupcyjnej (spisanej w jednolitym dokumencie wprowadzonym w 2017 roku) działania korupcyjne to wszelkie działania wyczerpujące definicję zawartą w art. 229, 230 oraz 230a kodeksu karnego, a więc przede wszystkim: (1) obiecywanie, proponowanie, nakłanianie, wręczanie jakichkolwiek korzyści majątkowych lub osobistych lub (2) przyjmowanie korzyści majątkowych od kontrahentów Grupy, jak również nieuzasadnione preferowanie wybranych kontrahentów. Łapownictwo pojmowane jest jako dawanie lub przyjmowanie przez dowolną osobę jakiegokolwiek korzyści majątkowej lub osobistej (zwykle w formie środków pieniężnych, prezentu, pożyczki, rekompensaty, przysługi, prowizji lub rozrywki) w charakterze niewłaściwej zachęty lub rekompensaty z tytułu uzyskania zlecenia lub innego świadczenia. Łapownictwo może mieć miejsce w sektorze publicznym (np. wręczenie łapówki funkcjonariuszowi publicznemu) lub prywatnym (np. wręczenie łapówki pracownikowi kontrahenta). Kluczowe zapisy przedmiotowej polityki w znacznym stopniu dotyczą Spółki dominującej Rainbow Tours S.A. (dalej Spółka) ze względu na fakt jej obecności na GPW, bycia

spółką publiczną. Jednakowoż polityka została przyjęta dla Grupy Kapitałowej – co oznacza, iż pozostałe spółki muszą ją w równym stopniu respektować i stosować w zakresie adekwatnym do specyfiki ich działalności.

Aby mieć pewność, że nie dochodzi do podejmowania działań mogących mieć znamiona korupcji, pracownicy oraz współpracownicy Spółki oraz spółek z Grupy Kapitałowej muszą wykonywać swe obowiązki w sposób transparentny. Jedyne korzyści, które nie spełniają wyżej przytoczonych definicji, to wręczanie i przyjmowanie zwyczajowych upominków (np. świątecznych) i materiałów promocyjnych. Uzasadnione upominki oraz posiłki służbowe, których koszty pokrywane są przez spółki Grupy, a ich beneficjentem jest partner biznesowy, powinny być zgłoszone (np. podczas planowania lub rozliczania wydatku) i powinny mieć również charakter jawny. Takie działanie nie może skutkować negatywnymi konsekwencjami dla Grupy. W Grupie nie są akceptowane również płatności przyspieszające tok sprawy, tj. płatności dokonane dla organizacji rządowej lub funkcjonariusza publicznego mające na celu przyspieszenie lub zabezpieczenie wykonania nie uznaniowych, rutynowych czynności urzędowych (np. wydawania wiz, faktur celnych lub innych rządowych dokumentów).

Wszyscy pracownicy i współpracownicy Spółki i pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej muszą mieć świadomość, że każdy prezent, wręczony lub otrzymany, który ma formę pieniężną, jest łapówką, niezależnie od kwoty lub intencji. Każde zobowiązanie do płatności wystawione z tytułu zakupu przez Spółkę lub spółki z Grupy Kapitałowej produktów lub usług (co z uwagi na koncentrację procesów biznesowych w Spółce, jako jednostce dominującej w Grupie, w zdecydowanej liczbie przypadków ma miejsce w Spółce) wymaga przed realizacją przelewu potwierdzenia podpisem przez właściwego członka Zarządu odpowiedzialnego za dany obszar działalności Spółki, a w przypadku płatności realizowanych na podstawie umowy – akceptacji przez osobę odpowiedzialną bezpośrednio za realizację umowy lub jej zawarcie.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie akceptuje przywłaszczenia mienia jakiejkolwiek osoby lub podmiotu współpracującego, klientów ani samej Grupy. Ewentualne ryzyko w tym zakresie eliminowane jest poprzez ewidencję środków trwałych i procedury spisów z natury.

Do zdefiniowanych obszarów zagrożeń wraz z opisem procedur należytej staranności należą:

Proces zakupów

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours wprowadziła i w dalszym ciągu udoskonala wiele zasad i procedur wewnętrznych, które mają za zadanie uniemożliwić zaistnienie postępowania nieetycznego lub noszącego znamiona przestępstwa. Spółka prowadzi proces zakupów w sposób jasny i transparentny.

W Grupie istnieją procedury należytej staranności – niepisane zasady wymagane przez Zarząd Spółki oraz Zarządy pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej. Dla każdego nowego rodzaju zamówienia pracownik prowadzący proces zakupu zobowiązany jest uzyskać co najmniej dwie niezależne oferty, w szczególności w procesach zakupu usług. Wymóg ten nie musi być przestrzegany w każdym procesie zakupu, niemniej jego nieprzestrzeganie również wymaga zgody Zarządu.

Zakupy standardowe i cykliczne wymagają przeprowadzenia wyboru dostawcy zgodnie z powyższą procedurą jedynie w przypadku, gdy jest to pierwszy proces wyboru – np. zakupy materiałów biurowych realizowane są u wybranych już dostawców i każde kolejne zamówienie nie wymaga wszczęcia szczegółowego procesu wyboru oferenta. Podobną praktykę Spółka stosuje w przypadku zakupów podlegających wcześniejszemu budżetowaniu – co wymaga stosownych uzasadnień na etapie przygotowywania budżetu.

Niezależnie od stosowanej procedury każdy wydatek musi być zaplanowany, uzasadniony, a każda faktura zweryfikowana merytorycznie, formalnie i księgowo oraz zaakceptowana przez Zarząd lub kierownika wyższego szczebla wskazanego przez Zarząd.

Kontraktowanie oraz zakupy w trakcie prowadzenia realizacji turystycznych

- Kontraktowanie hoteli – proces wyboru kontrahenta musi mieć charakter szczegółowy, jednak musi również być transparentny i spełniać procedurę należytej staranności. Każde rozeznanie rynku powinno być połączone ze zbieraniem ofert od różnych podmiotów. Oferty te, podobnie jak przy innych zakupach, powinny być porównywalne, a hotele możliwie najdokładniej spełniające wystandaryzowane potrzeby klientów. Osobą odpowiedzialną za proces kontraktowania jest Dyrektor Działu Kontraktów Spółki.
- Czartery – rynek czarterów w Polsce jest stosunkowo mały z perspektywy rynku turystycznego, co jednak nie stanowi o możliwości potraktowania umów i płatności czarterowych z mniejszą dbałością o przestrzeganie zasad opisanych w polityce antykorupcyjnej. Umowy czarterowe dotyczą kontraktów na loty czarterowe (dzielone miejsca w samolotach) i co do zasady regulują proces odsprzedaży lub zakupu miejsc w samolotach czarterowych. Umowy te podpisywane są jako umowy dwustronne z opisem świadczeń wzajemnych. Z uwagi na wąski rynek lotniczych usług czarterowych działania te mają charakter standardowy i wynikają z umów podpisanych przez Spółkę lub dedykowaną tym procesom spółkę zależną z konkurencyjnymi podmiotami branżowymi.
- Wydatki pracowników destynacji – istotne są również wydatki zatrudnionych przez Spółkę rezydentów oraz pilotów wycieczek. Rezydenci mają możliwość pobrania zaliczki. Każdorazowo zaliczkę rozliczają poprzez przedstawienie odpowiednich dokumentów zakupowych (faktury, rachunki itp.), które są weryfikowane na miejscu przez koordynatorów,

a następnie przekazywane do dalszej kontroli do Działu Księgowości (sekcja rozliczeń pilotów i rezydentów – nowa komórka organizacyjna wprowadzona w 2018 roku) i ewentualnie właściwej osobie z Działu Obsługi Destynacji Rainbow Tours S.A., które również badają zasadność merytoryczną i finansową poniesienia każdego z wydatków. Każdy z wydatków dokonanych przez rezydenta wymaga odpowiedniego udokumentowania. Sporadycznie uznaje się możliwość dokonania rozliczenia na podstawie oświadczenia, niemniej Grupa unika takich sytuacji i wszyscy pracownicy Spółki są informowani o konieczności unikania takich zachowań. Realizacja płatności podczas wycieczek następuje ze środków pochodzących z wpłat od klientów za realizację programów i podobnie jak w przypadku rezydentów na podstawie dokumentów wydatków zakupowych (faktury, rachunki itp.). Wobec tego zaliczki dla pilotów wycieczek nie są co do zasady stosowane. Grupa dąży do eliminowania licznych przekazów pieniężnych oraz obrotu dużą ilością gotówki. Stosowanym rozwiązaniem jest wpłacanie bezpośrednio do banku środków otrzymywanych przez rezydentów/pilotów za wycieczki fakultatywne na rachunki kontrahentów tytułem zapłaty kluczowych zobowiązań względem nich. Pomniejszenie zobowiązania wobec kontrahentów są regulowane na bieżąco na podstawie dokumentacji księgowej.

Polityka oferowania i przyjmowania upominków biznesowych oraz wydatki reprezentacyjne

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours ma również opisane (objęte treścią wprowadzonej w 2017 roku polityki antykorupcyjnej, mającej zastosowanie do Spółki i spółek Grupy Kapitałowej Rainbow Tours) zasady przyjmowania i wręczania prezentów/upominków biznesowych. Z punktu widzenia działań antykorupcyjnych stanowi to jedno z największych pól do różnego rodzaju nadużyć.

- Polityka wewnętrzna – w spółkach Grupy jeden pracownik nie może drugiemu wręczyć prezentu (w żadnej formie), jeśli stanowiłby on, nazwane lub nie, zobowiązanie do nieetycznego zachowania. Żaden pracownik nie może wywierać wpływu na sposób realizacji zadań służbowych przez innego pracownika inaczej niż poprzez oficjalną komunikację. Pracownicy wyższego szczebla nie mogą wywierać niepożądanego (np. nieetycznego, niezgodnego z obowiązującymi przepisami, niezgodnego z zasadami obowiązującymi w Grupie) wpływu na pracowników niższego szczebla poprzez obiecywanie jakichkolwiek korzyści osobistych lub służbowych.
- Polityka zewnętrzna – dopuszcza się przyjmowanie lub przekazywanie drobnych prezentów w relacjach służbowych z kontrahentami. Prezenty nie muszą być jednak zwyczajem w kulturze korporacyjnej każdego z krajów, z którego pochodzą osoby wręczająca i obdarowana. Wartość rynkowa takiego prezentu nie może jednak przekroczyć kwoty 500 zł lub równowartości tej kwoty w walucie obcej. Zasady te dotyczą również spotkań służbowych (np. wspólne posiłki) z partnerami biznesowymi Grupy, jeśli spotkania te mają na celu podtrzymanie lub zbudowanie odpowiedniej relacji biznesowej. Spotkania takie mogą jednak być organizowane wyłącznie w celach służbowych. Każdy prezent o wartości rynkowej wyższej niż 500 zł, mający co do zasady mieć miejsce w sytuacjach wyjątkowych, powinien być zaakceptowany przez kierownika wyższego szczebla lub Zarząd. W innym przypadku nie należy go ani wręczać, ani przyjmować. Zabronione są wszelkie prezenty mające charakter pieniężny. Niezależnie od wysokości i intencji zawsze są one traktowane jako przyjęcie lub wręczenie łapówki i stanowią przestępstwo lub wykroczenie. Żaden z pracowników lub współpracowników Grupy nie może wręczać jakichkolwiek prezentów urzędnikom publicznym oraz osobom pełniącym funkcje publiczne. Pracownicy Grupy chcący uczestniczyć we wszelkich spotkaniach, szkoleniach itp. organizowanych i oferowanych bezpłatnie kontrahentów Grupy powinni każdorazowo uzyskać zgodę Zarządu lub kierownika wyższego szczebla. Wszystkie koszty związane z uczestnictwem w takich wydarzeniach powinny być określone szczegółowo i przejrzyste przed przedstawieniem ich Zarządowi. Pracownicy oraz kontrahenci korzystający z wszelkiego rodzaju podarunków (otrzymywanie) muszą zaznajomić się z odpowiednimi przepisami podatkowymi obowiązującymi w Polsce i samodzielnie rozliczyć podatkowo otrzymany prezent.
- Wydatki reprezentacyjne – budżet reprezentacyjny w każdym podmiocie jest jednym z tych obszarów, w których najłatwiej może dochodzić do różnego rodzaju zdarzeń nieetycznych i korupcyjnych. Dlatego też Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie ma odrębnego funduszu reprezentacyjnego, choć wydatki te prognozuje budżetowo w kwotach ogólnych. Wszystkie wydatki, które księgowo i merytorycznie kwalifikowane są jako wydatki reprezentacyjne, podlegają procesowi zatwierdzenia przed spotkaniem i po spotkaniu na podstawie stosowanej dokumentacji rozliczeniowej, przede wszystkim opracowanego wewnętrznie formularza rozliczenia wydatków ponoszonych w związku z organizacją spotkań z kontrahentami. Część wydatków z tytułu reprezentacji i spotkań biznesowych realizowana jest poprzez płatności kartą płatniczą, najczęściej przez Dział Kontraktów i Dział Produktu Spółki, które wydawane są wąskiemu gronu pracowników Spółki i przy których stosuje się ograniczenia kwotowe wydatków. Każda płatność kartą musi być dokładnie opisana.

Płatności

Każda faktura opłacana przez Spółkę musi przejść kilkustopniowy proces opisu i akceptacji. Pracownik odpowiedzialny za realizację danego zakupu ma obowiązek uzasadnienia konieczności jego poniesienia oraz przypisania go do określonego projektu, wydarzenia lub grupy kosztowej. Taki dokument musi zostać zaakceptowany przez kierowników, pracownika Działu Księgowości, a przed dokonaniem płatności – również przez odpowiednią osobę z Zarządu. Taki proces pozwala na kilkakrotną weryfikację każdego dokumentu zakupowego, a więc pozwala uniknąć ewentualnych nadużyć.

Raportowanie finansowe

Raportowanie finansowe jest jednym z kluczowych narzędzi w ocenie sytuacji przedsiębiorstw. Przedstawianie wyników jest ustawowym obowiązkiem dużych podmiotów. Na podstawie tych wyników podejmowane są decyzje zarówno przez klientów, jak i potencjalnych inwestorów i kooperantów. Przedstawianie danych fałszujących rzeczywiste wyniki może skutkować upadłością firmy, która nie będzie w stanie wywiązywać się ze swych zobowiązań. W branży, w której działa Grupa, pojawiają się co jakiś czas informacje o problemach lub upadłości touroperatorów. Dlatego Grupa dba o rzetelność wszelkiej sprawozdawczości, za którą stoją odpowiednie procedury sprzedażowe i zakupowe czy procesy badania rocznych sprawozdań finansowych lub przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów.

Rainbow Tours S.A. jako spółka publiczna publikuje raporty finansowe w zakresie wynikającym z Rozporządzenia Ministra Finansów z 28.03.2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Raporty okresowe przygotowywane są przez jednostki organizacyjne: Dział Księgowości, Dyrektora Finansowego, Konsultanta ds. Relacji Inwestorskich i zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Weryfikacja obowiązkowej sprawozdawczości finansowej (okresowej: raporty kwartalne, raport półroczny, raporty roczne) realizowana jest dodatkowo przez firmę audytorską (biegłego rewidenta) na etapie przeglądu sprawozdań półrocznych i badania sprawozdań rocznych, a także przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Spółki. Sprawozdawczość dodatkowa (raporty o przedsprzedaży, raporty o przychodach ze sprzedaży) realizowana jest przy udziale Zarządu Spółki przez Dyrektora Finansowego. Wszystkie te procesy są wysoce sformalizowane i pozwalają na zachowanie obowiązku rzetelności dokumentów. Każda informacja w nich zawarta jest wielokrotnie weryfikowana i kontrolowana.

Informacje poufne

Informacje poufne mogą być przedmiotem oferty korupcyjnej – podmioty konkurencyjne mogą chcieć pozyskać informacje, które stanowią tajemnicę Grupy, by na ich podstawie rozwinąć swoją działalność, co jest działaniem szkodliwym dla Grupy. W związku z tym Spółka dominująca w Grupie Kapitałowej wprowadziła wiele rozwiązań, które mają przeciwdziałać nadużyciom w zakresie informacji poufnych oraz informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa.

Każda osoba, która w Spółce ma dostęp do informacji poufnych w rozumieniu Rozporządzenia MAR pouczana jest w formie pisemnej o obowiązkach wynikających z przepisów ustawowych i wykonawczych oraz o sankcjach mających zastosowanie w razie wykorzystywania i bezprawnego ujawniania informacji poufnych. Ponadto Grupa prowadzi listę wszystkich osób mających dostęp do informacji poufnych – listę osób mających stały dostęp do informacji poufnych oraz listę osób mających dostęp do konkretnej informacji poufnej, co w przypadku zdiagnozowania naruszenia poufności informacji pozwoli na wszczęcie właściwego postępowania wyjaśniającego. Rainbow Tours S.A. jako spółka publiczna prowadzi również listę osób pełniących obowiązki zarządcze oraz osób blisko związanych z osobami pełniącymi obowiązki zarządcze. Grupa identyfikuje i raportuje (przekazuje do wiadomości publicznej) informacje poufne na podstawie przepisów Rozporządzenia MAR, a także stanowisk i wytycznych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Każdy z pracowników Grupy przed podjęciem pracy informowany jest o obowiązku zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu właściwych przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, czym jest i jakie zagadnienia w szczególności obejmuje tajemnica przedsiębiorstwa oraz jakie są konsekwencje naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa Spółki i/lub spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Każdy pracownik zobowiązany jest złożyć stosowne oświadczenie o zobowiązaniu do zachowania w poufności tajemnicy przedsiębiorstwa, tj. do nieujawniania jej osobom postronnym oraz do niekorzystania z niej osobiście w celu innym niż do wykonania umowy o pracę łączącej pracownika ze Spółką lub spółką z Grupy Kapitałowej. Naruszenie postanowień oświadczenia o poufności pociąga za sobą wszelkie konsekwencje przewidziane prawem, w tym przepisami powołanej wyżej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Spółka dominująca stworzyła i wdrożyła również wiele dokumentów w zakresie ochrony i „zarządzania” danymi osobowymi przetwarzanymi w Spółce w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, które zostały dostosowane do przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), tj. tzw. Rozporządzenia RODO.

Sprzedaż

Wszystkie działania sprzedażowe w Grupie muszą mieć akceptację osób odpowiedzialnych, przede wszystkim Zarządu oraz kierowników wyższego szczebla. Agenci ani oddziały nie posiadają możliwości indywidualnego dysponowaniem systemem zniżek dla klientów, nie ustalają również cen poszczególnych produktów. Wszystkie ceny ustalane są centralnie oraz zarządzane blokowo i nie mogą być wprowadzone do systemu bez odpowiedniego procesu akceptacji. Każda zmiana w zamówieniu/rezerwacji jest zapisywana w systemie bez możliwości jej usunięcia, co minimalizuje możliwość manipulowania treścią i warunkami zamówienia.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w tym publicznymi

- Sponsoring i darowizny – w każdym przypadku udzielenie wsparcia charytatywnego bądź sponsoringowego następuje na podstawie decyzji Zarządu lub wytypowanego członka Zarządu. Wsparcie charytatywne realizowane jest w ramach posiadanej polityki działań społecznych przez osoby wyznaczone przez Zarząd Spółki.

- Przekazywanie środków na rzecz organizacji politycznych – zakazane są wszelkie formy przekazywania środków z funduszy spółek Grupy Kapitałowej (bądź darowizn rzeczowych) na rzecz partii politycznej, działacza partii lub komitetu politycznego czy na rzecz kandydata na urząd państwowy, regionalny, lokalny lub inny.
- Reprezentacja Spółki przed organami administracji publicznej – osoba reprezentująca Spółkę przed organami administracji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem relacji z urzędami podatkowymi i ZUS, zobowiązana jest posiadać każdorazowo szczególne upoważnienie ze strony Zarządu zgodnie z zasadami reprezentacji. Kancelaria prawna działająca w imieniu Spółki lub spółek z Grupy działa na podstawie pełnomocnictw udzielanych w ramach danej sprawy lub pełnomocnictwa ogólnego (np. procesowego).

KOMUNIKACJA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

Wszelka komunikacja prowadzona w imieniu Spółki, a także spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w kluczowych obszarach działalności biznesowej, w szczególności w zakresie zaciągania zobowiązań, musi być prowadzona transparentnie i w sposób umożliwiający jej prześledzenie. Ustalenia takie powinny mieć odzwierciedlenie np. w formie spisanego podsumowania, notatki, zbioru ofert etc. Pozwoli to w przypadku jakichkolwiek wątpliwości potwierdzić bądź odrzucić zarzuty dotyczące działań o znamionach korupcji.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours stosuje zasady mówiące o tym, że wszelkie kontakty z kontrahentami oraz klientami są dozwolone wyłącznie w celach biznesowych. Dodatkowo kontakt w większości przypadków powinien się odbywać poprzez korespondencję e-mailową (wyłącznie z firmowych adresów), faksową, pocztową, telefony służbowe oraz bezpośrednio spotkania w siedzibie Spółki lub siedzibie kontrahenta. Wszelkie działania i kontakty handlowe oraz marketingowe powinny być konsultowane i zatwierdzone przez Zarząd lub osoby przezeń wskazane.

ZOBOWIĄZANIA

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zobowiązuje się szkolić w odpowiednim stopniu wszystkich pracowników i współpracowników, by zapewnić właściwe wdrożenie i przestrzeganie polityki antykorupcyjnej. Wszyscy nowi pracownicy przed rozpoczęciem pracy zostają zaznajomieni z zapisami wprowadzonej w 2017 roku, spisanej polityki antykorupcyjnej. Żaden z pracowników nie zostanie pociągnięty do odpowiedzialności za zgłoszenie możliwego naruszenia przepisów prawa lub zapisów polityki antykorupcyjnej, a każde takie zgłoszenie zostanie potraktowane poważnie. O uzasadnionych podejrzeniach popełnienia przestępstwa Grupa informować będzie odpowiednie organy ścigania.

PROCEDURA ZGŁASZANIA NADUŻYĆ („WHISTLEBLOWING”)

Zarząd Spółki dominującej w Grupie Kapitałowej, działając w związku z wejściem w życie z dniem 30.11.2019 r. postanowień art. 97d ustawy z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tj. Dz.U. z 2019 roku, poz. 623 z późn. zm.), mając na celu:

- przyczynienie się do zapobiegania potencjalnym szkodom i wykrywanie potencjalnych lub rzeczywistych niebezpieczeństw i zagrożeń dla szeroko rozumianego interesu Spółki, które w przeciwnym wypadku pozostałyby niewykryte,
- dążenie do rozwijania w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours kultury wewnątrzorganizacyjnego sygnalizowania przez pracowników nieprawidłowości i naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych, jako wyrazu troski o dobro Spółki i spółek z Grupy Kapitałowej,
- budowanie systemu zarządzania Spółką w oparciu o przejawy społecznej odpowiedzialności biznesu, co polega na świadomym, zrównoważonym działaniu Spółki skierowanym nie tylko na zysk finansowy i aspekty ekonomiczne, ale także na uwzględnieniu potrzeb i wymagań szeroko pojętych interesów Pracowników oraz innych interesariuszy,

przyjął do stosowania w Spółce i w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours szczegółową procedurę dotyczącą procesów tzw. Whistleblowing, tj. „Procedurę anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.”.

„Procedura anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.” określa zasady anonimowego zgłaszania przez osoby zatrudnione w Spółce lub w podmiocie zależnym Spółki na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, przedsiębiorców wykonujących działalność osobiście i jednoosobowo, osoby odbywające praktyki, stażystów, a także osoby wchodzące w skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki, wskazanemu członkowi Zarządu Spółki, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa, w szczególności przepisów ustawy z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14.06.2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE oraz procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w Spółce i w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie osobom, które zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Zgodnie z właściwymi postanowieniami Procedury, zgłoszenia o Nadużyciach są przekazywane do wiadomości wskazanemu członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach, w tym Nadużyciach dotyczących członków Zarządu – Radzie Nadzorczej. Spółka wytypowała członka Zarządu Spółki wskazanego i uprawnionego do odbierania zgłoszeń o Nadużyciach w rozumieniu Procedury.

Zgodnie z postanowieniami funkcjonującej w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours dodatkowo w powyższym zakresie „Polityki antykorupcyjnej Grupy Kapitałowej Rainbow Tours”, w części dotyczącej zgłaszania nadużyć („Whistleblowing”) /cyt./:

„Każdego z pracowników, który dokonuje zgłoszenia o wykrytym lub domniemanym działaniu korupcyjnym lub związanych z innymi nadużyciami gospodarczymi, zapewniamy, że nie może z tego powodu zostać zwolniony z pracy, zdegradowany, zawieszony czy w jakikolwiek inny sposób dyskryminowany. Każdy pracownik, wobec którego postawione są zarzuty ma prawo się do nich odnieść i wytłumaczyć każdą wątpliwą sytuację. Innymi słowy, pracownik taki, będzie miał zapewnioną możliwość przedstawienia swojego stanowiska.

Zgłoszenia dotyczące potencjalnego lub realnego naruszenia prawa lub zasad postępowania w RAINBOW TOURS kierowane są do wyznaczonego członka Zarządu lub do Rady Nadzorczej zgodnie z właściwymi postanowieniami obowiązującej w RAINBOW TOURS i w spółkach Grupy Kapitałowej RAINBOW TOURS „Procedury anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.” (dalej jako „Procedura Whistleblowing”). Procedura Whistleblowing określa zasady anonimowego zgłaszania przez pracowników wskazanemu członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa, w szczególności przepisów ustawy z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14.06.2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE, oraz procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w RAINBOW TOURS i w Grupie Kapitałowej RAINBOW TOURS. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie pracownikom, którzy zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Wyjaśnienia spraw dotyczących zgłoszonych nadużyć będą prowadzone rzetelnie, z zachowaniem szczególnej ostrożności, w sposób uniemożliwiający wyciąganie konsekwencji na podstawie chybionych lub fałszywych zgłoszeń. Prowadząc postępowanie będziemy unikać wzbudzania podejrzeń wśród osób, odnośnie których wszczęte zostało postępowanie sprawdzające, unikając przy tym zgłoszeń, które w negatywny sposób rzutować mogą na wizerunek RAINBOW TOURS lub osób z nią związanych.

Wszyscy pracownicy, w tym również członkowie zespołu pracującego nad wyjaśnieniem sprawy, powinni pamiętać, że nie należy przekazywać informacji o postępowaniu sprawdzającym osobom, w stosunku do których zostało ono wszczęte.

Wszelkie szczegółowe zasady związane z funkcjonowaniem procesów dotyczących anonimowego zgłaszania nadużyć zawarte zostały w Procedurze Whistleblowing.”

Począwszy od roku 2021, w latach kolejnych (2022-2024) Spółka dominująca prowadziła prace wewnętrzne związane z opracowaniem nowych regulacji wewnętrznych dotyczących zgłaszania nieprawidłowości i związanej z tym ochrony dla osób zgłaszających (tzw. sygnalistów). Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23.10.2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, krajowe ustawodawstwo państw członkowskich miało zostać dostosowane, a wskazana dyrektywa implementowana do dnia 17.12.2021 r. Na bazie pierwszego projektu stosownej polskiej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 14.10.2021 r.) Spółka dominująca przeanalizowała istniejącą procedurę wewnętrzną dotyczącą tzw. „whistleblowing'u” i przygotowała pierwszy projekt zmian i nowej „Procedury wewnętrznej zgłaszania naruszeń prawa i innych naruszeń, podejmowania działań następczych oraz określającej warunki ochrony osób zgłaszających naruszenia”. Do dnia 31.12.2023 r. polska ustawa krajowa w tym zakresie nie została przyjęta; nie rozpoczął się również ścisły proces legislacyjny na forum polskiego parlamentu. Prowadzone były prace rządowe w przedmiocie przygotowania ostatecznego projektu stosowanej ustawy. W dniu 12.04.2022 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazał się nowy projekt przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 06.04.2022 r.). Na początku lipca 2022 r. opublikowano nowy, trzeci już projekt ustawy implementującej Dyrektywę o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa. Kolejne etapy prac i uzgodnień międzyresortowych nad przedmiotową ustawą doprowadziły do powstania kolejnych wersji projektu ustawy. W dniu 10.01.2023 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazała się szоста wersja projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 10.01.2023 r.). Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w/w Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 w dalszym ciągu nie została implementowana do polskiego porządku prawnego (Dyrektywę należało implementować do dnia 17.12.2021 r.). W dniu 06.03.2024 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazał się nowy projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa – zmiana tytułu ustawy na „ustawa o ochronie sygnalistów” (projekt z dnia 26.02.2024 r.)⁷⁰. Na początku kwietnia 2024 roku (w dniu 02.04.2024 r.) Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o ochronie sygnalistów z dnia 27.03.2024 r. Proces legislacyjny jest w toku.

Po zakończeniu procesu legislacyjnego, opublikowaniu i wejściu w życie przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa Spółka dominująca przyjmie nową regulację wewnętrzną w tym przedmiocie.

⁷⁰ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12380700/katalog/13030339#13030339> [dostęp w dniu 25.03.2024 r.]

3. ZARZĄDZANIE RODZAJAMI RYZYKA ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY, MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE

3.1. Opis zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE ORAZ ZDARZENIA LOSOWE		
<p>Ryzyko związane z konfliktem wojennym na terytorium Ukrainy, a także konfliktem zbrojnym izraelsko-palestyńskim w Strefie Gazy</p>	<p>Na działalność Spółki dominującej i spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours pośredni wpływ mogą mieć wszelkiego rodzaju sytuacje związane z uwarunkowaniami polityczno-gospodarczymi na świecie.</p> <p>W związku z sytuacją polityczno-gospodarczą na świecie wynikającą z agresji wojskowej Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy rozpoczętej 24.02.2022 r. i wywołanym nią konfliktem zbrojnym, a także konfliktem zbrojnym izraelsko-palestyńskim w Strefie Gazy rozpoczętym w dniu 07.10.2023 r., Zarząd Spółki zwraca uwagę na potencjalny wpływ wskazanej sytuacji (i jej łącznego lub jednostkowo potencjalnego negatywnego wpływu na płynność, sytuację majątkową oraz rentowność Spółki dominującej i spółek Grupy), m.in. na: (-) mogące potencjalnie utrzymać się długookresowo lub średnioterminowo niekorzystne poziomy cen na rynku paliwowym (w perspektywie krótko- lub średnioterminowej Spółka wprowadza do umów czarterowych zapisów o stosowaniu średnich cen paliwa z okresów wcześniejszych oraz stosuje bufory kalkulacyjne, zakładające kurs paliwa wyższy od ceny rynkowej obowiązującej w danym momencie), (-) potencjalną destabilizację i wzrost kursów na rynku walutowym, w tym w szczególności w odniesieniu do osłabienia złotego polskiego (PLN) w odniesieniu do walut rozliczeniowych: dolara amerykańskiego (USD) i euro (EUR), co potencjalnie mogłoby skutkować obniżeniem poziomów rentowności sprzedawanych wycieczek i prowadzonej działalność, a w związku z tym wpływać na obniżenie kwoty przepływów pieniężnych netto i większe zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne, negatywne zmiany warunków finansowania lub ograniczenie finansowania bankowego.</p> <p>Powyższe może mieć potencjalny wpływ na prowadzoną przez Grupę działalność, a w konsekwencji wpływ na realizację przez Grupę zobowiązań w obszarach zrównoważonego rozwoju, a w szczególności w obszarach: zagadnień społecznych, zagadnień pracowniczych, środowiska naturalnego. Związane to może być z koniecznością modyfikacji, czasowego wstrzymania lub zaprzestania realizacji niektórych wcześniej założonych celów zrównoważonego rozwoju.</p>	<p><u>Konflikt na terytorium Ukrainy</u></p> <p>Oferta produktowa realizowana przez Spółkę na terytorium Rosji lub Ukrainy przed wystąpieniem konfliktu zbrojnego miała nieznaczący wolumen (głównie wycieczki objazdowe) i nie stanowiła istotnego udziału w sprzedaży realizowanej w ramach podstawowej działalności Spółki. Po rozpoczęciu agresji wojskowej Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy (24.02.2022 r.) Spółka dokonała anulacji/zawieszenia realizacji wszystkich programów turystycznych realizowanych na terenie Federacji Rosyjskiej planowanych na rok 2022 i następnym. Ponadto Spółka dokonała anulacji/zawieszenia ofertowania podróży lotniczych uwzględniających połączenia realizowane przez rosyjskie linie lotnicze Aeroflot i Rossiya oraz anulacji/zawieszenia ofertowania jakichkolwiek pobytów w hotelach na terenie Federacji Rosyjskiej oraz w hotelach sieci kapitałowo powiązanych z Rosją w innych krajach na świecie. Sytuacja mająca miejsce na Ukrainie nie ma wpływu na program lotów Rainbow. Wszystkie zaplanowane operacje lotnicze odbywały się w 2023 roku i aktualnie odbywają się bez zmian. Samoloty czarterowe nie mają wyznaczonych tras i nie latają ani nad Ukrainą, ani nad Rosją. Również imprezy realizowane w oparciu o samoloty rejsowe, takimi liniami, jak: Emirates, Lufthansa, KLM, Air France, Fly Dubai czy Turkish Airlines, były wykonywane na trasach, które nie były wyznaczone nad terytorium Ukrainy i Rosji.</p> <p><u>Konflikt izraelsko-palestyński</u></p> <p>Bezpośrednio po otrzymaniu w październiku 2023 roku doniesień o ataku terrorystycznym ze strony Hamasu, w trosce o bezpieczeństwo klientów Zarząd Spółki zdecydował o rozpoczęciu i realizował proces ewakuacji do Polski turystów Rainbow znajdujących się na terytorium Izraela. W związku z zawieszeniem większości lotów z/do Izraela przez większość linii lotniczych, bezpośrednio po wybuchu konfliktu zarządzono i zorganizowano ewakuację turystów drogą lądową przez Egipt i Jordanię, a następnie poprzez loty czarterowe i rejsowe z destynacji spoza Izraela, z miejsc, do których ewakuowani zostali klienci Rainbow (odrębne transfery m.in. turystów z Polski realizowane były także poprzez bezpośrednie loty samolotowe z Izraela przy wykorzystaniu udostępnionych przez Rząd Polski wojskowych samolotów C-130 Hercules i jednego rządowego samolotu Boeing 737 „Piłsudski”). Wszyscy klienci Rainbow zostali poinformowani o zaleceniach polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, żeby dla zachowania bezpieczeństwa zachowywali się zgodnie z instrukcjami lokalnych władz. Pierwsza grupa turystów wróciła do Polski w dniu 09.10.2023 r. Spółka poniosła dodatkowe koszty związane z opisaną wyżej sytuacją (koszt zapewnienia pomocy, transferów i ewakuacji Klientów, tymczasowo także do innych hoteli, koszt „pustych miejsc” w samolotach i niewykorzystanie miejsc w opłaconych hotelach / wycieczkach objazdowych, konieczność zwrotów zaliczek z tytułu opłaconych i odwołanych wyjazdów turystycznych do Izraela). Spółka dominująca podjęła decyzję o anulowaniu wszystkich</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
		<p>impres turystycznych do Izraela, także tych, które w programie miały zwiedzenie tego kraju. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację polityczną na terytorium i planuje rozpoczęcie realizacji wyjazdów grup turystycznych do Izraela po normalizacji sytuacji polityczno-społecznej, kiedy będzie możliwa bezpieczna realizacja programu na miejscu. W związku z koniecznością anulowania zaplanowanych imprez turystycznych na terytorium Izraela Spółka dominująca realizowała na rzecz klientów zwroty wpłaconych wcześniej zaliczek ze środków własnych. Spółka nie skorzystała z możliwości wystąpienia do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (obsługującego Turystyczny Fundusz Pomocowy) z wnioskiem o wypłatę środków na pokrycie wydatków na zwrot pieniędzy wpłaconych na wycieczki do Izraela, które zostały odwołane z powodu działań zbrojnych na terytorium Izraela i w Strefie Gazy. Spółka zaproponowała klientom, których wycieczki zostały anulowane wyjazdy zastępcze do bezpiecznych lokalizacji bliskowschodnich (Jordania, Egipt) i do innych destynacji, w tym zbliżonych kulturowo (np. Maroko). W ocenie Zarządu Spółki dominującej skala poniesionych kosztów i utraconych wpływów w kontekście łącznej, sezonowej kwoty przychodów i skali działalności Grupy Kapitałowej Rainbow nie miała i nie ma istotnego wpływu na wyniki finansowe Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours i na prowadzoną działalność. W ocenie Zarządu Spółki dominującej skala prowadzonej działalności pozwala zaabsorbować zanotowane straty bez istotnego wpływu na wynik Spółki i Grupy Kapitałowej.</p>
<p>Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży</p>	<p>Specyfiką branży turystycznej jest sezonowość sprzedaży, z czego największy popyt przypada na drugi i trzeci kwartał roku kalendarzowego. Przy niższym popycie w pozostałych okresach rośnie ryzyko niezapełnienia samolotów, z czym mogą się wiązać potencjalne straty, jak również niesprzedanie zakontraktowanych miejsc hotelowych czy niemożność potwierdzenia grup z powodu braku minimalnej liczby uczestników.</p>	<p>Grupa Kapitałowa Rainbow Tours co roku wprowadza do oferty nowe kierunki, a w obrębie danych kierunków również różne obszary w taki sposób, aby oferta była możliwie jak najbardziej zdywersyfikowana. Stale wzrasta również liczba atrakcyjnych ofert w tzw. niższym sezonie (I i IV kwartał), głównie na bazie bardzo popularnych lotów czarterowych. Firma niweluje ryzyko niezapełnienia samolotów również poprzez oferowanie miejsc w wycarterowanych samolotach do sprzedaży przez inne podmioty czy poprzez oferowanie klientom samych biletów, bez powiązania z innymi usługami.</p> <p>Spółka dominująca wprowadza również sprzedaż ofert dla poszczególnych sezonów turystycznych z dużym wyprzedzeniem; ze względu na wyjątkową sytuację związaną z pandemią COVID-19 Spółka rozpoczęła sprzedaż ofert wczasów na sezon „Lato 2021” już w maju 2020 roku; sprzedaż ofert „Lato 2022” i oferty „Lato 2023” rozpoczęto odpowiednio: w sierpniu 2021 roku i w sierpniu 2022 roku; sprzedaż oferty Egzotyka 2021/2022 również rozpoczęta została wcześniej, już w styczniu 2021 roku (w 2022 roku sprzedaż oferty Egzotyka 2022/2023 rozpoczęliśmy w marcu 2022 r.); dla kolejnego sezonu turystycznego sprzedaż ofert „Lato 2024” rozpoczęto w sierpniu 2023 roku, a programu wycieczek objazdowych dla sezonu „Lato 2024” – od połowy września 2023 roku. Spółka wprowadziła też unikalny koncept wczasów w Polsce w ramach programu „Odkryj Polskę na nowo!”, gdzie wszystkie elementy wyjazdu wchodzi w skład rezerwacji, a Spółka czuwa nad wypoczynkiem klientów, oferując przy tym bogaty program pobytu (Figlokluby dla dzieci, opieka rezydenta i oferta wycieczek lokalnych) w najpiękniejszych regionach Polski; dodatkowo oferta obejmuje również możliwość zmiany rezerwacji wyjazdu wakacyjnego w Polsce na wyjazd zagraniczny w określonym terminie przed rozpoczęciem imprezy turystycznej.</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
<p>Ryzyko związane z występowaniem zdarzeń o charakterze naturalnym i środowiskowym</p>	<p>Na działalność Spółki i spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours pośredni wpływ mogą mieć wszelkiego rodzaju zdarzenia związane z występującymi na świecie katastrofami naturalnymi lub wywołanymi przez człowieka. Wszelkie tragiczne wydarzenia i katastrofy w regionach turystycznych wpływają bezpośrednio na popyt na rynku turystycznym. Epidemie czy inne zagrożenia naturalne, jak powódzie, pożary, huragany, trzęsienia ziemi, wybuchy wulkanów, długotrwałe susze mogą mieć potencjalny negatywny wpływ na prowadzenie działalności touroperatorskiej i wyniki Spółki dominującej.</p> <p>Trzeba jednak nadmienić, iż w chwili obecnej co raz częstsze są zdarzenia o charakterze naturalnym związane z postępującymi zmianami środowiskowymi i związane z globalnym ociepleniem klimatu, a na znaczeniu zyskują skutki tych zmian (np. pożary, powódzie), których występowanie jest co raz częstsze.</p>	<p>Przykładem zdarzenia o charakterze naturalnym są pożary, mające miejsce w trzeciej dekadzie lipca 2023 roku, począwszy od dnia 20.07.2023 r., kiedy to w południowo-wschodniej części greckiej wyspy Rodos miały miejsce pożary, które spowodowały konieczność przeprowadzenia ewakuacji m.in. turystów będących klientami Rainbow Tours S.A. Ewakuacja, zgodnie z rozporządzeniami lokalnych władz dotyczyła miejscowości Lardos, Kiotari i Pefkos. Pobyty w pozostałych hotelach na wyspie Rodos realizowane były bez zakłóceń. W dniu 29.07.2023 r. greckie Ministerstwo Kryzysu Klimatycznego i Ochrony Ludności odwołało w wprowadzony 20.07.2023 r. w związku z pożarami lasów stan zagrożenia na Rodos. Spółka poniosła dodatkowe koszty związane z opisaną wyżej sytuacją (koszt zapewnienia pomocy, transferów klientów do innych hoteli, koszt „pustych miejsc” w samolotach i niewykorzystanie miejsc w opłaconych hotelach). Jednakże w ocenie Zarządu Spółki skala poniesionych kosztów i utraconych wpływów (realizacja sprzedaży wyjazdów na Rodos po obniżonej marży w dniach następujących bezpośrednio po pożarach, wskutek czasowego spadku popytu wyjazdów na tę wyspę) w kontekście łącznej, sezonowej kwoty przychodów i skali działalności Grupy Kapitałowej Rainbow nie miała istotnego wpływu na wyniki finansowe Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours i na prowadzoną działalność. W ocenie Zarządu Spółki skala prowadzonej działalności pozwala zaabsorbować zanotowane straty bez istotnego wpływu na wynik Spółki i Grupy Kapitałowej.</p> <p>Spółka organizuje i sprzedaje wyjazdy turystyczne do kilkudziesięciu destynacji na całym świecie, zatem w przypadku lokalnego negatywnego zdarzenia o charakterze środowiskowym (katastrofa naturalna, pożar, powódź itp.) na jedynym kierunku, Spółka nadal z powodzeniem operować może na pozostałych kierunkach.</p> <p>Dywersyfikacja oferty pozwala niwelować ryzyko w przypadku lokalnego kryzysu czy lokalnej katastrofy naturalnej. W zależności od powagi sytuacji firma ogranicza lub zupełnie zawiesza wykonywanie lotów czarterowych, co wiąże się z poniesieniem kosztów ponadplanowego powrotu klientów z destynacji turystycznych do Polski. Aczkolwiek ze względu na bardzo szerokie portfolio produktowe stosunkowo łatwo jest zastąpić ryzykowną destynacją inną w podobnej cenie. W takim przypadku nie jest odczuwany spadek przychodów, bowiem klienci z reguły wybierają zastępcze oferty z innych kierunków.</p> <p>Dodatkowo baczne śledzenie sytuacji międzynarodowej, a także ostrzeżeń wydawanych przez władze, w tym MSZ, pozwala zmniejszać ryzyko, a w przypadku zwiększenia ryzyka w porę wycofać dany kierunek w oferty.</p>
<p>Ryzyko związane ze wzrostem cen ropy naftowej</p>	<p>Grupa w dużej mierze realizuje wyjazdy w oparciu o przeloty samolotami i przejazdy autobusami. Nagły lokalny wzrost cen ropy naftowej może w znaczący sposób utrudnić rentowną realizację imprezy, a w perspektywie długofalowej, przy wzroście cen na rynkach światowych, może się przełożyć na wzrost cen wycieczek.</p> <p>Przykładowo presja na wzrost cen nośników energii, w tym ropy naftowej, w 2022 roku była w szczególności związana z sytuacją polityczno-gospodarczą na świecie w związku z nieuzasadnioną agresją wojskową Federacji</p>	<p>Odpowiednie zapisy w umowach pozwalają niwelować koszty wycieczek w przypadku nagłego podniesienia cen na rynku lokalnym.</p> <p>Grupa tylko w niewielkim stopniu narażona jest na wahania cen paliwa. Standardowa umowa czarterowa sformułowana jest tak, że linia lotnicza, wystawiając faktury za bieżące rejsy, stosuje średnią cenę paliwa sprzed dwóch miesięcy.</p> <p>Spółka stosuje także bufor kalkulacyjny, standardowo zakładając kurs paliwa wyższy od ceny rynkowej obowiązującej w danym momencie.</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
	<p>Rosyjskiej na terytorium Ukrainy i wywołanym nią konfliktem zbrojnym. Wzrost cen ropy naftowej, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej, oznaczać może wzrost kosztów wycieczek (wyrażony w walutach obcych). Nagły lokalny wzrost cen ropy naftowej może w znaczący sposób utrudnić rentowną realizację imprezy, a w perspektywie długofalowej, przy wzroście cen na rynkach światowych, może się przełożyć na wzrost cen wycieczek. Sytuacja taka potencjalnie może skutkować obniżeniem poziomów rentowności sprzedawanych wycieczek i prowadzonej działalności, a w związku z tym na obniżeniu kwoty przepływów pieniężnych netto i większe zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne, negatywne zmiany warunków finansowania lub ograniczenie finansowania bankowego.</p>	
<p>Ryzyko związane z kursami walut</p>	<p>Grupa rozlicza koszty wyjazdów zagranicznych głównie w walucie obcej (euro lub dolar amerykański), sprzedaje je jednak polskim klientom w walucie krajowej. W przypadku niekorzystnych zmian kursowych rośnie ryzyko nierentowności wyjazdu.</p>	<p>Grupa prowadzi politykę zabezpieczania przyszłych transakcji walutowych transakcjami typu forward, przy czym w 2020 roku zawiesiła czasowo program zabezpieczeń walutowych ze względu na brak możliwości oszacowania przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością, co uniemożliwiało oszacowanie potrzeb walutowych. W 2021 roku program został wznowiony i obecnie jest realizowany.</p>
PRACOWNICY		
<p>Ryzyko związane z brakiem wysoko wykwalifikowanego i wyspecjalizowanego personelu, w tym również w destynacjach</p>	<p>Niewielka liczba uczelni kształcących wysoko wykwalifikowany personel obsługi ruchu turystycznego w kraju rodzi ryzyko braku takowego personelu. Ryzyko to wzrosło po uwolnieniu zawodu pilota wycieczek i wycofaniu konieczności odbycia kursu i zdania państwowego egzaminu przewodnika i pilota wycieczek.</p> <p>Ryzyko wiąże się również z umiejscowieniem siedziby firmy w Łodzi, poza głównym rynkiem pracy, jakim w Polsce jest Warszawa.</p>	<p>Grupa Kapitałowa Rainbow Tours poprzez Akademię Rainbow kształci przyszły personel branży turystycznej, przekazując absolwentom praktyczną wiedzę, mając od podstaw wpływ na kształtowanie dobrych nawyków w przyszłej pracy. Akademia Rainbow prowadzi kursy zawodowe, w tym kursy pilotów, rezydentów i animatorów czasu wolnego. Zajmuje się również rekrutacją i szkoleniem personelu destynacyjnego. Dodatkowo Grupa, poprzez Akademię Rainbow, angażuje się w projekt tzw. klas patronackich. Istnienie klas pozwala wspierać szkolnictwo zawodowe oraz kształcić potencjalne przyszłe kadry spółek Grupy.</p>
<p>Ryzyko związane z utratą wykwalifikowanego personelu</p>	<p>Konkurencyjny rynek pracy nastawiony na pracownika powoduje zwiększone ryzyko utraty wysoko wykwalifikowanego personelu, co może rodzić dalsze problemy z zapewnieniem ciągłości wysokiej jakości pracy na danym stanowisku.</p>	<p>Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zapewnia pracownikom jasne zasady awansów, a także motywuje pracowników, stwarzając przyjazne i komfortowe warunki pracy oraz możliwości rozwoju.</p>
<p>Ryzyko związane z różnicami kulturowymi</p>	<p>Przy prowadzeniu działalności na skalę globalną duże ryzyko wiąże się z niewystarczającą znajomością miejscowej kultury przez pracowników lokalnych w Polsce, czy pilota lub rezydenta na miejscu.</p>	<p>Grupa zatrudnia wykwalifikowanych specjalistów, niejednokrotnie podróżników, którzy doświadczenie zdobywają, uczestnicząc w licznych wyjazdach i wewnętrznie organizowanych szkoleniach tzw. „study tour”.</p>
<p>Ryzyko utraty kontroli nad jakością obsługi i realizacją usług na miejscu</p>	<p>Finalna realizacja wyjazdu uzależniona jest w dużej mierze od pracowników na miejscu, w tym przewodników, rezydentów, pilotów, kierowców, w końcu również kontrahentów. Przy znacznym oddaleniu geograficznym i braku ciągłego nadzoru i kontroli może wystąpić ryzyko różnicy między oferowaną klientowi przy zakupie usług a realizacją jej na miejscu.</p>	<p>Grupa dba o to, aby piloci, przewodnicy, rezydenci reprezentowali wysoki standard pracy, nieustannie szkolą ich, podnosząc kwalifikacje, m.in. w Akademii Rainbow. Bardzo ostrożnie też wybiera kontrahentów, którzy odpowiadają za finalną realizację usług. Prowadzi również regularny monitoring swoich usług.</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
Ryzyko związane z dyskryminacją i ewentualnymi nadużyciami oraz z potencjalnym łamaniem praw pracowniczych i praw człowieka	Ogłoszenia rekrutacyjne zawierające treści potencjalnie dyskryminujące określone grupy bądź takie praktyki podczas rekrutacji mogą rodzić ryzyko pozwów i skarg.	Zgodnie z zapisami obowiązującego w Spółce regulaminu pracy, a także załącznikami mówiącymi o równym traktowaniu i zakazie mobbingu Spółka wdraża działania mające na celu eliminację wszelkich form dyskryminacji zarówno na etapie rekrutacji, jak i podczas pełnienia obowiązków przez pracowników. Analogiczne zapisy zawarte zostały w politykach praw człowieka i różnorodności Grupy.
Ryzyko związane z niewłaściwą obsługą klienta, niedoinformowaniem klienta, ewentualnym wprowadzeniem go w błąd	Spółka prowadzi sprzedaż poprzez sieć własnych salonów, jak również poprzez sieć salonów agencyjnych. Pracownicy agencyjni prowadzą sprzedaż ofert licznych touroperatorów, mogą więc niewystarczającą wiedzą wprowadzić klientów w błąd.	Grupa prowadzi regularne szkolenia pracowników dotyczące zasad obsługi klienta, jak również samej oferty, tak aby każdy pracownik, który ma bezpośredni kontakt z klientem, znał ofertę i zasady sprzedaży. Grupa prowadzi również szkolenia dla agentów, przekazuje im niezbędne materiały umożliwiające lepszą i efektywniejszą sprzedaż oferty.
Ryzyko związane z awarią systemów rezerwacyjnych, włamaniem internetowym	Grupa umożliwia klientom rezerwację wyjazdów przez internet, a sprzedawcom w salonach poprzez system rezerwacyjny. Stwarza to potencjalne ryzyko włamania do systemu, uszkodzenia go, co może skutkować utratą danych i brakiem możliwości prowadzenia sprzedaży.	Grupa stosuje odpowiednie systemy zabezpieczające, zatrudnia również personel odpowiedzialny za właściwe działanie systemów komputerowych, obsługi strony i systemów rezerwacyjnych.
Ryzyko związane z nadużyciami ze strony agentów czy franczyzobiorców	Poza siecią własnych salonów sprzedaż prowadzą również agenci. Istnieje możliwość nadużycia ze strony agenta, co może rodzić ryzyko strat nie tylko finansowych, ale również wizerunkowych.	Spółka prowadzi uważną weryfikację agentów, sprawdzając zasady ich działania i nadzorując sprzedaż.
KLIENCI		
Ryzyko związane z sytuacjami awaryjnymi i czarnym PR w ich następstwie, z brakiem odpowiednio szybkiej reakcji na sytuację awaryjną	Gdy klienci realizują podróże po całym świecie, istnieje ryzyko wystąpienia nieoczekiwanych problemów, takich jak odwołanie, spóźnienie samolotu, awaria środka transportu czy innych. W obecnych czasach klienci często zamiast z tourooperatorem kontaktują się z mediami, co w przypadku mediów społecznościowych może szybko przerodzić się w kryzys, a w dalszej perspektywie wiązać się może ze stratą wizerunkową.	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours na bieżąco monitoruje przebieg swoich wycieczek, umożliwiając pilotom i rezydentom kontakt z osobami odpowiedzialnymi i mogącymi zaradzić w danej sytuacji 24 godziny na dobę. Piloci, przewodnicy i rezydenci znają również procedury działania w sytuacjach awaryjnych. Spółka zawsze stara się możliwie jak najszybciej zaradzić problemom w sytuacji awaryjnej, nie dopuszczając do rozszerzenia się kryzysu. Robi to między innymi poprzez stały monitoring mediów społecznościowych.
Ryzyko związane z brakiem zrozumienia oferty czy niewłaściwym wyborem oferty	Istnieje ryzyko, że przy zbyt skomplikowanych zapisach umowy klient podejmie decyzję, nie rozumiejąc zapisów umowy. Istnieje również ryzyko, że przy nieodpowiedniej obsłudze klient wybierze ofertę niedostosowaną do swoich możliwości, np. ruchowych.	Grupa stara się w jasny i zrozumiały sposób przedstawiać swoją ofertę, umożliwiając klientom w pełni zapoznanie się z jej zapisami. Grupa nie stosuje w swoich umowach klauzul niedozwolonych. Spółka dokonała korekty modelu zakresu lub charakteru świadczonych usług, m.in. poprzez wprowadzenie rozwiązań mających na celu zapewnienie elastyczności dotyczącej możliwości bezkosztowej lub nisko kosztowej zmiany rezerwacji; dodatkowo oferta Spółki dominującej została wzbogacona o rozwiązania mające na celu zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa klientów (wzbogacone rozwiązania w zakresie ubezpieczenia podróznego). W związku z pandemią COVID-19 w celu ułatwienia klientom i potencjalnym klientom poznania wszelkich aktualnych ograniczeń i wymogów związanych z wyjazdem, podyktowanych obostrzeniami spowodowanymi pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka wprowadziła na swojej stronie internetowej czytelny serwis informacyjny, w którym znajdowały się uzupełniane na bieżąco informacje nt. aktualnych wytycznych, obostrzeń, restrykcji i wymaganych dokumentów przed podróżą do danego kraju.

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
Ryzyko związane z różnicami kulturowymi i przestrzeganiem lokalnego prawa/zwyczajów, a także potencjalnymi zagrożeniami dla środowiska	Istnieje ryzyko, że podczas realizacji wycieczek klienci nie będą stosować lokalnego prawa czy zwyczaju, stwarzając ryzyko nie tylko dla siebie, ale i dla Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Świadomie lub w następstwie nieświadomego ryzyka mogą również działać na szkodę środowiska naturalnego.	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dostarcza klientom informacji o zasadach postępowania i ważnych przepisach prawnych w danym kraju, dba również, aby takowe znali piloci, przewodnicy, rezydenci, którzy działają w imieniu firmy. Klienci są również informowani o zakazie przywożenia pamiątek pochodzących z roślin lub zwierząt będących pod ochroną (konwencja CITES).
Ryzyko związane z wyciekami danych klientów i niewłaściwą polityką zarządzania danymi klientów	Istnieje ryzyko wycieku danych, niewłaściwego sposobu zarządzania danymi klientów również po stronie lokalnych kontrahentów.	Grupa przestrzega przepisów prawa dotyczących ochrony danych, przetwarza je zgodnie z prawem, uczuła również swoich kontrahentów na zasady odpowiedzialnego przetwarzania danych.
Ryzyko związane z utratą klienta w sytuacji, gdy ten składa reklamację	W przypadku, gdy klient składa reklamację, może się zdarzyć, że nieodpowiednia reakcja na nią, utrudnianie złożenia reklamacji czy brak empatii przy jej rozpatrywaniu będą skutkować nie tylko eskalacją konfliktu, ale również utratą klienta, który niezadowolony zniechęci inne osoby do korzystania z usług firmy.	Grupa umożliwia klientom złożenie reklamacji na każdym etapie. Rozpatruje je możliwie jak najszybciej i jak najdokładniej analizuje okoliczności reklamowanych zdarzeń. Grupa zawsze stara się znaleźć polubowne rozwiązanie.
KORUPCJA I NADUŻYCIA		
Ryzyko związane z próbami wpływu na wybór kontrahenta lub poszczególnych usług poprzez próbę przekupstwa	Występowanie korupcji i nadużyć może doprowadzić do utraty zaufania pracowników, kontrahentów, ale też klientów.	<p>Grupa zapewnia mechanizmy zapobiegające nadużyciom oraz korupcji, stosuje metodę „zero tolerancji dla korupcji”. Obszary zagrożeń są zdefiniowane i opisane w polityce antykorupcyjnej. Dotyczą one zakupów, kontraktowania hoteli, czarterów oraz wydatków pracowników destynacyjnych.</p> <p>Ponadto, w Grupie Kapitałowej obowiązuje stosowna „Procedura anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.”, która określa zasady anonimowego zgłaszania (tzw. „Whistleblowing”) przez osoby zatrudnione w Spółce lub w podmiotach zależnych Spółki na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, przedsiębiorców wykonujących działalność osobiście i jednoosobowo, osoby odbywające praktyki, stażystów, a także osoby wchodzące w skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki, wskazanemu członkowi Zarządu Spółki, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa oraz procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w Spółce i w Grupie. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie osobom, które zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.</p> <p>Począwszy od roku 2021, w latach kolejnych (2022-2024) Spółka dominująca prowadziła prace wewnętrzne związane z opracowaniem nowych regulacji wewnętrznych dotyczących zgłaszania nieprawidłowości i związanej z tym ochrony dla osób zgłaszających (tzw. sygnalistów). Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23.10.2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, krajowe ustawodawstwo państw członkowskich miało zostać dostosowane, a wskazana dyrektywa implementowana do dnia 17.12.2021 r. Na bazie pierwszego projektu stosownej polskiej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 14.10.2021 r.) Spółka dominująca przeanalizowała istniejącą procedurę wewnętrzną dotyczącą tzw. „whistleblowing’u” i przygotowała pierwszy projekt zmian i nowej „Procedury wewnętrznej zgłaszania naruszeń prawa i innych naruszeń, podejmowania działań następczych oraz określającej warunki ochrony osób</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
		<p>zgłaszających naruszenia”. Do dnia 31.12.2023 r. polska ustawa krajowa w tym zakresie nie została przyjęta; nie rozpoczął się również ścisły proces legislacyjny na forum polskiego parlamentu. Prowadzone były prace rządowe w przedmiocie przygotowania ostatecznego projektu stosowanej ustawy. W dniu 12.04.2022 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazał się nowy projekt przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 06.04.2022 r.). Na początku lipca 2022 r. opublikowano nowy, trzeci już projekt ustawy implementującej Dyrektywę o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa. Kolejne etapy prac i uzgodnień międzyresortowych nad przedmiotową ustawą doprowadziły do powstania kolejnych wersji projektu ustawy. W dniu 10.01.2023 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazała się szósta wersja projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 10.01.2023 r.).</p> <p>Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w/w Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 w dalszym ciągu nie została implementowana do polskiego porządku prawnego (Dyrektywę należało implementować do dnia 17.12.2021 r.). W dniu 06.03.2024 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazał się nowy projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa – zmiana tytułu ustawy na „ustawa o ochronie sygnalistów” (projekt z dnia 26.02.2024 r.)⁷¹. Na początku kwietnia 2024 roku (w dniu 02.04.2024 r.) Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o ochronie sygnalistów z dnia 27.03.2024 r. Proces legislacyjny jest w toku.</p> <p>Po zakończeniu procesu legislacyjnego, opublikowaniu i wejściu w życie przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa Spółka dominująca przyjmie nową regulację wewnętrzną w tym przedmiocie.</p>
OCHRONA ŚRODOWISKA I DZIAŁANIA SPOŁECZNE		
Ryzyko związane z wyborem niewłaściwego partnera działań społecznych	<p>W przypadku angażowania się poprzez działania społeczne czy darowizny w ryzykowne lub kontrowersyjne projekty istnieje ryzyko utraty wizerunku, podobnie w przypadku wyboru niewłaściwego partnera. Przy niewystarczająco dobrym przygotowaniu istnieje ryzyko pogorszenia sytuacji beneficjenta pomocy zamiast jej poprawy.</p>	<p>Kluczowym działaniem Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest odpowiednie sprawdzenie partnerów pomocy, śledzenie dobrych praktyk przyjętych przez branżę, a także skupienie się na działaniach lokalnych, gdzie nadzór może być częstszy i bardziej szczegółowy, podobnie jak większa jest świadomość potrzeb beneficjentów pomocy. Przy długoletnich programach pomocowych realizowanych we współpracy z danym, jednym partnerem Grupa w umowach (darowizny) stosuje mechanizm (i stosowne zapisy kontraktowe) desygnowania kolejnych transz środków pomocowych dopiero po realizacji założeń przewidzianych dla wcześniejszego etapu projektu pomocowego.</p>
Ryzyko środowiskowe związane z działalnością hotelu w Grecji	<p>W przypadku funkcjonowania hotelu w Grecji istnieje ryzyko negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne i ewentualnych kar z tym związanych</p>	<p>Grupa w ramach rozbudowy i zarządzania bazą hotelową w Grecji stosuje szereg rozwiązań proekologicznych, kontrolując ściśle zużycie zasobów i swój wpływ na środowisko naturalne. Całość została opisana w rozdziale 2.3.5.</p>
Ryzyko związane ze szkodliwym dla środowiska działaniem turystów	<p>Brak wiedzy i wrażliwości na dobrostan zwierząt i sytuację środowiska naturalnego u pracowników może skutkować oferowaniem jako atrakcji miejsc i aktywności zagrażających przyrodzie lub zwierzętom.</p>	<p>Zatrudnianie wykwalifikowanych pracowników posiadających dużą świadomość w zakresie odpowiedzialnej turystyki, a także ciągle zwiększanie tej świadomości, również wśród turystów, np. poprzez informacje na stronie internetowej (w przygotowaniu jest</p>

⁷¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12380700/katalog/13030339#13030339> [dostęp w dniu 25.03.2024 r.]

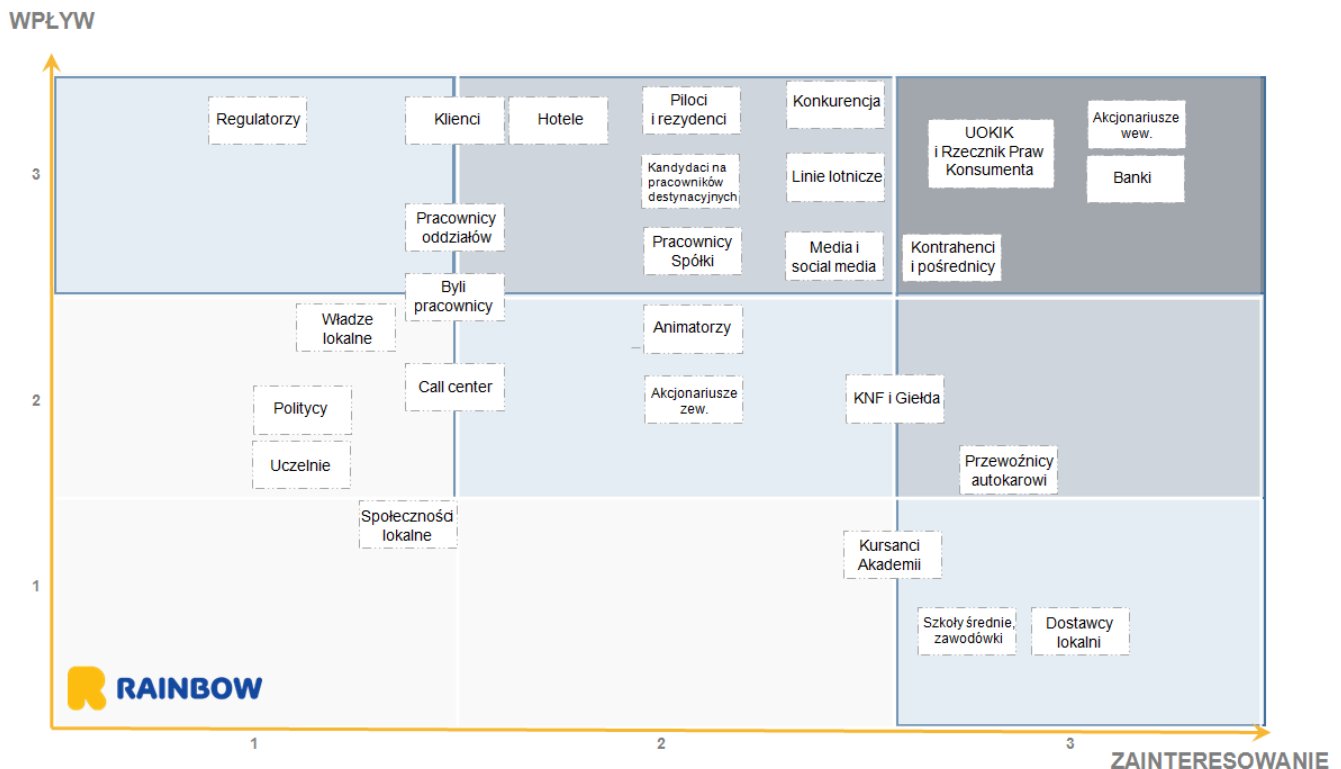
RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
		dedykowana strona internetowa dotycząca odpowiedzialnej turystyki), pozwala niwelować to ryzyko.
Ryzyko związane z potencjalnym łamaniem praw człowieka czy nadużyciami w relacjach ze społecznościami lokalnymi	Podczas realizacji wycieczek istnieje ryzyko nadużyć w zakresie praw człowieka, np. poprzez zatrudnianie dzieci przez kontrahenta lub oferowanie atrakcji, przy których zatrudnia się dzieci. W krajach o nieugruntowanej tradycji poszanowania praw człowieka istnieje również ryzyko konfliktu ze społecznością lokalną, np. poprzez wykorzystywanie członków lokalnej społeczności przez władze w charakterze atrakcji turystycznej.	Poszczególne atrakcje są na bieżąco weryfikowane pod tym kątem przez pracowników (w szczególności pracowników Działu Produktu), a kontrahenci informowani są o właściwych procedurach i oczekiwaniach Grupy, aby unikać sytuacji ryzykownych i nieustannie zwiększać zakres ochrony praw człowieka. Każdy ewentualny zgłoszony przypadek nadużyć w tym zakresie będzie poddany szczegółowej analizie.

3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy

Interesariusze to grupy lub jednostki, na które Grupa Kapitałowa Rainbow Tours bezpośrednio lub pośrednio oddziałuje i które mają wpływ na jego działalność.

W swoich działaniach Grupa Kapitałowa Rainbow Tours wchodzi w relacje z różnymi jednostkami, podmiotami i organizacjami. Analiza interesariuszy dokonana przez kadrę menedżerską z udziałem Zarządu podczas warsztatów strategicznych pozwoliła zidentyfikować grupy, osoby czy instytucje, na które Grupa wpływa, lub te, które na nią wpływają. Uwzględniono w niej zarówno kontekst wewnętrzny, jak i zewnętrzny – wzięto pod uwagę wszystkich, którzy są nawet w niebezpośredni sposób związani z Grupą lub też mogą być zainteresowani działaniami Grupy.

Mapa interesariuszy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours:

Relacje z grupami interesariuszy zdefiniowanymi w prawym górnym rogu są kluczowe dla działalności biznesowej Grupy Kapitałowej Rainbow Tours oraz jej społecznej odpowiedzialności. Są to interesariusze o wysokim wpływie na biznes, jak i wysokim zainteresowaniu firmą. Zarazem odnoszą się oni do głównego obszaru działalności firmy i na nich skupione są jej działania. Relacjami z interesariuszami o wysokim poziomie wpływu (o wyniku 3) Grupa zarządza, dążąc do ich zaangażowania bądź śledzenia ich zachowań i oczekiwań, gdyż są oni niezbędni do rozwoju biznesu. Natomiast z interesariuszami, którzy wyrażają duże zainteresowanie, Grupa komunikuje się w zależności od aktualnych priorytetów i potrzeb.

4. ZASADY, NA PODSTAWIE KTÓRYCH SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Na potrzeby opracowania niniejszego „Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2023 rok” Grupa Kapitałowa dokonała analizy wewnętrznej realizowanych działań, posiadanych polityk i procedur należytej staranności. Analizy wewnętrzne zostały wykonane m.in. na podstawie międzynarodowego standardu Global Reporting Initiative (GRI) wersja G4. W rezultacie, zgodnie z art. 49b ust. 8 ustawy o rachunkowości stosowanego również odpowiednio do Sprawozdania na poziomie skonsolidowanym na podstawie art. 55 ust. 2b Ustawy o rachunkowości, dokonano wyboru własnych zasad bazujących na aspektach niefinansowych w zakresie, w jakim są one niezbędne do oceny rozwoju, wyników i sytuacji Grupy.

Równocześnie jednak, niniejsze Sprawozdanie nie może być traktowane jako opracowane zgodnie („in accordance”) z Global Reporting Initiative (GRI) wersja GRI Standards.

Poniżej Grupa prezentuje kluczowe, wybrane wskaźniki niefinansowe, wg. GRI, wraz z informacją, w którym miejscu Sprawozdania dany wskaźnik został opisany oraz czy został zaraportowany w całości czy częściowo.

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
Profil organizacyjny			
102-1	Nazwa organizacji	W całości	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours
102-2	Działania, marki, produkty i usługi	Częściowo	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność oraz 1.1.3. Opis produktów i usług
102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	W całości	90-361 Łódź, ul. Piotrkowska 270
102-4	Rozmieszczenie krajów, w których działa organizacja	W całości	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność, 1.1.2. Organizacja i struktura oraz 1.1.3. Opis produktów i usług
102-5	Charakter własności oraz forma prawna	Częściowo	Punkt 1.1.2. Organizacja i struktura
102-6	Rynki obsługiwane przez organizację	Częściowo	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność, 1.1.2. Organizacja i struktura oraz 1.1.3. Opis produktów i usług
102-7	Skala organizacji	Częściowo	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność, 1.1.2. Organizacja i struktura oraz 1.1.3. Opis produktów i usług i 1.1.4. Opis branży i rynków, na których działa Grupa
102-9	Opis łańcucha dostaw organizacji	W całości	Punkt 1.3. Łańcuch wartości
102-10	Istotne zmiany w organizacji i jej łańcuchu dostaw	W całości	Punkt 1.4 Pozostałe informacje
102-12	Zewnętrzne inicjatywy	Częściowo	Punkt 2.1 Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju, Punkt 2.3.1. Zagadnienia społeczne
102-13	Członkostwo w stowarzyszeniach	Częściowo	Punkt 2.1 Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju
Strategia			
102-15	Opis kluczowych wpływów, ryzyk i szans	Częściowo	Punkt 3. Zarządzanie rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe
102-16	Wartości, zasady, standardy i normy zachowania	Częściowo	Punkt 2.1 Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju oraz Punkt 2.3. Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
Etyka i uczciwość			
102-17	Mechanizmy w zakresie naruszeń zasad etycznych i prawa	Częściowo	Punkt 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka oraz Punkt 2.3.6. Przeciwdziałanie korupcji
418-1	Uzasadnione skargi dotyczących naruszenia prywatności klienta i utraty danych klientów	W całości	Punkt 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka
419-1	Istotne kary oraz sankcje pozafinansowe z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami	W całości	W 2023 r. nie odnotowano takich przypadków
Ład organizacyjny			
102-18	Struktura organu zarządzającego organizacji	Częściowo	Punkt 1.1.2. Organizacja i struktura
102-19	Proces delegowania władzy w zakresie kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych przez najwyższy organ zarządzający w ręce wyższej kadry zarządzającej i innych pracowników	W całości	Delegowanie władzy w zakresie kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych przez organ zarządzający w ręce wyższej kadry zarządzającej i innych pracowników nie jest sformalizowany i następuje w ramach bieżących (w normalnym toku działalności) czynności zarządczych członków Zarządu (delegowanie do podległych pracowników i/lub kierowników podległych jednostek organizacyjnych (w ramach podziału kompetencji członków Zarządu odpowiedzialnych za wyodrębnione obszary działalności)
102-20	Odpowiedzialność kierownictwa za kwestie ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	Częściowo	Odpowiedzialność w zakresie kwestii ekonomicznych, społecznych, praw człowieka, pracowniczych, różnorodności, środowiska naturalnego oraz przeciwdziałania korupcji leży w gestii Zarządu Spółki dominującej w Grupie Kapitałowej, działającego, jednakże przez dedykowane jednostki organizacyjne, przy czym: <ol style="list-style-type: none"> 1) w Spółce dominującej wyodrębniono stanowisko Dyrektora Finansowego (stanowisko jednoosobowe; podległość wobec Zarządu Spółki), do kompetencji którego delegowano część zagadnień ekonomicznych; 2) w odniesieniu do części spraw dotyczących kwestii pracowniczych dedykowano, w zakresie bieżącego zarządzania i obsługi, do wyodrębnionej jednostki organizacyjnej Spółki (Dział Kadr), 3) każdorazowo, dla realizacji projektów związanych z zaangażowaniem społecznym Spółki, wyznaczana jest dedykowana osoba lub osoby odpowiedzialne, działający we współpracy z wytypowanymi osobami z adekwatnych jednostek organizacyjnych, np. Działu Marketingu
102-31	Przegląd kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych w organizacji		Przegląd wpływu ekonomicznego, środowiskowego, społecznego, ryzyk oraz szans Grupy nie jest dokonywany w sposób sformalizowany; przeglądy takie dokonywane są w sposób ciągły i na bieżąco, w toku prowadzonej działalności gospodarczej

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
Zaangażowanie interesariuszy			
102-40	Lista grup interesariuszy	W całości	Punkt 3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy
102-42	Identyfikacja i selekcja interesariuszy	Częściowo	Punkt 3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy
102-43	Podejście organizacji do angażowania interesariuszy	W całości	Punkt 3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy
Sposób przygotowania raportu			
102-45	Podmioty uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	W całości	Punkt 1.1.2. Organizacja i struktura
102-46	Proces definiowania treści raportu i granic aspektów	W całości	Zakres treści i granic aspektów w raporcie został sporządzony w wyniku warsztatu strategicznego z kluczowymi managerami oraz podczas pogłębionych wywiadów, co zostało przeprowadzone po raz pierwszy w I kwartale 2018 roku, na potrzeby sporządzenia Oświadczeń nt. informacji niefinansowych za rok 2017
102-48	Ponowne przedstawienie informacji	W całości	<p>Jest to kolejne (siódme) w historii Grupy Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych. W dniu 29.04.2018 r. Spółka opublikowała jako wyodrębnione części sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w 2017 roku oraz sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w 2017 roku, Oświadczenie jednostkowe oraz Oświadczenie skonsolidowane nt. informacji niefinansowych. W dniu 30.04.2019 r. na stronie internetowej relacji inwestorskich Spółka opublikowała „Sprawozdanie jednostkowe na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours Spółki Akcyjnej za rok 2018” oraz „Sprawozdanie skonsolidowane na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok 2018”.</p> <p>W latach 2020-2024 Grupa zdecydowała się opublikować jednostkowe i skonsolidowane dane na temat informacji niefinansowych odpowiednio za lata 2019-2023, każdorazowo w jednym Sprawozdaniu.</p> <p>Część z danych przedstawionych w Oświadczeniu jednostkowym nt. informacji niefinansowych za rok 2017 oraz w Oświadczeniu skonsolidowanym nt. informacji niefinansowych za rok 2017, w Sprawozdaniu jednostkowym na temat informacji niefinansowych za rok 2018 i w Sprawozdaniu skonsolidowanym na temat informacji niefinansowych za rok 2018, a także w łączonych jednostkowych i skonsolidowanych Sprawozdaniach na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za lata 2019-2022 została ponownie przedstawiona, w niniejszym „Sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2023 rok”, tam, gdzie dane nie ulegały zmianom</p>
102-49	Zmiany w sposobie przygotowania raportu	W całości	Na potrzeby przygotowania niniejszego „Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2023 rok” korzystano z wyników warsztatu strategicznego z

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
			kluczowymi managerami oraz podczas pogłębionych wywiadów, realizowanych przy okazji sporządzenia Oświadczenia jednostkowego nt. informacji niefinansowych za rok 2017 oraz Oświadczenia skonsolidowanego nt. informacji niefinansowych za rok 2017; większość danych na potrzeby przygotowania niniejszego Sprawozdania uzyskano podczas bezpośrednich kontaktów z „właścicielami procesów”; ponadto na potrzeby opracowania niniejszego „Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2023 rok” dokonano analizy wewnętrznej realizowanych działań i procesów, a także analizy posiadanych polityk i procedur należytej staranności
102-50	Okres objęty raportowaniem	W całości	Grupa raportuje dane niefinansowe za rok 2023, w wybranych przypadkach – posiadając dane za lata poprzednie (2017-2022) – są one również przytaczane; z uwagi na termin sporządzenia i publikacji niniejszego Sprawozdania po zakończeniu roku 2023, tj. w roku 2024, w niniejszym Sprawozdaniu w ograniczonym zakresie przytoczono i odniesiono się do danych i informacji dotyczących roku 2024
102-51	Data poprzedniego raportu	W całości	Data sporządzenia: 29.03.2024 r. Data publikacji: 19.04.2024 r.
102-52	Cykl raportowania	W całości	1-roczyzny
102-53	Osoba kontaktowa w zakresie pytań dotyczących raportu i jego treści	W całości	Paweł Walczak – Konsultant ds. Relacji Inwestorskich
102-54	Informacje zgłoszone zgodnie ze standardami GRI	W całości	Niniejsze Sprawozdanie nt. informacji niefinansowych przygotowano korzystając z Wytycznych GRI, jednak Grupa nie raportuje poziomu core ani comprehensive
102-55	Indeks treści	W całości	Punkt 4. Zasady, na podstawie których sporządzono skonsolidowane sprawozdanie na temat informacji niefinansowych
102-56	Weryfikacja zewnętrzna	W całości	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie dokonała weryfikacji Sprawozdania w rozumieniu Wytycznych GRI, natomiast Sprawozdanie zostało przekazane biegłemu rewidentowi i firmie audytorskiej w ramach procesów audytorskich i badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok obrotowy 2023
Podejście do zarządzania			
103-2	Podejście do zarządzania i jego elementy	Częściowo	Punkt 2.3. Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania
201-4	Pomoc finansowa uzyskana od państwa	W całości	Brak pomocy finansowej uzyskanej od państwa w raportowanym okresie
415-1	Wsparcie partii politycznych	W całości	Zgodnie z polityką Grupy opisaną w punkcie 2.3.6. Przeciwdziałanie korupcji – Grupa nie wspiera partii politycznych
Ochrona środowiska			
201-2	Implikacje finansowe i inne ryzyka oraz szanse dla działań organizacji	Częściowo	Punkt 3.1. Opis zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
	wynikające ze zmian klimatycznych		
302-1	Zużycie energii wewnątrz organizacji	Częściowo	Punkt 2.3.5. Środowisko naturalne
302-4	Zmniejszenie zużycia energii	Częściowo	Punkt 2.3.5. Środowisko naturalne
307-1	Przypadki nieprzestrzegania prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	W całości	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie odnotowała przypadków nieprzestrzegania prawa w tym zakresie
308-2	Znaczący rzeczywisty i potencjalnie negatywny wpływ na środowisko w łańcuchu dostaw oraz podjęte działania	Częściowo	Grupa w punkcie 2.3.5. Środowisko naturalne opisuje m.in. podejście do ochrony środowiska w kontekście wycieczek objazdowych bądź realizacji atrakcji na destynacjach
Kwestie pracownicze, prawa człowieka i różnorodność			
102-8	Informacje o osobach zatrudnionych i innych pracownikach	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
102-41	Zbiorowe układy pracy	W całości	W Grupie Rainbow Tours nie ma zbiorowych układów pracy.
401-3	Wskaźniki powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia po urlopie macierzyńskim/ tacierzyńskim	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
402-1	Minimalne okresy wypowiedzenia w związku ze zmianami operacyjnymi, z uwzględnieniem informacji, czy są one określone w umowach zbiorowych	W całości	W Grupie obowiązują okresy wypowiedzenia zgodne z zapisami Kodeksu Pracy
403-3	Pracownicy często zapadający na choroby zawodowe lub szczególnie narażeni na choroby zawodowe	W całości	Brak chorób zawodowych
404-1	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze, Grupa nie prowadzi pełnych statystyk szkoleń, lecz raportuje dane na temat wybranych dostępnych szkoleń dedykowanych
404-2	Programy rozwoju umiejętności menedżerskich i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników oraz ułatwiają zarządzanie końcem kariery zawodowej	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
404-3	Procent pracowników otrzymujących regularne oceny swoich wyników oraz informacje rozwoju zawodowego, w podziale na płeć oraz kategorię pracowników	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze – Grupa nie prowadzi sformalizowanej oceny wyników pracowników ani nie przekazuje pracownikom sformalizowanych informacji w przedmiocie rozwoju zawodowego, w podziale na płeć oraz kategorię pracowników Grupa historycznie raportowała procent pracowników podlegających ocenie „180 stopni”; z uwagi na pandemię

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
			koronawirusa SARS-CoV-2 począwszy od roku 2021 nie dokonywano oceny pracowniczej „180 stopni”
405-1	Różnorodność w najwyższym organie zarządzającym i w kadrze pracowniczej	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
406-1	Całkowita liczba przypadków incydentów o charakterze dyskryminacyjnym i podjęte środki naprawcze	W całości	Punkt 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka – w 2023 r. nie odnotowano przypadków dyskryminacji
Spoleczności lokalne			
411-1	Całkowita liczba przypadków naruszeń praw ludności rdzennej i podjęte działania	Częściowo	W 2023 r. nie odnotowano przypadków naruszenia praw ludności rdzennej. W punkcie 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka Grupa opisuje m.in. swoją politykę w zakresie respektowania praw lokalnych społeczności w destynacjach, które odwiedzają klienci Grupy
413-1	Zakłady z wdrożonymi programami zaangażowania lokalnej społeczności, ocenami wpływu i programami rozwoju	Częściowo	Punkt 2.3.1. Zagadnienia społeczne. Polityka społeczna obowiązuje we wszystkich Spółkach Grupy
413-2	Zakłady i działania mające znaczący rzeczywisty i potencjalnie negatywny wpływ na społeczności lokalne	Częściowo	Grupa od 2017 r. dokonuje systematycznej analizy oferty pod kątem wpływu na społeczności lokalne na poszczególnych destynacjach

Łódź, dnia 29 marca 2024 roku / 19 kwietnia 2024 roku (aktualizacja)

[Data publikacji: 19 kwietnia 2024 roku]

Maciej Szczechura
Prezes Zarządu

Piotr Burwicz
Wiceprezes Zarządu

Jakub Puchalka
Członek Zarządu